

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Deliller ve Mucizeler Ansiklopedisi

Muhammed ﷺ peygamberliğinin ve Kur'an'ın doğruluğunun delilleri

Bilimsel mucizeler · Tarihî ve arkeolojik tanıklar · Gerçekleşen kehanetler

Tevrat ve İncil'in müjdeleri · Cin, sihir ve gayb âlemi

Bir çocuğun anlayacağı şekilde açıklanmış · 157 renkli çizim

Gücüne göre sıralanmış 157 delil

Başlamadan Önce — Bunu Okuyun

Bu bir tartışma kitabı değildir. Bu bir **sunuş** kitabıdır: delili önünüze koyarız, elimizden geldiğince yalın bir dille açıklarız, sonra da hükmü vermeyi sizin aklınıza bırakırız.

Her sayfa nasıl okunur?

- **Altın çerçevedeki metin** — Kur'an'dan bir ayet, Peygamber'in ﷺ bir hadisi ya da eski bir kitaptan alınmış bir nas.
- **Renkli çizim** — fikri tek bir kelime kullanmadan anlatan bir resim.
- **Basit bir dille** — bütün fikir iki satırda; sanki on yaşında bir çocuğa anlatıyormuşuz gibi.
- **O gün insanlar ne sanıyordu?** — metnin indiği gün bütün dünyanın içinde bulunduğu hâl.
- **Bugün bilim ne diyor?** — aradan yüzyıllar geçtikten sonra keşfedilenler.
- **Bu neden kesin bir mucizedir?** — kendisinden kaçışı olmayan sonuç.

Fark edeceksiniz ki “falan müfessir şöyle dedi” deyip sözü uzatmıyoruz. Sebebi basittir: ilk dönem müfessirleri, Allah onlara rahmet etsin, metni kendi çağlarının imkânlarıyla açıkladılar; ellerinde ne rasathane vardı ne de mikroskop. Kendilerinden bin yıl sonrasına kadar keşfedilmeyecek olan ince bir manaya ulaşamamaları son derece tabiidir. Bu, onların kadrinden hiçbir şey eksiltmez — bilakis **delilin ta kendisidir**: metin bir insandan gelmiş olsaydı, kendi çağının en zeki insanların kavramaktan âciz kalacağı bir manayı içinde taşıyamazdı.

“Onlara ufuklarda ve kendi nefislerinde ayetlerimizi göstereceğiz; nihayet onun hak olduğu kendilerine apaçık belli olacaktır.”

“Mucize” Ne Demektir?



Mucize sadece tuhaf ve şaşırtıcı bir şey değildir. Mucize, insanların bir benzerini getirmekten âciz kaldığı bir iştir; bir peygamberin eliyle gelir ve kendisini gönderenin evrenin yaratıcısı olduğuna alâmet olur.

Bir çocuğa şöyle örnek verin

Düşünün ki birinci sınıftaki bir çocuk tahtaya, ancak üniversite hocalarının anlayabildiği bir denklem yazıyor; aradan bin yıl geçince de bu denklemin baştan sona doğru olduğu ortaya çıkıyor. “Ne zeki çocuk!” demezsiniz. **“Bunu ona kim yazdırdı?”** dersiniz. Kur'an'ın durumu tam olarak budur.

Her sayfada bağlı kaldığımız üç şart

- **Metin, keşiften önce sabittir.** Kur'an on dört asırdır yazılı, korunmuş ve tevatür yoluyla nakledilmiştir; elimizde bunu ispatlayan, karbonla tarihlenmiş yazmalar vardır. Dolayısıyla hiç kimse “keşiften sonra yazıldı” diyemez.
- **Mana, lafızda açıktır.** Hiçbir kelimenin boynunu bükmüyoruz; sözlüklerde bilinen Arapça manasını olduğu gibi alıyoruz.
- **O çağın insanları bunun tam tersine inanıyordu.** Bölümün en güçlü yanı da budur: metin çağının kültürüne uymadı, bilakis ona **muhalefet etti**, sonra da doğrunun o olduğu ortaya çıktı.

“Kur'an'ı hiç düşünmüyorlar mı? Eğer o, Allah'tan başkasının katından olsaydı, içinde birçok çelişki bulurlardı.”

İçindekiler

1

Büyük Deliller

81 delil

s. 5

2

Muhammed'in ﷺ Gerçekleşen Gaybî Haberleri

19 delil

s. 87

3

Tevrat ve İncil'in Müjdeleri

11 delil

s. 107

4

Peygamberimizin ﷺ Hissî Mucizeleri

16 delil

s. 119

5

Cin, Sihir ve Gayb Âlemi

18 delil

s. 136

6

Dildeki Mucize ve Meydan Okuma

12 delil

s. 155

Toplam: 6 bölümde 157 delil



Birinci Bölüm

Büyük Deliller

Kitabın özü: evrendeki, yeryüzündeki ve insanın kendisindeki ayetler ile tarihin tanıklıkları tek bir bölümde toplandı ve **en güçlü delilden en hafifine doğru sıralandı**. En başta okuduğunuz, kendisinden hiçbir kaçıışı olmayan delildir; bölümde ilerledikçe delilin ağırlığı da adım adım bir parça hafifler.

81 delil



Beş Aşama — Doğru Sırayla

Sonra nutfeyi alaka yaptık, alakayı mudga yaptık, mudgayı kemikler yaptık, sonra da o kemiklere et giydirdik.

Mü'minün Suresi — 14. ayet



Carnegie evrelerine ve gerçek embriyo fotoğraflarına göre çizilmiştir — aynı oranlar, aynı ölçek. Aşamalar, bugün tıp kitaplarında geçtiği adlarla ve sırayla

Sade sözlerle

Kur'an'ın on dört asır önce adlarıyla saydığı beş aşama: bir damla su; sonra **alaka** — rahim duvarına tutunup sonra dalındaki meyve gibi orada asılı kalan bir şey; sonra **mudga**, üzerinde **sanki dişler çiğnemiş gibi** çentikler bulunan küçük bir parça; sonra çizilen kemikler; sonra kemikleri giydiren et. Yukarıdaki çizim **embriyoların kendi fotoğraflarından aktarılmıştır** — kendi gözünüzle bakın, sonra dönüp ayeti bir kez daha okuyun.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Rahmin içinde ne olup bittiğine dair hiçbir şey bilinmiyordu. Aristo'nun ve ondan sonra gelen herkesin hâkim görüşü, ceninin **pıhtılaşmış âdet kanından** oluştuğuydu. Galen ceninin oluşumunu evrelere ayırdı ve eti **kemiklerin üzerinde ve çevresinde biten** bir şey diye tarif etti — ama hiçbir zaman bir insan rahmi açmadı; bunu hayvan teşrihine ve nazari kıyasa dayandırdı.

Bilim bugün ne diyor?

Alaka — aşığı yukarı ilk iki hafta: birlikte gerçekleşen, belgelenmiş üç olgu: embriyon kesesi, dokusuna iyice gömülünceye kadar **rahim duvarına tutunur ve içine dalar**; sonra **kendi kesesi içinde, bağlayıcı bir sapla asılı durur** — yukarıdaki çizimde gördüğünüz de budur; ve çevresinde **annenin kaniyle dolan boşluklar** açılır, böylece o kanla kuşatılmış olur.

Mudga — aşığı yukarı dördüncü hafta: ceninin sırtı boyunca **somit** denen bloklar belirir; kırk çifte yaklaşıca kadar birer birer eklenirler ve aralarında derin oluklar vardır, öyle ki yüzeyi çentikli görünür — o gün boyu üç milimetredir, büyütmeden görülmez.

Sonra kemikler, sonra et: iskelet önce kırıkdak kalıplar hâlinde çizilir, sonra kaslar etrafına dolunur ve şekillerini onlardan alır — giydirilecek bir şeyin üzerine giydirilen bir elbise; tam da dediği gibi.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu iki kelimenin başında durun, üzerinden geçip gitmeyin. **İki kelime** — “alaka” ve “mudga” — on dört asır boyunca hiçbir insan gözünün görmediği, ancak bir mikroskop ve bir kamerayla görülebilen şeyi tarif etti.

Birincisi: “alaka”. Bunu benden almayın — sözlüklerden alın. **Bin yıl önce** vefat etmiş olan Cevherî, es-Sihâh'ta şöyle der: “**Alaka, suda yaşayan ve kan emen bir kurttur.**” Aynı ifade harfi harfine Lisânü'l-Arab'da da vardır. Kökün kendisi de **tutunma ve yapışma** etrafında, bir de **sarkma ve asılı kalma** etrafında döner.

Şimdi gözünüzü sayfanın başındaki çizime kaldırın. Ne görüyorsunuz? Rahim duvarına **tutunmuş**, etine gömülünceye kadar içine dalmış bir varlık görüyorsunuz; sonra, meyvenin dalından sarktığı gibi kendi kesesi içinde bir sapla **sarkmış**; ve **annesinin kanı her yandan onu kuşatmış**. Tek bir isim üçünü birden tutturdu. **Peki ona kim haber verdi?**

İkincisi: “mudga”. Bu kelime **çiğnemek** fiilinden gelir. Lisânü'l-Arab'da nakledildiğine göre Hâlid b. Cenbe şöyle der: “**Etten bir mudga, insanın ağzına attığı miktardır.**” — çiğnenecek bir lokma. Sonra, on dört asır sonra mikroskop gelir ve cenini dördüncü haftasında fotoğraflar; üniversite ders kitabı The Developing Human, bu blokların sırtı boyunca **dışarıdan boncuk gibi çıkıntılar hâlinde görüldüğünü** ve aralarında derin oluklar bulunduğunu söyler. Çizime bakın: sanki iki çene arasında ezilmiş! Ve o gün boyunun **üç milimetre** olduğunu hatırlayın — hiçbir göz göremez, şekli de o gün var olmayan bir büyütme olmadan bilinemez.

Üçüncüsü: önce kemikler, sonra et. Hangi insan yumuşak bir kütleye bakıp da önce kemik der?! Akıl bunun tersini söyler. Bilim ise şöyle der: iskelet önce çizilir, sonra kaslar etrafına dolunur ve şeklini ondan alır. Bu da tam olarak O'nun sözüdür: “**Sonra o kemiklere et giydirdik**” — giydirme ancak, kendisinden önce var olan bir şeyin üzerine olur!

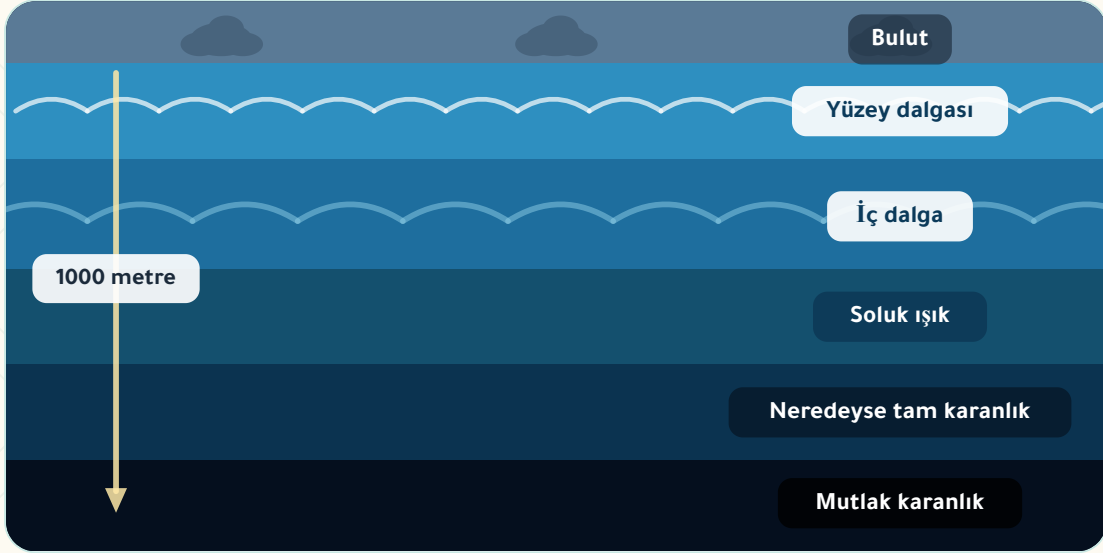
Tek bir ayette birbirini izleyen dört kelime. **Art arda dört darbe.** Yanılsaydı her biri tek başına metni yıkmaya yeterdi — ama bir tanesi bile yanılmadı. Çölde, okuma yazma bilmeyen ümmi bir adam, gözle görülmeyen aşamaları adlandırıyor... ve her birini adıyla tutturuyor. **Peki ona kim öğretti?**



Karanlıklar Üstüne Karanlıklar

Yahut derin bir denizdeki karanlıklar gibi: onu dalga, üstünde bir dalga, onun da üstünde bulut kaplar — karanlıklar üstüne karanlıklar.

Nûr suresi — 40. ayet



Işık katman katman yutulur, bin metrenin altında tamamen kaybolur



Sade sözlerle

Denizin derinliklerinde karanlık üstüne karanlık vardır: önce bulut engeller, sonra dalga engeller, sonra su renkleri teker teker yutar; sonunda hiçbir ışık kalmaz.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Hiçbir insan nefesini tutarak birkaç metreden derine inememişti. Denizin dipleri mutlak bir bilinmezdi. Oradaki karanlığın **kademeli katmanlar** hâlinde olduğunu, görünen dalganın altında görünmeyen başka bir dalga bulunduğunu kimse bilmiyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Işık suda kademe kademe soğurulur: kırmızı 15 metrede kaybolur, ardından turuncu, sarı ve yeşil gider; geriye kalan soluk mavi de 200 metre civarında söner. Bin metrenin altında ise **tek bir foton bile bulunmayan mutlak karanlık** vardır. Ayrıca farklı yoğunluktaki su katmanlarının sınırında ilerleyen **iç dalgalar** keşfedildi — dalgaların altındaki dalgalar.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayet üç perdeyi yukarıdan aşağıya, tam doğru sırayla dizer: bulut, sonra dalga, sonra **onun altındaki başka bir dalga**. Deniz yüzeyinin altında ikinci bir dalganın varlığı, ancak yirminci yüzyılda bilinen bir gerçektir. Sonra hepsini toplayan tarifle biter: “karanlıklar üstüne karanlıklar” — yani tek bir karanlık değil, **üst üste binmiş katmanlı** bir karanlık. Bu, ışığın suda soğurulmasının tam fiziksel tarifidir.

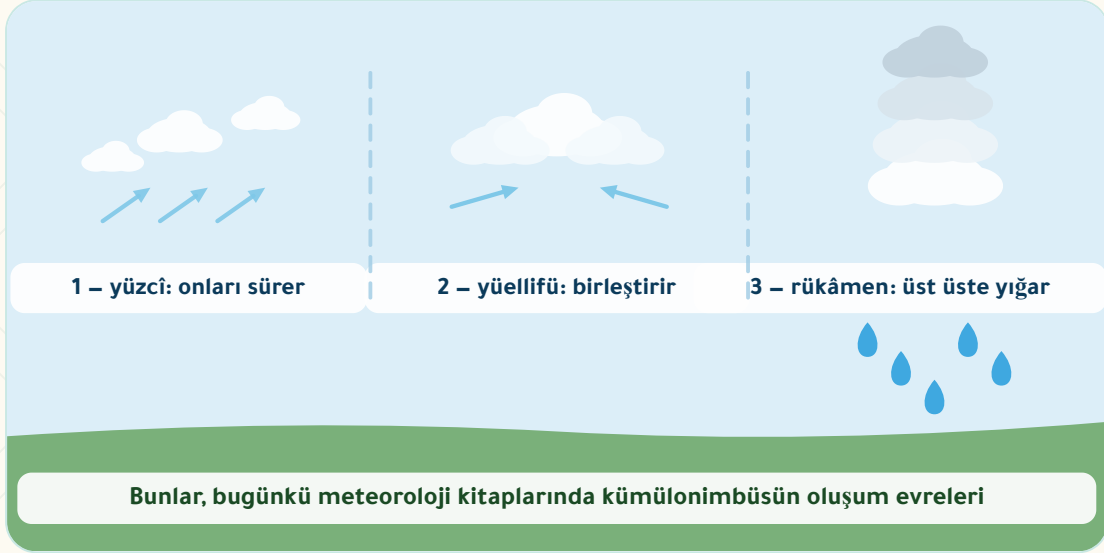


Meteoroloji

Yağmurun Yapımında Üç Aşama

Görmez misin ki Allah bulutları sevk eder, sonra onları birbirine katar, sonra da üst üste yığar; derken yağmurun aralarından çıktığını görürsün.

Nûr suresi — 43. ayet



Sevk, sonra birleşme, sonra dikey yığılma... ardından yağmur iner



Sade sözlerle

Yağmur birdenbire inmez. Sırasıyla üç adımı vardır: rüzgâr küçük bulut parçalarını **sürer**, sonra onları birbirine **yapıştırır**, sonra da dağ gibi üst üste **yığar** — işte o zaman yağmur yağar.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yağmur tek bir olaydı: önce bulut, sonra su. Bulutun **sıralı yapım aşamaları** olduğunu, yağmur veren bir bulutun yapı bakımından vermeyeninden farklı olduğunu kimse bilmiyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Meteorolojinin **kümülonimbüs** bulutunun oluşumu hakkında öğrettiği tam olarak budur: hava akımları küçük bulut hücrelerini sürer, sonra bu hücreler birleşir, sonra kütle dikey olarak, 15 kilometreye ulaşabilen katmanlar hâlinde büyür. Damlalar **ancak bu aşamada** düşecek kadar irileşir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Sıra ve aralık bildiren “sümme” edatıyla bağlanmış üç ardışık fiil: “yüzcî” — yavaşça sürer → “yüellifü beynehû” — parçaları birbirine katar → “yec'alühû rükâmen” — üst üste, dikey olarak yığar. Bu, **ne tersine çevrilebilen ne de kısaltılabilen** bir sıradır ve bilimsel sıranın tam kendisidir. Sonra son incelik gelir: yağmur **“aralarından”** çıkar — yani kütlenin altından değil, içindeki boşluk ve kıvrımlardan. Radar görüntülerinin gösterdiği de budur.

Kaynaklar [World Meteorological Organization – International Cloud Atlas](#) · [NOAA – thunderstorm basics](#)



“Eski Hurma Dalı Gibi” — Ay İçin Yapılmış En Kesin Benzetme

Ay'a da menziller takdir ettik; nihayet eski hurma dalı gibi olup geri döner.

Yâsîn suresi — 39. ayet



İki kelimedede dört nitelik: eğri, ince, sarı ve devrin sonunda

Sade sözlerle

Urcûn, hurma salkımlarının asılı durduğu daldır. Eskiince **kurur, inceler, eğrilir ve sararır**. Kur'an ayı, ayın sonundaki hâliyle buna benzetti — yani tam da ince, eğri, solgun bir ipliğe döndüğü zamana.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ayın safhasını herkes görür; mesele onun, ayın küçüldüğünü bilmesi değildir. Mesele **tasvirin inceliği ve benzetilenin seçimidir**. Araplar şiirlerinde hilâli pek çok şeye benzettiler — oraklara, küçük kayıklara, tırnak kesliğine — ve bunların her biri tek bir niteliği tutturur: **eğrilik**. Ne rengi tutturur, ne kuruluğu, ne de safhanın devir içindeki yerini.

Bilim bugün ne diyor?

Kamerî ay **29,5 gündür** ve ay bunu, asla şaşmadığı sayılı konaklarda kat eder; herhangi bir gecede şekli, kendisindeki bir şeyin değil **bulunduğu yerin** bir fonksiyonudur. Ayın sonunda aydınlanan kısmının oranı **%1'in altına** düşer; iki ucu inceler kaybolan, son derece ince bir yay hâline gelir.

Sonra da ancak gözlem yapanın fark edeceği bir nitelik: ay sonundaki hilâl **yalnızca şafaktan az önce, doğu ufkuna yakın görülür** — göğün ortasında asla görülmez. Ufka yakın yerden gelen ışık ise mavisini tutup sarısını ve kırmızısını geçiren kalın bir hava tabakasını aşar — **bu yüzden solgun sarı görünür**. Kurumuş hurma dalının rengi de tam olarak budur.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Benzetmedeki kayıtları bir araya getirin: **eğri, iki ucu inceler kaybolan ince bir şerit, solgun sarı ve devrin sonunda, başında değil**. İki kelimedede dört kayıt, ve hepsi de isabet ediyor.

Dördüncüsü en incesidir. Kur'an, ayın başını gösteren yaygın ad olan **hilâl** demedi; “**döndü**” dedi, yani daha önce bulunduğu bir hâle geri geldi; benzetilen şeyi de “**eski**” diye niteledi. Böylece eskilik eskiliğe, dönüş de devre denk düştü. Müfessirler de bu yüzden, gözlemden hiçbir şey bilinmezken, bunun **gizlenmesinden hemen önceki** ay sonu hilâli olduğunu söylediler.

Üstelik benzetilen şey kimseden uzak değildi: **Medine'nin her evinde bir hurma dalı** vardı. Benzetme yarımada'daki her göze açıktı; tek bir nitelikte şaşıydı, muhaliflerin şairleri onu daha o gün kapardı — hem de bundan çok daha hafifini ayıplamış olan şairler. Onlardan hiçbirinin bu harfe itiraz ettiği nakledilmiş değildir.

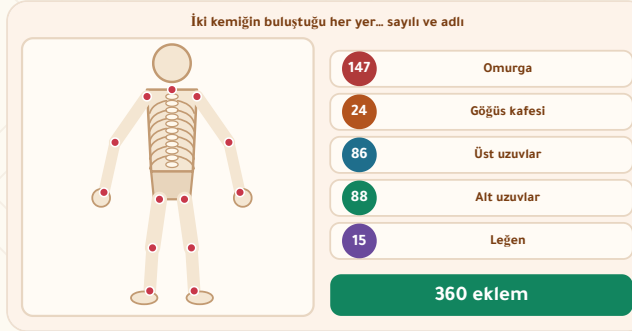
Ve burada bir sınır çizelim: âyetin safhaların **sebebini** öğrettiğini iddia etmiyoruz; Anaksagoras milâttan dört yüzyıl önce ayın, güneşin ışığını yansıttığını ortaya koymuştu. Söylediğimiz daha dar ve daha sağlamdır: **iki kelimelik bir tasvirin, birbirinden farklı dört fizikî niteliği** — şekli, rengi, inceliği ve devirdeki yeri — bir araya toplayıp hepsini birden tutturmuş olması. Bu, şansla yapılmaz.



Üç Yüz Altmış Eklem... Diseksiyondan Önce Sayıldı

Âdemoğlundan her insan üç yüz altmış eklem üzerine yaratılmıştır.

Müslim, Âişe'den rivayet etti — sahih · Büreyde'den gelen sahih bir şahidiyle



Yoruma kapalı, apaçık bir sayı — ilk hassas anatomi atlasından dokuz yüzyıl önce söylendi

Sade sözlerle

Bedeninizde **üç yüz altmış eklem** var — temel sayı budur ve insandan insana biraz artar ya da azalır. Peygamber ﷺ bunu on dört asır önce söyledi ve bu eklemlerin her birine **her gün yerine getirilecek bir sadaka** bağladı.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Arabistan'da ne diseksiyon vardı ne de bir tıp okulu; insan bedenini açmak eski uygarlıkların çoğunda yasaktı — öyle ki **Galen** bile anatomisini maymunlar ve domuzlar üzerine kurmuştu.

Bilim bugün ne diyor?

Bedenin eklemleri tek tek sayıldı — iki kemiğin birleştiği her yer, hareketli olsun ya da olmasın — Dr. **Hâmid Ahmed Hâmid**'in ayrıntılı dökümüyle: **omurga 147, göğüs kafesi 24, üst uzuvlar 86, alt uzuvlar 88, leğen 15**. Toplam: **üç yüz altmış**.

Sayım iki şeye bağlıdır: tanıma ve bedene. Yalnızca hareketli olanı sayan eksik kalır. Üstelik bedenlerin kendisi de birbirinden azıcık farklıdır: insanların yaklaşık %26'sında **fazladan kemikçikler**, %15'inde **geçiş omuru**, %8'inde **sesamoid kemikler** bulunur. Yani **üç yüz altmış, sağlıklı bedendeki temel sayıdır**; her insanda birebir aynı olan katı bir rakam değil. İlk hassas anatomi atlası ise ancak 1543'te, **Vesalius**'un elinden çıktı.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu haberin cinsine dikkat edin: yoruma açık bir tasvir ya da bir benzetme değil — bir **sayı**; ya tutar ya düşer. Güvende kalmak isteseydi “pek çok eklem” derdi. Ama şöyle dedi: **üç yüz altmış** — hiç açılmamış bir beden hakkında, ne neşterin ne tıp okulunun bulunduğu bir yarımada.

Daha da şaşırtıcı olanı, sayının kendisi için söylenmemiş olmasıdır; bir amelin içinde geçer: bu eklemlerin her biri için **her gün bir sadaka**. Yani sayı, sözün süsü değil, hükmün taşıyıcı direğidir; yanlış olsaydı hüküm de onunla birlikte düşerdi.

Önce şöyle denebilir: belki kastedilen parmak kemikleridir, çünkü dildeki “sülâmâ” kelimesinin aslı budur. Hadisin kendisi bunu keser: ﷺ “üç yüz altmış **mafsal** üzerine” dedi, sonra aynı cümlede aynı sayıya “**sülâmâ**” adını verdi. Tek bir metinde, tek bir sayıya iki kelime — **demek ki sülâmâyı eklemler diye açıklayan bizzat hadisin kendisidir**. “Mafsal” ise iki kemiğin birleştiği yerdire ve bunda ihtilaf yoktur; bu yüzden Sahih-i Müslim çevirileri onu **eklem** diye aktarır — bedendeki eklemler, parmak kemikleri değil.

İkinci olarak şöyle denebilir: belki bu ona Çin tıbbından ulaşmıştır. Olduğu gibi söyleyelim: evet, sayı eski Çin kitaplarında vardır — **Lingshu** şöyle der: “Yılda üç yüz altmış beş gün vardır, bedende de üç yüz altmış eklem.” Kitabın kendisi sayının nereden geldiğini de söyler: bedenden değil, **takvimden**. Geriye şu soru kalır: bu bilgi **Arabistan çöllerindeki ümmî bir adama** nasıl ulaştı? Buna yol yoktur — aralarında üç engel durur:

1 — Yol yok. Çin'e ulaşan ilk İslam elçiliği 651 yılındadır — Peygamber ﷺ vefat ettikten on dokuz yıl sonra.

2 — Çeviri de yok. Çin tıbbından herhangi bir dile çıkan ilk kitap, 1313 tarihli **Tansuknâme**'dir — hadisten yedi asır sonra.

3 — Kitabın kendisi de kayıptı. **Lingshu** Çin'in kendisinde kaybolmuştu; Song sarayı 1091'de Kore'den bir nüsha istedi ve 1093'te aldı — yani hadisten **dört buçuk asır sonra**.

Hiç beden açmamış ümmî bir adam, ümmetine üzerine bir ibadet kurulan anatomik bir sayı veriyor... ve modern anatomi dokuz yüzyıl sonra tek tek sayıp tam da onu buluyor. **Peki onları ona kim saydı?**

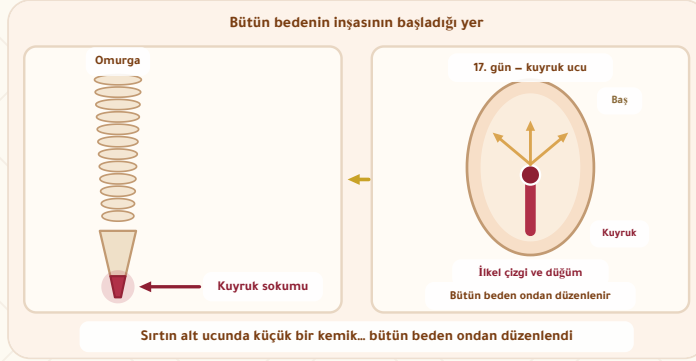
Kaynaklar: [جامد أحمد حامد - «رحلة»](#), [Cleveland Clinic - Joints](#), [Stanford Encyclopedia of Philosophy - Chinese Philosophy and Chinese Medicine](#), [صحيح مسلم لابن مالك - «مفصل» و«شلف» في بطن واحد](#), [ابن ماجة - «تكملة في جسيم الإنسان»](#), [ابن ماجة - «تكملة في جسيم الإنسان»](#), [Köstenbauer, ANZ, Sura, 2017](#)



Kuyruk Sokumu... İnsan Ondan Yaratıldı

Âdemoğlunun her yerini toprak yer, kuyruk sokumu kemiği hariç; insan ondan yaratıldı ve onda yeniden terkip edilecektir.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



İlkel çizgi ceninin kuyruk ucunda belirir; beden inşası ve bütün tabakaları ondan kurulur

Sade sözlerle

Kuyruk sokumu, **omurganın en altındaki küçük kemiktir**. Peygamber ﷺ insanın **ondan yaratıldığını** söyledi. Embriyoloji bugün şunu diyor: bütün beden inşası, **ceninin kuyruk ucunda beliren bir çizgiden** başlar; bu çizginin başında da **düzenleyici** denilen bir düğüm vardır — üç tabaka ve beden inşası bütün eksenleri ondan düzene girer.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Cenin inşası hakkında hiçbir şey bilinmiyordu; iki milimetreden küçüktür, hiçbir göz onu seçemez. Kuyruk sokumu kemiğine gelince, ona **işlevi olmayan bir kalıntı** gözüyle bakılırdı — körelmiş bir kuyruk; öyle ki on dokuzuncu yüzyıl bilgileri onu hiçbir yararı bulunmayan "körelmiş organlar" listesine koydular. Tam da bu yerin **yaratılışın kaynağı** sayılması, sezginin kendisine aykırıdır: akıl baştan ya da kalpten başlar, sırtın alt ucundan değil.

Bilim bugün ne diyor?

On yedinci günde cenin diskinde **ilkel çizgi** denilen bir hat belirir; yeri ceninin **kuyruk ucudur**. Bu hattın başında **ilkel düğüm** bulunur; embriyolojide ona **düzenleyici** denir: iki yan arasındaki simetriyi kurar, gastrülasyonun yerini belirler, üç embriyonik tabaka ondan başlar ve beden inşası onunla çizilir: baş kuyruktan, sağ soldan.

Spemann ve Mangold 1924'te şunu ispatladı: semender ceninlerinde bu düğümün karşılığı olan **blastopor sırt dudağını** tek başına başka bir cenine nakletmek, konağın kendi hücrelerine nöral tüpü, notokordu ve somitleriyle birlikte **ikinci bir cenin eksenini** kurdurur — Spemann bununla 1935'te Nobel aldı.

Sonra çizgi geriler ve ondan kalan, yirminci günde **kuyruk tomurcuğuna** dönüşür. Bilinen klinik bir bağı da sürer: **sakrokoksigeal teratom** ilkel çizginin artıklarına bağlanır ve ameliyatında yalnızca tümörü almakla yetinilmez — **kuyruk sokumu da onunla birlikte çıkarılır**, çünkü onu bırakmak tümörü geri getiren şeydir.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Yalnızca edata bakın. "Onda yaratıldı" da demedi, "başkasından önce yaratıldı" da; "**ondan yaratıldı**" dedi — böylece o yeri, yapının kendisinden çıktığı bir **kaynak** kıldı. Düzenleyicinin tarifi de tam olarak budur: oluşan ilk organ değil, geri kalan organların **kendisinden düzenlendiği** yer.

Sonra seçilen yere bakın: sırtın alt ucu. Yedinci yüzyıl gözleminde hiçbir şey orayı yaratılışın kaynağı diye adlandırmaya sevk etmez; aksine her şey zihni oradan uzaklaştırır. Kimsenin onu görmesi de mümkün değildi: on yedinci gündeki cenin, çıplak gözün seçemeyeceği kadar küçüktür.

Ve burada, söylenmesi gereken bir sınırdır duruyoruz. Hadisin ikinci yarısı — "**ve onda yeniden terkip edilecektir**" — diriliş hakkında bir haberdur; hiçbir deneyin ulaşamayacağı gaybî bir meseledir ve burada onun üzerine bir şey bina etmiyoruz. Bilimin "kuyruk sokumunun yok olmadığını ispatladığı" yolunda yayılan söze gelince, onu destekleyen hakemli bir yayın bilmiyoruz — **delili olmayı bırakmak, delilleri onunla çoğaltmaktan daha çok işe yarar**. Bütün ağırlık ilk yarıdadır: bedendeki bir yer hakkında, denetlenebilir kısa bir cümle; mikroskoptan bin yıl önce söylendi... ve tuttu. **Peki ona bunu kim gösterdi?**



Kırk İki Gece — ve Sonra Şekil Belirir

Nutfenin üzerinden kırk iki gece geçince Allah ona bir melek gönderir; melek ona şekil verir, kulağını, gözünü, derisini, etini ve kemiklerini yaratır.

Müslim rivayet etti — sahih



Ancak kastedildiği için söylenen tuhaf bir sayı — kırk değil, kırk iki

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, nutfenin üzerinden **kırk iki gece** geçince ona şekil verildiğini; işitmenin, görmenin, derinin, etin ve kemiğin onda yaratıldığını söyledi. Embriyoloji bugün tam bu güne bir **eşik** koyar: ondan önce insan embriyosunu bir başkasından ayıran hiçbir şekil yoktur; o gün insana ait hatlar belirmeye başlar.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kimsenin kırk ikinci günündeki bir cenini görmesine imkân yoktu: boyu yaklaşık **on iki milimetredir** ve rahmin içindedir. Yunanlıların şekillenme için meşhur bir tarihi vardı: **Aristoteles**, *Hayvanların Tarihinde* erkek ceninin **kırkıncı günde**, dişinin ise **doksanıncı günde** ayırt edilebilir hâle geldiğini, bundan önce onun ayrılmamış etli bir madde olduğunu söylemişti. Bu tarih iki yönden de yanlıştır: şekillenme zamanında erkekle dişi arasında fark yoktur ve cinsel organlar on ikinci haftadan önce ayırt edilemez. Buna rağmen Aristoteles bin yıl boyunca tıbbı ve hukuku hükmetti. Ceninin gelişimi için doğru bir zaman çizelgesi, ancak yirminci yüzyılda, **Carnegie evreleri** günlerle hesaplanmış yaşlara göre düzenlendiğinde ortaya konuldu.

Bilim bugün ne diyor?

Carnegie evrelerinin on yedincisinin yaşı, döllenmeden itibaren **kırk bir gündür**; ceninin boyu 11–14 milimetredir. Tam bu evrede:

— **Kulak**: kulak kepçesinin altı tomurcuğu belirginleşir ve dış kulağın şeklini alır.

— **Göz**: retina pigmenti açıkça görünür, retina yarığı kapanır ve mercek lifleri oluşur.

— **Kemik**: omur gövdelerinde, kol ve ön kol kemiklerinde kıvrımdaklaşma başlar. Bütün bedende kemikleşen ilk kemik olan köprücük kemiğinin kemikleşme merkezi de aynı **altıncı haftada** belirir.

Britannica, bu dönemi anlatırken dördüncü haftada ceninin bir memeli olarak tanınabilir hâle geldiğini söyler, ardından şunu ekler: **"İkinci ayın son haftalarında gelişim değişiklikleri, primatları ayırt eden hâlden insan olduğu anlaşılan bir hâle ilerler."** İkinci ayın son haftaları ise kırk ikinci günde başlar.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki incelik **tuhaf sayıdadır**. Bunu söyleyen, kulağa hoş gelen bir rakam isteseydi kırk derdi — Arapların her konuda dilinden düşürmediği sayı **ve o çağın tıbbında hazır duran sayının ta kendisi**: Aristoteles'ten itibaren kırk gün; ondan sonra da bin yıl boyunca tıpta ve hukukta. Mesele bir aktarma yahut çağına uyma olsaydı, kırk olarak gelirdi. Oysa o **kırk iki** dedi; ancak kastedildiği için söylenen, ezberlenip nakledilen bir sözde rastgele seçilmeyecek bir sayı. Üstelik Aristoteles erkekle dişi ayırdı ve yanıldı; hadis ayırmadı ve isabet etti. Sonra bu güne neyin bağlandığına bakınız: **şekil verilmesi**. Hayat değil, hareket değil, kalp atışı değil — şekil. Embriyolojinin bu eşiğe koyduğu da tam olarak budur: ondan önce insan embriyosunun şekli diğer omurgalılarından ayırt edilemez, ondan sonra hatlar belirir. Sonra sıralamaya bakınız: **kulağını ve gözünü** — önce işitme. Kur'an'ın bu ikisini andığı her yerde koruduğu sıralamanın aynısı. Aynı hafta içinde hadisın saydığı üç şey bir araya gelir: kulak şekillenir, retina pigmentini alır ve ilk kemik merkezini kurar. **Üç ayrı sistem, eşliğini birlikte aşar.**

Bir sınırdadır durunuz: meleğin yaptığı iş gayba aittir, mikroskopla ölçülmez ve burada onun üzerine bir şey bina etmiyoruz. Ölçülen şey **vakittir**: sayılı, belirli bir gece; görülemeyen bir bedende, mikroskop yapılmadan bin yıl önce söylendi... ve tuttu. **Peki bunu ona kim bildirdi?**

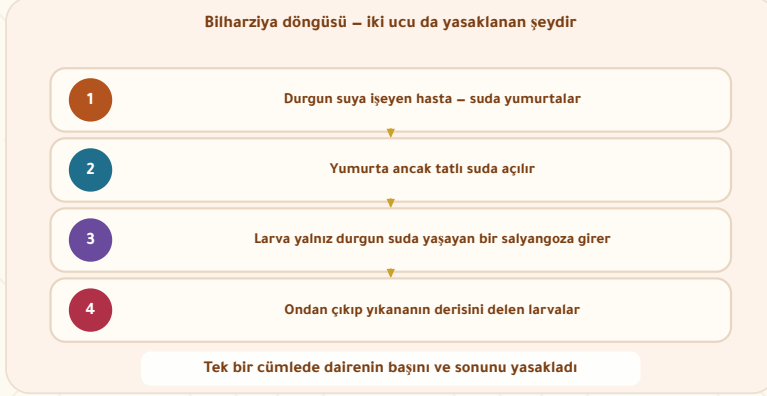
Kaynaklar [Aristotle – History of Animals, VII](#) · [O’Rahilly & Müller – Carnegie stage 17](#) · [Britannica – “Prenatal development”](#)



Hiçbiriniz Durgun Suya İdrarını Yapmasın

Hiçbiriniz akmayan durgun suya idrarını yapmasın, sonra da onda yıkanmasın.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



Yasak yalnızca pislik yüzünden olsaydı anlamsız kalacak bir kayıt: “akmayan durgun su”

♀ Sade sözlerle

Peygamber ﷺ **iki şeyi birden** yasakladı: kişinin akmayan durgun suya idrarını yapmasını ve ardından o suda yıkanmasını. Bunlar tam olarak **bilharziya** döngüsünün iki ucudur — Mısır ve Arabistan'ın en yaygın parazit solucanı: yumurtaları bedenden **idrarla** çıkar, yalnızca **durgun tatlı suda** açılır ve insan suya girdiğinde ona **derisinden** geri girer.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kimse idrarın bir hastalık taşıdığını, suda deriden içeri girebilen bir şeyin bulunduğunu bilmiyordu. Durgun gölet hem içme hem yıkanma kaynağıydı. Solucanı gözüyle ilk gören, **Theodor Bilharz** adlı Alman hekimdir; **1851**'de Kahire'deki Kasrülâyn Hastanesi'nde. Nasıl bulaştığı ise ondan sonra **altmış dört yıl** daha bilinmedi.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Dünya Sağlık Örgütü'nün tarif ettiği şekliyle döngü:

1 — Hasta kişi, parazitin yumurtalarını taşıyan idrarıyla tatlı suyu kirletir.

2 — Yumurta ancak **tatlı suya** kavuşunca açılır ve yüzen bir larva salar.

3 — Larva bir **tatlı su salyangozuna** girer — bu salyangozlar yalnızca durgun veya yavaş akan suda yaşar — ve orada binlercesine çoğalır.

4 — Salyangozdan çıkan başka larvalar suda yüzer; bir insan suya girecek olursa **dakikalar içinde derisini delerler**.

Leiper ise **1915**'te kimsenin beklemediği yarıyı ispatladı: bulaşma **ağız yoluyla hiç gerçekleşmez**, deri delinerek olur.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Yasağın **tek değil, bileşik** geldiğine dikkat ediniz. Suya idrar yapmayın demedi. Durgun suda yıkanmayın da demedi. İki fiili tek cümlede “sonra” ile birleştirdi: **ona idrar yapmak, sonra onda yıkanmak**. Bu ikisi — harfi harfine — döngünün giriş ve çıkış kapılarıdır.

Sonra kayda bakınız: **“akmayan durgun su”**. Yasak sırf tiksinti yüzünden olsaydı bu kaydın hiçbir anlamı olmazdı; akan sudaki pislik de pisliktir. Ama kastedilen bugün bildiğimiz şeyse tam isabettir: **taşıyıcı salyangoz akan suda yaşamaz**.

Mesele zevk ve tiksinti olsaydı, asıl yasaklanacak şey ondan **içmek** olurdu; akla en yakın ve ilk gelen budur. Oysa yasak **yıkanmaya** düştü; kimsenin içmekten daha tehlikeli sanmayacağı şeye... ta ki Leiper 1915'te bulaşmanın **ağızdan değil deriden** olduğunu ispatlayana kadar.

Tek cümlede üç kayıt — **durgunluk, idrar ve yıkanma** — her biri, ilk solucanı ancak on iki asır sonra görülen, bulaşma yolu ise ancak on üç asır sonra bilinen bir hastalığın döngüsünde gerçek bir ekleme isabet ediyor. **Peki bu üçünü ona kim gösterdi?**



O İlaç Değildir — Hastalığın Kendisidir

O ilaç değildir; bilakis o bir hastalıktır.

Müslim rivayet etti — sahih



Zararı faydasından çoktur demedi — ilaç olmasını reddetti, hastalık olduğunu bildirdi

🔍 Sade sözlerle

Bir adam Resûlullah'a ﷺ şarabı sordu; o da yasakladı. Adam: **“Ben onu sadece ilaç olarak yapıyorum”** dedi. Peygamber ﷺ: **“O ilaç değildir; bilakis o bir hastalıktır”** buyurdu. O çağda şarap tartışmasız **bütün dünyanın ilacıydı**. Bugün Dünya Sağlık Örgütü onu **birinci grup kanserojen madde** olarak sınıflandırıyor ve **güvenli bir miktarının bulunmadığını** söylüyor.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Eski tıpta şarap hafife alınan bir içki değil, **tedavinin temel direklerinden biriydi**. Tarihin en eski ilaç kitabı — Sümer'den, yaklaşık **MÖ 2100** — şarabı ilaç olarak tarif eder. Mısır'ın **Ebers** papirüsü, yaklaşık MÖ 1550, onu otlarla karıştırıp antiseptik ve ilaç taşıyıcısı yapar. **Hipokrat** onu neredeyse her hastalığın perhizine soktu ve yaraları temizleyen bir madde saydı. **Galen** bedeni arıttığını ve hıltlarını dengelediğini söyledi. Bu, tıp kitaplarında **yaklaşık yirmi beş asır** boyunca, on dokuzuncu yüzyıla kadar sürdü.

🔬 Bilim bugün ne diyor?

Dönüş 1850'den sonra deneysel tıpla başladı. **1916**'da viski ve brendi **Amerikan İlaç Kodeksi**'nden çıkarıldı. **1917**'de Amerikan Tıp Derneği, alkolün kuvvet verici veya uyarıcı olarak **“bilimsel bir değeri bulunmadığını”** ilan etti. Sonra son hüküm geldi: Uluslararası Kanser Araştırmaları Ajansı alkolü **birinci gruba** koyuyor — kanserojenlerin en üst sınıfı; asbest, radyasyon ve tütünle birlikte. **Ocak 2023**'te Dünya Sağlık Örgütü **sağlık için güvenli bir alkol miktarının bulunmadığını** yayımladı. En az **yedi çeşit kanser** ona bağlanıyor ve her yıl yaklaşık **740 bin yeni vaka** görülüyor.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Sözün nereye düştüğüne dikkat ediniz. Adam zevk için içmeyi sormuyordu, hevesini de mazeret göstermiyordu — **“Ben onu sadece ilaç olarak yapıyorum”** dedi. Yani o gün yeryüzünde elde bulunan en güçlü delille geldi. Yasak yalnızca bir kulluk emri olsaydı cevap şöyle olurdu: ilaç için bile olsa onu içme. Oysa cevap, **onun ne olduğunu bildiren bir haber** olarak geldi: o zaten ilaç değildir — hastalığın kendisidir.

Bu cümle, o gün yeryüzündeki bütün tıp mekteplerinin icmâına aykırıdır: Yunan, Roma, Fars, Hint ve Mısır. **Tek bir mektep bile onu desteklemiyordu** — dolayısıyla alınabileceği bir kaynak da yoktu; çünkü söyleyen olmayan bir sözdür.

Sonra zaman geçti. Şarap 1916'da ilaç kodekslerinden çıktı; 2023'te güvenli miktarı olmayan, birinci grup bir kanserojen oldu. Yani tıbbın, beş kelimelik bir cümlenin söylediğine ulaşması **on üç asır** sürdü.

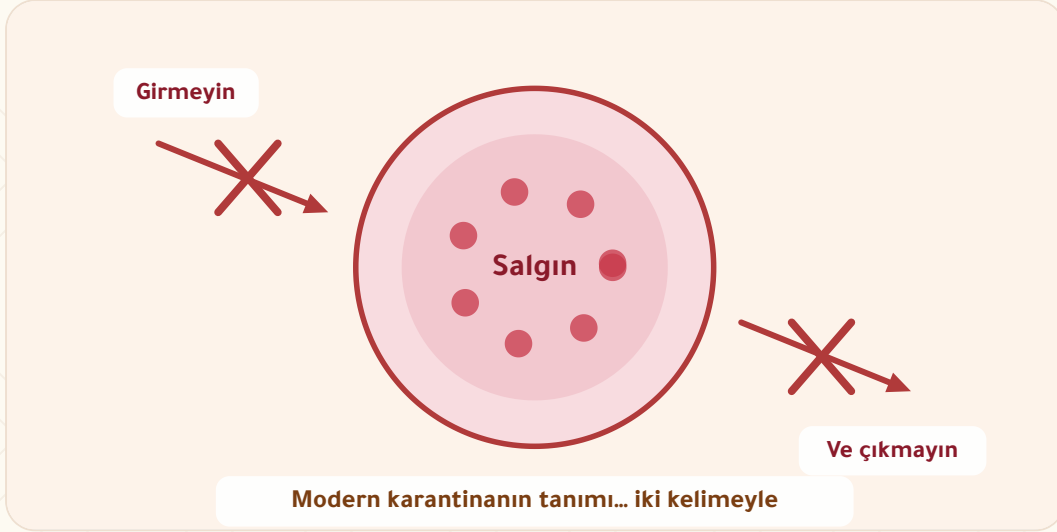
Bir de ifadedeki inceliğe bakınız: “zararı faydasından çoktur” demedi — ihtiyatlı bir insanın söyleyeceği ve yanılmayacağı söz budur — bilakis **ilaç olmasını kesin biçimde reddetti, hastalık olduğunu kesin biçimde bildirdi**. Örgütün on üç asır sonra vardığı yer de tam budur: **güvenli miktar yoktur. Peki bunu ona kim haber verdi?**

Kaynaklar: IARC Monographs 100E – alcohol, Group 1 · WHO, 4 Jan 2023 – No level of alcohol consumption is safe · U.S. Pharmacopeia – alcohol removed, 1916

Karantina... Tıptan Bin Yıl Önce

Bir yerde veba olduğunu duyarsanız oraya girmeyin; siz bir yerdeyken orada veba çıkarsa ondan kaçarak oradan çıkmayın.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



Yedinci yüzyılda formüle edilmiş, dünya çapında bir halk sağlığı ilkesi



Sade sözlerle

Bir ülkede salgın çıktığında: dışarıdaysanız **oraya girmeyin**, içerideyseniz **oradan çıkmayın**. Bu, bütün dünyanın korona salgınında uyguladığı **karantinanın** tam tanımıdır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Salgınlar bir gazap, kötü ruhlar ya da bozulmuş hava sayılırdı. Biri patlak verdiğinde doğal tepki **toplu kaçıştı** — ki yapılabilecek en kötü şey budur, çünkü bulaşı her yere taşır. Mikroplar bilinmiyordu, hastalığın temasla yayıldığı da bilinmiyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Mikrop kuramı ancak on dokuzuncu yüzyılda, Pasteur ve Koch'un elinde yerleşti. Avrupa'daki ilk düzenli karantina 1377'de Ragusa'da (Dubrovnik) uygulandı; Venedik ilk kalıcı karantina istasyonunu 1423'te kurdu — yani bu sözden yedi asır sonra. Hadiste geçen ilke ise **çift yönlü bir karantinadır**: ne giriş ne çıkış — Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Sağlık Tüzüğü'nün öngördüğünün ve 2020'de bütün dünyada uygulananın ta kendisi.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Hadisin ikinci yarısı daha zor ve daha zekicedir. Salgın bulunan bir yere girmeyi yasaklamaya tek başına ihtiyat da götürebilir. Ama **oradan çıkmayı yasaklamak** hayatta kalma içgüdüsünün kendisine aykırıdır ve ancak şu bilinirse tutarlıdır: çıkan kişi hastalığı **hiç farkında olmadan** yanında taşıyor olabilir — yani **sessiz bulaş taşıyıcısı** fikri. Bu fikir yirminci yüzyıla kadar anlaşılmadı. Ömer bin Hattâb bunu **Amvâs vebası** sırasında fiilen uyguladı ve orduyu Şam'dan geri çevirdi; kendisine itiraz edilince şöyle dedi: "Allah'ın kaderinden yine Allah'ın kaderine kaçıyoruz."



Rumlar Yenildi — ve Onlar Galip Gelecek

Elif Lâm Mîm. Rumlar yeryüzünün en alçak yerinde yenildiler; onlar bu yenilgilerinden sonra, birkaç yıl içinde galip geleceklerdir.

Rûm suresi — 1-4. ayetler



Mekke'de inen bir haber; binlerce mil ötede süren bir savaş hakkında



Sade sözlerle

Rumlar bir savaşı öylesine ezici biçimde kaybetti ki insanlar işlerinin bittiğini sandı. Sonra bir ayet indi: **Rumlar birkaç yıl içinde galip gelecek**. Bu, yedi yıl sonra gerçekleşti.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Miladi 614'te Persler Rumları ezdi: Şam'ı ve Kudüs'ü aldılar, 618 ile 621 arasında da Mısır'ı; Kutsal Haç'ı esir götürdüler. Roma devleti tam bir çöküşün eşiğindeydi — boş hazine, dağılmış ordu, iç isyan. Yeryüzünde hiç kimse onun dönüşüne bahse girmiyordu. Mekkeli müşrikler ise ayetin yalan çıkacağı üzerine Ebû Bekir ile bahse tutuşmuşlardı — bahis o sırada henüz yasaklanmamıştı.



Bilim bugün ne diyor?

622'de Herakleios karşı sefere çıktı ve o yılın sonbaharında Şehrbaraz'ı yendi; ardından Hüsrev'in ordusunu **624'te Ganzak'ta** kırdı — bu, Bedir'in tam yılıdır; nitekim sonraki ayet şöyle der: "O gün müminler sevinecektir." **Aralık 627**'de Musul yakınlarındaki Ninova Savaşı'nda Pers ordusunu ezdi, 628'de Hüsrev'i devirdi ve Haç'ı geri getirdi. Bütün bunlar Bizans, Fars ve Süryani kaynaklarında, İslam kaynaklarından bağımsız olarak kayıtlıdır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu bir hikmet sözü ya da tasvir değildir — **konusu ve süresi belirli bir gayb haberidir** ve lehine olduğu taraf için mümkün olan en kötü anda verilmiştir. Süre için kullanılan Arapça kelime üç ile dokuz yıl arasıyla sınırlıdır; yani yalanlanmaya açık, kapalı bir zaman aralığı. On yıl zafersiz geçseydi bütün davet, hasımlarının önünde çökerdi. Daha da incesi: **"yeryüzünün en alçak yerinde"** — savaş Ölü Deniz bölgesinde oldu; orası **gezegenin kara üzerindeki en alçak noktasıdır**, deniz seviyesinin 430 metre altında — ancak on dokuzuncu yüzyılda ölçülebilmüş coğrafi bir gerçek.

“Yerin En Alçak Yerinde” — Gezegenin En Alçak Karası

Elif Lâm Mîm. Rumlar yenilgiye uğradı — yerin en alçak yerinde. Ama onlar bu yenilgilerinden sonra galip geleceklerdir.

Rum suresi — 1-3. ayetler



Gezegende kelimenin her iki anlamıyla da uyduğu tek yer

♀ Sade sözlerle

Ayet sadece “Rumlar yenildi” demedi — yeri de belirledi: **“yerin en alçak yerinde”**. Arapçadaki *edna* kelimesi iki anlam taşır: **en yakın** ve **en alçak**. Savaş ise gerçekten de **yeryüzünün tamamındaki en alçak kara parçası** olan bir bölgede, Ölüdeniz çevresindeki Ürdün yarığında geçti.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yedinci yüzyılda hiç kimsenin, bir yerin deniz seviyesinden yüksekliğini bilmesine imkân yoktu. Göz bunu göstermez; yarığa inen bir yolcu, Yemen’de, Umman’da ve Fars’ta gördüğü alçak vadiler gibi alçak bir vadi görür.

Deniz seviyesinden yüksekliği ölçmek, henüz doğmamış bir bilimdi: bir barometre (1643’ten önce icat edilmedi) ya da kıydan başlayıp uzanan bir nirengi ölçümü gerektirir. Üstelik kimsenin aklına, bir karanın deniz seviyesinin **altında** olabileceği ve suyun onu basmayacağı gelmemişti.

🌀 Bilim bugün ne diyor?

Mart 1837’de gezginler **Moore ve Beke**, bölgeyi suyun kaynama noktası yöntemiyle ölçmeye çalıştılar ve coğrafyacıları sarsan bir sonuç elde ettiler: burası deniz seviyesinin **altındaydı**. Ardından Teğmen **Symonds** 1841’de nirengi ölçümüyle, sonra da Amerikan **Lynch** heyeti 1848’de ölçtü.

Bugünkü rakam: Ölüdeniz’in yüzeyi yaklaşık **deniz seviyesinin 430 metre altındadır** ve burası **yeryüzünün tamamındaki en alçak açık noktadır** — hiçbir yer onunla yarışamaz. Büyük Afrika Yarığı sistemi içinde uzanan Ölüdeniz fayının bir parçasıdır.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Dikkat edin: ayetin yeri anmak gibi bir mecburiyeti hiç yoktu. Gelecek zaferle ilgili haber onsuz da tamamdır.

Dolayısıyla fazladan bir coğrafi kayıt koymak, tasdik ihtimallerini değil **yalanlanma ihtimallerini artırmaktır** — metin uyduran biri ise bunun tam tersini yapar.

Sonra şunu da görün: kelimenin ilk anlamı — “Arap Yarımadası’na en yakın yer” — tek başına doğru ve yeterlidir; metinde ikinci anlama bağlı hiçbir şey yoktur. Ama ikincisi de **doğrudur; hem de gezegende başka hiçbir yerin paylaşmadığı bir biçimde**. İki anlamın tek bir noktada buluşması, hesaba katılabilecek bir şey değildir.

Ve burada bir sınır belirtilmelidir: ilk müfessirler ayeti alçaklığa değil yakınlığa yordular, çünkü alçaklık onlarca bilinmiyordu — işte şahit de tam olarak budur: **anlam, insanların onu ölçecek bir aleti olmadan önce metnin içindeydi**. Gayb haberinin kendisi — birkaç yıl içinde gelecek zafer — bağımsız olarak kendi ayakları üzerinde durur ve bu kitabın başka bir sayfasındadır.

Yalancı, Günahkâr Perçem

Hayır! Eğer vazgeçmezse, onu perçeminden yakalayıp sürükleriz — yalancı, günahkâr bir perçemden.

Alak Suresi — 15-16. ayetler



Bu lobun işlevleri

- Karar verme
- Yalan ve doğruluk
- Yanlış davranışı frenleme
- Planlama ve girişim

Yalan niyeti beynin başka hiçbir yerinde doğmaz

Fonksiyonel görüntüleme, yalan anında alın lobunun etkinleştiğini gösteriyor



Sade sözlerle

"Perçem" (nâsiye) başın ön tarafıdır. Kur'an onu "yalancı ve günahkâr" diye niteler — yani **yalan da hata da tam bu yerden çıkar**. Sinirbilimin ortaya koyduğu şey de budur.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Başın belirli bir bölümü ile yalan gibi ahlaki bir işlev arasında kurulmuş hiçbir bağ yoktu. Filozoflar en temel meselede bile ayrıştıyordu: Aristo düşünmenin merkezini beyinde değil **kalpte** görüyordu. Beyin bölgelerinin işlevlerinin belirlenmesi ise ancak on dokuzuncu yüzyılda başladı.



Bilim bugün ne diyor?

Ön alın korteksi (prefrontal korteks) — tam alnın arkasında yer alır — karar verme, planlama ve davranış frenleme merkezidir. Fonksiyonel MR çalışmaları **kasıtlı yalanan özellikle bu bölgeyi etkinleştirdiğini** gösteriyor; çünkü yalan, gerçeği bastırmayı ve yerine bir alternatif kurmayı gerektirir. Bu bölgenin hasarı, kişinin kendi davranışını denetleme yetisini yok eder — 1848'deki meşhur Phineas Gage vakasında olduğu gibi.



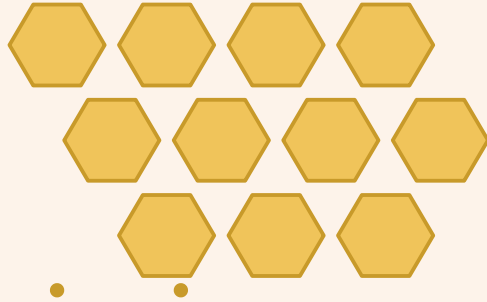
Bu neden kesin bir mucizedir?

Nispetteki inceliğe dikkat edin. Ayet "yalancı ve günahkâr bir adamın perçemi" demiyor — yani perçem sahibinin değil, **perçemin kendisini** yalancı ve günahkâr diye niteliyor; böylece fiili kişiye değil organa bağlıyor. Bu, işlevin yerinin anatomik olarak belirlenmesidir. Daha da dikkat çekici olanı şudur: ayette hedef alınan adam, sahip olduğu en şerefli şeyden tehdit ediliyordu — ve ne kalbi ne de dili anıldı; başının ön tarafı anıldı: beyindeki karar ve yalan merkezi.

İşçi Arıların Hepsı Dişidir

Rabbin bal arısına vahyetti: Dağlardan evler edin... Sonra meyvelerin hepsinden ye ve Rabbinin sana kolaylaştırdığı yollara gir.

Nahl Suresi — 68-69. ayetler



İşçi arılar istisnasız dişidir

Edin · ye · gir

Hepsi dişil kipte

Nektar toplayıp bal mumu ören her arı dişidir



Sade sözlerle

Allah'ın bu ayetlerde arıya yönelttiği emirlerin hepsi Arapçada **dişil kiple** gelmiştir: "edin, ye, gir". Bilim de şunu söylüyor: yuva ören, toplayan ve bal yapan arıların **hepsi dişidir**; aralarında tek bir erkek yoktur.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Eski dünyada yaygın kanaat, kovanın başındakinin **erkek bir kral** olduğuydu. Aristo bunu açıkça yazdı ve ona Kral adını verdi; Avrupalılar da asırlarca onu izleyerek King Bee dediler. Kovanın başındakinin dişil olduğu ancak 1668'de Hollandalı bilgin Jan Swammerdam tarafından ispatlandı.



Bilim bugün ne diyor?

Bir arı kolonisi üç sınıftan oluşur: tek bir **dişil kraliçe**; binlerce **dişil işçi** — bal mumunu ören, nektarı toplayan, balı yapan, nöbet tutan ve temizleyen onlardır; ve kraliçeyi dölemekten başka hiçbir işlevi olmayan, sonra ölen ya da kovulan birkaç yüz **erkek**. Erkek ne yiyecek aramaya çıkar, ne yuva örür, ne de bal yapımına en ufak şekilde karışır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

İki cins bir arada olduğunda eril kipin öne geçtiği bir dilde, art arda gelen üç fiilde dişil kipe tam olarak bağlı kalınması, dilbilgisel bir tesadüf değildir. Üstelik tahsis daha da incilir: bu üç fiil tam olarak **dişil işçinin** işleridir — yuva kurmak, meyveler üzerinde otlamak ve yolları gidip gelerek katetmek. Türün tamamı kastedilseydi eril çoğul kip gelirdi. Ve bu, o gün yeryüzünün en bilgili insanların inandığı şeyi aykırıdır.



Duyular

Her Seferinde İşitme, Görmeden Önce

Size işitmeyi, gözleri ve kalpleri verdi; umulur ki şükredersiniz.

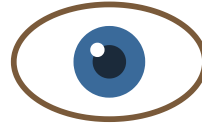
Nahl Suresi — 78. ayet

Kulak çalışıyor



24. hafta

Göz çalışıyor



28. hafta

İşitme, görmeden dört hafta önce tamamlanır

Kur'an'ın tamamında, insanın yaratılışı bağlamında görme bir kez bile işitmenin önüne geçmez



Sade sözlerle

İnsanın yaratılışı ve idrak araçlarının anılması bağlamında, Kur'an'da görme **bir kez bile** işitmenin önüne geçmemiştir. Bilim de şunu söylüyor: ceninin kulağı, gözleri çalışmadan aylar önce çalışır ve işitir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Göz, her insanın fitraten öne koyduğu duyudur: "Kendi gözümle gördüm", "işittim"den daha güçlüdür; görgü şahitliği de haberin üstündedir. Bütün dillerde tabii sıralama görmeyle başlar. Üstelik ceninin işitiyor olduğu hiç bilinmiyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Kulaktaki salyangoz (kohlea), yapısını yaklaşık yirminci haftada tamamlar ve cenin **yirmi dördüncü haftadan** itibaren seslere kanıtlanmış bir tepki verir. Retina ile görme yolağı ise **yirmi sekizinci haftadan** önce işlevsel hâle gelmez. Yeni doğan, doğduğu anda annesinin sesini tanır; oysa aylarca net göremez.



Bu neden kesin bir mucizedir?

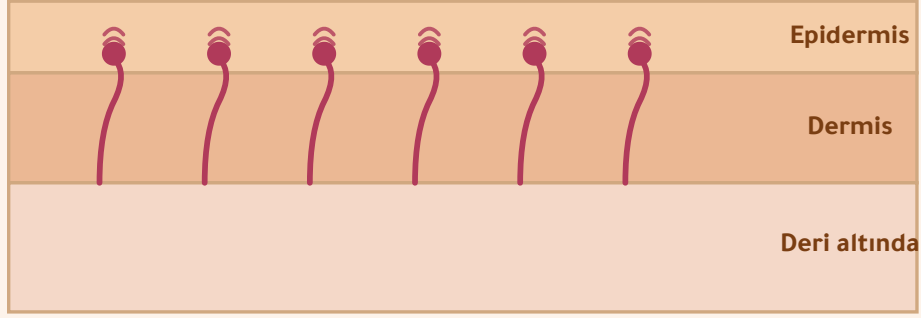
Mucizeyi meydana getiren tek bir yer değil, **tam bir istikrardır**. Sıralama tesadüf olsaydı, on üç ayrı yerde hiç değilse bir kez değişirdi. Oysa genel dil zevkine aykırı olmasına rağmen istisnasız böyle gelmiştir. Üstelik incelik daha da ileri gider: bu yerlerde "işitme" **tekil**, "gözler" ise **çoğul** gelmiştir — çünkü işitme, her yönden tek bir türde veri alan tek bir duyudur; oysa iki göz, beyinde birleştirilen iki ayrı görüntü üretir.

Acı Deride Yaşar

Derileri piştikçe, azabı tatsınlar diye onlara başka deriler vereceğiz.

Nisâ Suresi — 56. ayet

Yüzeye yakın, yoğun serbest sinir uçları



Ağrı reseptörlerinin hepsi deride – yanınca his kalmaz

Derin üçüncü derece yanık acıtmaz — çünkü ağrı reseptörleri yanıp yok olmuştur

🔍 Sade sözlerle

Ağrı reseptörleri bedene yayılmıştır, ama en yoğun bulundukları yer **deridir**; vücutta onlardan en çok barındıran organ deridir. Bu yüzden deri derinlemesine yandığında, o bölgede acı duyusu durur. Ayet ise, duyu sürsün diye deriyi değiştirir.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Acı, bütün bedene yayılmış genel bir his yahut kalpte ya da ruhta bir şey sanılıyordu. Onun **özelleşmiş sinir reseptörleri** olduğu da, bu reseptörlerin belirli bir yeri bulunduğu da bilinmiyordu. Ağrı reseptörleri ancak 1906'da Charles Sherrington tarafından bilimsel olarak tarif edildi.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Ağrı reseptörleri (nosiseptörler), **derinin katmanlarında** yoğunlaşan serbest sinir uçlarıdır. Derinin bütün kalınlığıyla harap olduğu üçüncü derece yanıklarda **hasta, yanan bölgede acı duyusunu tamamen kaybeder** — bu, hekimlerin yanık derecelerini ayırt etmek için kullandığı, kabul görmüş bir tanı işaretidir. Tedavi ise, duyunun geri gelmesi için deri grefti gerektirir.

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Gerekçe ayetin kendisinde veriliyor: **“azabı tatsınlar diye”**. Yani derinin değiştirilmesi cezaya yapılmış bir ekleme değil, **o cezanın duyulmaya devam etmesinin şartıdır**. Bu da iki şeyi birlikte bilmeyi gerektirir: acı duyusunun yerinin her şeyden önce deri olduğunu ve deri pişip tamamen yandığında **duyunun ortadan kalktığını**. Ayet acıyı sadece tarif etmiyor; onun üzerine, ancak bu tıbbi gerçek doğruysa geçerli olan mantıklı bir hüküm kuruyor.

Fıfıkı ile Kan Arasından Halis Süt

Şüphesiz sizin için hayvanlarda bir ibret vardır: Size onların karınlarındakinden, fıfıkı ile kan arasından, içenlerin boğazından kolayca geçen halis bir süt içiriyoruz.

Nahl Suresi — 66. ayet



Süt, memede, kanın bağırsaktan taşıdığı maddelerden üretilir



Sade sözlerle

İçtiğiniz o bembeyaz, saf süt, ineğin bedeninde, bağırsaktaki sindirilmiş yiyecek ile damarlarda akan kanın **arasındaki** bir yerde üretilir. Buna rağmen ikisinden de hiçbir renk taşımadan **halis** olarak çıkar.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Sütün nasıl oluştuğu hiç bilinmiyordu. Sanılan şuydu: süt, tulumda su birikir gibi memede birikir. Onu sindirilmiş yiyecek ve kanla birlikte ilişkilendirmek, yerini de **ikisinin arası** diye belirlemek ise kimsenin bilgisi dâhilinde değildi.



Bilim bugün ne diyor?

Gıda bağırsakta sindirilir, sonra bileşenleri kana emilir. Kan onları memedeki süt bezine taşır; epitel hücreleri kandan ihtiyaç duydukları şekeri, amino asitleri, yağları ve tuzları alır, sonra **sütü yeni baştan sentezler** ve salgılar. Dolayısıyla süt ne süzölmüş kandır ne de çözölmüş yiyecek; üretim yeri sindirim sistemi ile dolaşım arasında bulunan, imal edilmiş bir maddedir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucizenin bulunduğu yer "**arasından**" edatıdır. Ayet "fıfıkıdan ve kandan" demedi — demiş olsaydı süt, ikisinden çıkarılmış ve onlara karışmış olurdu; "fıfıkı ve kandan sonra" da demedi. "İkisinin arasından" dedi — yani üretim yeri **zincirde ikisinin arasına düşer**: sindirimden ve kanın taşınmasından sonra, sütün çıkışından önce. Sonra da ürünü "**halis**" diye niteledi — yani geldiği şeyin izinden tamamen arınmış. Bu, ancak kan dolaşımının 1628'de keşfedilmesinden sonra anlaşılabilen fizyolojik bir yolun tarifidir.



Sebebini Bilmeden Ellerinizi Yıkayın

Biriniz uykusundan uyandığında, elini üç kez yıkamadan kaba daldırmayın; çünkü elinin geceyi nerede geçirdiğini bilemez.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

“Zira eli nerede gecelemiş bilmez” – görünmeyene dayanan bir gerekçe



Abdest beş kez

Günde



El yıkamak

Uyanınca



Misvak

Her namazda



Ağız çalkalamak

ve burun ile yüz

El yıkamak tıptaki en önemli tek koruyucu önlemdir

Dünya Sağlık Örgütü

Her Müslümana günde beş kez farz kılınmış bir günlük temizlik düzeni



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ uyanınca yemeğe dokunmadan önce elleri yıkamayı emretti ve bunu şaşırtıcı bir gerekçeye bağladı: **“Elinin geceyi nerede geçirdiğini bilemez”** — yani ortada **gözle görülmeyen** muhtemel bir kirlilik vardır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Mikroplar hiçbir şekilde bilinmiyordu. Temizlik bir **görüntü ve koku** meselesiydi: el gözle temiz görünüyorsa temizdi. Dokunmayla geçen gizli bir bulaş diye bir kavram yoktu. Hatta Avrupa’da hekimler on dokuzuncu yüzyıla kadar ölü teşrihinden kadın doğuma ellerini yıkamadan geçiyorlardı.



Bilim bugün ne diyor?

El yıkamak bugün, Dünya Sağlık Örgütü’nün kabulüyle **bütün tıptaki en önemli tek koruyucu işlemdir** ve tek başına her yıl milyonlarca enfeksiyonu önler. Bu, 1847’de Macar hekim **Semmelweis** tarafından keşfedildi; hekimlerin ellerini yıkamasının lohusa ölümlerini yüzde 18’den yüzde 2’ye düşürdüğünü fark etti — **meslektaşları onunla alay etti, işinden atıldı ve bir akıl hastanesinde öldü**. Müslüman ise günde beş kez ellerini, yüzünü, ağzını, burnunu, kollarını ve ayaklarını yıkar.



Bu neden kesin bir mucizedir?

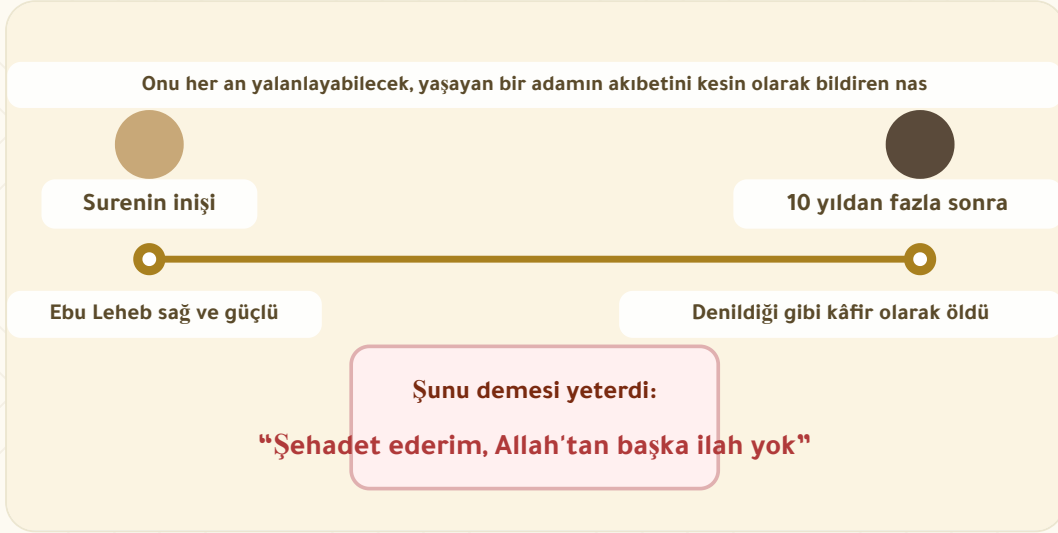
Delaletin yeri emirde değil, **gerekçededir**. Temizlik emri için zevk ya da âdet denebilir. Ama **“Elinin geceyi nerede geçirdiğini bilemez”** sözü, onu **bilinmeyen ve görünmeyen** bir şeyle gerekçelendirir — yani el temiz görünse bile tehlike yerinde durur. Bütün koruyucu hekimliğin üzerine kurulduğu gizli bulaş kavramının özü tam budur. Buna düzenin geri kalanını da ekleyin: her namazda misvak, abdestte ağza ve buruna su almak, kapların üzerini örtme emri, içeceğin içine solumanın yasaklanması, durgun suya küçük abdest bozmanın yasaklanması ve gusül farzı. Mikrop kuramından on iki asır önce formüle edilmiş, bütünlüklü bir sağlık sistemi.



Ebu Leheb'in Elleri Kurusun — On Yıllık Meydan Okuma

Ebu Leheb'in iki eli kurusun, kurudu da. Ne malı ne de kazandığı ona fayda verdi. O, alev alev yanan bir ateşe girecektir.

Mesed suresi — 1-3. ayetler



Yazılabilecek en tehlikeli metin: henüz ölmemiş bir adam hakkında kesin hüküm



Sade sözlerle

Peygamber'in ﷺ amcası Ebu Leheb'in **ateşe gireceğini** bildiren bir sure indi. Yani o asla iman etmeyecekti. Oysa bundan sonra on yıldan fazla yaşadı ve yalandan da olsa kelime-i şehadeti söylemesi bütün Kur'an'ı çürütmeye yeterdi — ama bunu hiç yapmadı.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ebu Leheb, davetin en azılı ve ona zarar vermeye en muktedir düşmanlarındandı; Peygamber'in ﷺ amcası ve Kureyş'in ileri gelenlerindendi. Hiç kimse bir adamın ilerideki günlerde ne olacağını bilemezdi — nice şiddetli düşman, uzun bir düşmanlığın ardından Müslüman oldu: Ömer bin Hattab, Halid bin Velid ve İkrime bin Ebu Cehil gibi.



Bilim bugün ne diyor?

Ebu Leheb, Bedir Savaşı'ndan birkaç gün sonra — surenin inişinden on yıldan fazla bir süre sonra — **küfrü üzere** öldü; ailesinin bile yanına yaklaşmaktan kaçındığı bir hastalıkla. Bu, bütün siyer ve tarih kitaplarında ittifakla kabul edilir; İslam'ın muhalifleri dahi buna itiraz etmemiştir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, kimsenin etkileyemeyeceği uzak bir olay hakkında verilmiş bir gayb haberi değildir — **onu kendi kulaklarıyla işiten, yaşayan bir adamın tercihi** hakkındadır; üstelik bu daveti yıkmaya herkesten daha istekli olan adamın. Tek bir cümleyi söylemek için on yıldan fazla vakti vardı — numara yaparak bile olsa — ve metin çöker, davet aynı gün sona ererdi. **Bu meydan okumayı on yıldan fazla açık bırakmak ve sonra tam da söylendiği gibi kapanması, hiçbir insanın göze alacağı bir risk değildir.** Üstelik sure aynı hükmü karısı hakkında da verdi; o da küfrü üzere öldü. İki de iki, birlikte isabet etti — hem de yalanlamak için on yıldan fazla fırsat verildikten sonra.



“Kral” Yusuf Zamanında, “Firavun” Musa Zamanında

Kral dedi ki: Onu bana getirin, onu kendime tahsis edeyim... Firavun da dedi ki: Bırakın beni, Musa'yı öldüreyim.

Yusuf suresi 54 — ve Gafir suresi 26



Kraliyet unvanındaki değişim, hiyeroglif çözülene kadar bilinmeyen bir gerçektir



Sade sözlerle

Kur'an, Yusuf zamanındaki Mısır hükümdarını **“kral”**, Musa zamanındaki hükümdarı ise **“firavun”** diye adlandırır — ve ikisini asla karıştırmaz. Mısırbilim, bunun tamamen doğru olduğunu söylüyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Arap Yarımadası'nda Mısır hükümdarlarının unvanları ya da bunların ne zaman değiştiği bilinmiyordu. Bütün bölgede yaygın alışkanlık, her Mısır hükümdarına ayırım gözetmeksizin **“firavun”** demekti. Dahası, **Tevrat'ın kendisi Yusuf'un hükümdarına “firavun” der** — hem de Yaratılış kitabında defalarca.



Bilim bugün ne diyor?

“Firavun” kelimesi Mısır dilindeki **per-aa** sözcüğünden gelir ve “Büyük Ev” demektir — yani hükümdarın şahsı değil, sarayın kendisi. Eski Krallık ve Orta Krallık boyunca da bu anlamda kaldı.

Hükümdarın kendisi için bir unvan olarak kullanılması ancak Yeni Krallık'la, aşağı yukarı III. Tutmosis döneminde (MÖ 15. yüzyıl) başladı ve sonra yaygınlaştı. Yusuf'un dönemi bundan öncedir, Musa'nın dönemi ise sonra. Bu, modern Mısırbilim kaynaklarında kesinleşmiş bir bilgidir.



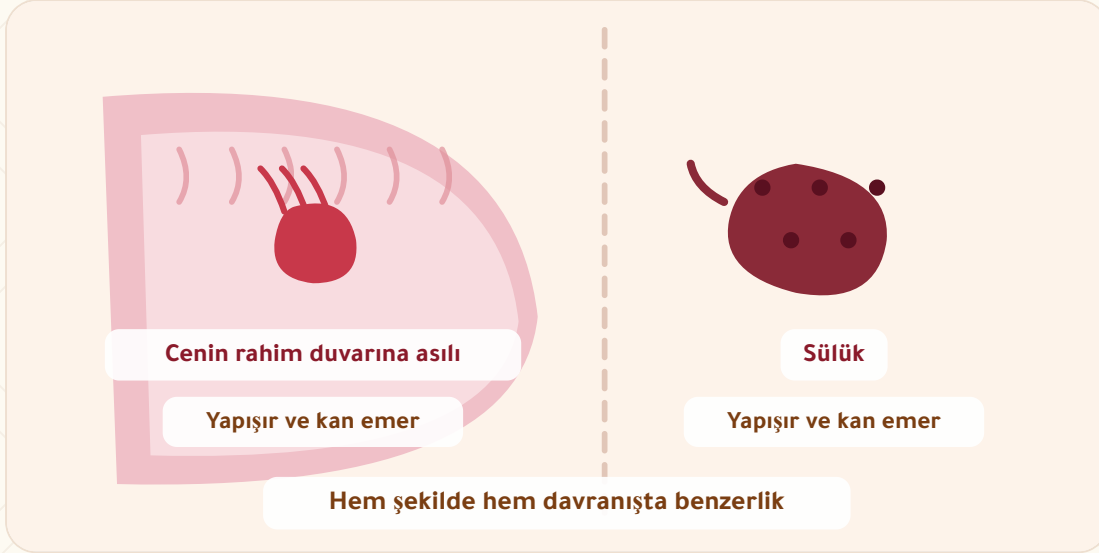
Bu neden kesin bir mucizedir?

Tutarlılık, delilin kendisidir. Bu bir tesadüf olsaydı, yaklaşık otuz yerde iki unvan hiç değilse bir kez birbirine karışırdı. Oysa Kur'an ayırımı eksiksiz biçimde korur. Bundan da güçlüsü: **o dönemde Ehl-i Kitap arasında dolaşan Tevrat metnine aykırı düşer** — ki kendisinin ondan aktardığı iddia edilen tek kaynak odur. Aktaran bir insan olsaydı, hatayı da beraberinde taşırdı. Üstelik bu düzeltmenin doğruluğu, ancak bin yıldan fazla bir süre sonra hiyeroglif çözüldüğünde anlaşıldı.

Alaka: Asılı Duran, Kan Emen Bir Şey

İnsanı bir alaktan yarattı.

Alak Suresi — 2. ayet



Cenin üçüncü haftasında: şekli de işlevi de sülüğün şekli ve işlevidir



Sade sözlerle

Arapçadaki “alak” kelimesinin üç anlamı vardır: **asılı duran** şey, kan emen **sülük** ve **pıhtılaşmış kan**. Cenin bu aşamada üç anlamı birden taşır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Hiç kimse üçüncü haftasındaki bir cenini görmemişti. Boyu iki milimetreden azdır ve mikropsuz görülmez. Aristo ile Galen şöyle dediler: cenin rahme, bitki kökleri gibi damarlarla bağlanır ve annenin kanıyla beslenir. Ama nasıl başladığı bilinmiyordu: **rahmin iç zarına gömülür ve orada asılı kalır**.



Bilim bugün ne diyor?

Altıncı günde blastokist rahmin iç zarına yerleşir ve ona **asılı** hâle gelir. Sonra hücreleri annenin kan damarlarını aşındırır, kan da çevresindeki boşlukları doldurur — yani **kelimenin tam anlamıyla kan emer**. Üçüncü haftadaki ceninin mikroskop görüntüleri, kavise ve yanlardaki bölümlenmeye varıncaya kadar sülüğe tıpatıp uyan bir şekil gösterir.



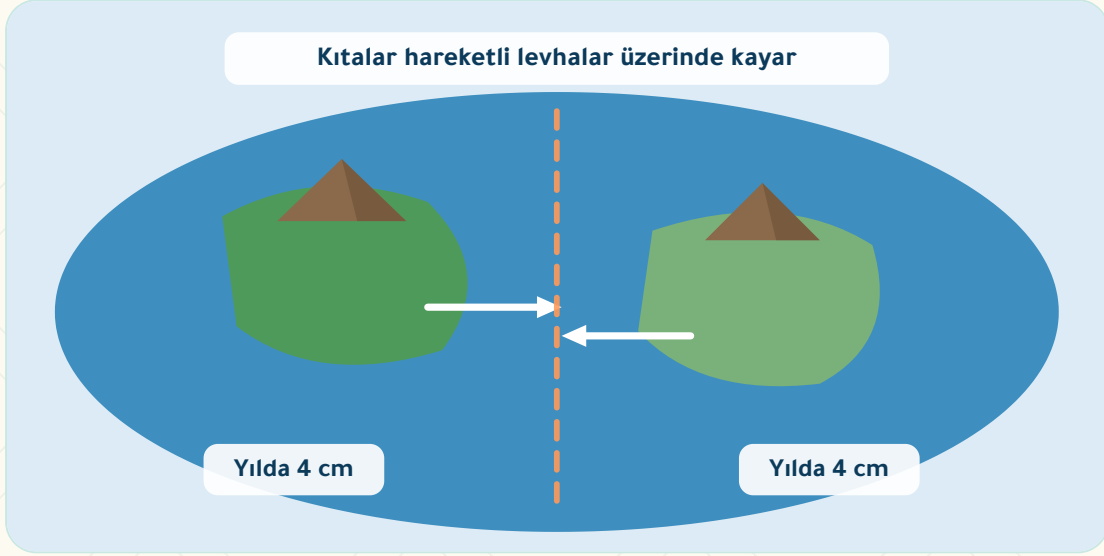
Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize, üç anlamın tek bir lafızda toplanmasıdır. Sadece asılılık kastedilseydi “muallaka” denirdi; sadece kan kastedilseydi “dem” denirdi. Ama “alaka” aynı anda şunları tarif eder: **yeri** (duvara asılı), **beslenmesi** (kan emer), **şekli** (sülük gibi) ve **maddesi** (pıhtılaşmış kanla kuşatılmış). Mikroskobun icadından bin yıl önce ümmi bir adama indirilen tek bir kelimede, mikroskobik dört gerçek.

Dağlar Yürür, Siz Onları Sabit Sanırsınız

Dağları görürsün, onları hareketsiz sanırsın; oysa onlar bulutların geçtiği gibi geçip gider.

Neml suresi — 88. ayet



Kıtaların tamamı çok yavaş ilerler, üzerindeki her şey de onlarla gider



Sade sözlerle

Dağlar size duruyormuş gibi görünür. Oysa gerçekte **yürürler** — gözünüzün göremeyeceği kadar yavaş; tıpkı bir buluta bir an bakmakla onun hareket ettiğini göremediğiniz gibi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Dağlar bütün insanlar için mutlak sabitliğin simgesiydi. "Dağ gibi sağlam" her dilde bir deyimdir. Yerin kendisinin ayaklarının altından kaydığını kimse iddia etmedi.



Bilim bugün ne diyor?

Yirminci yüzyılın 1960'larından beri yerleşmiş olan **levha tektoniği** kuramı: yer kabuğu, yüzüp kayan dev levhalara bölünmüştür ve kıtaları, dağları yılda birkaç santimetre hızla beraberinde taşır. Bu hareket bugün uydularla ölçülüyor.



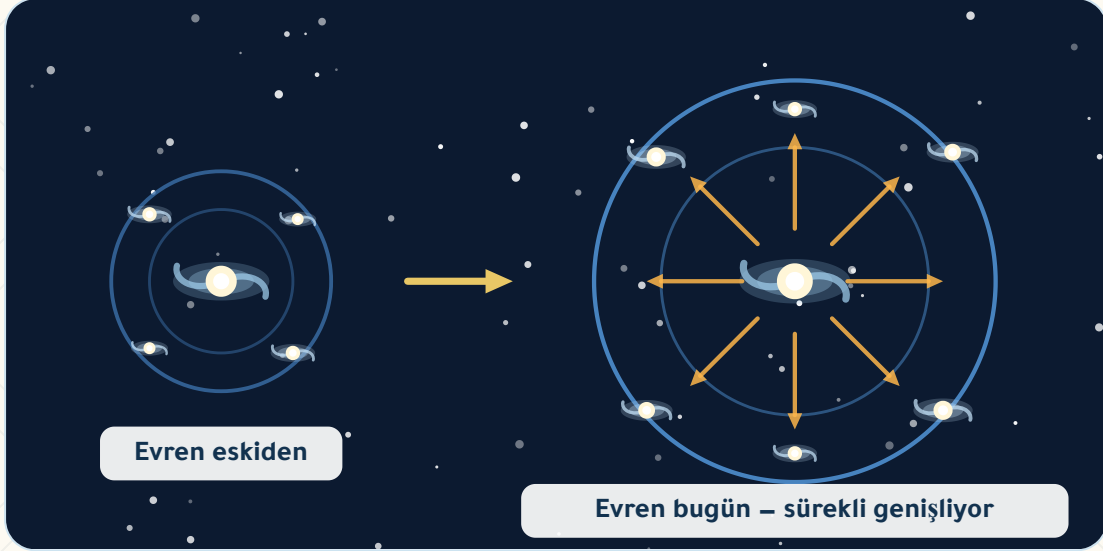
Bu neden kesin bir mucizedir?

Benzetmenin kendisi delildir: "onları hareketsiz sanırsın" — yani durağanlıkları apaçık **bir göz yanıltmasıdır**. Sonra "bulutların geçtiği gibi geçer" — bulut ise **yatay, yavaş ve toplu** hareket eder; düşmez, sıçramaz. Böylece âyet gerçek bir hareketi tasvir etmiş, üstelik neden görülmediğini de açıklamıştır. Daha incesi: dağlar tek başlarına geçmez, **çevrelerindeki her şeyle birlikte** geçer — tıpkı bulut gibi.

Evren Her An Genişliyor

Göğü kendi ellerimizle biz kurduk; şüphesiz biz onu genişletmekteyiz.

Zâriyât suresi — 47. ayet



Şişen balondaki noktalar gibi birbirinden uzaklaşan galaksiler



Sade sözlerle

Üzerine küçük noktalar çizdiğiniz bir balonu şişirdiğinizi düşünün. Her nokta komşusundan uzaklaşır. Evren tam olarak bunu yapıyor: gök, ömrünün her saniyesinde **büyüyor ve genişliyor**.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanlar — hatta büyük filozoflar ve bilim adamları — evrenin **durağan ve sabit** olduğuna, ne büyüyen ne küçülen tek bir boyda kaldığına inanıyordu. Bu inanış yirminci yüzyıla dek sürdü; Einstein bile evreni yerinde durmaya zorlamak için denklemlerine yapay bir sabit ekledi.



Bilim bugün ne diyor?

1929'da Edwin Hubble, uzak galaksilerin ışığının **kırmızıya kaydığını** gözledi; bu, onların bizden kaçtığı anlamına geliyordu — ve ne kadar uzaksalar o kadar hızlı kaçıyorlardı. Evren genişliyor. 1998'de genişlemenin **hızlandığı** keşfedildi; bunu keşfedenler 2011'de Nobel Ödülü aldı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayette kullanılan kelime “mûsiûn”dur: geçmiş zamanlı bir “genişlettik” değil, **sürekli ve kesintisiz** bir fiili gösteren ism-i fail. Yani genişletme şu anda sürüyor. Arabistan çölünde, ne teleskobu ne spektrometresi olan ümmî bir adam bütün insanlığın ittifakına aykırı bir cümle söylüyor; sonra tarihin en büyük astronomi keşfi gelip onu harfi harfine doğruluyor. Bu ne tesadüfle ne de zekâyla açıklanır.

Güneş Bir Kandil — Ay Bir Nûr

Gökte burçlar var eden, orada bir kandil ve aydınlatıcı bir ay yaratan Allah'ın şanı yücedir.

Furkan suresi — 61. ayet



Sözdeki ince bir ayırım, yüzyıllarca bilinmeyen fiziki bir ayımla birebir örtüşüyor



Sade sözlerle

Güneş kendiliğinden ışık verir, çünkü yanar. Ay'ın ise hiç ışığı yoktur — o, güneşin ışığını bize yansıtan karanlık bir kayadır. Kur'an güneşi hep **sirâc** (kandil), **vehhâc** (alev alev yanan) ve **ziyâ** diye anar; ayı ise hep **nûr** ve **münîr** diye anar — ve kitabın tamamında bu iki niteleme bir kez bile yer değiştirmeyiz.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Işık kaynağı ile onu yansıtan arasındaki fark bilinmiyordu. Aksine milletler, güneşe ve aya iki ışıklı tanrı diye birlikte taparlardı; efsaneler ikisini eşit tutarak "iki ışık" ve "göğün iki gözü" diye adlandırdı. Çıplak göz de ikisini ayırmaz: her ikisi de gökte parlak birer diskler; üstelik ay bakışa daha yumuşak geldiği için ikisinden daha saf ışık gibi görünür. Anaksagoras, milâttan dört yüzyıl önce ayın, güneşin ışığını yansıtan topraksı bir cisim olduğunu söylemişti — ama bu, Yunan çevrelerinde nazarî bir görüş olarak kaldı; Arap yarımadasına ulaşmadı ve teleskoptan önce gözlemlerle doğrulanmadı.



Bilim bugün ne diyor?

Güneş bir termonükleer reaktördür: çekirdeğinde **on beş milyon derecede** hidrojeni helyuma çevirir, ışığı ve ısıyı böyle üretir. Ay ise kendiliğinden hiç görünür ışık yaymayan soğuk, kayaç bir cisimdir; ondan gördüğümüz her şey geri yansıyan güneş ışığıdır. **Albedosu yaklaşık 0,12**'dir — üzerine düşenin ancak %12 kadarını yansıtır, gerisini yutar; yüzeyi gerçekte asfalt kadar koyudur. Evreleri de bundandır: biz onun yalnızca aydınlanan kısmını görürüz.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Arapça iki kelimeyi birbirinden ayırır: **sirâc** ateşini kendi içinde taşıyandır; **nûr** ise yanmadan aydınlatandır. Müfessirler bu farkı teleskoptan yüzyıllar önce açıkça belirtmişlerdir.

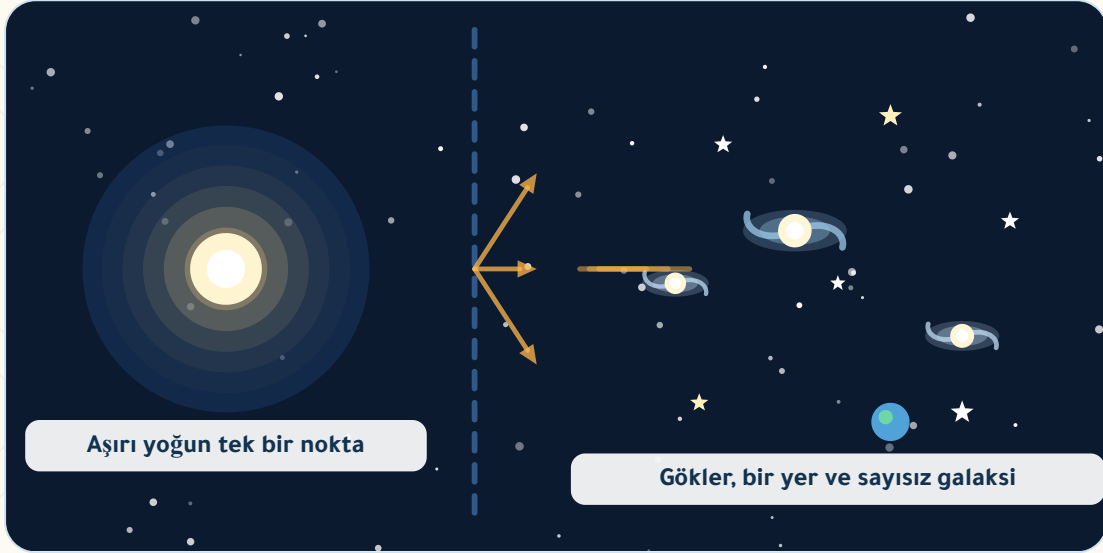
Delil, rastlantı olabilecek tek bir âyette değil, **kitabın tamamındaki tutarlılıktadır**: Nebe suresinde güneş için "alev alev yanan bir kandil"; Nuh suresinde "ayı onların içinde bir nûr, güneşi de bir kandil kıldı"; Yunus suresinde "güneşi bir ziyâ, ayı bir nûr"; Furkan suresinde "bir kandil ve aydınlatıcı bir ay". Dört yer, ve dağılım bir kez olsun şaşmaz.

Rastlantı olsaydı, olaylara göre parça parça inen yirmi üç yıllık vahiyde bu iki niteleme hiç değilse bir kez yer değiştirirdi. **Rastlantı bu kadar disiplinli olmaz** — üstelik konuşanın, hangisinin yandığını hangisinin yansıttığını bilmesine yarayacak tek bir vasıtası yoktu.

Tek Bir Şeydiler — Sonra Ayrıldılar

İnkâr edenler, göklerle yer bitişik bir hâlde iken bizim onları birbirinden ayırdığımızı görmediler mi?

Enbiyâ suresi — 30. ayet



Tek bir kaynaşmış kütlede, galaksilerle dolu genişleyen bir evrene



Sade sözlerle

Kur'an diyor ki: gök ile yer başlangıçta tek bir şey hâlinde **birbirine yapışık**; sonra Allah onları yarıp ayırdı. Tıpkı açılan tek bir küçük tohumdan koca bir ağacın çıkması gibi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

"Evrenin bir başlangıcı" fikri esasen hiç yoktu. İnaniş, evrenin **ezeli, başlangıçsız** olduğuydu. Bir köken tasavvur edenler ise bunu tek bir cismin maddî olarak ayrılması diye değil, savaşılan tanrı efsaneleri diye tasavvur etti.



Bilim bugün ne diyor?

Bugün dünya çapında standart model olan Büyük Patlama kuramı: bütün evren **yoğunluğu ve sıcaklığı aşırı, tek ve kaynaşmış bir hâl** olarak başladı — uzayın bir köşesinde patlayan bir top değil — sonra uzayın kendisi her yerde birden genişleyerek yarıldı. Üç delile dayanır: galaksilerin birbirinden uzaklaşması; 1965'te keşfedilen ve o başlangıcın artık ısısı olan **kozmik arka plan ışınması**; ve evrendeki hidrojen ile helyum oranları.



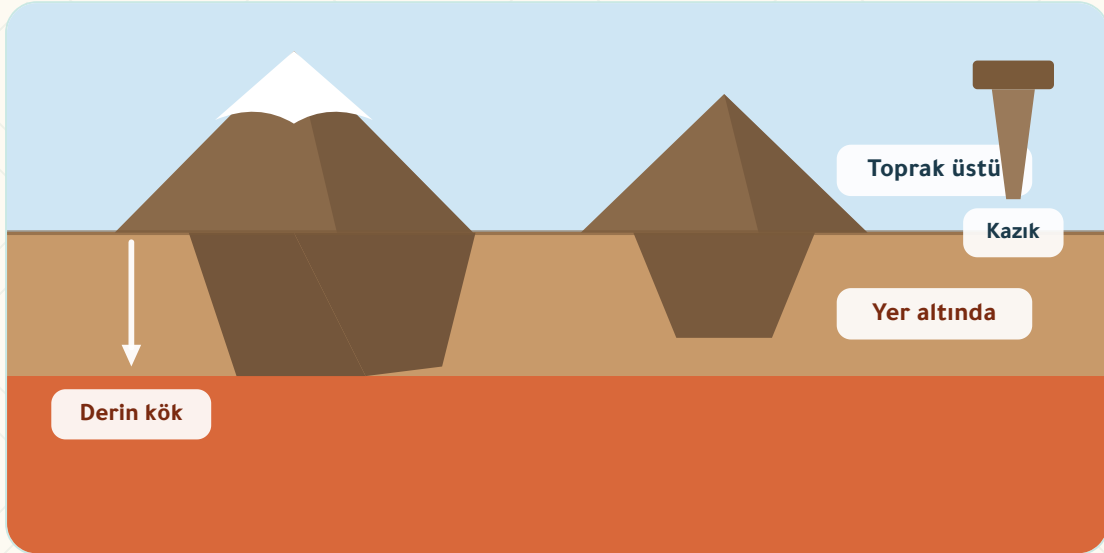
Bu neden kesin bir mucizedir?

Arapçada "ratk" birbirine kaynaşmış, ağzı kapalı şey demektir; "fatk" ise onu yarıp ayırmaktır. Bu, tevile yer bırakmayan kesin bir tasvirdir. Daha da önemlisi, ayet bunu inkâr edenlere **bir meydan okuma delili** olarak sunar — "görmediler mi?" — yani bir gün görüleceğine bahse girer. Ve görüldü: on üç asır sonra; keşfi yapan iki kişi 1978'de Nobel Ödülü aldı.

Dağlar, Yere Çakılmış Kazıklardır

Biz yeryüzünü bir döşek, dağları da birer kazık yapmadık mı?

Nebe suresi — 6-7. ayetler



Dağ da kazık gibidir: görünen azdır, yere gömülü olan kat kat fazladır

♀ Sade sözlerle

Çadırı sabitlediğiniz kazığın görünen kısmı küçük, yere gömülen kısmı büyüktür. Dağlar da tam olarak böyledir: **yerin altında derin kökleri** vardır, üstte gördüğünüzün kat kat fazlası.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Dağ, insanların gözünde yeryüzünün yüzeyi **üzerine** konmuş bir kaya kütesiydi; masanın üstündeki taş gibi. Altında bir uzantı bulunduğunu bilmenin hiçbir yolu yoktu; kazı işi sığ kuyuları geçmiyordu.

🔬 Bilim bugün ne diyor?

Jeoloji bunlara **dağ kökleri** der: her dağ, yer kabuğunun içine genellikle görünen yüksekliğinin beş katı kadar bir derinliğe batar. **Dağı taşıyan ve ağırlığını dengeleyen** bu köklerdir; böylece kabuk, kalınlığının ve yoğunluğunun belirlediği bir yükseklikte manto üzerinde yüzer — izostazi diye bilinen ilke budur.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

“Kazık” kelimesi ne büyüklükte ne de sivri şekilde bir benzetmedir. Arapçada kazık, işleviyle tanımlanan bir nesnedir: **üstündekini sabitlemek için çoğu gömülü olan bir cisim**. Âyet böylece dağlara, o gün bilinmeyen iki özellik veriyor: yüzeyin altındaki uzantı ve sabitleme. Bir de öncesine dikkat edin: yer bir “döşek”, yani hareket edebilecek bir yaygı — kazıklar da onu sabitlemek için geliyor.

Buluşan ama Karışmayan İki Deniz

İki denizi kavuşur hâlde salıverdi; aralarında bir berzah vardır, birbirine tecavüz etmezler.

Rahmân suresi — 19-20. ayetler



Tuzluluğu ve sıcaklığı farklı iki su; aralarında gözün görmediği, cihazların okuduğu bir engel



Sade sözlerle

İki farklı deniz buluştuğunda, beklediğiniz gibi hemen karışmazlar. Aralarında, birinin suyunu diğerinkinden ayıran bir **engel** kalır; böylece her deniz kendi rengini, tuzluluğunu ve sıcaklığını korur.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Her insan için apaçık olan şuydu: su suya kavuşunca hemen karışır — iki bardak suyun karıştığı gibi. Su ile su arasında bir "duvar" bulunabileceği tasavvur edilmezdi.



Bilim bugün ne diyor?

Okyanus bilimi, cephe ve haloklin denen **gerçek su engellerinin** varlığını ortaya koyar: tuzluluk, yoğunluk ve sıcaklık farkı, **yoğunlukta dik bir geçiş gösteren** dar bir geçiş bölgesi oluşturur; ağır olan hafifin altına kayar ve ikisi ancak bir çalkantı ağır suyu yerçekimine karşı kaldırdığında karışır. Bu, Cebelitarık Boğazı'nda ölçülmüştür: daha tuzlu ve ağır Akdeniz suyu, yaklaşık yüz yirmi metre derinlikte Atlantik'in **altından** sıyrılıp çıkar, sonra dibe iner. Gözün görmediği, cihazların okuduğu bir engel.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Âyet karışmamayı söylemekle yetinmedi; sebebini de adlandırdı: "**berzah**" — Arapçada iki şeyin arasında duran ayırıcı engel. Sonra etkisini anlattı: "birbirine tecavüz etmezler", yani biri diğerinin sınırını aşmaz. Bu, ancak yirminci yüzyılda tuzluluk ve yoğunluk cihazlarla ölçüldüğünde keşfedilen bir olgunun tasviridir. Başka bir âyette tasvir daha da inceldi: "İkisinin arasına bir berzah ve **aşılmaz bir engel** koydu".

Tatlı ve Susuzluk Giderici... Tuzlu ve Acı

*İki denizi salıveren O'dur: biri tatlı ve susuzluk giderici, öteki tuzlu ve acı.
İkisinin arasına bir engel, aşılmaz bir sınır koymuştur.*

Furkan suresi — 53. ayet



Nehir ağzlarında tatlı su, tuzlu suyun üstünde belirgin bir sınırla yüzer



Sade sözlerle

Tatlı bir nehir tuzlu denize döküldüğünde iki su hemen karışmaz. Aralarında uyduların açıkça gördüğü bir **engel** kalır ve bu engel onlarca kilometre boyunca uzanır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Herkes için su sudur ve suyla karışması apaçıktır. Tatlı suyun tuzlu sudan **daha az yoğun** olduğu, yalnızca bu farkın bile ikisini katmanlara ayırdığı ve tatlı suyun üstte, ancak çok yavaş karışan bir tabaka hâlinde yüzdüğü bilinmiyordu. Aralarındakinin "asılmaz bir sınır" diye nitelenmesi ise sıradan gözlemde karşılığı olmayan tuhaf bir belirlemedir.



Bilim bugün ne diyor?

Amazon, Kongo ve Mississippi gibi büyük nehirlerin ağzlarında tatlı su, **rengini ve yoğunluğunu koruyarak** denizin içine onlarca kilometre uzanır; ayırım çizgisi uzaydan görülür. Sebebi yoğunluk, tuzluluk ve sıcaklık farkıdır; böylece karışmayı ileri derecede yavaşlatan, **haloklin** denen dar bir geçiş bölgesi oluşur. Astronotlar bu olayı defalarca görüntülemiştir.



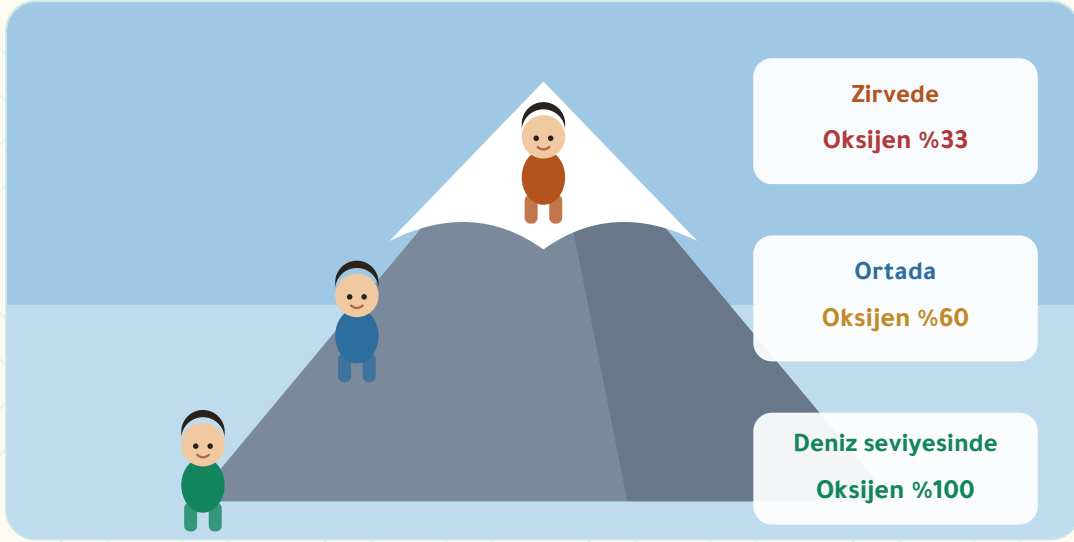
Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu ayet ile Rahmân suresindeki ayet arasındaki fark, ancak bilen fark edeceği kadar incedir. Orada söz, özellikleri farklı iki tuzlu denize dairdir ve aralarındaki ayırıcı tek bir kelimeyle geçer: berzah. Burada ise — buluşma **tatlı ile tuzlu** arasında olduğu için — ikinci bir niteleme eklenir: "**asılmaz bir sınır**", yani pekiştirilmiş, şiddetli bir engelleme. Fiziksel sebep açıktır: tatlı su ile tuzlu su arasındaki yoğunluk farkı, iki tuzlu su arasındakinden **çok daha büyüktür**; dolayısıyla ayrılma daha keskin ve daha güçlüdür. Sözün şiddetlenmesi, olgunun şiddetlenmesine tam olarak denk düşmüştür.

Ne Kadar Yükselirseniz Göğsünüz O Kadar Daralır

Kimi de saptırmak dilerse, göğsü tırmanıyormuşçasına onun göğsünü dar ve sıkıntılı kılar.

En'âm suresi — 125. ayet



Yükseldikçe oksijen azalır; nefes daralır, sıkıntı artar



Sade sözlerle

Çok yüksek bir dağa tırmansanız göğsünüzün daraldığını, nefes almanın zorlaştığını hissedersiniz. Ne kadar yükselirseniz göğsünüz o kadar daralır. Kur'an bunu, yüz çevirenin göğsündeki darlığa **benzetme** olarak getirir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

O çevrede bir insanın ulaşabildiği en yüksek nokta mütevazı bir dağ zirvesiydi ve yükseklik ile nefes darlığı arasında **kademeli** bir bağ kuran yoktu. Dahası havanın bir ağırlığı ya da basıncı olduğu bile bilinmiyordu; Torricelli hava basıncını ancak 1643'te ölçtü.



Bilim bugün ne diyor?

Yükseldikçe hava basıncı düşer ve kana ulaşan oksijen azalır. 3.500 metrede deniz seviyesindeki değerinin yaklaşık %60'ı, Everest zirvesinde ise yaklaşık %33'ü kadardır. Sonuç nefes darlığı, göğüste sıkışma ve baş ağrısıdır — buna **yükseklik hastalığı** denir. Uçaklara yapay basınç sistemleri bu yüzden konur.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Tek bir ifadede üç incelik. Birincisi: yükselme ile göğüs darlığı arasında bağ kurulması. İkincisi: "harec" kelimesi darlığın üstüne darlığı, yani şiddette bir kademelenmeyi bildirir. Üçüncüsü ve en incisi: **"yessa'adu"** kalıbı — sad ve ayn harfleri şeddeli — Arapçada yalnızca yükselmeyi değil, tırmanmanın zorluğunu ve yavaş yavaş çekilen meşakkati anlatır. Yani kalıbın kendisi, bugün fizyolojinin tarif ettiği kademelenmeyi taşır.

Aşılayıcı Rüzgârlar — Bitkiyi ve Bulutu Aşılarlar

Rüzgârları aşılayıcı olarak gönderdik; gökten su indirdik ve onunla sizi suladık.

Hicr suresi — 22. ayet



Rüzgâr bitkiyi polenle, bulutu toz ve elektrik yüküyle aşılar



Sade sözlerle

Rüzgâr sadece bir şeyleri yerinden oynatmaz — o **aşılar**. Poleni çiçekten çiçeğe taşır, meyve tutar; tozu ve elektrik yükünü buluta taşır, yağmur yağar.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Rüzgâr yalnızca bir itme ve taşıma gücündü: gemileri yürütür, tozu savururdu. **Döllenmede** bir rolü olduğu bilinmiyordu; hatta bitkilerin erkeği ve dişi bulunduğu bile ancak 1694'te Alman bilgin Camerarius tarafından ortaya konuldu.



Bilim bugün ne diyor?

Rüzgârla tozlaşma (anemofili), binlerce bitki türünün — buğday, pirinç, mısır, hurma ve çamın — üreme yoludur. Bulutta ise: rüzgâr, su buharının çevresinde toplanıp damlaya dönüştüğü toz ve tuzdan **yoğuşma çekirdeklerini** taşır; ayrıca bulutun üstü ile altı arasındaki elektrik yüklerini ayırır, böylece şimşek çakar ve yağmur iner. Bu çekirdekler olmadan bulut zaten yağmur vermez.



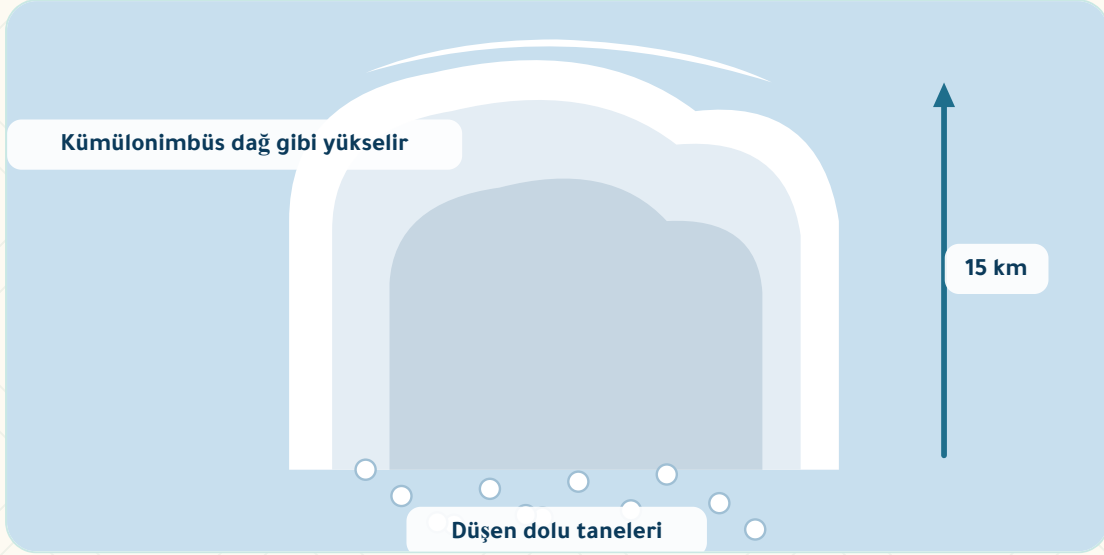
Bu neden kesin bir mucizedir?

"Levâkîh", "lâkîh"ın çoğuludur; Arapçada "lakkaha" fiili dölemeye ve aşılamağa mahsustur — hurma aşılması da bundandır ve Araplar bunu yalnızca hurmada, elle yapılan aşılamağa biliyorlardı. Bu fiilin **rüzgârın kendisine** nispet edilmesi, bilinmeyen bir rolün tespitidir. Daha incesi: ayet aşılamağı ve hemen ardından yağmurun inişini sıraya koyar — yani rüzgâr bulutu da aşılar ve bulut yağmur üretir. Bu, harfi harfine modern meteorolojidir.

Gökte Dağlar, İçlerinde Dolu

Gökten, oradaki dağlardan dolu indirir ve onu dilediğine isabet ettirir.

Nûr suresi — 43. ayet



Kümülonimbüs: gökte bir dağ gibi dikey yükselen devasa kütle



Sade sözlerle

Dolu, herhangi bir buluttan inmez. Yalnızca gökte **dağlar gibi yükselen** devasa bulutlardan iner; yükseklikleri yeryüzündeki en yüksek dağın kat kat üstündedir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bulut yerden bakınca yatay olarak yayılmış bir yüzey gibi görünür, dağlar gibi değil. Bir bulutun yüksekliğini ölçmenin de, bulutların şekil ve yükseklikçe farklı türleri olduğunu kavramanın da bir yolu yoktu.



Bilim bugün ne diyor?

Dolu yalnızca **kümülonimbüs** bulutunda oluşur: 8-15 kilometre yüksekliğinde, yani Everest'ten daha yüksek dikey bir kütle. İçindeki yükselen akımlar su damlasını defalarca yukarı taşır; damla orada katman katman donar ve ağırlaşınca düşer. Bu yüzden bir dolu tanesini ikiye böldüğünüzde içinde ağaç gövdesinin halkaları gibi halkalar görürsünüz.



Bu neden kesin bir mucizedir?

"İçinde dolu bulunan dağlardan" ifadesi birkaç kelimede üç bilgi verir: bulutun **dağ gibi dikey** bir biçimi olduğunu, dolunun onların üstünde değil **içinde** bulunduğunu ve dolunun başka bulutlardan değil **yalnızca bunlardan** indiğini. Bu sınırlama ayetin en ince yeridir ve yerden bakan hiç kimsenin bunu bilmesi mümkün değildir.

Karışımlardan Bir Nutfe

Şüphesiz insanı karışım hâlinde bir nutfeden yarattık; onu sınavalım diye kendisini işitir ve görür kıldık.

İnsan Suresi — 2. ayet



İlk hücre tek bir şey değil, iki ebeveynden gelen iki yarının kaynaşmasıdır



Sade sözlerle

İnsanın başlangıcı tek bir su değildir — iki maddenin **karışımıdır**: yarısı babadan, yarısı anneden; kaynaşır yeni ve tek bir şey olurlar.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yaygın inanç, çocuğun yalnız erkeğin suyundan oluştuğu, annenin ise sadece **bir kap ve tohumu bitiren bir toprak** olduğuydu. Aristo'nun açık ifadesi budur ve tıpta asırlarca hâkim kaldı. Kadının yumurtası ancak 1827'de Karl Ernst von Baer tarafından keşfedildi.



Bilim bugün ne diyor?

Döllenme: 23 kromozom taşıyan bir sperm, 23 kromozom taşıyan bir yumurtayla kaynaşır ve bütün insanın aslı olan, 46 kromozomlu tek bir hücre ortaya çıkar. Yani ilk nutfe, eşit iki bileşenden oluşan **gerçek bir karışımdır**; tek bir madde değildir.



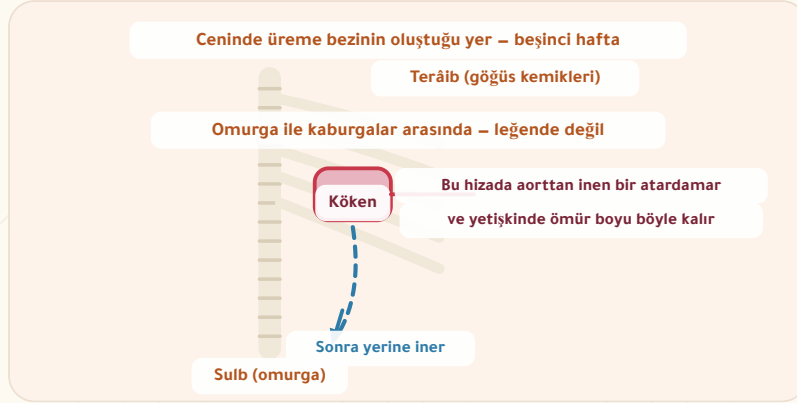
Bu neden kesin bir mucizedir?

Emşâc, “meşec”in çoğuludur; sözlük anlamı, biri diğerinden ayırt edilemeyecek kadar karışmış karışımlardır. Bu, tekil bir isme sıfattır (“nutfe” tekildir) — yani tek bir nutfenin kendisi karışımlardır. Bu da iki bin yıl dünyaya hükmeden Aristo'nun görüşünü düzeltir. Başka bir ayette ayrıntı artar: insan “atılan bir sudan”, sonra “akıtıldığında bir nutfeden” yaratılmıştır — ve Kur'an erkeklik ile dişiliğin farkını rahme değil nutfeye nispet eder.

Sırt ile Göğüs Kemikleri Arasından

İnsan neden yaratıldığına bir baksın. Atılan bir sudan yaratıldı; o su, sırt ile göğüs kemikleri arasından çıkar.

Târık suresi — 5-7. ayetler



Bez burada oluşur, sonra iner... ve atardamarı asla onunla yer değiştirmez

Sade sözlerle
Ayet, yaratılış suyunun **sırt ile göğüs kemikleri arasından** çıktığını söyler — yani **omurga** ile **göğüs kemikleri** arasından. Embriyoloji ise **üreme bezinin tam olarak bu noktada oluştuğunu**, ancak bundan sonra bilinen yerine indiğini söyler.

Ö O zaman insanlar ne sanıyordu?
Eski anatomi, organa bulunduğu yerde bakardı. Hipokrat, Galen ve onlardan sonrakiler yaratılış suyunun kaynağını kimi zaman beyinde, kimi zaman bedenın bütün organlarında aradı. Buna karşılık kaynağının **karnın üst kısmında, sırt ile göğüs arasında bir noktaya tutunmuş** olduğunu söylemek — hiçbir şeyle görünür bağı olmayan bir nokta — gözlemlerle asla elde edilemez; çünkü organın oluşumu ancak birkaç milimetrelik bir ceninde görülür.

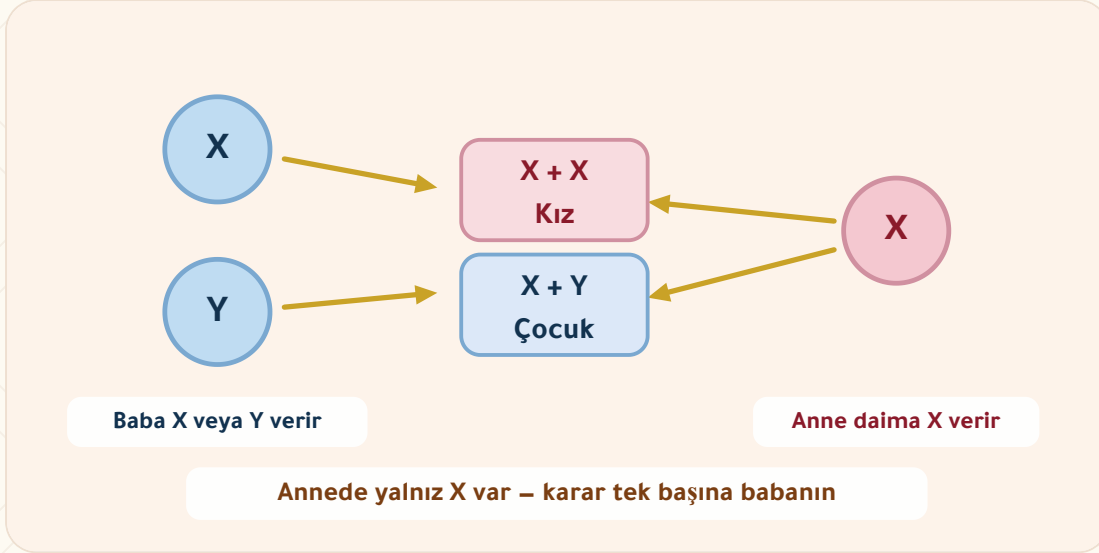
Bilim bugün ne diyor?
Beşinci haftada üreme bezi, **ürogenital çıkıntı** denen yapının üzerinde belirir; bu, arka karın duvarına yapışık, alt göğüs ve üst bel omurları hizasında uzanan bir şerittir — yani **tam olarak omurga ile göğüs kafesi arasında**. Sonra uzun bir yolculukla son yerine iner.
Ve **geride bıraktığı iz, kökeni ebediyen ispatlar**: onu besleyen atardamar, bugünkü konumunun gerektireceği gibi komşu leğen damarlarından çıkmaz; **ikinci bel omuru hizasında karın aortundan** iner — eskiden bulunduğu yerden. Lenf damarları ve sinirleri de öyle. Bu yüzden tümörü leğen lenf düğümlerine değil, karnın üst kısmındaki düğümlere yayılır — her onkoloğun bildiği pratik bir kural.

Bu neden kesin bir mucizedir?
Üzerinde durulmayı hak eden şey, **tasvirin gözün gördüğüne uymamasıdır**. Gözleme dayanarak anlatan kişi organı bulunduğu yeri söyler; organın doğumdan aylar önce terk ettiği bir yeri değil. Metin bir **kökene** işaret ediyor, bir **yerleşim yerine** değil — tuhafılık işte buradadır.
Ve burada açıkça söylenmesi gereken bir sınır vardır: ilk müfessirler ayeti "erkeğin sulbü ve kadının göğüs kemikleri" diye anladılar; bu sağlam bir dil okumasıdır ve reddedilemez. Anatomik okumanın kesin okuma olduğunu iddia etmiyor, yalnızca ona da dayanmıyoruz. Söylediğimiz şununla sınırlıdır: **bu iki kelime, embriyolojinin on üç asır sonra o suyun kaynağı olarak tespit ettiği yeri harfi harfine tarif etmektedir** — ve o yer, bugün yaşayan her insanın anatomisinde, ancak organın orada başlamış olmasıyla açıklanabilen bir atardamarın seyrinde hâlâ kendini duyurmaktadır.

Erkek ve Dişi — Kararı Baba Verir

Şüphesiz O, iki eşi, erkeği ve dişiye, atıldığı zaman bir nutfeden yarattı.

Necm suresi — 45-46. ayetler



Çocuğun cinsiyeti, döllenme anında spermin taşıdığı şeyle belirlenir



Sade sözlerle

Bebek erkek mi, kız mı? Karar asla anneden gelmez — **babadan** gelir. Çünkü anne tek bir tür taşır; baba ise her iki türü de taşır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kadınlar kız çocuğu doğurdukları için suçlanırdı — bazı toplumlarda hâlâ suçlanıyor — ve bir kadın “erkek doğuramıyor” diye boşanabiliyordu. Empedokles'in, cinsiyeti rahmin sıcaklığının belirlediği görüşü yaygındı; tıp da yüzyıllarca erkeğin rahmin sağ yanından, dişinin sol yanından geldiğini söyledi.



Bilim bugün ne diyor?

Cinsiyet kromozomları: kadın XX, erkek XY. Yumurtada istisnasız daima X taşır; sperm ise X ya da Y taşıyabilir. Yumurtaya X taşıyan bir sperm ulaşırsa çocuk kız, Y taşıyan ulaşırsa erkek olur. **Cinsiyet tümüyle baba tarafından belirlenir.** Bunu 1905'te Nettie Stevens keşfetti.



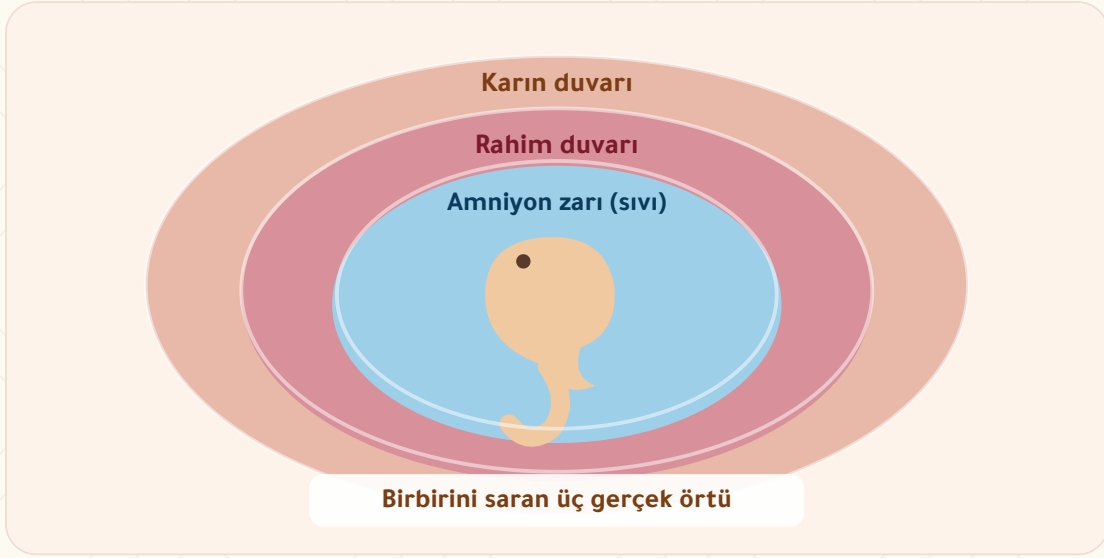
Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayet, iki eşin — erkek ile dişinin — yaratılışını **atıldığı zaman bir nutfeye** bağlar; kullanılan fiil ise özellikle erkeğin suyuna aittir. Kaynak, hiçbir belirsizliğe yer bırakmadan adlandırılmıştır. Bu metin insan sözü olsaydı, çocuğun cinsiyeti için kadını suçlayan bir kültürde en güvenli yol susmak ya da geleneğe uymaktı. Oysa metin **yaygın inancın tam tersini söyledi ve işi açıkça babaya bağladı**; bilim on üç yüzyıl sonra gelip onu doğruladı.

Üç Karanlık İçinde

Sizi annelerinizin karınlarında, üç karanlık içinde, bir yaratılıştan sonra başka bir yaratılışla yaratır.

Zümer suresi — 6. ayet



Üst üste üç perde: karın duvarı, sonra rahim duvarı, sonra cenin zarları



Sade sözlerle

Ana rahmindeki çocuk tek bir karanlık odada yatmaz — iç içe geçmiş **üç odada** yatar: annenin karın duvarı, sonra rahim duvarı, sonra onu çevreleyen su kesesi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Hamile kadınlar üzerinde otopsi yoktu, rahmin yapısı da bilinmiyordu. Akla gelen varsayım, çocuğun **tek bir karanlıkta** — annesinin karında — bulunduğuydı. Tam olarak üç karanlık saymak ise, katmanları tek tek bilmeyi gerektiren kesin bir iddiadır.



Bilim bugün ne diyor?

Cenini birbirini izleyen üç perde kuşatır: **ön karın duvarı**, sonra üç kas tabakasıyla **rahim duvarı**, sonra aralarındaki sıvıyla birlikte **cenin zarları** (amniyon ve koryon). Her biri tek başına ışığı keser ve dıştan içe doğru tam da söylendiği sırayla dizilmiştir.



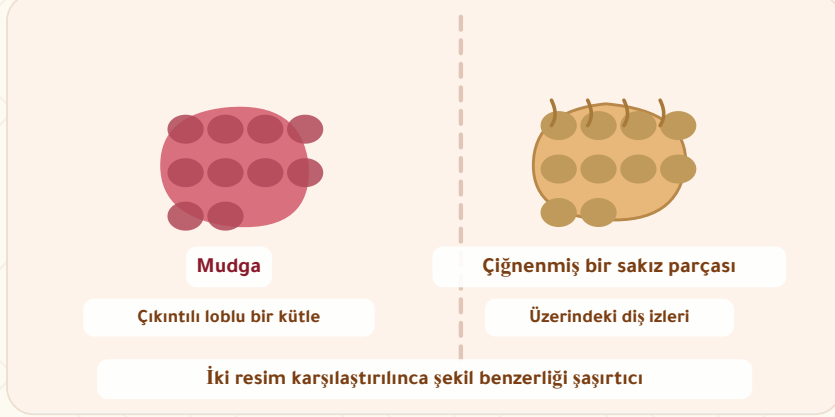
Bu neden kesin bir mucizedir?

Kesin olan, sayıdır. Kur'an "bir karanlıkta" demedi, gelişigüzel "karanlıklarda" da demedi; **üç** diye belirledi. Sayısal bir iddia, yanlışsa anında yalanlanabilir. Üstelik bu, son derece ince başka bir ifadeyle birlikte geldi: "bir yaratılıştan sonra başka bir yaratılış" — her biri kendinden öncekinin ardından gelen evreler. Böylece tek bir ayet hem **mekânı katmanlarıyla** hem de **zamanı evreleriyle** tarif etmektedir.

Çiğnenmiş Lokma — Üzerinde Diş İzi

Sonra, yaratılışı belli belirsiz bir çiğnem et parçasından — size apaçık gösterelim diye.

Hac suresi — 5. ayet



Dördüncü haftadaki cenin: çiğnenmiş bir şeydeki diş izleri gibi çıkıntılı somitler



Sade sözlerle

Arapça *mudga* kelimesi **dişlerinize çiğnediğiniz lokma** demektir. Cenin bu evrede, çiğnenmiş bir sakızda dişlerin bıraktığı izlere benzeyen çıkıntı ve oluklarla kaplı küçük bir kütledir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu evre hakkında hiçbir şey bilinmiyordu. Onu hayal etmeye çalışan biri, cenini ya kan ya da küçük bir insan sureti olarak tarif ederdi. Onu **üzerinde diş izleri taşıyan, çiğnenmiş bir şey** diye tarif etmek ise, görmeyen hiç kimsenin aklına gelmeyecek tuhaf bir tariftir.



Bilim bugün ne diyor?

Dördüncü haftada ceninin sırtında, aralarını derin olukların ayırdığı, **somit** denen birbirini izleyen bloklar belirir; böylece cenin çiğnenmiş bir parçaya benzer. Embriyolog Keith Moore, bu evredeki bir ceninin yanına çiğnenmiş bir sakız parçası koyup fotoğrafladı; benzerlik çarpıcıydı. Bu blokların bir kısmı organlara dönüşür, bir kısmı kaybolur.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Kesin olan, **kelime seçimidir**. O çağda tarif edecek kişinin önünde iki yol vardı, üçüncüsü yoktu: ya **kan** demek ya da **organları tamam, küçük bir insan** demek — dünyaya hükmeden iki görüş bunlardı. Oysa metin, kimsenin aklına gelmeyecek bir üçüncüsüyle geldi: **üzerinde diş izi bulunan, çiğnenmiş bir lokma**. Bu, süs olsun diye söylenmiş bir tarif değildir; çünkü onların tasavvur ettiği hiçbir şeye benzemez — ve buna ancak onu görmüş olan isabet eder.

Üstelik tek başına duran bir kelime de değildir; **bir sıralamanın halkasıdır**: nutfе, sonra alaka, sonra mudga. Üç sıradan Arapça kelime; her biri kendi evresinde mikroskobun gördüğünü tarif eder, **üstelik gerçekte olup bittiği sırayla**.

Ve bir sınırdan durun: “yaratılışı belli belirsiz” ifadesinin hücrelerin farklılaşmasını ve bir kısmının programlı ölümünü anlattığı sıkça söylenir. **Burada bunun üzerine hiçbir şey bina etmiyoruz**: İbn Abbas, Mücahid, Şa’bi ve İbn Mes’ud’dan nakledilen, “belli” olanın **yaratılışı tamamlanmış**, “belirsiz” olanın ise **düşük** olduğudur; ayetin bağlamı da bunu destekler, çünkü devamı şudur: **“Dilediğimizi rahimlerde tutarız.”** Delil yalnızca *mudga* üzerinde durmaktadır; sabit olmayı bir kenara bırakmak ona zarar vermez — onu delil yapan da budur.



Hayatın Kökeni

Her Canlı Şeyin Aslı Sudur

Her canlı şeyi sudan yarattık. Hâlâ inanmayacaklar mı?

Enbiyâ suresi — 30. ayet



Bugüne dek bilinen her canlı suya muhtaçtır ve onsuz var olamaz



Sade sözlerle

Her canlı şey — insan, hayvan, bitki, hatta en küçük mikrop — **aslen sudandır** ve susuz yaşayamaz. Sizin bedeniniz de yaklaşık %60 sudur; doğduğunuz gün ise yaklaşık %78'di.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Suyun kıt, toprağın çoğunun kum ve kaya olduğu çorak bir çölde, akla gelebilecek en uzak şey suyun **her** canlının aslı olmasıydı. Filozoflar eşyanın aslı konusunda ateş, hava, toprak ve su arasında ayrılığa düştüler; hiçbirinin meseleyi kesip atacak delili yoktu.



Bilim bugün ne diyor?

Hayatın birimi olan canlı hücrenin kütlelerinin yaklaşık %70'i sudur ve bütün biyokimyasal tepkimeler onun içinde yürür. Bugüne dek susuz yapabilen tek bir canlı bilinmiyor. Uzay ajanslarının başka bir gezegende hayat ararken ilk baktıkları şeyin **su** olmasının sebebi budur — ilan ettikleri şiar: "Suyu izleyin."



Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize "**her**" kelimesindedir. Ayet "su hayatın bir sebebidir" ya da "canlıların çoğu sudandır" demedi; suyu istisnasız her canlının aslı kıldı. Bu, **yanlışlanabilir küllî bir kaidedir**: suya muhtaç olmayan tek bir canlının bulunması onu düşürmeye yeter. Bilim on dört yüzyıl boyunca yeryüzünün her ortamında aradı — buzda, volkanik bacalarda, okyanus derinliklerinde, nükleer reaktörlerin içinde — ve tek bir istisna bulamadı.

Kaynaklar [Alberts et al. – Molecular Biology of the Cell](#)

Ateş Yeşil Ağaçta Depolanmıştır

O, size yeşil ağaçtan ateş çıkarandır; işte siz ondan yakıp duruyorsunuz.

Yâsîn suresi — 80. ayet



Ağaç güneş ışığını içinde depolar; ateş onu yeniden salıverir



Sade sözlerle

Odunda tutuşan ateş yeni değildir — o, ağacın yeşil ve canlıyken depoladığı **güneş ışığının ta kendisidir**. Odunu yaktığınızda, hapsedilmiş eski bir güneşi serbest bırakıyorsunuz.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yeşil ve yaş olan, her akılda ateşin zıddıdır: yeşil dal tutuşmaz, kuru dal tutuşur. Bu yüzden ateşin özellikle **"yeşil ağaca"** nispet edilmesi, günlük gözleme aykırı göründü.



Bilim bugün ne diyor?

Fotosentez: yeşil yaprak güneş fotonlarını yakalar ve onları şeker ile selüloz moleküllerinin bağlarında depolanan kimyasal enerjiye çevirir. Yanma ise tam tersi işlemdir: bu bağları kırar ve enerjiyi ışık ve ısı olarak salar. Kullandığımız her yakıt — odun, kömür, petrol, gaz — yeşil bir bitkinin depoladığı güneş enerjisidir.



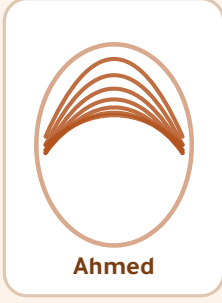
Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize olan, bu tahsistir. Ayet "ağaçtan ateş" demedi, **"yeşil ağaçtan"** dedi — yeşillik hâli ise tam olarak fotosentez ve depolama hâlidir. Yani ateş, yakıldığı aşamaya değil, enerjinin **biriktirildiği** aşamaya nispet edilmiştir. Kuru odun da ancak yeşilken topladığıyla tutuşur. Bu, bir hâl ile bir sonuç arasında tamamen doğru bir sebep bağıdır ve ancak 1817'de klorofilin keşfinden sonra anlaşılabilmiştir.

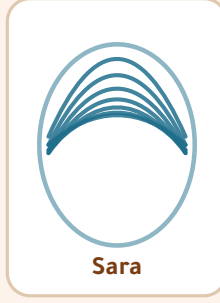
Parmak İzi — Tek Kimliğiniz

İnsan, kemiklerini bir araya getiremeyeceğimizi mi sanıyor? Evet, biz onun parmak uçlarını bile düzenlemeye kadiriz.

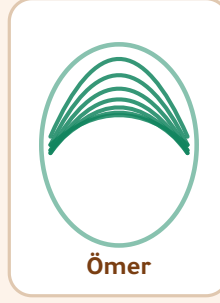
Kıyame suresi — 3-4. ayetler



Ahmed



Sara



Ömer



Leyla

İki parmak izi asla aynı olmaz — tek yumurta ikizinde bile

Sekiz milyar insan... sekiz milyar farklı parmak izi



Sade sözlerle

Parmak uçlarınızda ince çizgiler vardır. Bu çizgiler **başka hiçbir insanda asla tekrarlanmaz** — her şeyiyle size benzeyen tek yumurta ikizinizde bile.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Parmak uçları sıradan bir deri parçasıydı; kimse onlara bakmıyor, ayırt edici görmüyordu. İnsanlar çok eskiden beri parmaklarını kişisel bir mühür olarak çamura ve sözleşmelere bastırmıştı; ama kimse onların **eşsiz olduğunu ve asla tekrarlanmadığını** ya da ömür boyu sabit kaldığını bilmiyordu. Parmak izi resmî olarak ilk kez 1892'de Arjantin'de kimlik tespitinde kullanıldı.



Bilim bugün ne diyor?

Parmak ucu çizgileri gebeliğin onuncu haftasında oluşur; genlerle rahim içindeki amniyon sıvısının basınçları arasındaki karmaşık bir etkileşimle şekillenir ve **mutlak biçimde eşsiz** ortaya çıkar. Ömür boyu sabittir: değişmez, silinmez; yüzeydeki deri yansa bile eskisi gibi geri gelir. Dünyanın bütün kimlik sistemleri bunların üzerine kuruludur.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Anahtar, bağlamdır. Ayet, ölülerin diriltilmesinden ve kemiklerin bir araya getirilmesinden söz ediyor. Bunu imkânsız görene cevap verilirken beklenen şuydu: Evet, onun kemiklerini bir araya getirmeye gücümüz yeter. Oysa cevap çok daha ince bir şeyle geldi: "Evet, biz onun **parmak uçlarını** bile düzenlemeye kadiriz." Bedenin bütün parçaları arasından tam da **parmak uçlarının** seçilmesi — hem de bir şeyi **aynen eski hâline** döndürme kudretinin ispat edildiği yerde — onların tekilliğin ve kimliğin merkezi olduğuna bir işarettir. Bu ise ancak on iki yüzyıl sonra bilinebildi.

Kanatlarını Açarlar ve Kaparlar

Üstlerinde kanatlarını açmış kuşları görmediler mi? Bir de kaparlar. Onları Rahman'dan başkası tutmuyor.

Mülk suresi — 19. ayet



Açık kanatla süzülme ve kapalı kanatla çırpma: yeryüzündeki her uçuş bu ikisinden biridir



Sade sözlerle

Kuşlar yalnızca iki şekilde uçar: ya **kanatlarını açık** hiç kıpırdatmadan havada süzülürler, ya da **kanatlarını kapayıp** çırparak kendilerini ileri iterler. Kur'an ikisini de andı, fazlasını söylemedi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Uçmak, izlenen ama çözümlenmeyen bir manzaraydı. Kimse iki uçuş biçimini birbirinden ayırmıyor, hangisinin kaldırma hangisinin itme ürettiğini bilmiyordu. İnsan yüzyıllarca kanat çırpmayı taklit ederek uçmayı denedi ve başaramadı.



Bilim bugün ne diyor?

Aerodinamik, kuş uçuşunu iki biçime ayırır, üçüncüsü yoktur: yükselen hava akımlarından yararlanan sabit ve açık kanatla **süzülme ve yükselme**, bir de itki üretmek için kanadı kapayıp açan **çırpma uçuşu**. Yapılmış bütün uçaklar birinci ilkeye — sabit, açık kanada — dayanır. İnsan ancak çırpmayı taklit etmeyi bırakıp açmayı esas aldığı anda uçmayı başardı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Uçuşun iki biçimle sınırlanması birinci incelik. İkincisi **kipte**: "açmış" ism-i fail olarak gelir ve sürekli, yerleşik bir hâle işaret eder; "kaparlar" ise geniş zaman fiili olarak gelir ve tekrarı, kesintiyi gösterir. Fiziksel fark tam olarak budur: açmak sürekli bir durum, kapamak tekrarlanan bir harekettir. Üçüncü incelik: "açmış" ifadesinin "kaparlar"dan önce gelmesi — çünkü kaldırma kuvvetini üreten asıl şey açık kanattır; çırpma ise onun üzerine eklenen bir fazladır.

Ashâb-ı Kehf'in Çevrilmesi... ve Yatak Yarası

Onlar uykuda oldukları hâlde sen onları uyanık sanırsın. Biz de onları sağa sola çevirip duruyorduk.

Kehf suresi — 18. ayet



Bugün dünyadaki her hastanenin yatan hasta bakım protokolü



Sade sözlerle

Ashâb-ı Kehf çok uzun bir süre uyudu ve Allah **onları sağa sola çevirip duruyordu**. Tıp bugün şunu söylüyor: kimildamadan yatan hastanın **derisi yara tutar, eti çürür** — ve tek çaresi çevirmektir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanların gözünde uyku saf bir dinlenmeydi; ne kadar uzasa da zararsızdı. **Bedenin tek bir pozisyonda sabit kalmasının** dokuyu tahrip ettiği bilinmiyordu. Uzun bir uyku kıssasında çevirmekten söz edilmesi, gereksiz bir ayrıntı gibi görünüyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Yatak yarası (bası yarası, dekübit ülseri): bedenin ağırlığı tek bir noktaya bastığında oranın kanı kesilir, hücreler ölür ve önce deri, sonra kas, sonra kemik yara tutar. Tam hareketsizliğin **yalnızca iki saatinde** hasar başlar. Uzun süre yatmanın en tehlikeli komplikasyonlarından ve öldürebilir. Dünyada kabul gören korunma yolu: hastanın durumuna göre düzenlenmiş bir çizelgeyle, iki ila üç saatte bir **sağa sola çevrilmesidir**.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayetin çevirmekten boş yere ya da kıssayı süslemek için söz etmediğine dikkat edin. Bu söz, **bedenlerinin o uzun süre boyunca nasıl korunduğunu** açıklama bağlamında gelir — ki bu da hareketsiz bedenin bozulduğunu ve **çarenin çevirmek olduğunu** bilmeyi gerektirir. Lafızdaki incelik daha da ileridir: “sağa ve sola” — tıbbın tavsiye ettiği yan yatış pozisyonunun (30 derecelik eğim) tam kendisidir; çünkü en tehlikeli bölgelerden olan sakrum ve kalça üzerindeki basıncı kaldırır (topuklar için de onları yataktan ayıran özel bir destek kullanılır). Sonra aynı ayette bir ayrıntı daha: **“Köpekleri de girişte iki kolunu uzatmış yatıyordu”** — kolları uzatmak bekçilik değil, dinlenme pozisyonudur ve bir köpek yatışı uzadığında tam olarak bunu yapar.

Demir — İndirildi, Burada Yapılmadı

Demiri de indirdik. Onda büyük bir kuvvet ve insanlar için faydalar vardır.

Hadîd suresi — 25. ayet



Yeryüzündeki — ve kanınızdaki — her demir atomu bir yıldızın içinde doğdu



Sade sözlerle

Yeryüzündeki bütün demir, hatta kanınızdaki demir bile burada yapılmadı. **Uzayda dev yıldızların patlamasından** geldi, sonra yere düştü. Kur'an "demiri yarattık" demedi; "**indirdik**" dedi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanların gözünde madenler yerin altından çıkarılırdı; yani yerdendi ve onun cinsindendi. Belli bir madenin **gezegenin dışından gelmiş** olabileceğine dair hiçbir tasavvur yoktu.



Bilim bugün ne diyor?

Yıldızların içindeki çekirdek kaynaşması elementleri demire kadar üretir — ve orada durur; çünkü demir, çekirdek bağlanma enerjisinin zirvesidir: altındakilerin kaynaşması enerji verir, **üstündekilerin oluşumu ise enerji üretmek yerine tüketir**. Bu yüzden sıradan hiçbir yıldız demirden ağırını yapamaz. Demiri uzaya yalnızca süpernova patlamaları saçar. Gezegenimiz ve bütün demiri, bu yıldız tozundan toplandı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Kur'an, "indirme" fiilini özellikle demir için kullandı; üstelik peygamberlerin gönderilmesinden ve kitapların indirilmesinden söz eden bir bağlamda — yani **yukarıdan gelenin bağlamında**. Fizikî gerçek de harfiyen budur. Buna şunlar da eklenir: demirin atom numarası 26, kütle numarası 56'dır; Hadîd suresi mushafta 57. suredir; bu da yaygın sayıma göre 25. âyettir. Ama en güçlü delil tek bir kelime olarak kalır: "**indirdik**".



Pediatric

Emzirmede Tam İki Yıl

Anneler, emzirmeyi tamamlamak isteyenler için çocuklarını tam iki yıl emzirirler.

Bakara suresi — 233. ayet

Kur'an – 1400 yıl önce

24 ay

“tam iki yıl”

tamamlamak isteyen

Dünya Sağlık Örgütü

24 ay

“iki yıl ve üzeri”

Dünya çapında kabul görmüş tavsiye

Aynı sayı... on dört asır arayla

Dünya Sağlık Örgütü'nün tavsiyesi, süre ve ilke bakımından ayetle örtüşür



Sade sözlerle

Kur'an, tam emzirme süresini **iki tam yıl** olarak belirledi. Dünya Sağlık Örgütü de bugün tam olarak aynı süreyi tavsiye ediyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Emzirme süresi, âdete ve şartlara göre toplumdan topluma büyük ölçüde değişiyordu: birkaç aydan uzun yıllara kadar, hiçbir bilimsel dayanağı olmadan. Çocuğun büyümesi ve bağışıklığı için ideal sürenin bilinmesinin hiçbir yolu yoktu.



Bilim bugün ne diyor?

Dünya Sağlık Örgütü ve UNICEF, **altı ay yalnızca anne sütü**, ardından tamamlayıcı besinlerle **iki yaşına veya daha ötesine kadar** emzirmeyi sürdürmeyi tavsiye ediyor. Anne sütünün, çocuğun bağışıklığını kuran antikorlar taşıdığı, bebek ölümlerini, enfeksiyonları ve şeker hastalığını azalttığı, daha iyi bilişsel gelişimle ilişkili olduğu ortaya konmuştur.



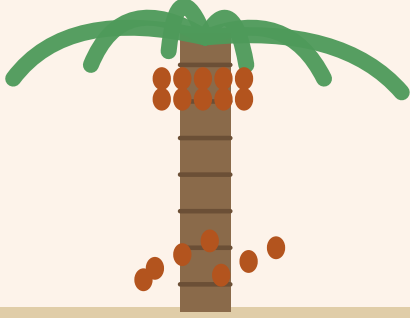
Bu neden kesin bir mucizedir?

İncelik yalnızca sayıda değil, **ona eklenen kayıttadır**: “emzirmeyi tamamlamak isteyenler için”. Ayet iki yılı katı bir mecburiyet olarak yüklemeyi; onu **tamamlamanın tavsiye edilen üst sınırı** yaptı — ki bu, modern tıbbi tavsiyenin tam da ifadesidir (“iki yıl ve ötesi”, “iki yıl zorunlu” değil). Sonra ayet esnekliği artırdı: anne ile babanın karşılıklı rızası ve istişaresiyle erken süttten kesmeye, başka bir kadının emzirmesine de izin verdi. Böylece hem sayıda hem de tavsiyenin ruhunda tıpla örtüşmektedir.

Hurma Gövdesini Kendine Doğru Silkele

Hurma ağacının gövdesini kendine doğru silkele; üzerine taze, olgun hurmalar dökülsün. Ye, iç, gözün aydın olsun.

Meryem suresi — 25-26. ayetler



Doğuran bir kadın için mümkün en iyi gıda

Taze hurmanın lohusaya faydası

- Enerjiyi geri veren hızlı şeker
- Oksitosin: rahmi kasar
- Doğum sonrası kanamayı azaltır
- Demir, potasyum ve magnezyum
- Kabızlığı önleyen lifler

Hurma bugün gebelere son haftalarda ve doğumdan sonra tavsiye ediliyor



Sade sözlerle

Bir kadın hurma ağacının altında tek başına doğum yapıyor ve ona **taze hurma ye** deniyor. Tıp bugün hurmanın, bir kadının doğumda ve sonrasında yiyebileceği en iyi şeylerden biri olduğunu söylüyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Taze hurma bilinen ve çok sevilen bir yiyecekti; ama doğumda belirli bir tıbbi etkisi bilinmiyordu. Loğusaya verilen alışılmış öğüt dinlenme, sıcaklık ve çorbaydı. Tam da o anda tek bir meyveyi ayırıp belirtmek ise dikkat çekici bir tahsistir.



Bilim bugün ne diyor?

Hakemli dergilerde yayımlanan klinik çalışmalar, gebeliğin son haftalarında hurma yemenin **doğum sancısı süresini kısalttığını ve doğumu başlatma ihtiyacını azalttığını** gösterdi. Hurma, hızla emilen fruktoz ve glikoz bakımından zengindir — gücünü tüketmiş bir annenin tam da ihtiyacı budur — ayrıca potasyum, demir ve magnezyum içerir; içinde **oksitosin** gibi çalışan, rahmin kasılmasına yardım eden ve kanamayı azaltan bileşikler bulunur.



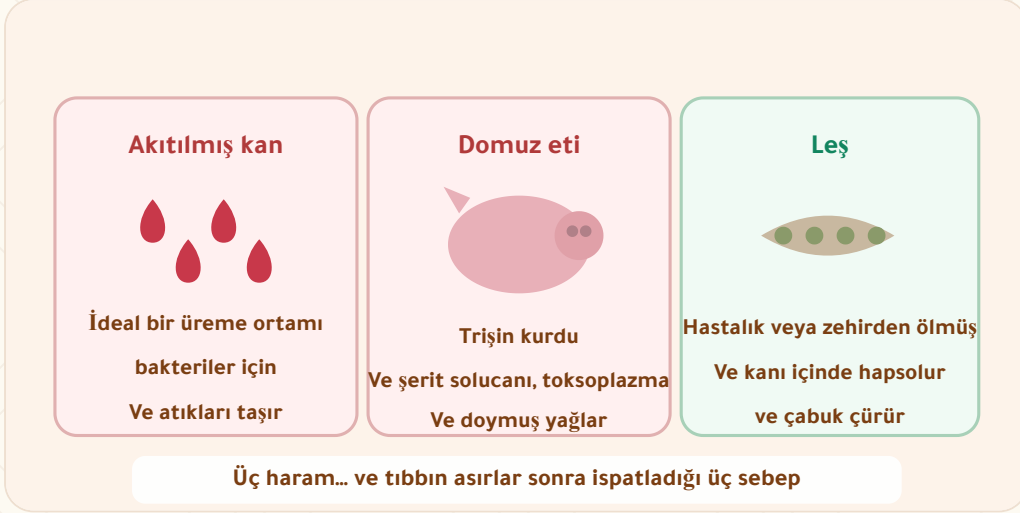
Bu neden kesin bir mucizedir?

Burada üç şeye dikkat edin. Birincisi, meyve belirlenmiştir: başkası değil, özellikle hurma — bu durum için mümkün olan en uygun gıda. İkincisi, hâli belirlenmiştir: **"taze, olgun hurma"**, yani kurusu değil yumuşak ve tazesı; bu da daha hızlı emilir ve daha kolay hazmedilir. Üçüncüsü ve en şaşırtıcısı: **gövdeyi silkeleme** emri — en zayıf anındaki bir kadına hareket etmesi ve güç harcaması emrediliyor. Modern tıp da doğumu hızlandırdığı için sancısı sırasında hareketi tavsiye ediyor. Gıda, hareket ve huzur ("gözün aydın olsun") — eksiksiz bir protokol.

Akıtılmış Kan ve Domuz Eti Neden Haram?

De ki: Bana vahyedilende, yiyecek kimseye haram kılınmış bir şey bulamıyorum; leş, akıtılmış kan veya domuz eti olması dışında — çünkü o bir pisliktir.

En'am suresi — 145. ayet



Yasak, sebebinin bilinmesinden on dört yüzyıl öncedir



Sade sözlerle

Kur'an üç yiyeceği haram kıldı: akan kan, domuz eti ve kendiliğinden ölmüş hayvan. Bilim bugün, bunların her birinin **bilinen birer hastalık taşıyıcısı** olduğunu gösteriyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yiyecekler âdete, zevke ve bulunabilirliğe göre seçiliyordu. Ne parazitler ne bakteriler ne de hastalıkların hayvandan insana geçişi biliniyordu. Domuz eti, yeryüzündeki uygarlıkların çoğunda hiç çekinmeden yeniyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Kan, bakteri üremesi için ideal ortamdır; metabolik atıkları, hormonları ve böbreklere giden toksinleri taşır. **Domuz eti**, kasta kistleşen ve hafif pişirmeye dayanan trişin kurdunun, larvaları beyne ulaşabilen domuz şeridinin ve toksoplazmanın başlıca taşıyıcısıdır; üstelik doymuş yağı yüksektir. **Leş** ise hastalıktan veya zehirden ölmüş olabilir ve kanı dokularının içinde hapsediği için hızla bozulur.



Bu neden kesin bir mucizedir?

İnce kayıt şudur: "**akıtılmış**". Yasak her kana değil, kesim sırasında dökülen akan kana düşmüştür. Dokunun içine sinmiş olan — yani miyogloblin — bunun dışındadır; zaten onu gidermenin hiçbir yolu da yoktur. Yani yasak, **ne eksik kalan ne de aşırıya kaçan bilimsel bir kesinlikle ayarlanmıştır**. Kesim usulü de böyledir: bütün kanın boşalması için boyun damarlarının kesilmesini şart koşar — bugün et güvenliği standartlarının bakteri yükünü azaltmak için tavsiye ettiği şeyin tam kendisi. Henüz doğmamış bir bilimle tutarlı, eksiksiz bir hüküm bütünü.

Konuşan ve Uyaran Karınca

Nihayet karınca vadisine geldiklerinde bir karınca dedi ki: Ey karıncalar!

Meskenlerinize girin; sakın Süleyman ve ordusu sizi kırmassın.

Neml suresi — 18. ayet



Bir karınca kolonisini uyarır ve koloninin tamamı yuvalarına çekilir



Sade sözlerle

Küçük bir karınca gelen orduyu gördü ve evlerine girsinler diye diğerlerini uyardı. Bilim diyor ki: karıncalar gerçekten **alarm sinyali gönderir** ve koloni anında karşılık verir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Eski tasavvurda hayvan, dili ve düzeni olmayan dilsiz bir varlıktı. Tek bir karıncadan **bir seslenme, bir emir, bir uyarı, bir gerekçe ve saldırgan için bir mazeret** ("farkında olmadan") içeren bir cümlenin çıkması, dinleyene gerçek bir haber değil sembolik bir hikâye gibi görünüyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Karıncalar, yeryüzünün en düzenli toplumsal canlıları arasındadır ve ispatlanmış üç yolla haberleşirler: kimyasal **feromonlar** — her mesajın kendine ait bir maddesi vardır; bunların arasında yayıldığında koloninin saniyeler içinde karşılık verdiği alarm feromonu da bulunur; **vurma ve titreşim**; bir de **ses** — karıncalarda, anlamı belirli sesler çıkaran ve laboratuvarında kaydedilip çözümlenen bir stridülasyon organı bulunduğu keşfedilmiştir.



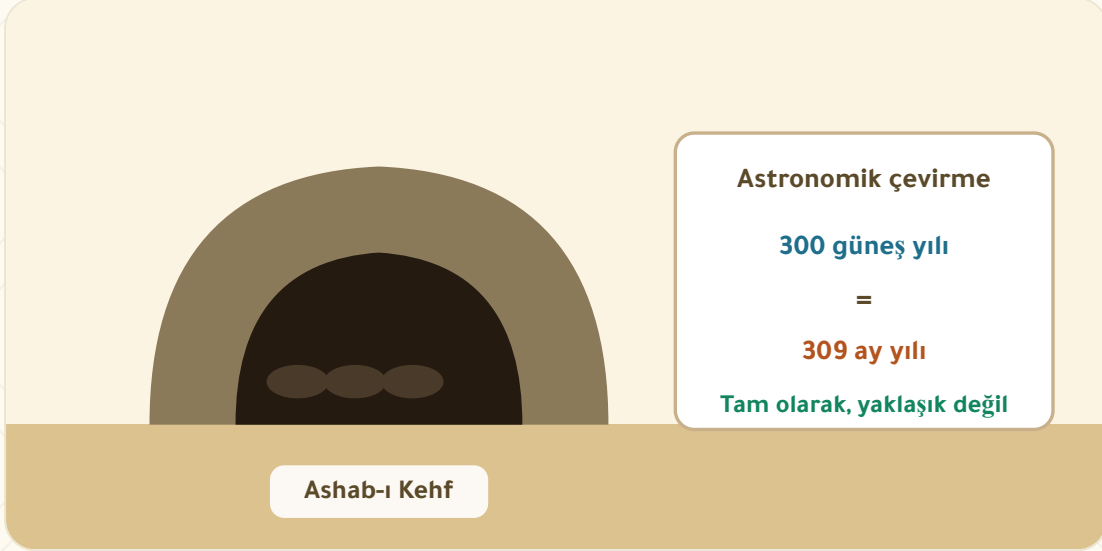
Bu neden kesin bir mucizedir?

Küçük ayrıntılar delildir. Birincisi, "**dedi**" fiili dişil kipte gelir — dışarı çıkan, nöbet tutan ve uyaran işçi karıncaların **hepsi dişidir**; erkeklerin çiftleşmekten başka görevi yoktur, sonra ölürler. İkincisi, "**meskenlerinize**" girme emri — karınca yuvası gerçekten de odalara, tünellere ve depolara bölünmüş bir meskendir. Üçüncüsü, "sizi kırmassın" — Arapça fiil kırmak demektir ve karıncanın bedeni, **ezilmeyip kırılan** sert bir dış iskelettir. Tek bir ayette üç incelik.

Üç Yüz Yıl, Bir de Dokuz Yıl Daha

Onlar mağaralarında üç yüz yıl kaldılar; dokuz da buna eklediler.

Kehf suresi — 25. ayet



İki takvim arasındaki fark, üç yüzyıl boyunca tam sayı olarak dokuz yıldır



Sade sözlerle

Kur'an onların **üç yüz yıl** kaldıklarını söyledi, sonra ekledi: **"ve dokuz yıl daha"**. Sebebi ise pek zarif: üç yüz güneş yılı, 309,2 ay yılına eşittir — yani tam sayı olarak üç yüz dokuz.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanlar her bölgede tek bir takvim kullanır, iki takvim arasında çevirme yapmazdı. Yuvarlak bir sayının ardından "dokuz" eklenmesi, anlamsız ve tuhaf bir fazlalık gibi göründü; hatta bazı okurlar bunu, rakam konusunda bir tereddüt sandı.



Bilim bugün ne diyor?

Güneş yılı 365,2422 gün, ay yılı ise 354,367 gündür. Buna göre üç yüz güneş yılı = 109.572,6 gün eder. Bu sayı ay yılının uzunluğuna bölündüğünde **309,2** ay yılı çıkar. Yani fark, tam sayı olarak dokuz yıldır. Ashab-ı Kehf güneş takvimini kullanan Roma çevresindeydi; Kur'an ise ay takvimini kullanan bir topluma hitap ediyordu — böylece rakamı her iki takvimle birden verdi.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Rakam gelişigüzel olsaydı, "üç yüz yıl" der ve dururdu, ya da "üç yüz küsur" derdi. Oysa fazlalık **tam olarak dokuz diye belirtilmiş** geldi — ki bu, astronomik çevirmenin bizzat sonucudur. Bir de ifadeye dikkat edin: "üç yüz yıl kaldılar, **dokuz da buna eklediler**" — buradaki fiil, dokuzun geçirdikleri ayrı bir süre değil, **zamanda değil sayımda bir artış** olduğunu gösterir: süre birdir, sayı ise takvime göre değişmiştir. Bu, hem hesap hem de dil bakımından aynı anda tutarlı olan tek okuyuştur.

Dağları Oyup Ev Yapan Semûd

Dağlardan ustalıklı evler yontuyorsunuz. ... Onlar da kendilerini güvende sanarak dağlardan evler yontuyorlardı.

Şuarâ suresi 149 — ve Hicr suresi 82



Kayanın tepesinden aşağı oyulan devasa cepheler — tek bir hatayı bile kaldırmaz



Sade sözlerle

Kur'an, Semûd kavminin **evlerini dağların içine yonttuğunu** söyledi — taşla inşa etmiyorlar, dağın kendisini oyup ondan bir ev çıkarıyorlardı. Bu evler bugün hâlâ ayakta ve ziyaretçiler onları görüyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Arabistan'da bilinen yapı malzemesi kerpiç, taş ve hurma dalıydı. Meskenlerini dağların bağrına yontan bütün bir medeniyet fikri, muhataplara yabancıydı. Üstelik Kur'an, Tevrat'ta anılmayan belirli bir kavmi adıyla andı; eski kaynaklar da — Sargon'un yıllıklarından Diodoros ve Batlamyus'a kadar — onları yalnızca yarımadanın kuzeyindeki bir Arap kabilesinin adı olarak biliyor, bu yapı tekniğini hiçbiri onlara nispet etmiyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Suudi Arabistan'ın kuzeyinde, Ulâ'daki **Medâin-i Sâlih (Hicr)**: kum taşına oyulmuş 130'dan fazla cephe; bazıları yirmi metreyi aşan yükseklikte, sütunlar, başlıklar, korniş ve saçaklar, Semûdî ile Nabatî yazıtlarla birlikte. 2008'de UNESCO Dünya Mirası listesine giren ilk Suudi alanı oldu. Burası Kur'an'da adıyla anılır: "Andolsun, **Hicr halkı** da peygamberleri yalanladı."



Bu neden kesin bir mucizedir?

Kullanılan fiil meseleyi bitirir: "**yontuyorlar**", "inşa ediyorlar" değil. Arapçada yontmak, som bir kütleden madde eksiltmektir; inşanın tam tersi. Sonra tahsis: "**dağlardan**" — yani evin malzemesi dağın kendisidir. Bu, muhatapların çevresinde benzeri bulunmayan bir tekniğin ince tarifidir. Bir de anlam yüklü ruhi bir ayrıntı ekledi: "**kendilerini güvende sanarak**" — bu evler çökmez, yanmaz ve bir düşman onları yıkamaz; çünkü kayanın kendisidirler. Ayetin manası da böylece keskinleşir: en büyük mühendislik güvenliği onlara hiçbir fayda vermedi.

Ashâb-ı Uhdûd — Ateş Çukurunu Kazanlar

Kahrolsun o hendeğin sahipleri! O yakıtı bol ateşin! Hani onlar ateşin başında oturmuş, müminlere yaptıklarını seyrediyorlardı.

Burûc suresi — 4-7. ayetler



Yemen yazıtlarında ve olayla çağdaş Süryani mektuplarında belgelenmiş tarihî bir katliam



Sade sözlerle

Kur'an, **uzun bir hendek** kazıp içinde ateş yakan, müminleri oraya atıp oturarak seyreden bir topluluktan söz etti. Bu, taş yazıtlara kaydedilmiş gerçek bir tarihî olaydır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu olay Arapların kitaplarında güvenilir bir ayrıntıyla kayıtlı değildi; Mekke'de ona dair yazılı bir kaynak da yoktu. Başka bir milletin, daha önceki bir zamanın ve uzak bir diyarın hikâyesidir.



Bilim bugün ne diyor?

Tarih, yaklaşık 523 yılında Himyerî kralı **Zû Nüvâs**'ın Necran Hristiyanlarına zulmedip dininden dönmeyi reddedenleri yaktığı **Necran** katliamını doğruluyor. Olay şu kaynaklarda belgelidir: **Husn Gurâb yazıtı**, olayla çağdaş olan **Şem'ûn el-Erşamî'nin Süryanice mektubu**, ayrıca Bizans ve Habeş kaynakları. Necran'ın kuzeyindeki Bi'r Himâ'da ise, Himyerî takvimiyle 633 yılına tarihlenen üç yazıt bulundu; bunlar ölü sayısını on iki bin ile on dört bin, esir sayısını dokuz bin beş yüz ile on bir bin arasında veriyor.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Meseleyi ayıran şey, küçük ayrıntılardaki inceliklerdir. Arapçada "**uhdûd**", yerdeki uzun ve düz bir yarıktır — yuvarlak bir çukur değil. Bu, kazılmış hendeklerin tarifine birebir uyar. "**Yakıtı bol**" ifadesi, ateşin tesadüfi bir alev değil, sürekli yakıtla beslenen bir ateş olduğunu bildirir. "**Başında oturmuş**" ve "**seyrediyorlardı**": failler oturup izliyordu — bu ayrıntı, kralın infazlarda bizzat hazır bulunduğunu kaydeden Şem'ûn'un mektubuyla örtüşür. Ve dikkat ediniz: Kur'an ne kralı ne de kavmi adlandırdı; çünkü maksat ibrettir, vakanüvislik değil.

Sebe ve Barajın Yıkılışı

Fakat yüz çevirdiler; biz de üzerlerine Arim selini gönderdik ve onların iki bahçesini, buruk yemişli, ılgınlı iki bahçeye çevirdik.

Sebe suresi — 16. ayet



Devasa barajın kalıntıları Me'rib'de bugün hâlâ ayakta duruyor



Sade sözlerle

Yemen'de **Sebe** adında zengin bir krallık vardı; bahçelerini sulayan büyük bir barajın sayesinde yaşıyordu. Baraj yıkıldı, sel her şeyi önüne katıp götürdü ve bahçeler yenmeyen acı ağaçlara dönüştü.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Sebe, Arapların hafızasında şiirlerde ve atasözlerinde bir isimdi — “Sebe halkı gibi darmadağın oldular”. Ama ortada ne kazılmış kalıntılar ne de okunabilir yazıtlar vardı. Batılı tarihçiler krallığın var olduğundan bile şüphe eder, onu yarı efsane sayarlardı.



Bilim bugün ne diyor?

Me'rib Barajı bugün ayakta duran bir eserdir: aşağı yukarı MÖ 8. yüzyılda inşa edilmiş, neredeyse 600 metre uzunluğunda, yaklaşık on bin hektarı sulayan bir yapı. Yıkılışları, sahada bulunan **Sebe Müsned yazıtlarında** belgelenmiştir — bunların arasında Ebrehe'nin, barajın 548 yılında onarılışını anlatan meşhur yazıtı da vardır. Yaklaşık 570-580 yıllarındaki son yıkılış ise **bütün Yemen kabilelerinin göçüne** yol açtı — Arap soy kütüklerinde ve tarihinde iyi bilinen bir göçtür bu.



Bu neden kesin bir mucizedir?

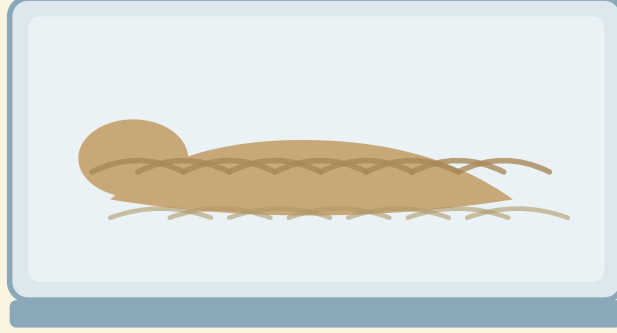
Ayet yıkılışı anmakla yetinmedi; ardından o toprağın başına geleni bitkibilim açısından tam bir isabetle anlattı: “**buruk yemişli, ılgınlı ve içinde biraz da sedir bulunan iki bahçe**”. Birincisi acı ve dikenli çalı, ikincisi bir tür ılgın, üçüncüsü ise hünnap ağacıdır — ve bunlar tam olarak, sulama kesilip toprak tuzlandığında tarım arazisinin yerini alan **kurak ve tuzlu ortam bitkileridir**. Sonra da “ve içinde **biraz da sedir**” dedi — tam yerinde bir azaltma; çünkü sedir bu üçünün en faydalısı ve en azıdır.

Firavun'un Bedeni — Korunmuş Bir İbret

Bugün senin bedenini kurtaracağız ki senden sonra geleceklere bir ibret olasın.

Yûnus suresi — 92. ayet

Üç bin yıldan eski bir ceset... hâlâ duruyor



Kahire Müzesi – Kraliyet Mumyaları Salonu

Firavun'un bedeni bugün cam arkasında; insanlar onu gözleriyle görüyor



Sade sözlerle

Firavun denizde boğulduğunda Allah, kendisinden sonra gelenler görüp ibret alsın diye **bedenini** koruyacağını bildirdi. O beden bugün, dünyanın her yerinden insanların ziyaret ettiği bir müzede duruyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Denizde boğulan birinin bedeni gider: balıklar yer, çürür ya da kumda kaybolur. Ayet indiğinde Araplardan hiçbiri ne kraliyet mumyalamasını ne de firavun mezarlarını biliyordu. Hatta hiyeroglif yazısının kendisi tamamen unutulmuştu ve ancak 1822'de çözüldü.



Bilim bugün ne diyor?

Kraliyet mumyaları zulası 1881'de Deyrûlbahri'de, ardından 1898'de II. Amenhotep'in mezarı bulundu ve Yeni Krallık firavunlarının bedenleri ortaya çıktı. Çıkış'ın firavunu adaylarından biri olan **Merneptah**'ın bedeni — çoğu araştırmacı bunun II. Ramses olduğu görüşünde olsa da — Kahire müzesinde korunuyor. Anatomi âlimi Grafton Elliot Smith 1907'de sargılarını açtı ve mumyalamayla eksiksiz korunmuş yaşlı bir adamın bedenini tarif etti — o beden bugün cam arkasında sergileniyor; ziyaretçiler onu gözleriyle görüyor.



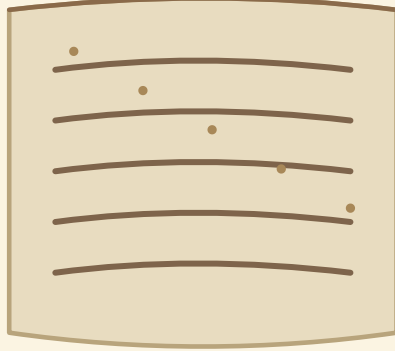
Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayet sadece “seni kurtaracağız” demedi, tahsis etti: “**bedenini**” — yani ruhu değil, yalnızca bedeni. Bu, bir kişinin kurtulmasıyla cesedinin kalması arasında yapılmış ince bir ayırmadır. Sonra sebebini bildirdi: “**senden sonra geleceklere bir ibret olasın diye**” — yani bedenin kalması başlı başına maksattır; o, görülmek üzere hazırlanmıştır. Ve bu söz, halkı ne mumya ne mezar bilen bir çölde; o mezarların açılıp sahiplerinin cam salonlarda sergilenmesinden bin iki yüz yıl önce indi.

Karbon Tarihlemesinin Doğruladığı Yazmalar

Şüphesiz o Zikr'i biz indirdik; onu koruyacak olan da elbette biziz.

Hicr suresi — 9. ayet



Birmingham Üniversitesi – Britanya

Birmingham yazması

Karbon-14 tarihlemesi

568 - 645 m.

%95 olasılıkla

Metni bugünkü mushafıla birebir aynı

Peygamber'in ﷺ hayatından ya da hemen sonrasında bir parşömen; metni bugünün metnidir



Sade sözlerle

Kur'an, korunmuş ve değişmemiş kalacağına dair söz verdi. Bugün elimizde, aşağı yukarı Peygamber'in ﷺ zamanına kadar giden **radıyokarbonla tarihlenmiş yazmalar** var — ve onların metni, elinizdeki mushafın metnidir; harfi harfine.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bütün eski kitaplar, istinsah ve tercüme yoluyla ekleme, eksilme ve değiştirmeye maruz kalır. Elden ele yüzyıllarca aktarılan her metnin doğal kaderidir bu. Dolayısıyla tam korunma iddiası, **aykırı tek bir yazmayla yalanlanabilir bir iddiydi**.



Bilim bugün ne diyor?

Birmingham yazması: 2015'te Oxford Üniversitesi'nde karbon-14 ile incelenen bir parşömen, %95 olasılıkla **568 ile 645 yılları arasına** tarihlendi. Sonra San'a yazması (üstteki Osman mushafı metni), Tübingen yazması, Semerkant mushafı ve İstanbul ile Kahire'deki büyük mushaflar. Araştırmacılar — Müslüman olanı da olmayanı da — bu yazmaları bugün elde dolaşan mushafla karşılaştırdı; metin uyumu, ne telaffuzu ne de anlamı değiştiren imla farklılıkları dışında neredeyse tamdı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Korunma yalnızca yazmalara dayanmadı; **insanlık tarihinde eşî olmayan ikili bir sisteme** dayandı: titiz bir yazım ve **tevatürle göğüslerde ezber**. Her nesilde, tek bir otoritenin bir araya getirmedeği uzak beldelerde yüz binlerce insan onu ezbere bilir; dolayısıyla tek bir harfi değiştirmekte anlaşmaları fiilen imkânsızdır. Üstelik metin bu taahhüdü **en zayıf olduğu anda ilan etti** — Mekke'de takip edilen bir topluluk iken. Bir metnin on dört yüzyıl boyunca birbirinden farklı iki nüsha vermeden ayakta kalması, yeryüzündeki başka hiçbir kitapta benzeri olmayan bir durumdur.

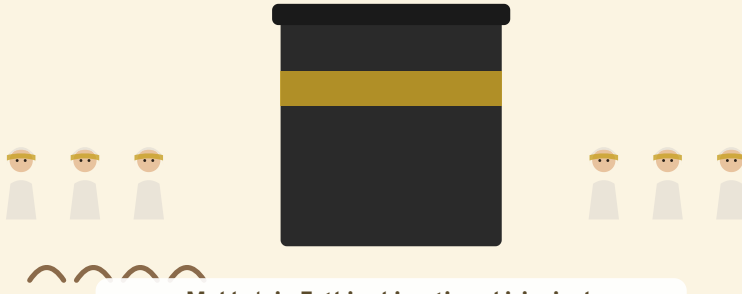
Mescid-i Haram'a Güven İçinde Gireceksiniz

Andolsun Allah, Resulüne o rüyayı hak olarak doğru çıkardı: Allah dilerse, güven içinde, başlarınızı tıraş etmiş ve saçlarınızı kısaltmış olarak, korkmadan Mescid-i Haram'a

mutlaka gireceksiniz.

Fetih suresi — 27. ayet

Müslümanlar Beyt'ten çevrilmiş, giremezken indi



Mekke'nin Fethi – hicretin sekizinci yılı

Güvenli bir girişin vaadi... hem de engellenenin en sert anında verilmiş

🔍 Sade sözlerle

Müslümanların Mekke'ye girmesi engellendi; yolun ortasından, içleri kırık bir hâlde geri döndüler. Derken bir ayet indi ve onlara **Beyt'e güven içinde gireceklerini** vadetti. İki yıl sonra Mekke'ye ne savaşıyor ne de korkarak, fatihler olarak girdiler.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Hicretin 6. yılında Hudeybiye'de Müslümanlar Beyt'ten geri çevrildi ve Kureyş'le, birçoğunun haksızlık saydığı şartlar üzerine barış yaptılar; öyle ki Ömer: "Dinimiz konusunda niçin bu aşağılanmayı kabul ediyoruz?" dedi. Mekke gücünün doruğundaydı, Müslümanlar ise sayıca ve donanımca daha azdı. Ufukta yakın bir fethi işaret eden hiçbir şey yoktu.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Hicretin 8. yılında (630) Peygamber ﷺ on bin kişinin başında, **kayda değer bir savaş olmaksızın** Mekke'ye girdi ve genel af ilan etti: "Gidin, artık hepiniz serbestsiniz." Müslümanlar Beyt'i güven içinde tavaf ettiler, başlarını tıraş edip saçlarını kısalttılar. Bu, İslam tarihinin en iyi belgelenmiş olaylarından ve bütün kaynaklar bunda ittifak eder.

✨ Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayetteki küçük ayrıntılar, onu ümitten gayb haberine yükselten şeydir. Yalnızca "Mekke'yi fethedeceksiniz" demedi; **girişin nasıl olacağını** belirledi: "**güven içinde**" — kanlı bir savaşın ardından gelen fatihler olarak değil; "**korkmadan**" — tam güvenliğin vurgusu; "**başlarınızı tıraş etmiş ve saçlarınızı kısaltmış olarak**" — yani hac ibadetlerini huzur içinde eksiksiz yerine getirecekler ki bu da ancak şehre tam hâkimiyetle mümkündür. Tek bir cümlede dört ayrıntı, ve hepsi gerçekleşti.



54 Ekini Olmayan Bir Vadi — Bugün Yeryüzünün En Kalabalık Yeri

Rabbimiz! Çocuklarımdan bazısını, senin kutsal evinin yanındaki ekin bitmez bir vadiye yerleştirdim ... İnsanlardan bir kısmının gönüllerini onlara meylettir ve onları ürünlerden rızıklandır.

İbrahim suresi — 37. ayet



Hiçbir şey bitirmeyen bir toprak... ama orada dünyanın bütün meyveleri var



Sade sözlerle

İbrahim aleyhisselam, eşini ve çocuğunu **suyu ve ekini olmayan** bir vadiye bırakırken, Allah'ın insanların gönüllerini onlara meylettirmesi ve kendilerini meyvelerle rızıklandırması için dua etti. O vadi bugün **yeryüzünde insanların en çok yöneldiği yerdir.**



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Vadi, çorak dağlar arasında çıplak bir çöldü: ne nehir, ne pınar, ne de o gün bir ticaret yolu. Orada kimseyi kendine çekecek hiçbir şey yoktu. Duanın kendisi de tuhaf bir biçimde kurulmuştur: ne ekin istedi ne de toprağa su; birbirinden ayrı iki şey istedi: **meyleden gönüller** ve **rızık olarak verilecek meyveler.**



Bilim bugün ne diyor?

Bugün Mekke: yalnız hac mevsiminde, birkaç gün içinde iki milyondan fazla insan oraya gelir; yıl boyunca milyonlarca kişi de umre yapar. Bir milyar sekiz yüz milyondan fazla insan **her gün beş kez** yüzünü oraya çevirir. Toprağı ise değişmedi: hâlâ ekin bitmeyen bir vadidir. Yine de çarşılarında yeryüzünün bütün meyvelerini bulursunuz; yıl boyu her kıtadan gelir. Zemzem kuyusu da bir çölün ortasında dört bin yıldır akmaktadır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize **duanın kendi yapısındadır.** Ailesini bir çölde bırakan bir adamın, toprağın bereketlenmesi yahut yağmurun yağması için dua etmesi beklenir. Oysa o, **insanların gönüllerinin onlara meyletmesi** için dua etti; yani rızık topraktan değil, insanlar eliyle gelmesini istedi. Üstelik çok dikkatli konuştu: **"insanlardan bir kısmının gönülleri"** dedi, bütün insanlar demedi — hepsi için dua etseydi o yer onları taşıyamazdı. Sonra "gelsinler" değil **"meyletsinler"** dedi; Arapça fiil, zorla getirilmeyi değil, özlemle çekilip düşmeyi anlatır. Bu, Kâbe'yi ilk kez gören bir insanın hâlinin tam tarifidir. Bu kadar ince kurulmuş bir dua, dört bin yıl boyunca harfi harfine gerçekleşti.

Kisra'nın Bilezikleri Süraka'nın Kolunda

Süraka bin Malik'e şöyle dedi: Kisra'nın iki bileziğini taktığın zaman hâlin nice olur?

Beyhaki, İbn Abdülber ve başkaları rivayet etmiştir



Yüz deve uğruna onu öldürmeye çıkan adam... Kisra'nın hazineleriyle müjdelendi

Sade sözlerle

Süraka, hicret günü ödül hırsıyla Peygamber'i ﷺ kovalamaya çıktı. Peygamber ﷺ ona şöyle dedi: **Fars kralının iki bileziğini taktığın zaman hâlin nice olur?** Yıllar sonra o bilezikleri Ömer bin Hattab'ın hilafetinde gerçekten taktı.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu sözlerin söylendiği an, **bütün siyerin en sıkışık anıdır**: Peygamber ﷺ kendi beldesinden kaçıyor, takip ediliyor, bineğinden ve yol arkadaşından başka hiçbir şeyi yok; başına da onu getirene yüz deve ödül konmuş. Fars o gün yeryüzünün en büyük iki imparatorluğundan biriydi ve Kisra, Peygamber'in ﷺ mektubunu alayla parçalıyordu.

Bilim bugün ne diyor?

Ömer bin Hattab'ın hilafetinde Sasani Devleti yıkıldı, Medain fethedildi ve Kisra'nın hazineleri Medine'ye taşındı. Ömer, Süraka bin Malik'i çağırdı ve ona **Kisra'nın iki bileziğini, tacını ve kemerini** giydirdi; sonra ona dedi ki: "Şöyle de: Bunları Hürmüz oğlu Kisra'dan alıp Müdlicoğulları'ndan bir bedevi olan Malik oğlu Süraka'ya giydiren Allah'a hamdolsun." Bu haber, hadis ve tarih kitaplarında birden çok yolla rivayet edilmiştir.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki gayb haberi, tahminle bir araya gelmesi imkânsız üç şeyi toplar: **adıyla belirtilmiş bir kişi** (Süraka), **bizzat belirlenmiş bir nesne** (herhangi bir ganimet değil, Kisra'nın iki bileziği) ve **muazzam bir siyasi olay** (Fars'ın yıkılışı ve hazinelerinin Araplara geçmesi). Üstelik bu söz, o anda kendisini **kovalayan bir düşmana** söylendi; müjdelenen bir dosta değil. Gönlnü kazanmak amaçlansaydı, çok daha küçük bir vaat işe yarardı. O gün kendinden başka hiçbir şeyi olmayan, takip edilen bir adamın, kendisini kovalayana yeryüzünün en büyük imparatorluğunun hazinelerini vadetmesi — bu, kaynağından emin olan birinin sözüdür; hem de beşerî olmayan bir kaynaktan.

Geceyi Gündüzün Üzerine Sarar

Gökleri ve yeri hak ile yarattı. Geceyi gündüzün üzerine sarıyor, gündüzü de gecenin üzerine sarıyor.

Zümer suresi — 5. ayet



Gece ve gündüz, hiç durmayan bir dönüşle yer küresine dolanır



Sade sözlerle

Âyetteki *yükevviru* fiili *küre* kökünden ve sarık sarmaktan gelir — yani **bir şeyi yuvarlak bir cismin üzerine dolamak**. Gece, sarığın başa dolandığı gibi yerin çevresine dolanır. Dolanma ise ancak küre biçimli bir cisimde olur.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Her yerde yaygın olan kanaat, yerin düz bir yüzey olduğu ve gecenin gündüzün **yerini alıp** onu ortadan kaldırdığıydı. Yerin yuvarlaklığını söyleyen Yunan filozofları bile bunu, gece ile gündüz çizgisinin sürekli bir dolanma hareketine bağlamadılar.



Bilim bugün ne diyor?

Yer bir küredir (kutuplarda hafifçe basıktır) ve güneş her zaman yarısını aydınlatır. Yerin kendi eksenini etrafında dönmesi, **gece ile gündüzü ayıran çizginin** yüzeyinde durmadan ilerlemesini sağlar — yani gece küreye gerçekten dolanır; yok olmaz, yer değiştirir. Bunu, yerin herhangi bir canlı uydu görüntüsünde kendi gözünüzle görebilirsiniz.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Gece ile gündüzün birbirini izleyişini anlatmak için *küre* kökünden bir fiil seçilmesi, düz bir yüzeyde anlamlı olmaz. Daha da incisi: âyet sarmayı **karşılıklı, iki yönlü** kılıyor — “Geceyi gündüzün üzerine sarar, gündüzü de gecenin üzerine sarar” — ve bunu ancak küre biçimli bir cisimde sürekli bir dönüş gören biri böyle tasvir eder. Başka bir yerde de: “Bundan sonra da yeri **döşeyip yaydı**” — Arapçadaki *dahâ* fiili yaymak, uzatmak ve düzleştirmek demektir; yüzeyin oturmaya elverişli hâle getirilmesini anlatır. Yuvarlaklığa delâletin dayanağı ise *dahâ* değil *yükevvir*'dir: küre kökünden türeyen yalnızca odur.



Su Döngüsü

Geri Döndüren Gök

Andolsun geri döndüren göğe.

Târık suresi — 11. ayet



Su buhar olup yükselir, yağmur olup döner — hiçbir şeyin kaybolmadığı kapalı bir döngü



Sade sözlerle

Gök, denizden suyu buhar olarak alır, sonra onu bize yağmur olarak **geri döndürür**. Bugün içtiğiniz her damlayı sizden önce biri içti, sizden sonra da biri içecek. Su tükenmez; döner.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yağmur, gökteki hazinelerden indirilen **yeni** bir su olarak anlaşılıyordu; yerin kendisinden dönen bir su olarak değil. Aristoteles buharın yükselip yağmur olarak döndüğünü söylemişti, ama bu, ölçüye dayanmayan bir görüş olarak kaldı; su döngüsünün, yağmurun nehirlerin akışını karşıladığı kapalı bir düzen olduğu ancak on yedinci yüzyılda ispatlandı.



Bilim bugün ne diyor?

Su döngüsü: su yüzeylerinden buharlaşma → bulutta yoğunlaşma → yağış → akış → yeniden buharlaşma. Yeryüzündeki su miktarı **milyarlarca yıldır sabittir**; döner, ne artar ne eksilir. Atmosfer yalnızca suyu değil, ısıyı ve radyo dalgalarını da geri döndürür.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Tek bir kelime — **"rec"** — bütün anlamı taşır. Rec', bir şeyin yalnızca inmesi değil, **bulunduğu yere geri dönmesidir**. Göğü bu sıfatla nitelemek, ondan inenin daha önce ona yükselmiş olduğunu söylemektir. Bu, su döngüsünün iki kelimelik eksiksiz bir özetidir. Başka bir ayet de bunu pekiştirir: "Gökten belli bir ölçüyle su indirdik" — yani değişmeyen, takdir edilmiş bir miktarla.

Kaynaklar [U.S. Geological Survey – The Water Cycle](#) · [The ionosphere and the reflection of radio waves](#)



Su Döngüsü

Belli Bir Ölçüyle Su... Ne Artar Ne Eksilir

*Gökten belli bir ölçüyle su indirdik ve onu yeryüzünde yerleştirip durdurduk.
Şüphesiz biz onu gidermeye de gücü yetenleriz.*

Mü'minun suresi — 18. ayet



Bütün gezegen ölçeğinde değişmeyen bir su dengesi



Sade sözlerle

Yeryüzündeki su miktarı **sabittir: ne artar ne eksilir**. Bir dinazorun içtiği su, bugün sizin içtiğiniz suyun ta kendisidir. Ayetteki **"belli bir ölçüyle"** ifadesi de şu demektir: hesaplanmış, tam ayarlı bir miktarla.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yağmur, insanlar ihtiyaç duydukça gökteki hazinelerden indirilen yeni su sanılırdı. **Dönüp duran kapalı ve sabit bir miktar** fikri hiçbir kültürde yoktu. Görünüşte deniz suyu buharlaşmayla eksilir, yağmur da yeni bir eklemeydi.



Bilim bugün ne diyor?

Yeryüzündeki suyun hacmi yaklaşık **1,4 milyar kilometreküp** olarak hesaplanır ve milyarlarca yıldır aşağı yukarı sabittir. Buharlaşır, yoğunlaşır, yağar, akar ve geri döner — ne ekleyen ne eksiltene kapalı bir döngü içinde. Atmosfer ile manyetik alan birlikte su buharının uzaya kaçmasını önler; Mars'ta olmayan da tam budur: suyunun çoğu buharlaşıp uzaya karıştı ve geriye ölü bir çöl kaldı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

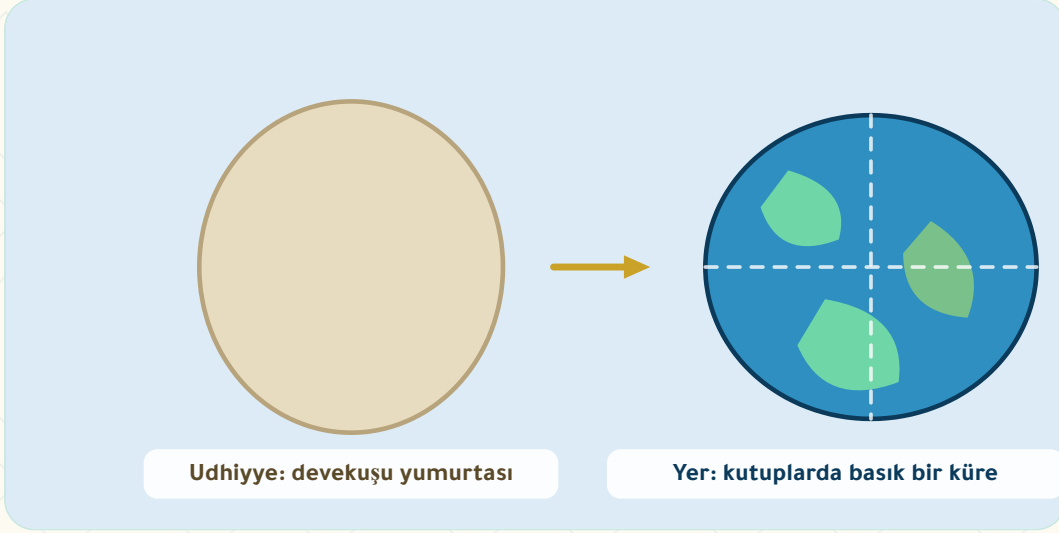
"Belli bir ölçüyle" kaydı mucizenin tam yeridir ve miktar sabit olmadıkça hiçbir anlamı yoktur. Su her yağışta yeniden var edilseydi, onu ölçmenin bir anlamı kalmazdı. Ardından geleni daha da incedir: **"onu yeryüzünde yerleştirip durdurduk"** — yerleştirmek tüketmeyi değil, kalmayı ve depolanmayı anlatır; su yerde harcanmaz, saklanır. Sonra da son uyarı: **"Şüphesiz biz onu gidermeye de gücü yetenleriz"** — yani bu denge, geri alınabilecek bir nimettir. Bilim insanlarının bugün Mars'ta gördüğü de tam budur: suyunun yüzde sekseninden fazlasını yitirmiş, geriye iki kutbunun buzundan ve yüzeyinin altındakinden başka bir şey kalmamış bir dünya.

Kaynaklar [U.S. Geological Survey – how much water is there on Earth?](https://www.usgs.gov/learn/earth-science/earth-science-101/earth-science-101-1)

Ardından Yeryüzünü Yayıp Döşedi

Ardından yeryüzünü yayıp döşedi. Ondan suyunu ve otlasını çıkardı.

Nâziât suresi — 30-31. ayetler



Dünya tam bir küre değildir; kutuplarda basık, ekvatorunda şişkindir



Sade sözlerle

Arapça *dahâ* fiili **yaymak, genişletmek ve düzleyip hazırlamak** demektir. Devekuşunun yumurtlama yeri olan *udhiyye* de bundandır; devekuşu orayı ayağıyla *dahv* eder, yani düzleyip yayar. Demek ki yer, üzerinde yaşayasınız diye yayılmıştır; yuvarlaklığına gelince, onun yeri **"yükevviru"** fiilidir, *dahâ* değil.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Halkın tasavvurunda yer düpedüz bir yüzeydi, başka bir şey değil. Filozoflardan yuvarlak olduğunu söyleyenler onu **tam bir küre** sayıyordu. Kutuplardaki basıklığı ise hiç kimse ileri sürmemişti.



Bilim bugün ne diyor?

Dünya **basık bir küredir** (oblat sferoit): kendi eksenini etrafındaki dönüşü yüzünden ekvatordaki çapı, kutuptan kutba olan çapından yaklaşık 43 kilometre fazladır. Newton bunu 1687'de nazarî olarak ispatladı, Fransız heyetleri 1736'da arazide ölçtü. Jeoit denen tam şekil ise bu basık küreden iki yüz metreden az sapar.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Burada meseleyi dil kesin olarak halleder. Arap sözlüklerinde *dahâ-yedhû-dahven*: yaydı, genişletti; *udhiyy* ve *udhiyye* ise devekuşunun yumurtladığı yer ve yumurtasıdır. Kökün anlamında yuvarlaklık yoktur: **udhiyy adını yumurtanın şeklinden değil, yayıp düzlemekten alır**; devekuşu yuva yerini ayağıyla düzleyip yayar. Yuvarlaklığın yeri ise küre kökünden gelen başka bir fiildir: "Geceyi gündüzün üzerine dolar." Burada "besata" ve "medde" yerine *dahânın* seçilmesi, şekil için değil, düzleyip yaşamaya hazırlamak içindir. Anahtar şudur: bir sonraki ayet, yaymanın neye yönelik olduğunu açıklar: "Ondan suyunu ve otlasını çıkardı" — yani yerleşime hazırlık, yassılaştırma değil.



Modern Tıp

Balda İnsanlar İçin Şifa Vardır

Onların karınlarından, renkleri çeşit çeşit bir içecek çıkar; onda insanlar için şifa vardır.

Nahl suresi — 69. ayet



Ham bal

Tıbbi bal pansumanı Avrupa ve Amerika'da resmen onaylı

Tıbbin ispatladığı

- Bakterileri öldürür
- Yara ve yanığı iyileştirir
- Çocuk öksürüğünü yatıştırır
- Antioksidan ve iltihap önleyici
- Bugün hastanelerde kullanılır

Tıbbi bal pansumanları bugün eczanelerde resmî ruhsatla satılıyor



Sade sözlerle

Kur'an, 1400 yıl önce balda **şifa** olduğunu söyledi. Bugün bal, antibiyotiklerin iyileştiremediği yaraların ve yanıkların tedavisinde hastanelerde kullanılıyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bal tatlı ve kıymetli bir besindi; halk tecrübesi ona birtakım faydalar atfediyordu. Ama onda **şifa** bulunduğunu ilahî bir bildirim olarak kesin söylemek başka bir şeydir — hele ki bir böceğin karnından çıkan, akla göre kendisinden fayda beklenmeyecek bir şey olduğu düşünülürse.



Bilim bugün ne diyor?

Bal, üç mekanizmayla doğal bir antibiyotiktir: şeker yoğunluğu bakterilerin suyunu çekip onları öldürür; asitliği üremelerini engeller; içindeki glikoz oksidaz enzimi ise yavaş ve sürekli biçimde **hidrojen peroksit** üretir. Resmî ilaç kurumları, kronik yaralar için manuka balı pansumanlarını onayladı; Dünya Sağlık Örgütü de çocuklarda öksürüğü yatıştırmak için balı tavsiye etti. Firavun mezarlarında bulunan bal, üç bin yıl sonra hâlâ yenebilir durumdaydı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Halk tecrübesiyle açıklanamayacak iki incelik var. Birincisi: "**renkleri** çeşit çeşit" — bugün bilinen bir gerçek: balın rengi ve tıbbi özellikleri bitki kaynağına göre değişir; tedavi edici etkisi de bu yüzden farklılaşır. İkincisi: "**karınlarından** çıkar" — bal gerçekten de sindirim midesinden ayrı, içeride bulunan bir kese olan **bal midesinde** yapılır; enzimler orada eklenir, sonra oradan dışarı çıkarılır. Metin, doğru anatomik kaynağı tam bir incelikle belirlemiştir.

Güneş Akıp Gider — Sabit Değildir

Güneş, kendisi için belirlenen karar yerine akıp gider. Bu, mutlak güç sahibi olanın, hakkıyla bilen takdiridir.

Yâsîn suresi — 38. ayet



Güneş, bütün gezegenlerini sürükleyerek galaksinin merkezi çevresinde yüzer



Sade sözlerle

Güneş yerinde durmuyor. Muazzam bir hızla **akıp gidiyor**; Dünya'yı ve bütün gezegenleri peşinde sürükleyerek galaksimizin merkezi çevresinde bir yolculuk yapıyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanlar güneşin doğup battığını görüyor, hareketini yalnızca Dünya çevresinde bir dolanma sanıyordu. Sonra modern çağ geldi ve dedi ki: hayır, dönen Dünya'dır, **güneş sistemin merkezinde sabittir**. On yedinci ve on sekizinci yüzyıllar boyunca yerleşik bilim buydu.



Bilim bugün ne diyor?

Güneş gerçekten de ispatlanmış üç hareketle hareket eder: kendi eksenini çevresinde yaklaşık 25 günde bir döner; Samanyolu'nun merkezi çevresinde saniyede yaklaşık **220 kilometre** hızla akar ve bir turunu 225 milyon yılda tamamlar; ayrıca gökyüzünde apeks denen bir noktaya doğru ilerler.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Şu ironiye dikkat edin: ayet, insanlar güneşin çevrelerinde döndüğünü sanırken indi ve ona bir akış isnat etti. Sonra ona her hareketi inkâr eden, "o sabittir" diyen bir çağ geldi; ayet bilime aykırı görünür oldu. Sonra daha yeni bilim geldi ve ona **kimsenin hayal ettiğinden büyük** gerçek bir akış ispat etti. Bilimdeki iki tam dönüşüme dayanan tek bir metin — bu tek başına delildir.

Sizi Koruyan, Ama Göremediğiniz Bir Tavan

Biz göğü korunmuş bir tavan yaptık; onlar ise onun ayetlerinden yüz çeviriyorlar.

Enbiyâ suresi — 32. ayet



Siz evinizde uyurken, binlerce göktaşı size ulaşmadan her gün yanıp kül olur



Sade sözlerle

Başınızın üstünde göremediğiniz bir tavan var, ama o sizi koruyor. Bize doğru fırlayan göktaşları ulaşmadan onun içinde yanar, öldürücü ışınları da o engeller. **O olmasaydı yeryüzündeki her canlı ölürdü.**



O zaman insanlar ne sanıyordu?

"Gök" insanlar için ya bomboş bir boşluğu ya da yıldızların çakılı olduğu katı bir kubbe. Üstümüzde **koruma görevi gören görünmez bir katman** bulunduğu hiç kimsenin aklına gelmedi. Gökte yanıp geçen ışık onların gözünde düşen bir yıldızdı; bir kalkanda yanan göktaşı değil.



Bilim bugün ne diyor?

Atmosfer, her gün tahminen yüz ton uzay maddesini bize ulaşmadan yakar. Ozon tabakası öldürücü morötesi ışınların yaklaşık %99'unu emer. Yerin manyetik alanı da, tıpkı Mars'ta olduğu gibi Dünya'yı havasından ve suyundan soyacak olan **güneş rüzgârını** geri püskürtür.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize olan, "tavan" ve "korunmuş" kelimelerinin bir araya gelmesidir. Tavan kuşatıcı bir örtüyü gösterir; "mahfûz" ise ism-i mef'ûl kalıbıyla onun hem **korunan hem de altındakini koruyan** olduğunu gösterir. Ardından şu cümle gelir: "onlar ise onun ayetlerinden yüz çeviriyorlar" — yani bu tavanda insanların gafil kalacağı **ayetler** vardır. Bu, onda henüz keşfedilmemiş harikalar bulunduğuna açık bir işarettir. Ve öyle oldu: ozon **tabakası** ancak 1913'te keşfedildi; manyetik alanın güneş rüzgârını püskürtmedeki rolü de ancak 1958'de Van Allen kuşaklarının keşfiyle bilindi.

Göğü Koruyan Kayan Yıldızlar

Andolsun, en yakın göğü kandillerle süsledik ve onları şeytanlara atılan taşlar kıldık.

Mülk suresi — 5. ayet



Göktaşı, atmosfere kurşundan hızlı girerken tutuşup yanar



Sade sözlerle

Âyet, yıldızlara ve ışık saçan cisimlere aynı anda iki görev veriyor: **göğün süsü** ve **yukarı sızmaya çalışanı kovalayan mermiler**.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kayan yıldızlar Araplar için “düşen yıldızlar”dı; başka kültürlerde bir kralın ölümüne ya da büyük bir olaya işaretli. Bunların **sürtünmeyle yanan katı cisimler** olduğu bilinmiyordu. Dahası resmî bilim, on dokuzuncu yüzyıla kadar gökten taş düşebileceğini reddetti; Fransız Akademisi bunu söyleyenlerle alay etti.



Bilim bugün ne diyor?

Meteoritler, atmosfere saniyede onlarca kilometre hızla giren kayaç ve metal cisimlerdir; havanın basıncı ve ısıyla çoğu tamamen yanar. Günde giren kütle yaklaşık **yüz ton** tahmin edilir. Göktaşı düşüşü, 1803'te Fransa'daki L'Aigle olayından sonra bilimsel olarak kesinleşti.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Âyet, gök cisimlerine ait iki ayrı görevi birbirinden ayırdı: sabit süs ve **hareket hâlindeki atış**. Arapçadaki *recm* ise özellikle taşla atmak demektir — ışıkla da ateşle de değil. Gökten yanarak inen şeyi “recm”, yani fırlatılmış taş diye nitelemek — üstelik resmî bilimin, yüzyıllar sonra bile gökte taş bulunduğunu inkâr ettiği bir çağda — rastlantı olamaz.

Zülkarneyn'in Seddi — Demir ve Erimiş Bakır

Bana demir kütleleri getirin — nihayet iki dağ yamacının arasını denkleştirince:

Körükleyin, dedi. Onu ateş hâline getirince de: Bana erimiş bakır getirin, üzerine dökeyim, dedi.

Kehf suresi — 96. ayet



Erimiş bakırı demirin üzerine dökmek boşlukları doldurur ve pası önler



Sade sözlerle

Zülkarneyn iki dağ arasına bir duvar yaptı: **demir kütlelerini** sıkıca yerleştirdi, sonra kızarana kadar ateş yaktı, ardından üzerine **erimiş bakır** döktü. Bu, paslanmayan, aşırı sert bir alaşım üretmenin tam olarak yöntemi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Madenlere dair bilgi basitti: sıcakken dövülen demir ve kalıplara dökülen bakır. **İki madeni tek bir yapıda kaynaştırma** fikri bir inşa tekniği olarak bilinmiyordu; birinin ötekine üzerine, hem de kızdırılmış hâldeyken neden dökülmesi gerektiği de bilinmiyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Erimiş bakır kızdırılmış demirin üzerine dökmek, **bakırla lehimlemeye** (brazing) benzer bir sonuç verir: sıvı bakır, kılcallık özelliğiyle parçalar arasındaki boşluklara sızar, onları sınıksız bağlar ve havayı dışarı atar. Sonuç, içinde boşluk bulunmayan sağlam ve bütünleşik bir kütledir. Ayrıca bakır kaplaması **demiri havadan ve nemden yalıtarak pası önler** — bugün kullanılan metal kaplama ilkesinin ta kendisi.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize, adımların sırasındadır; üstelik başka türlü geçerli olmayan bir mühendislik sırasındır bu: 1) **demir kütleleri** — Arapça kelime büyük parça demektir, yani taşıyıcı yapı demirdir. 2) **Körükleme** — yani sıcaklığı yükseltmek için hava verilmesi; dökümhanelerde körüğün yaptığı iş. 3) **Nihayet onu ateş hâline getirince** — yani demir, kaynamayı kabul ettiği kızıl dereceye ulaştı. 4) **Sonra erimiş bakırın dökülmesi** üzerine. Bakır soğuk demire dökülseydi hiçbir bağ oluşmazdı. Metin, dökümden önceki sıcaklık şartını anlatıyor — ki bütün işlemin özü de budur.

Güneş Ay'a Yetişemez... Çarpışma Yok

Ne güneşin aya yetişmesi mümkün olur, ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri bir yörüngede yüzmektedir.

Yasin suresi — 40. ayet



Her gök cismi kendi yolunda kalır; ne o yolu aşar ne de bir başkasına yetişir



Sade sözlerle

Gök cisimleri muazzam hızlarla yol alır; buna rağmen **hiçbiri bir diğeriyle çarpışmaz**, gece gündüzü ne geçer ne de ondan geri kalır. Göz açıp kapayınca kadar bile şaşmayan bir düzen.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Gök cisimlerinin hızları, yörüngeleri ve hareket yasaları hakkında hiçbir bilgi yoktu. Tutulmalar bir gazap ya da bir uyarı sayılıyordu; **yüzyıllar öncesinden hesaplanabilen randevular** olarak değil.



Bilim bugün ne diyor?

Gök cisimlerinin yörüngeleri, gök bilimcileri şaşırtan bir hassasiyetle ayarlanmıştır. Dünya, Güneş çevresindeki yörüngesini saniyede 30 km hızla kat eder; Ay da Dünya'nın çevresinde döner ve hiçbir çarpışma olmaz. Düzenin inceliği öyle bir noktadadır ki **bu yüzyılın tutulmaları saniyesine kadar hesaplanır**, bin yıl sonrakiler ise onlarca dakikalık bir payla. Aradaki fark yörüngelerdeki bir gevşeklikten değil, Dünya'nın dönüş hızındaki değişimden gelir. Bütün uzay seyrüseferi bu düzenlilik üzerine kuruludur: bugün fırlatılan bir araç, yedi yıl sonra önceden hesaplanmış bir noktada bir gezegenle buluşur.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Asıl incelik **"mümkün olmaz"** ifadesindedir. Bu ifade yalnızca olayın gerçekleşmediğini değil, **imkânını** da reddeder; yani düzenin kendisi buna izin vermez, iş rastlantı eseri olmamış değildir. Bu da tam olarak **fizik yasası** demektir. Sonra ayrıntıya dikkat edin: güneşin aya yetişmesi reddedildi — ikisi ayrı yörüngelerdedir; gecenin gündüzü geçmesi reddedildi — ikisi de Dünya'nın dönüşüne bağlıdır. Sebepleri farklı iki olay, tek bir kural altında toplandı: **"Her biri bir yörüngede yüzmektedir"** — yani iki durumda da sebep birdir: her cismin kendi yörüngesine bağlı kalması.



Rahmân'ın Yaratışında Hiçbir Uyumsuzluk Görmezsiniz

O, yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahmân'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Haydi, çevir gözünü: hiçbir çatlak görüyor musun?

Mülk suresi — 3. ayet



Kütleçekimi: biraz artsaydı evren ezilirdi



Nükleer kuvvet: azalsaydı tek bir element bile oluşmazdı



Evrenin ilk yoğunluğu: tasavvuru aşan bir ayar



Karanlık enerji sabiti: fizikteki en hassas sayı

“Çevir gözünü, bir çatlak görüyor musun?”

Evrenin sabitleri en küçük sapmaya bile tahammülü olmayan bir incelikte ayarlıdır



Sade sözlerle

Ayet, evrene bakıp orada **bir kusur, bir çatlak ya da bir eksiklik** bulmanız için size meydan okur. Sonra da tekrarlar: bir daha bakın. Bugün bilim, evrenin sabitlerinin aklın zor inanacağı bir incelikte ayarlandığını söylüyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Evrene genel ve estetik bir gözle bakılırdı. Ne “fiziksel sabitler” diye bir kavram vardı, ne de birinde küçük bir değişiklik olsa her şeyin çökeceği sayılar üzerine kurulu bir evren fikri.



Bilim bugün ne diyor?

Modern fizik buna **hassas ayar** (fine-tuning) adını verir. Yer çekimi kuvveti çok küçük bir oranda farklı olsaydı yıldızlar hiç oluşmaz ya da evren anında çökerdi; güçlü nükleer kuvvet küçük bir oranda farklı olsaydı ne karbon ne de oksijen bulunurdu; karanlık enerji sabiti ise **bütün fizikteki en hassas sayı** diye tanımlanır. Büyük fizikçiler bunu kabul etmiştir — gördüğü şeyin sanki “üstün bir zekâ fizikle oynamış” gibi durduğunu söyleyen Fred Hoyle da onlardandır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayet yalnızca bir bildirim değil, **açıkça inceleme ve incelemeyi tekrarlama çağrısıdır**: “Çevir gözünü”, sonra “gözünü iki kez daha çevir”. Yani daha dikkatli bakmanın kendisini **çürütmek yerine doğrulayacağına** bahse girer. Olan da harfi harfine budur: gözlem araçları incelidikçe ayar daha çok göründü. Ayetteki “**futûr**” kelimesi yarık ve çatlak demektir; “**tefâvüt**” ise düzensizlik ve orantısızlık. Böylece ayet evrenden iki niteliği kaldırır: oranlardaki bozukluğu ve yapıdaki çatlak — ki bir fizikçi bir evren modelini sınarken tam olarak bunları arar.

Yıldızların Yerlerine Yemin — Yıldızlara Değil

Yıldızların yerlerine yemin ederim ki — bilseniz, bu gerçekten büyük bir yemindir.

Vâkıa suresi — 75-76. ayetler



Yıldızın ışığı yıllarca yol alır; gördüğünüz, onun eski yeridir, şimdiki yeri değil



Sade sözlerle

Geceleyin bir yıldızla baktığınızda, aslında yıldız görmüyorsunuz! **Ondan yıllar önce çıkmış bir ışığı** görüyorsunuz; belki binlerce yıl önce. Yıldızın kendisi sönüp gitmiş olabilir, siz onu hâlâ görüyorsunuzdur.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Aristoteles'e ve onu izleyenlere göre ışık, zaman almadan anında görünürdü; Empedokles gibi birkaç kişi dışında kimse buna karşı çıkmadı, onlar da delilsizdi. Yıldız, gördüğünüz şeydi, gördüğünüz yerdeydi; mesele bundan ibaretti.



Bilim bugün ne diyor?

Işığın hızı saniyede yaklaşık 300 bin kilometredir — hızlı, evet, ama **sınırlı**. Güneşten sonra bize en yakın yıldız 4,2 ışık yılı uzaktadır; çıplak gözle gördüklerimizin bir kısmı binlerce ışık yılı ötededir. Yani bu gece gördüğünüz gökyüzü **eski fotoğraflardan bir albümdür**; her yıldız başka bir zamandan. Nitekim yüzyıllar önce patlamış, ışığı hâlâ bize ulaşan yıldızlar gözlenmiştir.



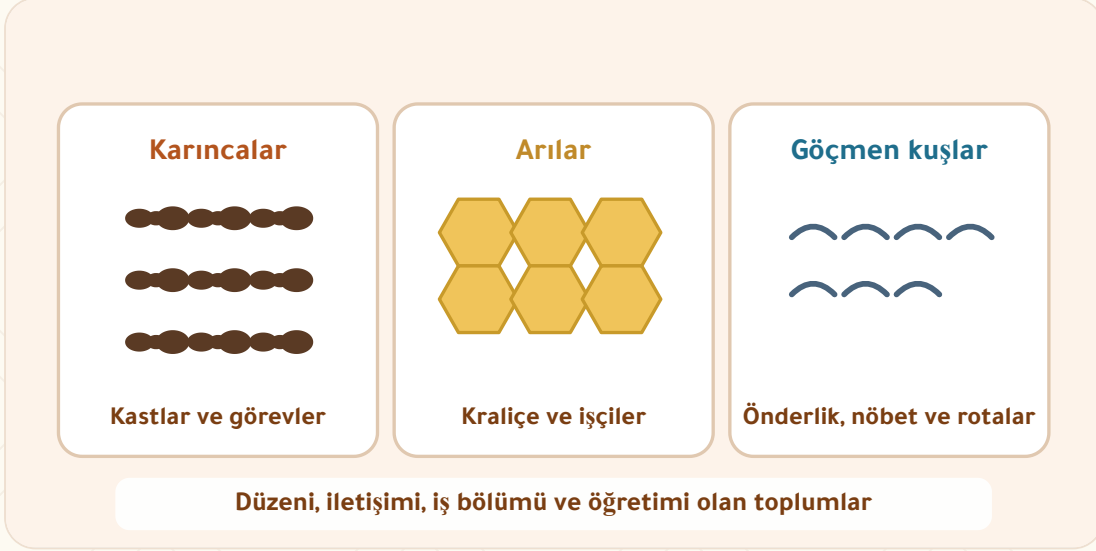
Bu neden kesin bir mucizedir?

Yemin yıldızların kendilerine değil, **yerlerine** edilmiştir — yıldız ile yeri arasında gerçek bir fark yoksa bu tahsisin hiçbir gereği yoktur. Ardından gelen âyet açıkça söyler: **"Bilseniz, bu gerçekten büyük bir yemindir"** — yani bu yeminin büyüklüğü, dinleyenlerde bulunmayan bir bilgiye bağlıdır. Açıkça "burada sonradan öğreneceğiniz bir sır var" diyen bir metin. Ve öğrenildi.

Sizin Gibi Ümmetler

Yeryüzünde yürüyen hiçbir canlı ve iki kanadıyla uçan hiçbir kuş yoktur ki, sizin gibi ümmetler olmasınlar.

En'âm suresi — 38. ayet



Hayvanlar dağınık bireyler değil, örgütlü toplumlardır



Sade sözlerle

Kur'an hayvanlara **"ümmetler"** dedi — ümmet ise düzeni, dili ve gelenekleri olan bir topluluktur. Onların "sizin gibi" olduklarını da söyledi. Bilim bugün hayvanların son derece örgütlü toplumları olduğunu ispatlıyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Eskiler karınca ve arıların toplu yaşayışını gözlemiş, Aristoteles onları insanla aynı başlığa bile koymuştu. Ama bu, değişmez bir içgüdüye bağlanan yüzeysel bir tasvirdi: öğrenilmiş dil yok, aktarılan kültür yok, bölgesel lehçe yok. Hayvanla insan arasındaki uçurum mutlak.



Bilim bugün ne diyor?

Hayvan davranışı bilimi gerçek toplumların varlığını ortaya koydu: karınca ve arılarda katı iş bölümü; balina ve yunuslarda **bölgesel lehçeleri** olan karmaşık iletişim dilleri; şempanzelerde öğrenme yoluyla aktarılan kültürler; kuşlarda düzenli göç ve sırayla liderlik; hatta yaprak kesen karıncalarda, yeraltı çiftliklerinde mantar yetiştiren bir "tarım" sistemi.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize iki kelimede. **"Ümmetler"**: Arapçada ortak bir işi olan örgütlü topluluk demektir, sürü değil. **"Sizin gibi"**: kendi düzenleri olan toplumlar olmakta sizin gibi; akıl ve sorumlulukta değil. Resmî bilim yakın zamana kadar hayvana kültür ya da dil nispet edilmesini reddediyor, bunu bilim dışı bir "insanlaştırma" sayıyordu — sonra delil karşısında geri adım attı. **"İki kanadıyla uçan"** ifadesi ise dikkat çekici bir tahsistir; iki kanatsız ucanı dışarıda bırakır.

Evlerin En Dayanıksızı... ve Dişi Örümcek

Allah'tan başka dostlar edinenlerin durumu, kendine bir ev edinen örümceğin durumu gibidir. Şüphesiz evlerin en dayanıksızı örümcek evidir.

Ankebût suresi — 41. ayet



İpliği çelikten güçlü... evi ise evlerin en dayanıksızı

Örümceğin evi

- Onu dişi tek başına örer
- Erkek örmez
- Bazen erkeği yer
- Yavrularını yer
- Hiç güvenliği olmayan ev

Dayanıksızlık ipte değil, bu "ev"in içindeki ilişkilerdedir

♀ Sade sözlerle

Gördüğümüz örümcek evini **ergin dişi** örer; ergin erkeğin onda payı yoktur. Ve o, ipliği zayıf olduğu için değil, **merhametsiz ve güvensiz bir ev** olduğu için evlerin en dayanıksızdır: dişi, eşini ve yavrularını yiyebilir.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Örümcek her evde görülen tanıdık bir canlıdır ve ağı zayıflığın apaçık bir örneğidir. Ama ağı kimin ördüğünde erkekle dişi arasındaki farkı ve ağın içinde olup biten avlanmayı kimse bilmiyordu — bunlar ancak dikkatli bilimsel gözlemlerle görülebilen ayrıntılardır.

🕸 Bilim bugün ne diyor?

Gördüğümüz av ağlarını büyük çoğunlukla **ergin dişiler** örer; örümcek küçükken erkeği de dişisi de ağ eğirir, fakat erkek ergenliğe ulaşınca çoğu türde av ağı örmeyi bırakır ve dişi arayan bir gezgine dönüşür. Onlarca türde dişi, çiftleşmeden sonra erkeği öldürüp yer; başka türlerde yavrular annelerini yer ya da anne yavrularını yer. İpliğin kendisi ise bilinen en güçlü maddelerdendir: ağırlığına göre çelikten sağlamdır.

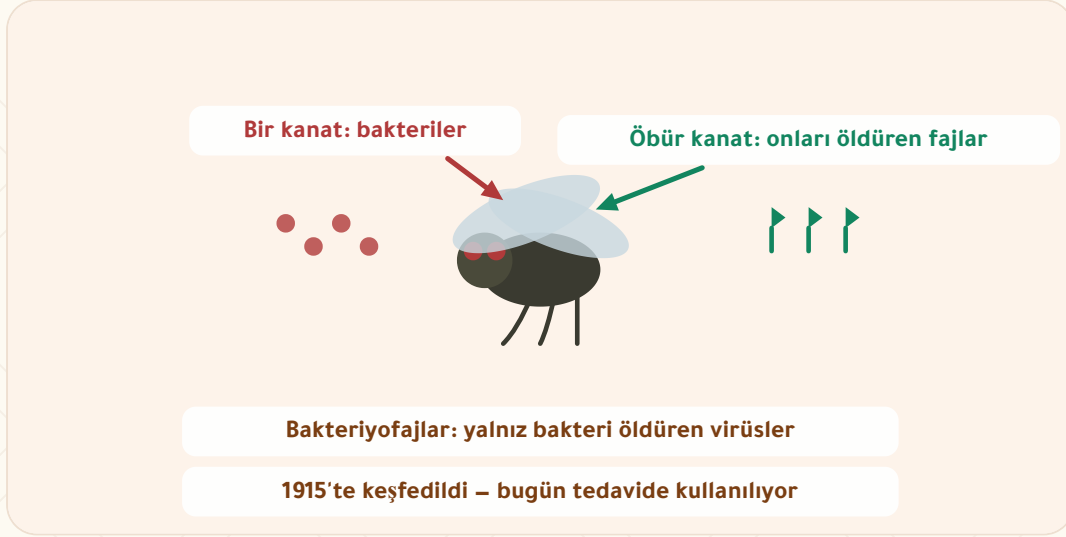
★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Dayanıksızlık ipliğin sağlamlığında olsaydı metin bilimle çürütülmüş olurdu; çünkü örümcek ipeğinin doğadaki en dirençli şeylerden olduğu ispatlanmıştır. Oysa ayet iplikten değil **evden** söz eder; ev ise Arapçada aile, barınak ve güvenlik demektir. Bağlamın tamamı, **sahibine hiçbir fayda vermeyen bozuk bir ilişki** üzerinedir. Yani tasvir maddî olarak değil, toplumsal olarak isabetlidir. Bunu, Arapça fiilin dişil kipte gelmesi de doğrular: **evi edinen dişidir**, erkek değil.

Bir Kanadında Hastalık, Ötekinde Şifa

Sizden birinin içeceğine sinek düşerse onu iyice batırsın, sonra çıkarıp atsın; çünkü kanatlarının birinde hastalık, ötekinde şifa vardır.

Buhârî rivayet etti — sahih



Bakteriyofajlar yeryüzündeki en kalabalık canlılardır ve tek işleri bakteri öldürmektir



Sade sözlerle

Sinekler mikrop taşır — bu bilinir. Ama hadis başka bir şey söylüyor: sinek **o mikropları öldüreni** de taşır. Ve bilim, tek işi bakteri avlamak olan mikroskobik canlıları gerçekten keşfetti.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bakteriler zaten bilinmiyordu — ancak 1676'da Leeuwenhoek'in mikroskobuyla görüldüler. Sineğin taşıdığı bir "hastalık"tan söz etmek, mikrop teorisini bin yıl önceler. Yanında bir **şifa** bulunmasına gelince, bunun anlaşılabilceği hiçbir çerçeve yoktu.



Bilim bugün ne diyor?

Bakteriyofajlar: yalnızca bakterileri enfekte edip öldüren minik virüsler; 1915'te Twort, 1917'de d'Hérelle tarafından keşfedildi. **Yeryüzündeki en kalabalık canlılardır** ve bakterinin bol olduğu yerde yoğunlaşırlar — yani sineklerde ve yaşadıkları ortamlarda. Nitekim ev sineğinin üzerinde bulunmuşlardır. Faj tedavisi bugün, antibiyotiklerin yetersiz kaldığı durumlarda kullanılan yerleşik bir tıp dalıdır.



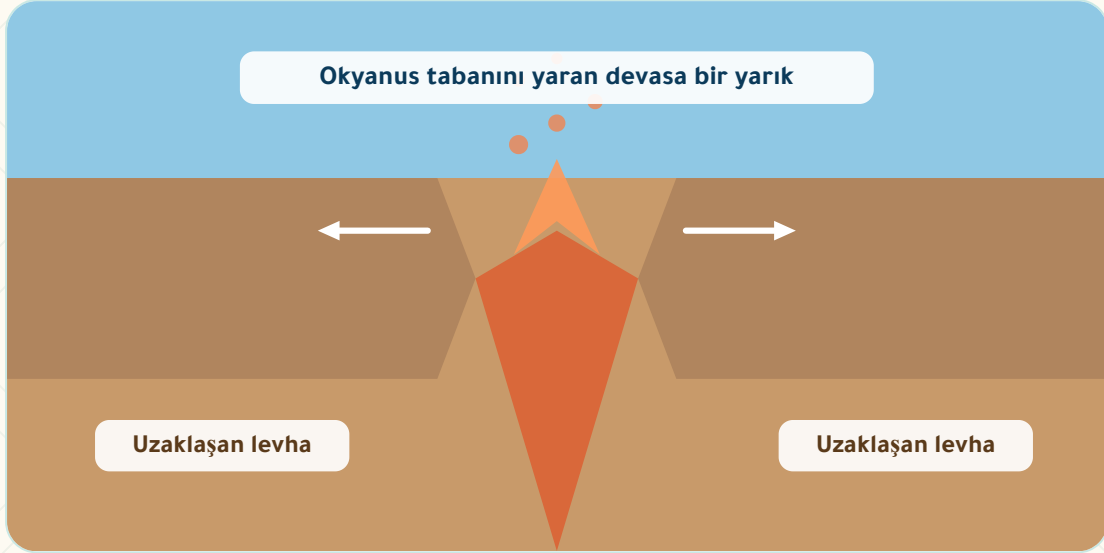
Bu neden kesin bir mucizedir?

Hadis şifayı anmakla yetinmedi, **uygulanacak bir işlem** de verdi: tamamen batırmak. Delalet tam buradadır — çünkü mikrop karşıtı etkenin işe yaraması için sıvıya salınması gerekmiyorsa batırmanın hiçbir anlamı yoktur. Sonra **iki kanat** ayrımı: biri zararlı, öteki çareyi taşıyor. Bu, söz uyduran birinin aklına gelecek bir ayrım değildir; beklenen ifade "sinekte hastalık da vardır, deva da" olurdu. Her birini belli bir kanada nispet etmek ise sınanabilir bir tespittir — ve bilim gelip onu doğruladı.

Yarıklarla Dolu Yeryüzü

Dönüş sahibi göğe andolsun, yarık sahibi yere andolsun.

Târık suresi — 11-12. ayetler



Okyanusların altında bütün yeri saran, 65 bin km uzunluğunda bir yarık zinciri



Sade sözlerle

Yer, içi dolu ve kesintisiz bir küre değildir. Kabuğu **yarıktır** — bütün gezegeni saran, derinlerden erimiş kayaların yükseldiği devasa yarıklar taşır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yer, tek parça, içi dolu ve sağlam bir cisim olarak tasavvur edilirdi. Bütün yeri "yarık sahibi" — yani yarılmış — diye nitelemenin ise o gün kimsenin tecrübesinde bir karşılığı yoktu; görünen çatlaklar, kuru toprağın çatlamasını ya da vadi yataklarını geçmiyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Buna **okyanus ortası sırtı** denir: yaklaşık 65 bin kilometre uzunluğunda, bütün gezegeni bir tenis topunun dikişi gibi saran volkanik bir yarıklar zinciri. Ondan erimiş madde yükselir ve yeni kabuk oluşturur. Ancak 1950'lerde, sonar cihazlarıyla keşfedildi.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki yemin, yeri **küllî ve ayrılmaz bir nitelikte** anıyor: "yarık sahibi yer" — tıpkı tabiatı ağaç bitirmek olan bir yer için "ağaç sahibi" denmesi gibi. Yani arızî bir yarıktan söz etmiyor; yarığı gezegenin kendisine ait bir vasfı kılıyor. Jeolojik gerçek de tam olarak budur: yer, **kabuğu tabiatı gereği yarık olan** bir gezegendir; depremlerin, yanardağların ve kıtaların hareketinin kaynağı da budur.

Tutuşturulmuş Deniz — Suyun Altında Ateş

Tûr'a, satır satır yazılmış Kitab'a... ve tutuştırulmuş denize andolsun.

Tûr suresi — 1-6. ayetler



Yeryüzündeki yanardağ etkinliğinin %80'inden fazlası deniz yüzeyinin altındadır



Sade sözlerle

Denizin altında yanan bir ateş var! Okyanus tabanında, dört yüz derecelik su püskürten yanardağlar ve bacalar bulunur. Yani deniz aşağıdan **tutuştırulmuştur**.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Su ile ateş bir araya gelmeyen iki zıttır; bu, herkes için apaçık bir gerçektir. Deniz ise soğukluğun ve söndürmenin simgesidir. Bu yüzden denizin "tutuştırulmuş" diye nitelenmesi, dinleyenlere gerçekte karşılığı olmayan kapalı bir ifade göründü.



Bilim bugün ne diyor?

Okyanusların altında devasa bir yanardağ zinciri uzanır ve yeryüzündeki volkanik püskürmenin %80'inden fazlası su altında olur. 1977'de, sıcaklığı 400 dereceyi aşan ama basıncın şiddetinden kaynamayan su fışkırtan **hidrotermal bacalar** keşfedildi. Bu ateşlerin çevresinde ise güneş ışığına hiç muhtaç olmayan eksiksiz bir hayat vardır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Arapça "secere" fiili **fırını tutuşturmak ve ateşle doldurmak** demektir; "denizler tutuşturulduğu zaman" ayeti de aynı köktendir. Yani tarif açıkça tutuşturmayı anlatır; dolmayı ya da akmayı değil. Üstelik tutuşturulmuş denize edilen yemin; Tûr dağı, yazılı Kitap, Beyt-i Ma'mûr ve yükseltilmiş tavan üzerine edilen yeminler dizisini tamamlar — yani gerçekten var olan şeylerin bağlamında gelir. İnsanın 1350 yıl sonra keşfettiği mevcut bir gerçeğe yemin edilmektedir.

Alaycılara Karşı Sana Biz Yeteriz

Şüphesiz o alay edenlere karşı biz sana yeteriz — onlar ki Allah ile beraber başka bir ilah ediniyorlar. Yakında bilecekler.

Hicr suresi — 95-96. ayetler

Adları belirli düşmanlara karşı kâfi gelme vaadi – ve kâfi geldi



Âs

Helak oldu



el-Esved

Helak oldu



el-Esved

Helak oldu



Velid

Helak oldu



el-Hâris

Helak oldu

Siyer kitaplarında adı geçen beş elebaşı... hepsi hicretten önce helak oldu

Mekke'deki alay elebaşları kısa bir süre içinde birer birer helak oldu

🔍 Sade sözlerle

Mekke'de Peygamber'le ﷺ alay etmenin elebaşılığını yapan ve ona eziyet eden meşhur adamlar vardı. Derken bir ayet indi: **Onlara karşı sana biz yeteriz**. Aradan uzun bir zaman geçmeden hepsi helak oldu; her biri başka bir sebeple.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bunlar Kureyş'in efendilerinden, itibar ve servet sahibi kimselerdi; güçlerinin ve nüfuzlarının zirvesindeydiler. Peygamber ﷺ ve yanındakiler ise en zayıf hâldeydi: kuşatılmış, baskı altında, ne ordusu ne de koruyucu gücü olan insanlar. Onların eziyetini savuşturmak şöyle dursun, helak etmek için hiçbir beşerî vasıta yoktu.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Siyer ve tarih kitapları — en eskisi İbn Hişam rivayetiyle İbn İshak'ın siyeridir — alayın elebaşlarının beş kişi olduğunu ve hepsinin hicretten önce ya da o sıralarda birbirine yakın bir süre içinde, ortak hiçbir yanı olmayan çeşitli sebeplerle helak olduğunu kaydeder: hastalık, salgın, bir kaza, batan bir diken, iltihaplanan bir yara. Onlardan hiçbirisi sonrasında daveti karşısına alacak şekilde ayakta kalmadı.

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Metin bir **garanti** içerir; yalnızca bir dua ya da bir temenni değil. Garanti ise, ihlal edilebilen ve sahibini muhaliflerinin karşısında anında ifşa eden bir taahhüttür. Onlardan biri yıllarca eziyet ve alaya devam etseydi, ayet onların lehine değil aleyhlerine bir delil olurdu. Daha da önemlisi: bu, **beldenin en güçlülerine karşı en zayıflarının lehine verilmiş** bir sözdür — Kur'an'ın tamamında tekrarlanan bir örüntü: “O topluluk yakında bozguna uğrayacak ve arkalarını dönüp kaçacaklar” ayeti Bedir'den yıllar önce Mekke'de indi; Peygamber ﷺ onu Bedir günü okudu ve öyle de oldu.

Kâğıt Gibi Dürülen Gök

O gün göğü, kitap sayfalarını dürer gibi düreriz. İlk yaratmaya nasıl başladıysak onu yine öyle iade ederiz.

Enbiyâ suresi — 104. ayet



Evren bir noktadan açıldı... ve dürülüp yine bir noktaya dönecek



Sade sözlerle

Ayet, evrenin sonunun bir **dürülme** olacağını söylüyor — bir kâğıdı sardığınız gibi bir büzülme ve sarılma. Sonra şaşırtıcı bir cümle söylüyor: bu son, tam olarak **başlangıç gibi** olacak.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ufukta “Evren nasıl son bulur?” diye bir soru yoktu; çünkü insanların zihninde evren ezeli ve ebediydi, ne başlangıcı ne sonu vardı. Sonun şekliyle başlangıcın şeklini birbirine bağlamanın da anlaşılabilirliği hiçbir çerçeveye sığmıyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Teorik fizikte evrenin sonuna dair en meşhur senaryolardan biri **Büyük Çöküş** (Big Crunch) senaryosudur: kütleçekimi genişlemeyi yener, evren kendi üzerine büzülerek ilk hâline — aşırı yoğun bir noktaya — döner. Yani **son, başlangıcın ayna görüntüsüdür**.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize burada ayetin ikinci yarısındadır: “İlk yaratmaya nasıl başladıysak onu yine öyle iade ederiz.” Bu cümle bir kural koyar: **sonun şekli = başlangıcın şekli**. Böylece bize dolaylı olarak evrenin başlangıçta **dürülü** — yani bir noktada büzülmüş — olduğunu haber verir; Büyük Patlama modelinin söylediği de tam budur. Tek bir ayet, evrenin kimsenin zihninde ne başlangıcı ne sonu olduğu bir çağda, başlangıcı ve sonu birlikte verdi.

Vuran ve Delip Geçen Yıldız

Göğe ve târîka andolsun. Târîkın ne olduğunu sen nereden bileceksin? O, delip geçen yıldızdır.

Târık suresi — 1-3. ayetler



Atarca, hiç şaşmayan bir çekicin vuruşları gibi düzenli atımlar gönderir



Sade sözlerle

Bazı yıldızlar **kapiya vurulan düzenli darbeler gibi** sinyaller gönderir: tak... tak... tak... insanın yaptığı en hassas saatten daha ince bir düzenle. Kur'an ona "târık" adını verdi — yani vuran, kapı çalan.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yıldız, insanlar için sessiz ve hareketsiz bir ışık noktasıydı: ne sesi vardı, ne atımı, ne de bir şeyi delip geçmesi. Tekrarlanan, sesli bir vuruş demek olan "tark" kelimesini gökteki bir yıldıza bağlamak, o çağın dinleyicisine anlamsız gelirdi.



Bilim bugün ne diyor?

1967'de gökbilimci Jocelyn Bell, uzaydan hayret verici bir düzenle tekrarlanan radyo sinyalleri saptadı; ekip önce bunları akıllı varlıkların mesajları sandı ve LGM-1 adını verdi. Sonra bunların **atarca (pulsar) nötron yıldızları** olduğu anlaşıldı: patlamış yıldızların kalıntıları; kendi çevrelerinde aşağı yukarı saniyede bir, en hızlıları saniyede yüzlerce kez dönüyor ve uzayı deniz feneri gibi tarayan iki ışın saçıyorlar. Sinyalleri sese çevrildiğinde tam anlamıyla **düzenli bir vuruştur**.



Bu neden kesin bir mucizedir?

İki kelime bir arada hiç boşluk bırakmaz: "târık" = tekrarlanan bir vuruş sesi çıkaran; "sâkib" = delip geçen, nüfuz eden. Atarca iki vasfı da harfiyen birleştirir: sinyalleri düzenli bir vuruştur ve binlerce ışık yılını delip, galaksinin tozunu aşarak bize nüfuz eder. Üstelik yeminin ardından şu istifham gelir: "Târîkın ne olduğunu sen nereden bileceksin?" — yani bu, **bilmene yol olmayan** bir şeydir. Ve 1967'ye dek öyle kaldı.

Yollarla örölmüş gööe andolsun.

Zâriyât suresi — 7. ayet



Kozmik ağ: evreni dokuyan dev galaksi iplikleri

Evrenin büyük haritası: daöınık galaksiler deöil, ipliklerden ve düöümlerden örölü bir doku



Sade sözlerle

Bütün evrene çok uzaktan baksanız daöınık yıldızlar görmezsiniz. **Dokunmuş bir kumaşa ya da bir iplik aöına** benzeyen bir şey görürdünüz: uzun galaksi iplikleri ve aralarında devasa kara boşluklar. Arapçada buradaki kelimenin anlamı da **içinden yollar geçen sıkı bir dokumadır**.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Gök, insanlar için ışık noktalarıyla bezenmiş pürüzsüz bir kubbeydi; ne yapısı, ne biçimi, ne de bir düzeni vardı. Evrenin esasen bir “bütünsel şekli” olabileceöi fikri ortada bile yoktu.



Bilim bugün ne diyor?

Son on yıllarda gözlemevleri milyonlarca galaksinin üç boyutlu haritalarını çıkardı (SDSS projesi ve 2dF taraması) ve sonuç şaşırtıcıydı: galaksiler rastgele dağılmış deöil, **kozmik ağ** (Cosmic Web) hâlinde dizilmiştir — kocaman boş uzaylıkları saran dev galaksi iplikleri ve duvarları. Ortaya çıkan görüntü, hayret verecek ölçüde dokunmuş bir kumaşa benzer.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki Arapça çoöulun sözlüklerdeki anlamı şudur: sıkı dokunmuş bir şeyde birbirine geçen yollar — suyun dalgalanma izi ya da kumun kırıışması gibi. Bugün kullanılan bilimsel terim de tam olarak budur: **filament**, yani iplik. Bir Arapça kelimenin modern bir bilim terimiyle bu kadar nadir ve özel bir manada, on dört asır sonra buluşması, tesadüfen olacak cinsten deöildir.

Kaynaklar Bond, Kofman & Pogossyan (1996) — the cosmic web, Nature 380 · Sloan Digital Sky Survey.

Sinenler, Akıp Gidenler, Süpürenler

Hayır! O sinip gizlenenlere, akıp giden ve süpürenlere yemin ederim.

Tekvîr suresi — 15-16. ayetler



Kara delik: gözden kaybolur, akar ve çevresini süpürür

Kara delik, çevresindeki gazı ve yıldızları kozmik bir süpürge gibi yutar



Sade sözlerle

Uzayda üç vasfı birden taşıyan cisimler var: **kaybolurlar**, görülmezler; muazzam bir hızla **akıp giderler**; ve çevrelerindeki **süpürüp** yutarlar. Allah'ın burada üzerine yemin ettiği şey tam olarak bu üç vasıftır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Dünyanın hiçbir yerinde **görünmez** bir gök cismi tasavvuru yoktu. Cisim ya görülürdü ve vardı, ya görülmezdi ve yoktu. Gökte hiçbir gözün asla göremediği çok büyük bir şeyin bulunması ve çevresindeki yutması — bunu kimse hayal etmedi.



Bilim bugün ne diyor?

Kara delikler: yoğunlukları ışığın bile kaçamayacağı kadar muazzam olan cisimler; dolayısıyla tabiatları gereği **tamamen görünmezdirler**. Galaksilerinde döner ve akarlar; gazı, tozu ve yıldızları çekip yutarlar. İlk kara delik 2019'da doğrudan görüntülendi (M87 galaksisinde); varlıklarını ispat eden çalışma 2020'de Nobel Ödülü kazandı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Üç kelime hayret verici ölçüde isabetlidir: "hunnes" hanese kökündendir, **gizlendi ve büzüldü** demektir; "cevâr" **akan, hareket eden** demektir; "künnes" kenese kökündendir, **çevresindeki toplayıp yuttu** demektir (süpürge kelimesi de, ceylanın içinde kaybolduğu in anlamındaki "kinâs" da bu köktendir). İki ayette üç vasfı; hepsi de ancak yirminci yüzyılda bilinen tek bir şeye uyuyor. Ve dikkat edin: Kur'an'da yemin ancak büyük bir şey üzerine edilir.

Yeryüzü Ağırlıklarını Çıkarır

Yeryüzü kendi sarsıntısıyla sarsıldığında ve yeryüzü ağırlıklarını çıkarıp attığında.

Zilzal suresi — 1-2. ayetler



Madenleri ve petrolü elimizin altına çıkaran, deprem ve levha hareketleridir



Sade sözlerle

Bugün çıkardığımız bütün altın, maden ve petrol, yerin derinliklerine gömülüydü. Onları yüzeye yaklaştıran şey, milyonlarca yıl boyunca **depremler ve yerin hareketi** oldu.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Deprem saf bir felaketti: yıkım, çöküş ve ölüm. Kimse onu bir faydayla ya da bir hayrın çıkarılmasıyla ilişkilendirmiyordu. "Ağırlıkları" kelimesinin yerin içindeki hazineler anlamına geldiği de o günün dinleyicileri için açık değildi.



Bilim bugün ne diyor?

Dünyadaki ekonomik madenlerin çoğu **tektonik levhaların sınırlarında** ve deprem ile volkan etkinliğinin yoğun olduğu kuşaklarda bulunur. Levhaların hareketi, maden bakımından zengin kayalar derinlerden kabuğa doğru iter; sıcak akışkanlar da altını ve bakırı damarlar hâlinde yoğunlaştırır. Bu hareketlilik olmasaydı yerin bütün hazineleri sonsuza dek elimizin uzanamayacağı derinlikte kalırdı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayet, sıradan aklın birbirine bağlamadığı iki olayı birleştirir: sarsıntı → ağırlıkların çıkarılması. Madencilik biliminin söylediği de tam olarak budur. "Ağırlıklar" kelimesi dikkat çekici ölçüde isabetlidir: altın ve platin gibi kıymetli madenler **elementlerin en yoğunları** arasındadır ve demire sıkı sıkıya bağlanırlar; yerin katmanları ayrıştığı gün demiri çekirdeğe kadar izlediler ve kabuğu neredeyse kendilerinden boşalttılar. Bize ancak onları yukarı kaldıran bir kuvvetle ulaşırlar. Yani onları ayırt eden fiziksel özellikleriyle adlandırılmışlardır.

Bir Sivrisinek ve Onun da Ötesi

Şüphesiz Allah, bir sivrisineği, hatta onun da ötesinde olanı örnek vermekten çekinmez.

Bakara suresi — 26. ayet



Bakteri ve virüslerle ölçüldüğünde sivrisinek bir devdir



Sade sözlerle

Kur'an, insanların görebildiği en küçük şeyi — sivrisineği — örnek verdi, sonra da **"onun da ötesinde olanı"** dedi. Arapçada "fevk / öte" kelimesi **küçüklükte daha ileri gitmek** anlamına da gelir: yani ondan daha da küçük olanı.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Sivrisinek, mümkün küçüklüğün sınırıydı: gözün görebildiği ve organlarını ayırt edebildiği en küçük canlı. Bundan daha küçük bir hayat düşünülemezdi; çünkü görülemeyenin varlığı bilinemezdi. Mikroskop icat edilene kadar da durum böyle kaldı.



Bilim bugün ne diyor?

Sivrisinek göreceli olarak kocaman bir canlıdır: yaklaşık 6 milimetre. Tek başına gövdesinde **milyonlarca bakteri** yaşar; üzerinde ise bakteriden yüzlerce kat küçük virüsler bulunur. Tek bir sivrisineğin son derece karmaşık bir yapısı olduğu görülmüştür: yüzlerce mercekten oluşan bileşik bir göz; delmek, emmek ve pıhtılaşmayı önleyen bir madde zerk etmek için altı ayrı aleti olan bir hortum; ve saniyede 600 kez çırpın kanatlar.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bağlam meseleyi çözer. Ayet, sinek ve örümceğin anılmasıyla alay edenlere cevaben, Allah'ın **küçük olandan** örnek vermekten utanmayacağını açıklama makamında gelir. Bağlamla uyumlu okuma şudur: ondan **küçüklükte daha da ileri** olanı da. Bu kullanım doğru Arapçadır; nitekim "bu adam cehalette onun fevkindedir" denir. Böylece metin, sivrisineğin insan bilgisinde küçüklüğün sınırı olduğu bir çağda, gözün gördüğü en küçük şeyden daha küçük yaratıkların varlığını zımnen ortaya koyar.

Lût Kavmi — Altı Üstüne Getirildi

Emrimiz gelince oranın altını üstüne getirdik ve üzerine, balçıktan pişirilmiş, üst üste dizilmiş taşlar yağdırdık.

Hûd suresi — 82. ayet



Çöküp ters dönen ve aşırı tuzlu suyla kaplanan bir bölge



Sade sözlerle

Ayet, Lût kavminin şehrinin **altüst edildiğini**, ardından üzerine üst üste dizilmiş taşların yağdığını söyler. Jeoloji ise bunun tam olarak o bölgede nasıl gerçekleşebileceğini açıklıyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Çöküş ve altüst oluş, tabii bir mekanizması olmayan, sırf gaybî bir ceza olarak anlaşıyordu. O bölgenin devasa bir fay hattı üzerinde bulunduğu da, yeraltının gaz, zift ve kükürt barındırdığı da bilinmiyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Ölü Deniz bölgesi, dünyanın en etkin deprem faylarından biri olan **Ölü Deniz Transform Fayı** üzerinde yer alır ve gezegenin kara üzerindeki en alçak noktasıdır. Bölge tabii zift, kükürt ve yanıcı gazlar bakımından zengindir. Araştırmacılar, şiddetli bir depremin **zeminin sıvılaşmasına ve çökmesine**, tabakaların ters dönmesine ve bölgeye geri düşen yanıcı maddelerin fırlamasına yol açmış olabileceğini ileri sürmüştür.



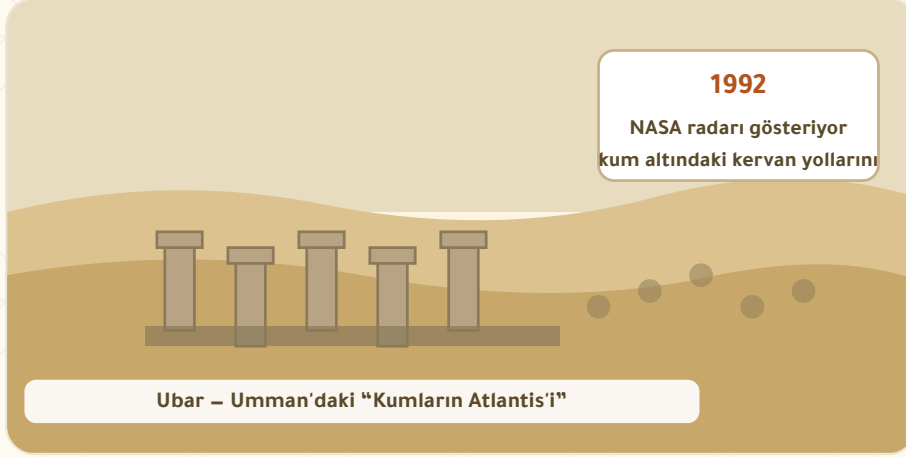
Bu neden kesin bir mucizedir?

Bütün tarifi üç kelime taşır. "**Oranın altını üstüne getirdik**": tabakaların tam bir dikey ters dönüşü, sıradan bir yıkım değil — çökme ve devrilmenin jeolojik tarifi tam budur. "**Siccîl**": taşı ve sertleşmiş balçığı bir arada toplayan bir kelime. "**Mendûd**": tabakalar hâlinde üst üste istiflenmiş demektir — o bölgedeki katmanlı tortul kayanın ince bir tarifi. Yani metin, genel ve hayalî bir tablo değil, tutarlı bir tabii mekanizma anlatıyor.

Direkli İrem — Gömülü Şehir

Rabbinin, Âd kavmine ne yaptığını görmedin mi? Direkli İrem'e; ki beldeler içinde onun bir benzeri yaratılmamıştı.

Fecr suresi — 6-8. ayetler



Rub'ul-Hâlî kumullarının altından binlerce yıl sonra çıkan, yüksek kuleli bir kale



Sade sözlerle

Kur'an, benzeri yapılmamış, **direkleri** olan büyük bir şehirden söz etti ve onun helak olduğunu bildirdi. İnsanlar onu uzun süre efsane saydı... ta ki uydu radarı, Rub'ul-Hâlî kumlarının altında, kimsenin çölün sakladığını sanmadığı gömülü bir yerleşimi ortaya çıkarana kadar.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Rub'ul-Hâlî'de uçsuz bucaksız kumdan başka bir şey yoktu. Batılı tarihçiler "Âd"ı ve "İrem"i Arapların efsaneleri arasında sayıyordu; çünkü ne bir izleri vardı ne de başka kaynaklarda anılıyorlardı. Çöl ise yüzeyinden görülecek bir sır saklamaz.



Bilim bugün ne diyor?

1992'de Nicholas Clapp'ın yönettiği bir ekip, NASA'nın uzay mekiğinden alınan radar görüntülerini kullandı ve kumların altında, Umman'ın Zufâr vilayetindeki **Şisr**'de **tek bir noktada birleşen eski kervan yolları** görüldü. Kazıda, **yüksek kuleleri** olan sekizgen bir kale ile altındaki kireç taşı obruğa çökmüş bir şehrin kalıntıları çıktı. Dünya gazeteleri haberi "Ubar: Kumların Atlantis'i" diye duyurdu. Ama bu bir gazete başlığıdır, arkeologların hükmü değil: Şisr'in İrem'in kendisi olduğu sabit olmamıştır ve Kur'an'ın andığı şehrin yeri hâlâ bilinmiyor.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Kur'an'ın tarifi şehre belirli bir vasıf verdi: "**direkleri olan**" — yani sütunlar veya yüksek kuleler. Bu, herhangi bir şehir için genel bir vasıf değildir; Arabistan'ın kasabaları kerpiç evler ve çadırlardı. Sonra ekledi: "**beldeler içinde onun bir benzeri yaratılmamıştı**" — yani mimari benzersizliği. Kumların altından gerçekten yüksek kuleler çıktı; gerçi Şisr'in İrem'in kendisi olduğu henüz sabit değildir. En önemlisi, Kur'an ondan bir efsane olarak değil **gerçek bir tarih** olarak söz etti; hem de kimsenin ona dair bir delili olmadığı bir zamanda. Ve bu, radar gelene kadar on dört asır boyunca ona bir itiraz olarak kaldı.



İkinci Bölüm

Muhammed'in ﷺ Gerçekleşen Gaybî Haberleri



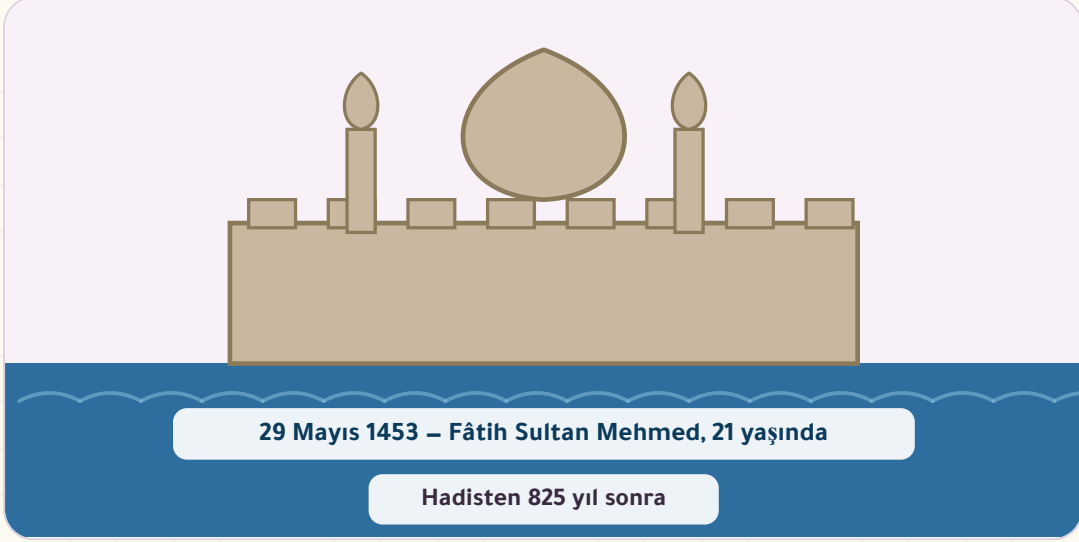
Onun ﷺ çok uzak bir gelecek hakkında verdiği haberler: sahabesi bunları kendi kitaplarına yazdı, sonra hepsi dünyanın gözü önünde, tam da söylediği gibi, harfi harfine gerçekleşti.

19 delil

Konstantiniyye Mutlaka Fethedilecek

Konstantiniyye mutlaka fethedilecektir. Onu fetheden komutan ne güzel komutan, o ordu ne güzel ordudur!

Ahmed ve Buhârî (et-Târih) rivayet etti — bir grup âlim sahih saydı



Konstantiniyye: eski dünyanın en müstahkem şehri



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ **Konstantiniyye'nin fethedileceğini** söyledi ve onu fethedecek komutanla ordusunu övdü. Sekiz asırdan fazla bir süre sonra Fâtih Sultan Mehmed şehri fethetti.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Konstantiniyye **yeryüzündeki en güçlü Hristiyan imparatorluğunun başkenti** ve tartışmasız en tahkimli şehirdi: devasa üç kat sur, demir bir zincirle kapatılan bir liman ve üç yanını saran deniz. Yüzyıllar boyunca yirmiden fazla kuşatmaya dayanmıştı. Bunu söyleyen ise o sırada Medine'deydi ve devletin hiç donanması yoktu.



Bilim bugün ne diyor?

29 Mayıs 1453'te şehri, yirmi bir yaşındaki Sultan II. Mehmed fethetti ve bu yüzden "Fâtih" unvanını aldı. Benzeri görülmemiş dev bir top kullandı ve zinciri aşmak için, yağla kayganlaştırılmış kızaklar üzerinde **gemilerini karadan yürüttü**. Olay dünya tarihinin en meşhur olaylarından ve Orta Çağ'ın sonu sayılır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Hadis fethi haber vermekle kalmadı; **fethedeni ve ordusunu önceden övdü** — bu da riski artırır, çünkü metnin doğruluğunu henüz doğmamış bir adamın vafına bağlar. Müslüman komutanlar sekiz asır boyunca bu şeref için yarıştı: Muâviye ve Süleyman b. Abdülmelik şehri kuşattı, Hârûn Reşîd'in ordusu hicrî 165 yılında haliçe ulaştı ama karşıya geçmedi; hiçbiri fethedemedi — **ve her başarısız girişim, hadisi doğrulamak için değil, yalanlamak için bir fırsattı**. Sonra fetih, hayal bile edilemeyen bir teknikle, yirmi bir yaşında bir gencin eliyle gerçekleşti.

Kisrâ Helak Olunca Ondan Sonra Kisrâ Yoktur

Kisrâ helak olunca ondan sonra bir Kisrâ olmayacak; Kayser helak olunca ondan sonra bir Kayser olmayacaktır. Canım elinde olana yemin ederim ki ikisinin hazineleri Allah yolunda harcanacaktır.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Güçlerinin doruğundayken söylendi

Pers ve Rum hüküm sürüyor
bilinen dünyanın yarısını
Ve Müslümanlar Medine'de
Parasız, yeni kurulan devlet



Ve dediği gibi oldu

Son Kisra Yazdicerd
Fars gitti, bir daha dönmedi
Ve Rumlar Şam ile Mısır'ı kaybetti
Ve ikisinin hazineleri beytülmalde

Söz ile gerçekleşme arası: otuz yıldan az

Asırlarca hüküm süren iki imparatorluk... biri sona erdi, öteki geriledi

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, **Fars kralı ölünce ondan sonra onun gibi bir kral gelmeyeceğini** söyledi; Rum kralı için de aynısını. Ve ikisinin hazinelerinin Allah yolunda harcanacağını da söyledi. Hepsi gerçekleşti.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Fars ve Rum tartışmasız **dünyanın iki büyük gücüydü**; Doğu'yu ve Batı'yı aralarında paylaşmış, sayısız orduya ve hazineye sahiptiler. Müslümanlar ise o gün Medine'de küçük bir topluluktu; devletleri, orduları ve hazineleri yoktu, bu iki büyük imparatorluğun arasında sıkışmışlardı. Bu sözler işte o hâlde söylendi.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Sâsânî devleti, **III. Yazdicerd**'in öldürülmesiyle 651 yılında tamamen yıkıldı ve Fars'ta bir daha hiçbir kral o unvanı taşımadı. Rum'a gelince, devleti bir anda yok olmadı; ama **Şam'ı, Mısır'ı ve Kuzey Afrika'yı kaybetti** ve geriledi; Kayser'in o topraklarda bir daha hükmü olmadı. Kisrâ'nın hazineleri Ömer'in hilafetinde Medine'ye getirilip paylaştırıldı; öyle ki Ömer: "Bunu teslim eden bir kavim gerçekten emin kimselerdir" dedi.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

İki cümle arasındaki ince farka dikkat edin. Kisrâ hakkında "ondan sonra Kisrâ yoktur" dendi — **ve Fars tamamen sona erdi**. Kayser hakkında da aynısı dendi — **ve Rum sona ermedi, İslam topraklarından geriledi**. Bu, hadisin bağlamıyla uyumludur: söz, o toprakta hükmedip orayı çekişenler hakkındadır. Daha da ince olanı, hadisin eksenini **toprak değil hazineler** yapmasıdır: "İkisinin hazineleri mutlaka Allah yolunda harcanacaktır" — üzerine yemin ettiği cümle budur. Akşam yemeğini bulamayan bir adamdan, yeryüzünün en zengin iki kralının malına dair bir vaat.

Ammâr'ı Âsi Topluluk Öldürecek

Vah Ammâr'a! Onu âsi topluluk öldürecek. O onları cennete çağırıyor, onlar ise onu ateşe çağırıyorlar.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Medine mescidi inşa edilirken söylendi – h. 1

Hicrî 1. yıl

Hicrî 37. yıl

36 yıl

Ammâr kerpiç taşıyor

Sıffin'de öldürüldü

Hadis, gerçekleştiği gün iki taife arasında kesin hüccet oldu

Öyle ki savaşın ortasında onunla delil getirdiler

Hicretin ilk yılında verilen bir gayb haberi, otuz altı yıl sonra gerçekleşti



Sade sözlerle

Mescidi inşa ederlerken Peygamber ﷺ, Ammâr b. Yâsir hakkında **onu zalim bir topluluğun öldüreceğini** söyledi. Otuz altı yıl sonra Ammâr Sıffin savaşında öldürüldü — ve insanlar âsinin kim olduğunu anladı.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu sözler, Müslümanlar **Medine'deki ilk günlerinde tek bir sevgi topluluğuyken** söylendi; aralarında ne fitne ne bölünme vardı, hepsi mescidi kendi eliyle inşa ediyordu. Müslümanların birbiriyle savaşması ve büyük bir sahabinin Müslüman elleriyle öldürülmesi fikri, hiç kimsenin aklının ucundan geçmezdi.



Bilim bugün ne diyor?

Ammâr b. Yâsir hicrî 37 yılında, doksan yaşındayken, Ali b. Ebî Tâlib'in — Allah ondan razı olsun — safında Sıffin savaşında öldürüldü. **Öldürüldüğü öğrenilince Şam ordusu şiddetli bir sarsıntı yaşadı**; çünkü hadis aralarında biliniyor ve konuşuluyordu. Hadis her iki Sahîh'te de yer alır ve bir grup sahabeden, tevatür derecesine ulaşan pek çok yolla rivayet edilmiştir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu haberin en güçlü yanı, **çekişen iki tarafın da onu bilmesi ve onunla delil getirmesidir** — yani olaydan sonra yazılmış bir rivayet değil, onlarca yıl öncesinden dolaşan bir sözdür; öyle ki gerçekleşmesi iki ordudan birinde gerçek bir buhran doğurdu. Hadis Sıffin'den sonra uydurulmuş olsaydı, mahkûm ettiği taraf onu asla kabul etmezdi. Üstelik Peygamber ﷺ **belli bir şahsı, ölüm biçimini** (hastalık değil, öldürülme) ve **katillerinin vasfını** (âsi bir topluluk, yani kâfirler değil zalim Müslümanlar) belirledi. Üç kayıt birden gerçekleşti.



Bu Oğlum Bir Seyyiddir... Allah Onunla İki Topluluğu Barıştıracak

Şüphesiz bu oğlum bir seyyiddir; umulur ki Allah onunla Müslümanların iki büyük topluluğunu barıştıdır.

Buhârî rivayet etti — sahih

Hasan küçük bir çocukken söylendi

Ne iki topluluk ne de çatışma
Ve ümmetin tamamı tek
Ve çocuk baliğ olmamış
Ve makamı da yok

Hicrî 41. yıl – Birlik Yılı

Ümmet iki orduya bölündü
Hasan sulh için feragat eder
ve Müslümanlar birleşti
Ve adı konu: Birlik Yılı

Gücü yeterken hilafetten vazgeçti – kan dökülmesini önledi

Erken İslam tarihinin en büyük barışı; onu yapan kişi, daha ergin olmadan anıldı



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ torunu Hasan'ı küçük bir çocukken kucağına aldı ve dedi ki: **Allah onun eliyle Müslümanların iki büyük topluluğunu barıştıracak.** Yaklaşık kırk yıl sonra tam olarak bunu yaptı.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ümmette iki taraf diye bir şey yoktu — peygamberinin arkasında tek bir topluluktu. Hakkında bu söz söylenen çocuk ergin değildi ve ne olacağını kimse bilmiyordu. Hadis aynı anda üç meçhulü haber verir: ümmetin **bölüneceğini**, bölünmenin **bir barışla biteceğini** ve bu barışı yapacak olanın işte bu çocuk olduğunu.



Bilim bugün ne diyor?

Hicrî 40 yılında, Ali'nin — Allah ondan razı olsun — öldürülmesinden sonra Hasan'a halife olarak biat edildi ve büyük bir ordunun başındaydı. Sonra **Müslüman kanı dökülmesin diye hicrî 41'de hilafeti Muâviye'ye bıraktı**; yıllarca süren çatışmadan sonra ümmet tek bir adamda birleşti. O yıl bütün İslam tarihinde **"Birlik Yılı"** diye anılır. Hadis Sahîh-i Buhârî'dedir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu tek cümlenin neleri gerektirdiğini düşünün: henüz ayrılmamış bir ümmette **vuku bulacak bir fitneyi** haber vermek, **onu bitirecek adamı** daha konuşmayan bir çocukken belirlemek ve **yöntemi** tayin etmek — savaşta zafer değil, barış. Sonuncusu en şaşırtıcı olanıdır: ordusu ve meşruiyeti olan biri için tabii olan savaşmaktır. Peygamberin ﷺ torununun, gücü yerindeyken hilafeti bırakacak biri olarak nitelenmesi — **ki bazı taraftarları bunu ona kusur saymıştır** — ve sonra buna "seyyidlik" ve "ıslah" denmesi, her siyasî beklentiye aykırı bir hükümdür. Ve harfi harfine gerçekleşti.

Hilafet Otuz Yıldır... Sonra Saltanat

Ümmetimde hilafet otuz yıldır; ondan sonra saltanat olacaktır.

Ebû Dâvûd ve Tirmizî rivayet etti — Elbânî sahih saydı



Tam otuz yılda beş halife... sonra yönetim düzeni değişti



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, nübüvvet yolu üzere hilafetin yalnızca **otuz yıl** süreceğini, sonra yönetimin miras bırakılan bir saltanata döneceğini söyledi. Hesap tam olarak tuttu.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yeryüzündeki bütün yönetim düzenleri irsî saltanattı: Fars, Rum, Habeşistan ve Yemen. Ufukta başka bir düzen yoktu. Henüz başlamamış bir düzene **yıl cinsinden bir ömür** biçmek, sonra da onun başka bir şeye dönüşeceğini söylemek, sayılıp hesaplanabilen tehlikeli bir tespittir.



Bilim bugün ne diyor?

Hilafet, Peygamberin ﷺ hicrî 11 yılındaki vefatıyla başladı: Ebû Bekir iki yıl üç ay, sonra Ömer on buçuk yıl, sonra Osman yaklaşık on iki yıl, sonra Ali yaklaşık beş yıl, sonra Hasan hicrî 41'de hilafeti bırakana kadar yaklaşık altı ay. **Toplamı: tam otuz yıl.** Sonra yönetim, önce Emevîlerde sonra Abbâsîlerde miras bırakılan bir saltanata dönüştü.



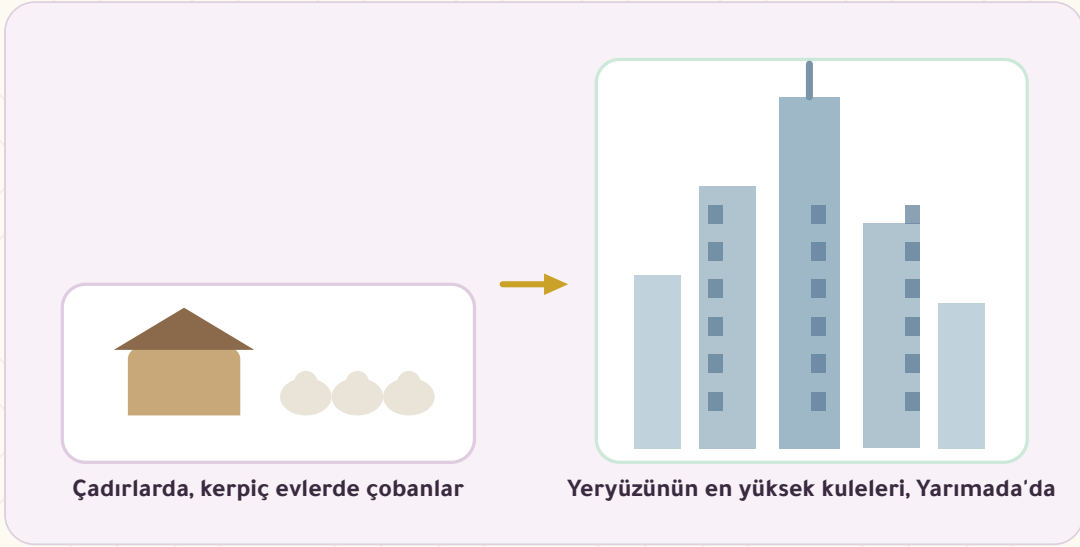
Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, yoruma açık genel bir tasvir değil, **ölçülebilir ve yalanlanabilir** bir sayıdır. Süre iki yıl uzasa ya da kısalsa iş açığa çıkardı. Daha da şaşırtıcı olanı, hadisin “sonra İslam biter” ya da “sonra küfür hâkim olur” dememesidir — “sonra **saltanat**” dedi; yani devlet baki kalırken yönetim biçiminin değişmesi. Olan tam olarak budur: İslam devleti kaldı ve genişledi, ama yöneticinin seçilme yöntemi değişti. Siyasî tasvirdeki isabet, sayıdaki isabetten aşağı değildir.

Koyun Çobanları Yüksek Bina Yarışında

Câriyenin efendisini doğurması ve yalın ayak, çıplak, yoksul koyun çobanlarının bina yükseltmekte birbirleriyle yarıştıklarını görmendir.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — Cibrîl hadisi



Bugün dünyanın en yüksek binası, evleri bir zamanlar kıl ve çamurdan olan bir çölde yükseliyor



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ ahir zamanın alametlerinden birinin, **yoksul ve yalın ayak koyun çobanlarının** yüksek binalar dikmekte yarışması olduğunu haber verdi. Bugün bunu kendi gözlerinizle görüyorsunuz.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Arap Yarımadası o gün yeryüzünün en yoksul meskûn bölgesiydi: ne nehir, ne ekin, ne de bilinen bir maden. Halkı otlak peşinde göçen çobanlardı; evleri kıl ve çamurdandı ve tek kattan yüksek değildi. Hiç kimse bu toprağın bir gün zenginlik ve imar merkezi olacağını düşünemezdi.



Bilim bugün ne diyor?

Petrol, yarımada 1930'lu yıllarda bulundu ve durum iki kuşakta değişti. Bugün Dubai'deki **Burç Halife** 828 metreyle dünyanın en yüksek binası olarak duruyor; inşası süren **Cidde Kulesi** bir kilometreyi aşıyor; Mekke'deki **Abrac el-Beyt** ise yeryüzünün kütlece en büyük yapılarından biri. "En yüksek" yarışı, özellikle o bölgenin ilan edilmiş bir özelliği hâline geldi.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Tek bir cümledeki üç kayıt, onu genel bir hikmet değil bir kehanet yapar. Birincisi: **failleri belirlemesi** — "yalın ayak, çıplak, yoksul koyun çobanları"; yani inşa edenler, imarda köklü zengin bir millet değil, **yoksulların kendileridir**. İkincisi: **"yarışılar"** fiili — karşılıklık bildiren bu kalıp, sadece yüksek yapı yapmayı değil, bizzat **yükseklikte yarışmayı** ifade eder. Üçüncüsü: bunun **büyük bir değişimin alameti** olarak zikredilmesi; yani bir işaret sayılmayı hak edecek kadar alışılmışın dışında olması. Çorak bir çöle bakıp halkının bir gün yeryüzünün en yüksek binası için yarışacağını söyleyen kimse, tahminle konuşuyordur.



Arap Toprağı Yeniden Çayırlara ve Irmaklara Dönene Dek

Mal çoğalıp taşıncaya ve Arap toprağı yeniden çayırlara ve ırmaklara dönünceye kadar kıyamet kopmaz.

Müslim rivayet etti — sahih



Yarımada kumlarının altında uyduların bulunduğu eski nehir yatakları



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ Arap toprağının yeşil çayırlara ve akan ırmaklara **döneceğini** söyledi. Anahtar kelime **"dönmek"** — yani orası daha önce öyleydi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Arap Yarımadası, yazılı tarihten öncesine uzanan çorak bir çöldür; halkı ona başka bir hâl bilmez. Onun çok uzak iklim geçmişini bilmenin hiçbir yolu yoktu. Çayırlara döneceğinin söylenmesi ise **bir zamanlar çayır olduğunu gerektirir** — haberin yeri işte burasıdır.



Bilim bugün ne diyor?

Uydular ve yer radarı, yarımadanın kumları altında **eski nehir yataklarından oluşan devasa bir ağ** ortaya çıkardı; bunlara "fosil nehirler" deniyor, en büyükleri Vadi el-Batin ve Vadi er-Rumme. Paleoklim çalışmaları, yarımadanın tekrarlayan nemli dönemlerden geçtiğini (sonuncusu yaklaşık 6.000 yıl önce), o dönemlerde göller, nehirler, otlaklar ve büyük hayvanlar bulunduğunu gösterdi. Kurumuş göl yataklarının yanında su aygırı ve timsah kemikleriyle taş aletler bulundu. İklim döngüleri de gelecekte nemin geri döneceğini haber veriyor.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucizeyi tek bir kelime taşır: **"döner"**. Bu kelime iki şeyi birden ispatlar: kimsenin bilgisi olmayan jeolojik bir **geçmiş** hakkında haber ve henüz gerçekleşmemiş bir **gelecek** hakkında kehanet. "Olur" denseydi, yalnızca gelecekte söz edilmiş olurdu. Hadisin kendi içindeki karineye de dikkat edin: bunu "mal çoğalıp taşar" ifadesine bağladı — ve bu yarısı petrolle fiilen gerçekleşti; bugün oradaki devasa ağaçlandırma ve tarım projelerini finanse eden de odur.

Hicaz Toprağından Çıkan Bir Ateş

Hicaz toprağından, Busra'daki develerin boyunlarını aydınlatan bir ateş çıkmadıkça kıyamet kopmaz.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



Kaynaklarda ve lav tabakalarında kayıtlı tarihî bir volkanik püskürme



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, Hicaz toprağından bir ateş çıkacağını ve ışığının, yüzlerce kilometre uzaktaki Şam bölgesinde bulunan **Busra** şehrine ulaşacağını haber verdi. Bu, 1256 yılında gerçekleşti.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Hicaz, halkının ömründe hiç volkan görmediği bir çöl toprağıdır. "Volkan" kelimesi bile onların çevresinde bilinmiyordu. **Çıkış yerinin** ve **ışığının erişiminin** başka bir ülkedeki belirli bir şehir adıyla tayin edilmesi, ancak kesin bilgiyle söylenebilecek bir ayrıntıdır.



Bilim bugün ne diyor?

Cemâziyelâhir 654 h. / Haziran 1256 m. tarihinde Medine'nin doğusundaki **Harrat Rahat**'ta bir volkan patladı; elli iki gün sürdü ve ondan yirmi üç kilometre uzunluğunda bir lav nehri aktı. Ebû Şâme, Kurtubî ve Nevevî gibi çağdaşı tarihçiler onu anlattı; haberlerini İbn Kesir "el-Bidâye ve'n-Nihâye"de nakletti. **İşığının Busra, Teymâ ve Mekke'den görüldüğünü**, insanların geceleyin onunla aydınlandığını kaydettiler. Jeologlar Harrat Rahat'taki lav akıntılarını inceleyip bu tarihe tarihlendirdiler.



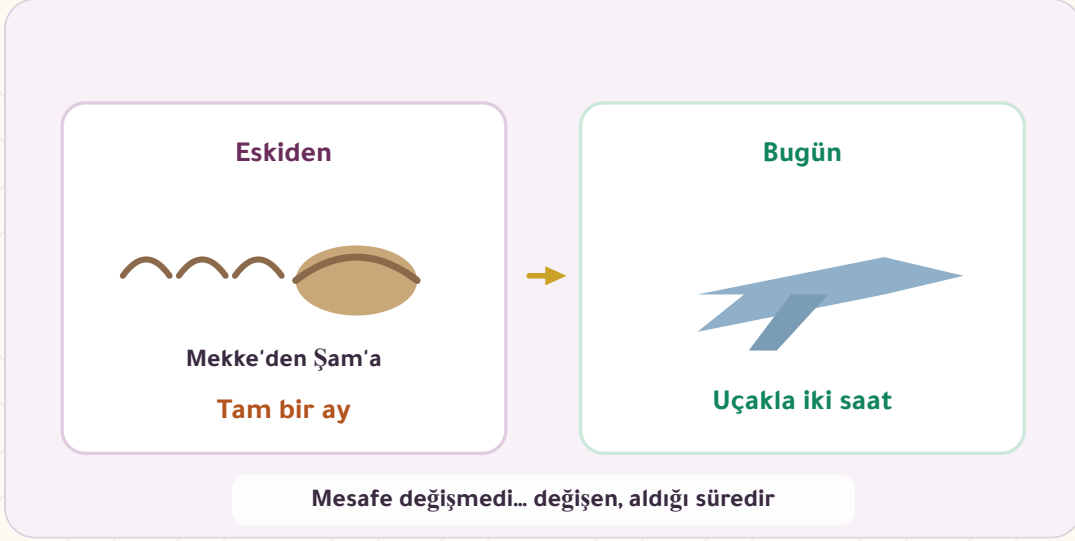
Bu neden kesin bir mucizedir?

Tasvirin inceliğine dikkat edin: sadece "büyük bir ateş" demedi, **görünür etkiyi** tayin etti: "**Busra'daki develerin boyunlarını aydınlatır**". Busra, Şam'ın güneyinde, Medine'ye yaklaşık bin kilometre uzaklıkta bir şehirdir. Özellikle **develerin boyunları** ayrıntısı, anlaşılana kadar tuhaftır: ufuktaki uzak bir parıltı, ufuk çizgisinin üstüne yükselen cisimleri aydınlatır ve kervandaki en yüksek şey devenin boynudur. Tarihçilerin altı yüzyıl sonra anlattığı da tam olarak budur. Olay, birbirinden bağımsız pek çok kaynakta kayıtlıdır ve kayada jeolojik olarak ispatlanmıştır.

Zaman Birbirine Yaklaşacak

Zaman birbirine yaklaşıp yıl ay gibi, ay hafta gibi, hafta da gün gibi olmadıkça kıyamet kopmaz.

Ahmed ve Tirmizî rivayet etti — Elbânî sahih dedi



Bir ay süren şey artık iki saat sürüyor



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, zamanın **birbirine yaklaşıcağını**, yılın ay, ayın da hafta gibi olacağını söyledi. Yaşadığımız da budur: aylar gerektiren şey artık saatler gerektiriyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Zaman, yaratılışın başından beri insan tecrübesinde sabitti. Deve ve atla yolculuk, aylarca yol alan bir mektup, mevsimler sonra ulaşan bir haber. Bu oranların değişebileceği hiç düşünülemezdi — onlar hayatın değişmezlerindendi.



Bilim bugün ne diyor?

Kervanın bir ayda aldığı yolu uçak iki saatte alıyor. Aylar süren mektup şimdi bir saniyeden kısa sürede varıyor. Kütüphanelerde bir ömür arama gerektiren şey dakikalarda bitiyor. Bu hızlanma, sosyolojide **“zaman-mekân sıkışması”** (Time-Space Compression) adıyla bir inceleme konusu oldu; ulaşım ve iletişim hızının mesafe algısına etkisini anlatan yerleşik bir terimdir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

İfadenin kendisi mucizedir. “Bereket azalır” ya da “ömür çabuk geçer” demedi — ikisi de mümkün ve kabul edilebilir yorumlardır. Bunun yerine **kademeli bir matematik oran** kalıbını kullandı: yıl → ay, ay → hafta, hafta → gün, gün → saat. Yani zaman birimi her basamakta onda birine büzülüyor. **“Yaklaşır”** fiili ise karşılıklılık bildirir ve uçların birbirine yanaşmasını anlatır — bu, yalnızca bereketin eksilmesinin değil, mesafelerin büzülmesinin tam bir tasviridir. Coğrafyacı David Harvey'in yirminci yüzyılda ortaya attığı “zaman-mekân sıkışması” terimi ise bu ifadenin neredeyse birebir çevirisidir.

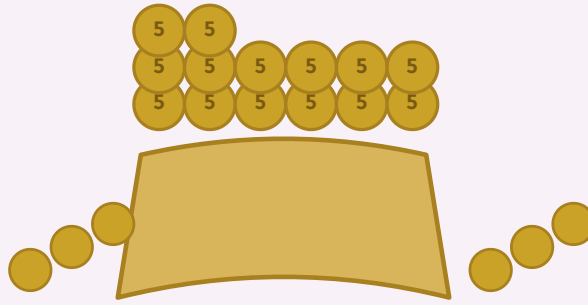


Sadakasını Alacak Kimsenin Bulunmadığı Bolluk

Aranızda mal çoğalıp taşmadıkça ve mal sahibini sadakasını kimin kabul edeceği kaygılandırmadıkça kıyamet kopmaz.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Açlıktan karnına taş bağlayan bir ümmet



Bolluk sorunları... kıtlık sorunları değil

Peygamber'in ﷺ karnına taş bağlamasından... alıcısı bulunmayan bir fazlaya



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ malın o kadar çoğalacağı bir zamanın geleceğini söyledi ki **mal sahibi, sadakasını kabul edecek bir yoksul bulmakta zorlanacak**. Bu, tarihte birkaç kez gerçekleşti ve bugün de gerçekleşiyor.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu söz, **fiilen açlık çeken** bir toplumda söylendi: sahabe Hendek günü karnına taş bağlıyordu, Suffe ehli örtünecek bir elbise bulamıyordu. Malın taşıp da yoksul bulunamaması fikri o gün tasavvur edilemezdi. O vakte kadarki bütün insanlık tarihi, bolluğun değil kıtlığın tarihiydi.



Bilim bugün ne diyor?

Bu, açıkça **Ömer bin Abdülaziz'in halifeliğinde** gerçekleşti; tarihçiler, görevlilerinin mallarla dolaşıp alacak kimse bulamadıklarını, bu yüzden onunla köle azat edip bekârları evlendirdiklerini naklettiler. Çağımızda ise: malın taşıdığı, artık asıl güçlüğü **zekâta sarf yeri bulmak** olduğu Körfez ülkeleri; kendi ülkelerinde harcayacak yer bulamadığı bir fazlayı ilan eden uluslararası hayır fonları; ve **"üretim fazlası"** ile "aşırı tüketim" adlı modern iktisadî sorunlar.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki kehanet "insanlar zenginleşecek" değildir — bu, ihtimal dâhilinde bir sözdür — tamamen tersine çevrilmiş bir denklemdir: **almanın yerine vermenin problem hâline gelmesi**. Bu, hâldeki bir iyileşme değil, toplumun yapısında bir altüst oluşturm. **"Kaygılandırır"** fiili de incedir: onu tasalandırır ve zihnini meşgul eder — yani problem maddî değil, psikolojik ve idarîdir. Çağdaş zekât fonları sarf yeri bulunmayan bir fazlayı ilan ettiğinde tarif edilen tam da budur. Bu söz, günlük azığını bulamayan bir topluluğa söylendi.

Mısır'ı Fethedeceksiniz... Halkına İyi Davranın

Siz Mısır'ı fethedeceksiniz; orası kırat diye anılan bir yerdir. Onu fethettiğinizde halkına iyilik edin; zira onların bir zimmeti ve akrabalığı vardır.

Müslim rivayet etti — sahih



Mısır: Peygamber ﷺ fethinden yaklaşık on yıl önce halkını tavsiye etti



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, Müslümanların **Mısır'ı fethedeceğini** söyledi ve oraya girmeden önce halkına iyiliği tavsiye etti. Bir de alamet verdi: orası "**kırat**" biriminin kullanıldığı bir yerdir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Mısır o gün müstahkem bir Roma eyaletiydi; İslam devleti ise henüz yarımadadan çıkmamış yeni bir oluşumdur. Araplar Mısır'ı ticaretle tanıyor, düzenlerinin ayrıntılarını bilmiyorlardı. Bir ülkenin halkı için **fethinden önce** tavsiyede bulunmak, oranın fethedileceğini kesin olarak bildirmektir.



Bilim bugün ne diyor?

Mısır, hicretin 20. yılında Ömer'in halifeliğinde Amr bin Âs eliyle fethedildi. **Kırat**'a gelince, Yunan-Mısır kökenli bir ölçü birimidir ve bugün hâlâ Mısır'da arazi ölçümünde (bir kırat = feddanın 1/24'ü) ve altında (21 ve 24 kırat ayanı) kullanılır. Bu birim, **Arap ülkeleri içinde Mısır dışında bu yaygınlıkta kullanılmaz**. Tarihçiler, Mısır halkının bu adlandırmayla temayüz ettiğini kaydetmeyi sürdürdüler.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Zikredilen alamet, şahittir: "**kırat diye anılan bir yer**". Bu, Müslümanların henüz girmedikleri bir ülkenin halkına mahsus mahallî bir ıstılahla tanımlamadır — ancak bilen söyleyeceği türden bir ayrıntı. Sonra daha şaşırtıcı olan gerekçe: "**çünkü onların bir zimmeti ve akrabalığı vardır**" — akrabalık, İsmail aleyhisselamın annesi Mısırlı Hacer'e ve Peygamber'in ﷺ oğlu İbrahim'in annesi Mâriye el-Kıbtiyye'ye işaretidir. Yani tavsiye gerçek bir nesebe dayanıyor. Bir halka iyi davranma tavsiyesi; ülkeleri alınmadan yaklaşık on yıl önce, söylediği gün ordusu bile olmayan bir adamdan.

Üveys el-Karanî... Görmediği Bir Adamın Tarifi

Yemen halkının yardımcı birlikleriyle size Üveys bin Âmir gelecek; Murâd'dan, sonra Karan'dandır. Onda baras vardı, bir dirhem yeri dışında ondan kurtuldu. Bir annesi vardır, ona iyi davranır.

Müslim rivayet etti — sahih

Önceden belirlenmiş beş alamet

- ✓ Adı: Üveys bin Âmir
- ✓ Kabilesi: Murâd, sonra Karan
- ✓ Onda baras vardı, iyileşti
- ✓ Bir dirhem yeri kaldı
- ✓ Sadece annesine iyi davranır

Ömer onu yıllar sonra bütün bu alametlerle buldu

Ömer bin Hattab, onu bulana dek hac mevsimlerinde sorup durdu

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, **hiç görmediği ve karşılaşmadığı** bir adamı tarif etti: adını, kabilesini, bir hastalıktan yalnızca bir para parçası büyüklüğünde leke kalarak şifa bulunduğunu ve annesine iyi davrandığını. Sonra Ömer onu bütün bu vasıflarla buldu.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Üveys, Yemen'den meçhul bir adamdı; ne makamı ne şöhreti vardı ve Peygamber ﷺ ile hiç karşılaşmadı (bu yüzden sahabeden değil, tâbîinden sayılır). Yemen ile Medine arası uzun bir mesafedir ve oradaki tek tek insanların hâllerini bilmenin yolu yoktu. Üstelik tarif, **son derece ince bir bedensel alameti** kapsıyor; onu ancak kendisini çıplak gören biri bilebilir.

⚙️ Bilim bugün ne diyor?

Ömer bin Hattab (r.a.), Yemen halkının yardımcı birlikleri içinde Üveys'i yıllarca sora sora aradı, nihayet ona kavuştu. Adını ve kabilesini sordu, sonra barası sordu ve durumu tarif edildiği gibi buldu; ardından "Annen var mı?" diye sordu. "Evet" dedi. Bunun üzerine kendisi için istiğfar etmesini istedi. Kissanın tamamı **Sahîh-i Müslim**'dedir; bu konuda rivayet edilenlerin en sağlamlarındandır.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Tek bir adamda birleşen beş bağımsız alamet. Ad ve nesebi bir tahminci tutturabilir, ama dördüncü alamet ayırt edicidir: **"Onda baras vardı, bir dirhem yeri dışında ondan kurtuldu"** — bu, geçmiş bir hastalığın, ondan şifa bulmanın ve belirli büyüklükte bir kalıntının tarifidir. Tek bir alamette üç bilgi; üstelik başka bir ülkedeki bir adamın bedeni hakkında. Şaşırtıcı olan şudur: Peygamber ﷺ, Ömer'e ondan **dua istemesini** emretti — böylece müminlerin emiri, kendisi için istiğfar etsin diye yıllarca meçhul bir çobanı aradı. Tek bir alamet şaşıydı, haberin tamamı sahabenin gözü önünde düşerdi.

Denize Açılan İlk Ordu

Ümmetimden denizde gaza edecek ilk ordu kendilerine cenneti vâcip kılmıştır ...

Sonra buyurdu: Sen öncekilerdensin.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Müslümanların tek gemisi yokken söylendi



Ümmü Haram bint Milhan – Kıbrıs seferinde şehit oldu

İslam'daki ilk deniz seferi — Kıbrıs, hicrî 28



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ rüyasında ümmetinden **denize açılan** bir ordu gördü. Ümmü Haram, onlardan olması için dua etmesini istedi; o da: **"Sen öncekilerdensin"** buyurdu. Öyle de oldu.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Araplar deniz değil kara milleti idi. Gemileri yoktu, deniz harbini bilmezlerdi; kültürlerinde deniz, korkulan ve kaçınılan bir şeydi. Nitekim Ömer bin Hattab, halifeliği boyunca insanlara duyduğu endişeyle deniz seferine izin vermedi. Dolayısıyla İslamî bir donanma öngörmek son derece uzak bir ihtimaldi.



Bilim bugün ne diyor?

Hicrî 28'de Osman bin Affan, Muâviye'ye deniz seferine izin verdi; ilk İslam donanması kuruldu ve **Kıbrıs'a** sefer düzenledi. Onunla birlikte **Ümmü Haram bint Milhan** (r.anha) da çıktı; karaya indiğinde kendisine bir binek getirildi, binek onu düşürdü ve vefat etti, oraya defnedildi. Kabri bugün Kıbrıs'ta "Hala Sultan Tekkesi" adıyla bilinir ve ziyaret edilir. Kıssa Sahîhayn'dadır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Kısa bir cümlede üç kat haber. Birincisi: ümmetin aslen **bir deniz ordusunun** olması — gemisi olmayan bir çöl milleti için. İkincisi: belirli bir kadının **onun içinde bulunacak** olması — o gün Medine'de olan, denizi aklından bile geçirmeyen bir kadın. Üçüncüsü ve en incisi: onun sonrakilerden değil **"öncekilerden"** olması — yani sonraki bir sefere değil, tam olarak **ilk sefere**. Kendisi, gördüğü ikinci gruptan olmayı istemişti; o ise "Sen öncekilerdensin" buyurdu. Böylece tayin tam yerine oturdu. Ve o, haberden yaklaşık yirmi yıl sonra, tam da o seferde vefat etti.



Hâricîler... ve Bir Eli Kadın Memesi Gibi Olan Adam

İçinizden bir kavim çıkacak; namazınızı onların namazının yanında küçük göreceksiniz ...

❖ *Kur'an okurlar, gırtlaklarından öteye geçmez; okun avı delip geçtiği gibi dinden çıkarlar.* ❖

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Henüz çıkmamış bir fırkanın tarifi... ve içinden bir adamın bedenindeki alamet

Ok avı delip çıkar, ona hiçbir şey bulaşmaz



Ayırıcı alamet: içlerinde bir adam, bir eli

Kadın memesi gibi sarkan — savaştan sonra bulundu

Ali (r.a.), bulunana dek öldürülenler arasında onun aranmasını emretti

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, Müslümanlar içinde çıkacak bir topluluğu tarif etti: ibadetleri görünüşte şiddetli, Kur'an okuyorlar, ama **dinden çıkıyorlar**. Bir de alamet verdi: içlerinde eli eksik, tuhaf şekilli bir adam bulunacak.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ümmette ne fırkalar ne de bölünme vardı. **İbadetteki şiddeti dinden çıkmakla birleştiren** bir kavim fikri görünüşte çelişkiliydi — alışılmış olan, sapanın ibadetinde aşırı değil kusurlu olmasıdır.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Hâricîler, Ali'nin (r.a.) halifeliğinde ortaya çıktı; uzun namaz ve çok tilavetle meşhur olmalarına rağmen Müslümanları tekfir edip kanlarını helal saydılar. Ali onlarla hicrî 38'de **Nehrevan**'da savaştı. Savaştan sonra tarif edilen adamın aranmasını emretti; bulunana dek öldürülenler arasında arandı: bir eli kadın memesi gibi olan bir adam. Ali tekbir getirip "Allah doğru söyledi, Resulü de tebliğ etti" dedi. Kıssa Sahîh-i Müslim'dedir.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Teşbihin kendisi son derece incedir: "**Okun avı delip geçtiği gibi dinden çıkarlar**". Ok bir avı delip geçtiğinde **tertemiz çıkar, ona ne kan ne et bulaşır** — bu, dinin içinden geçip de ondan hiçbir şey kendisinde kalmayan kimsenin tarifidir; üstelik içindeki sürati de anlatır. Ama belirleyici olan **bedensel alamettir**: henüz yaratılmamış bir topluluk içinde, henüz vuku bulmamış bir savaşa, belirli tek bir adamın kolundaki nadir bir şekil bozukluğu. Ve bu, **derhal muayene edilebilir** bir alamettir — Ali'nin onu öldürülenler arasında bizzat araması da bundandır. Bulunmasaydı, haber koca bir ordunun önünde düşerdi.

Küçük Gözlü, Geniş Yüzlü Bir Kavim

Ayakkabıları kıldan olan bir kavimle savaşmadıkça ve küçük gözlü, kırmızı yüzlü, basık burunlu, yüzleri sanki üst üste deri kaplanmış kalkanlar olan Türklerle savaşmadıkça kıyamet kopmaz.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Arapların o gün görmediği bir halkın tam etnik tarifi



“Küçük gözler · geniş yüzler · basık burunlar”

Moğol istilasası – hicri 7. yüzyıl

Orta Asya halklarının yüz hatları, Araplar onları görmeden yüzyıllar önce tarif edildi

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, Müslümanların savaşacağı bir kavmi tarif etti ve **yüzlerinin şeklini** anlattı: küçük gözler, geniş ve yuvarlak yüzler, kısa ve basık burunlar. Bunlar Orta Asya halklarının ve Moğolların yüz hatlarıdır.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yarımadadaki Araplar kendilerinden, Rumlardan, Farslardan ve Habeşlerden başkasını görmüyorlardı — hepsinin yüz hatları bu tariftan tamamen farklıdır. Asya bozkırlarının halkları ise İran'ın ötesinde, uzak doğudaydı; haberleri yarımadaya ulaşmazdı. Araplarla onlar arasında ne temas, ne savaş, ne de ticaret vardı.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Hadis, bugün Doğu ve Orta Asya halklarına mahsus olduğu bilinen üç anatomik özelliği tarif etti: **epikantik kıvrımla birlikte dar göz kapağı aralığı, elmacık kemikleri çıkık, geniş ve yassı yüz ve kısa, sırtı basık burun**. Savaş da fiilen vuku buldu: hicri yedinci yüzyıldaki Moğol istilasası 656'da Bağdat'ı yıktı, sonra 658'de **Ayn Calut**'ta yenildi. Ondan önce de Müslümanlar birinci yüzyıldan itibaren Maveraünnehir'de Türklerle savaşmıştı.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, siyasî veya askerî değil, **antropolojik** bir tariftir. Tesadüfen tutturulabilecek tek bir özellikle yetinmedi; bugün ırklar biliminin tanıdığı belirli bir yüz tipini birlikte oluşturan **dört bitişik özelliği** bir araya getirdi. Son teşbih de son derece incedir: “Yüzleri sanki **üst üste deri kaplanmış kalkanlardır**” — üst üste deri tabakaları geçirilmiş bir kalkan genişler, yuvarlaklaşır ve çıkıntısı azalır. Arabistan çölündeki bir adamın, Çin'in ötesinde yaşayan bir halkın yüz hatlarını tarif etmesi, sonra da ümmetinin onlarla savaşacağını haber vermesi, tahminin hiç giremeyeceği bir iştir.

Şarabı İçecekler, Adını Başka Koyacaklar

Ümmetinden birtakım insanlar, adını başka koyarak şarap içecekler.

Ebû Dâvûd ve İbn Mâce rivayet etti — Elbânî sahih dedi

Ad değışir... hakikat birdir



Sert içki
Şarap



Üzüm şarabı
Şarap



Arpa içkisi
Şarap



Enerji içeceği
Şarap

Yasağı aşmak için adı değıştirmek – hadisin önceden tarif ettiğı olgu

Haram olan kolayca alınabilsin diye adı değıştiriliyor



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ ümmetinden bazı insanların şarap içeceğini, ama **ona şarap demeyeceklerini** söyledi — onu hoş göstermek ve meşrulaştırmak için ona başka adlar vereceklerdi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Şarap o gün açıkça adıyla anılır, şiirde onunla övünülürdü. Kimse ondan utanmaz, adını gizlemeye ihtiyaç duymazdı. Hadis ise belirli bir **psikolojik ve toplumsal** davranışı haber veriyor: insanlar haramı kabul edecek, sonra adını değıştirerek onu dolanacaklar.



Bilim bugün ne diyor?

Bu, toplumbilim ve dilbilimde **“örtmece”** (euphemism) adıyla bilinen bir olgudur: bir şeyin etkisini hafifletmek ya da yasağını aşmak için adını değıştirmek. Çevremiz örneklerle dolu: “keyif verici içecekler”, “şifalı şarap”, içinde alkol bulunan “enerji içecekleri”, “mayalanmış demirhindi” ve bir miktar alkol taşıyan “alkolsüz bira”. Aynı ilke faizde de işler (“kâr payı”, “yatırım getirisi”) ve öteki haramlarda da.



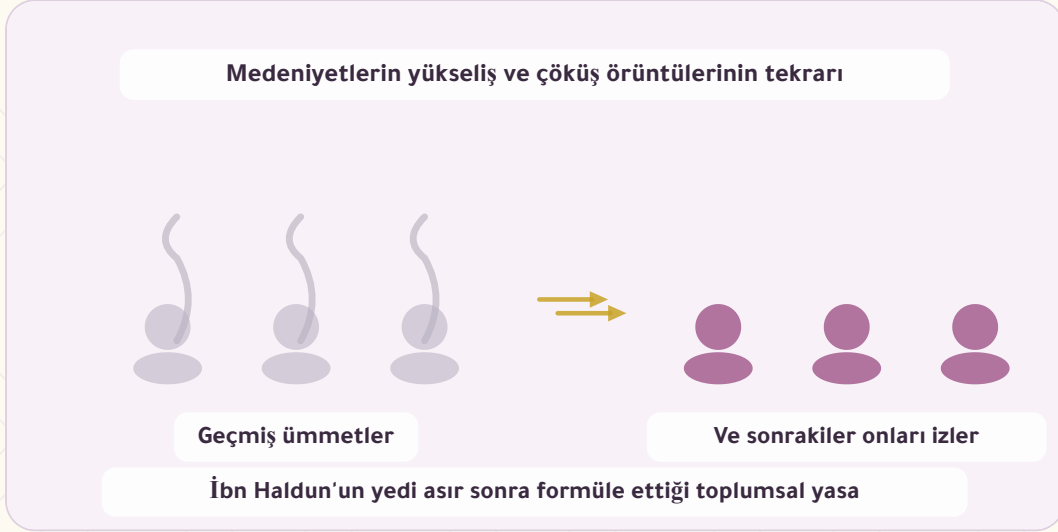
Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki haber bir **fiil** hakkında değil, **dilsel bir hile** hakkındadır — ki bu çok daha ince ve çok daha zordur. “Bazı insanlar şarap içecek” demek, beklenen bir sözdür. Ama **dolanmanın yöntemini** — hükmü inkâr etmeyi değil, adı değıştirmeyi — belirlemek, o toplumda hiç görünmeyen psikolojik ve toplumsal bir mekanizmayı tarif etmektir. Bugün bu, toplumsal dilbilimin koca bir bölümüdür. Haber, “haramı, ona taktığı bir adla helal sayan” kimseyi kınayan başka bir hadisle de uyuşur: biçimleri çoğalsa da kural birdir.

Sizden Öncekilerin Yolunu Tutacaksınız

Sizden öncekilerin yolunu karış karış, arşın arşın izleyeceksiniz; öyle ki onlar bir keler deliğine girseler, siz de onlara uyarsınız.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



Milletler, öncekilerin hatalarını tarihçileri şaşırtacak ölçüde tekrarlıyor



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ bu ümmetin, kendinden önceki milletleri **adım adım** taklit edeceğini, hiçbir faydası olmayan saçma şeylerde bile onlara uyacağını söyledi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

O gün yaygın kanaat, her milletin kendine ait bir yolu olduğu ve Müslümanların dinleri sayesinde başkalarının düştüğü şeye düşmekten korunduğu yönündeydi. Bütün milletlerin gidişini istisnasız yöneten bir "yasa" düşüncesi yoktu.



Bilim bugün ne diyor?

Bu, tarihsel toplumbilimde "**medeniyet döngüleri**" denen şeyin özüdür. İbn Haldun bunu yedi yüzyıl sonra Mukaddime'sinde formüle etti; yirminci yüzyılda Oswald Spengler ile Arnold Toynbee kuramlarını bunun üzerine kurdu: **milletler yükseliş, refah ve çözülme diye benzer evrelerden geçer** ve öncekilerin hatalarını neredeyse kaçınılmaz biçimde tekrarlar. Toplumbilimciler bireylerin davranışında buna koşut bir olgu gözlediler ve ona "**sürü davranışı**" (herd behaviour) adını verdiler.



Bu neden kesin bir mucizedir?

İncelik, son kayıttadır: "**Onlar bir keler deliğine girseler, siz de onlara uyarsınız**". Hadis, faydalı olanı taklit etmekten söz etmiyor — o makul ve övülür bir şeydir — **hiçbir faydası ve anlamı olmayanı**, hatta açık zararı olanı taklit etmekten söz ediyor. Toplumbilimcilerin bugün, hiçbir akla dayanmadan toplumları süpüren davranış modalarında tarif ettikleri tam olarak budur. Fiilin yemin ve pekiştirme kalıbına da dikkat edin: **mutlaka izleyeceksiniz** — bu, olabilecek bir şeye karşı uyarı değil, olacağına dair kesin hükümdür. Ve kimsenin inkâr edemeyeceği biçimde olmuştur.

Milletlerin Birbirini Çağırması... ve Selin Köpüğü

Yiyenlerin çanaklarına üşüştüğü gibi, milletlerin size üşüşmesi yakındır. Denildi ki: O gün az olduğumuz için mi? Buyurdu: Hayır, o gün çoksunuz; fakat selin köpüğü gibi bir köpüksünüz.

Ebû Dâvûd ve Ahmed rivayet etti — Elbânî sahih dedi

Bugün Müslümanların sayısı yaklaşık bir milyar sekiz yüz milyon



"Selin köpüğü gibi köpük": sayıca çok, hiçbir şeye direnemez

Hadis, sebebin sayıca azlık olmasını reddetti — ve gerçek sebebi adıyla koydu

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ, yiyenlerin sofraya üşüştüğü gibi milletlerin Müslümanlara üşüşeceğini söyledi. Azlıktan mı, diye soruldu. Buyurdu ki: **Hayır, siz çok olacaksınız** — ama ağırlığı ve etkisi olmayan bir çokluk.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ümmet o sırada yeryüzünün en büyük gücü olma yolundaydı. Tek bir nesil içinde İran'ı, Şam'ı, Mısır'ı ve Kuzey Afrika'yı fethetti. Bu yüzden **sayıca çokluğa** rağmen gelecek bir zayıflığı haber vermek, gözle görülen gidişe tamamen aykırı görünüyordu.

🔍 Bilim bugün ne diyor?

Bugün Müslümanların sayısı yaklaşık **iki milyar**; Pew Araştırma Merkezi'ne göre dünya nüfusunun yaklaşık **%26'sı**. Dünyanın en büyük enerji rezervlerine ve stratejik coğrafi konumlara sahipler. Buna rağmen küresel bilimsel, sınaî ve iktisadî üretimden aldıkları pay sayılarına oranla çok küçük; ülkeleri ise yeryüzünün en çatışmalı ve en bağımlı bölgeleri arasında. **Sayıca çokluk yerinde, medeniyet ağırlığı yok** — hadisin tarif ettiği denklemin ta kendisi.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu hadiste en önemli şey, **yanlış açıklamayı önceden kesip açıkça reddetmesidir**. "O gün az olduğumuz için mi?" diye sorulduğunda evet demedi — "Hayır, o gün çoksunuz" dedi. Böylece sayıyı denklemin tamamen dışına çıkardı ve **kusurun nicelikte değil nitelikte** olduğunu ortaya koydu. "**Selin köpüğü**" benzetmesi de son derece isabetlidir: köpük, selin yüzeyinde taşıdığı köpük ve çer çöptür; çok görünür, ağırlığı yoktur, hiçbir yerde durmaz, istediği yere değil sürüklendiği yere gider. Ardından hadisin devamında sebebi de söyledi: "Vehn... dünya sevgisi ve ölümü kötü görmek" — askerî değil, psikolojik bir teşhis.



“Peki Rabbini Kim Yarattı?” — Sorulmadan Önce Adı Konan Soru

Şeytan sizden birine gelip şöyle der: Şunu kim yarattı? Bunu kim yarattı? Sonunda ona: Rabbini kim yarattı, der. Kim buraya varırsa Allah'a sığınsın ve bıraksın.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



Biçim, varış noktası ve çare — üçü de tek bir cümlede

♀ Sade sözlerle

Hadis tuhaf bir şeyi tarif ediyor: **bir defada değil, zincir hâlinde gelen** bir şüphe; her halka bir sonrakini doğruyor ve tam olarak şu tek soruda bitiyor: **“Peki Allah'ı kim yarattı?”** İşte bu, bütün çağdaş ateizmin en çok tekrarlanan itirazıdır.

✂ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu soru, Peygamber'in ﷺ çevresinde hiç gündemde değildi. Muhalifleri ateistler değil **müşriklerdi**: bir Yaratıcı'yı kabul ediyor, O'nunla birlikte başkalarına da tapıyorlardı — “Andolsun, onlara gökleri ve yeri kimin yarattığını sorsan, mutlaka: Allah, derler.” Tartışma **kime ibadet edileceği** üzerineydi, **hiç bir Yaratıcı var mı** üzerine değil. Mekke'de hiç kimsenin bu soruyu sorduğu nakledilmemiştir. Yani hadis, **kendi zamanında var olmayan** bir şüpheyi tarif ediyor.

🌐 Bilim bugün ne diyor?

Tam bu soru, **modern ateist itirazın en büyük başlığı** hâline geldi. **Bertrand Russell** onu 1927'deki “Neden Hristiyan Değilim” konferansında ortaya attı ve ilk Neden delilini bırakma gerekçesi yaptı. **Richard Dawkins** ise onu 2006'da “Tanrı Yanılgısı” adlı kitabının **dördüncü** bölümünün eksenini yaptı — “Neden neredeyse kesinlikle Tanrı yoktur” — ve **“Nihai Boeing 747”** diye bilinen delilinde, tasarımcı varsayımının hemen daha büyük bir sorun doğurduğunu söyledi: **“Peki tasarımcıyı kim tasarladı?”**

Felsefenin cevabı ise hadisin emrettiğinin ta kendisidir: **dur**. Çünkü soru, içinde mantıkî bir hata taşır — Yaratıcı'nın yaratılmış olduğunu varsayar, sonra O'nun yaratıcısını sorar. Bitmeyen bir zincir ise hiçbir şeyi açıklamaz: her şey bir sebebe muhtaçsa, hiçbir şey asla var olmaz. Mantıkçıların **batıl teselsül** dediği şey budur.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Hadiste tahminin ulaşamayacağı üç şey var:

1 — Biçim. “İnsanlar Allah hakkında şüpheye düşecek” demedi; bu, her çağda söylenen genel bir sözdür. **Zincirleme bir soru yapısı** tarif etti: bir soru bir soruyu, o da bir başkasını çeker.

2 — Varış noktası. Zincirin durduğu son durağı lafzıyla belirledi. Ve gerçekten son duraktır: bu yönde “Allah'ı kim yarattı?” sorusundan sonrası yoktur.

3 — Çare. Tartışmayı değil, zinciri kesmeyi emretti — felsefenin asırlar sonra vardığı mantıkî cevap da budur: kusur cevapta değil, sorudadır.

Belirtilmesi gereken bir sınır: bu, maddedeki bir gerçeği değil, gönüllerdeki bir olguyu haber vermektir; mikroskopla ölçülmez, terazide tartılmaz. Ama **tümüyle yanlışlanabilir**: bu soru bu kalıpta ve tartışmadaki bu konumda ortaya çıkmasaydı, haber düşerdi. Çıktı ve yüzyılın en ünlü ateist kitabında merkezî delil oldu. **Peki bunu O'na kim bildirdi?**

Kaynaklar Bertrand Russell — Why I Am Not a Christian, 1927 · Richard Dawkins — The God Delusion, 2006 · Infinite regress — the logical fault in the question



Üçüncü Bölüm

Tevrat ve İncil'in Müjdeleri



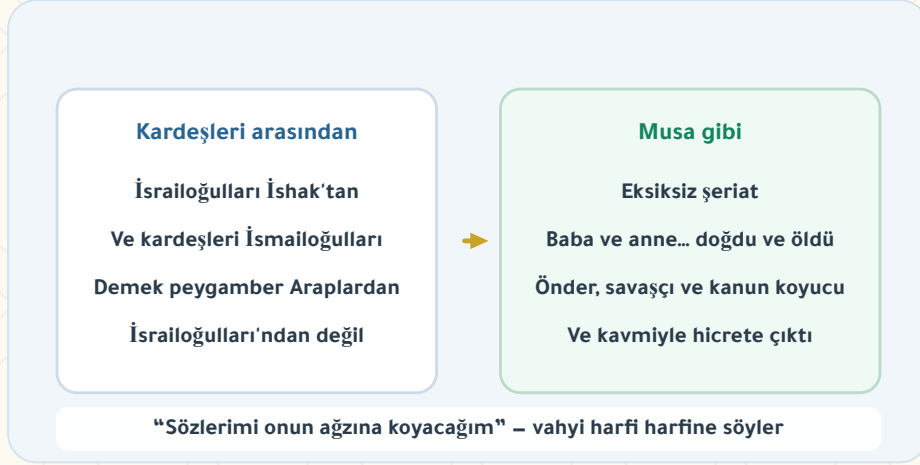
Bugün hâlâ Ehl-i Kitap'ın kitaplarında yazılı duran naslar: gelecek olan bir peygamberi anlatırlar ve o nitelikler bütün tarih boyunca tek bir adama, yalnızca bir tek adama uyar.

11 delil

Kardeşleri Arasından Senin Gibi Bir Peygamber

Onlara kardeşleri arasından senin gibi bir peygamber çıkaracağım; sözlerimi onun ağzına koyacağım ve kendisine buyurduğum her şeyi onlara bildirecek

Yasa'nın Tekrarı — 18. bölüm, 18. ayet



Tek bir nasta üç şart: kardeşlerden biri, Musa gibi ve ağzına konulanı söyleyen



Sade sözlerle

Allah, Musa'ya üç niteliği olan bir peygamberin geleceğini vaat eder: İsrailoğulları'nın **kardeşlerinden** olacak, kendilerinden değil; **Musa gibi** olacak; ve **ağzına konulan sözü söyleyecektir**.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yahudiler yüzyıllar boyunca bu peygamberi beklediler ve ortaya çıkan herkese onu sordular. Yuhanna İncili'nde, Yahya'ya sordukları aktarılır: "Sen İlyas mısın?" Hayır, dedi. "Sen **o peygamber** misin?" Hayır, dedi — bu da "o peygamber" sözünün, Mesih'ten de İlyas'tan da başka, beklenen belirli bir üçüncü kişiyi gösterdiğine delildir.



Bilim bugün ne diyor?

"**Kardeşleri**" Tevrat dilinde amca çocukları demektir, aynı babanın oğulları değil — İsrailoğulları İshak'tan gelir, kardeşleri ise İsmailoğulları, yani Araplardır. "**Senin gibi**" ifadesine gelince, dikkatli bir karşılaştırma Muhammed'i gösterir: bir anne ve babadan olağan biçimde doğdu, evlendi ve çocuk sahibi oldu, eksiksiz bir şariat getirdi, kavmine önderlik etti, savaştı ve hükmetti, şehirden hicret etti ve doğal bir ölümle vefat etti. Yasa'nın Tekrarı'nın kendisi de şöyle bitirir: "**İsrail'de Musa gibi bir peygamber çıkmadı**" (34:10) — böylece İsrailoğulları'nın bütün peygamberlerini karşılaştırmanın dışında bırakır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Üçüncü şart belirleyicidir: "**Sözlerimi onun ağzına koyacağım ve kendisine buyurduğum her şeyi onlara bildirecek**". Bu, kendisine **harfi harfine dikte edilen bir metni** söyleyen bir peygamberin tarifidir; metnin yalnızca manasını değil. Ve bu, tam olarak Kur'an'ın tarifidir: "**O, arzusuna göre konuşmaz; o, ancak vahyedilen bir vahiydir**". Muhammed'e ilk inen şey de doğrudan bir alma emriydi: "Oku". Sonra Tevrat metni ağır bir uyarıyla kapanır: "Adıma konuşacağı sözleri dinlemeyen kişiden ben hesap soracağım". Yani bu yalnızca bir müjde değil, **uymayı gerektiren bir yükümlülüktür**.

Paran Dağı'ndan Parladı

RAB Sina'dan geldi, onlara Seir'den doğdu, Paran Dağı'ndan parladı ve on binlerce kutsalıyla birlikte geldi

Yasa'nın Tekrarı — 33. bölüm, 2. ayet



Üç derece nur: doğdu... sonra parladı



Sade sözlerle

Tevrat'ta yer alan bir nas, sırayla üç dağ anar: Allah'ın Musa ile konuştuğu **Sina**; sonra **Seir** — Edom dağları; parlaması Mesih aleyhisselamın risaletine yorulur — sonra **Paran**. Paran ise, bizzat Tevrat'ın nassıyla, İsmail'in ve soyunun yerleştiği topraktır: Mekke ve çevresi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yahudiler ve Hristiyanlar bu nassı binlerce yıldır kendi kitaplarında okurlar. Çözemedikleri mesele şudur: **üçüncü olay nedir?** RAB'bin Sina'dan gelişi Tevrat, Seir'den doğuşu İncil'dir — peki Paran'dan parlayan nedir? O bölgede, önceki iki olaya denk düşen bir dinî olay yaşanmamıştır.



Bilim bugün ne diyor?

Paran, bizzat Tevrat'ta belirli bir yerdir. Yaratılış (21:21) İsmail hakkında şöyle der: **"Paran Çölü'nde yaşadı; annesi ona Mısır'dan bir kadın aldı"**. Yani kendi metinlerine göre orası İsmail soyunun yurtdur. Müslüman coğrafyacılar ve Kitabı Mukaddes sözlükleri Paran Çölü'nü kuzey Hicaz ile Sina yarımadası ve ikisinin arasında kalan bölgede gösterir. O çölden evrensel bir mesajı olan bir peygamber Muhammed'den ﷺ başka çıkmamıştır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Delalet, fiillerdeki derecelenmedir ve bu, İbranicede kasıtlıdır: **"geldi"**, sonra **"doğdu"**, sonra **"parladı"** — parlamak, nurun en güçlüsü ve en yaygın olanıdır. Nas, üç risaleti yükselen bir sırayla dizer ve sonuncusunu en parlak olanı kılar. Ardından ekler: **"On binlerce kutsalıyla geldi, sağ elinde onlar için ateşten bir şeriat vardı"** — yani bu son gelişle birlikte yalnızca bir öğüt değil, **bir şeriat** vardır. Muhammed ﷺ ise Musa'dan sonra ibadeti, muameleyi ve yargıyı düzenleyen eksiksiz bir şeriat getiren tek peygamberdir.

Kutsal Olan Paran Dağı'ndan

Tanrı Teman'dan, Kutsal Olan Paran Dağı'ndan geldi. Görkemi gökleri kapladı ve yeryüzü O'nun övgüsüyle doldu

Habakkuk — 3. bölüm, 3. ayet



Paran Dağı — Tevrat'ın nassıyla İsmail'in yurdu — milattan önce bir İbrani peygamberin andığı yer



Sade sözlerle

İsrailoğulları peygamberlerinden biri, Kutsal Olan'ın **Paran Dağı'ndan** geleceğini söyler — Paran ise bizzat Tevrat'ın nassıyla İsmail'in ve soyunun yerleştiği çöldür. Nas onu, Edom sınırlarındaki **Teman** ile birlikte anar.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu nas, Ehl-i Kitap nezdinde yorumu çözülemeyen bir metin olarak kalmıştır. Ne Teyma ne de Paran İsrailoğulları'nın toprağındandır ve tarihlerinde bu iki yerden bir peygamber çıkmamıştır. Kimileri bunu, Allah'ın Sina'daki gelişine dair şiirsel bir tasvir saymaya çalıştı — oysa burada Sina hiç anılmaz, Paran ise adıyla anılır.



Bilim bugün ne diyor?

Teyma, bugün Suudi Arabistan'ın kuzeybatısında ünlü bir vaha ve arkeolojik şehirdir; Hicaz ile Şam arasındaki kervan yolunun başlıca duraklarından biriydi ve orada milattan önceye uzanan kalıntılar ve yazıtlar bulunur. **Paran** ise, Yaratılış'ın belirttiği gibi, İsmail'in çölüdür. Böylece nas, doğuda Edom'dan **İsmail'in çölüne** geçer — o çölden ise evrensel bir mesajı olan bir peygamber Muhammed'den ﷺ başkası çıkmamıştır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu nassı ihtimalin üstüne çıkaran iki şey vardır. Birincisi, **Paran'ı anmakta Yasa'nın Tekrarı'ndaki nasla örtüşmesidir** — iki ayrı zamanda iki ayrı peygamber aynı yere işaret eder. Kendi topraklarına yabancı bir yer üzerinde iki bağımsız şahidin buluşması güçlü bir delildir. İkincisi, nassın devamıdır: **"yeryüzü O'nun övgüsüyle doldu"** — yani bu gelişin etkisi **yerel değil, evrenseldir**. O topraklardan çıkıp yeryüzünü tesbihle dolduran tek şey İslam olmuştur; onunla günün her saatinde, her kıtada ezan okunur ve Allah tesbih edilir.

Kedar Köyleri... ve Sela'da Oturanlar

Bozkır ve kentleri, Kedar'ın yaşadığı köyler seslerini yükseltsin; Sela'da oturanlar sevinçle terennüm etsin, dağların doruklarından haykırınsın

Yeşaya — 42. bölüm, 11. ayet

Tevrat'taki «Kedar» kimdir?

- Kedar, İsmail'in ikinci oğludur
 - "İsmail'in oğullarının adları... Nevayot ve Kedar"
 - Yaratılış 25:13
 - Ve Kureyş, İsmail oğlu Kedar'ın soyundan
- Demek yeni ezgi Arap diyarından yükselir**

Ve Sela: Medine yakınında, hâlâ bu adı taşıyan bir yer

Yeşaya, Kedar köylerini yeni bir ezgiye çağırır



Sade sözlerle

Yeşaya şöyle der: bozkır sesini yükseltsin, **Kedar'ın yaşadığı köyler**. Kedar ise — Tevrat'ın nassıyla — İsmail'in oğlu ve içlerinden Kureyş'in çıktığı Adnan soyundan gelen Arapların atasıdır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yeşaya'nın kırk ikinci bölümü, Allah'ın seçtiği bir "kul" hakkında konuşur: uluslara adalet getiren, yeryüzünde hakkı ayağa kaldırmaya dek yılmayan ve kırılmayan bir kul. Ehl-i Kitap onun kim olduğu konusunda ihtilaf edegelmıştır. Oysa nassın kendisi **yeni** belirler: Kedar köyleri ve Sela.



Bilim bugün ne diyor?

"**Kedar**", Yaratılış'ta (25:13) İsmail'in on iki oğlu arasında anılır. Adnan soyundan gelen Araplar — aralarında Kureyş ve Hâşimoğulları — onun neslindendir. Yarımada'nın kuzeyindeki bölge Asur yazıtlarında gerçekten de "Kedar" adıyla anılmıştır. "**Sela**" kelimesine gelince, bilinen bir yerdir: Medine'ye bitişik **Sel' Dağı**; Hende Savaşı'nın hendeği onun yanında kazılmıştır ve bugün de bu adla ayakta.



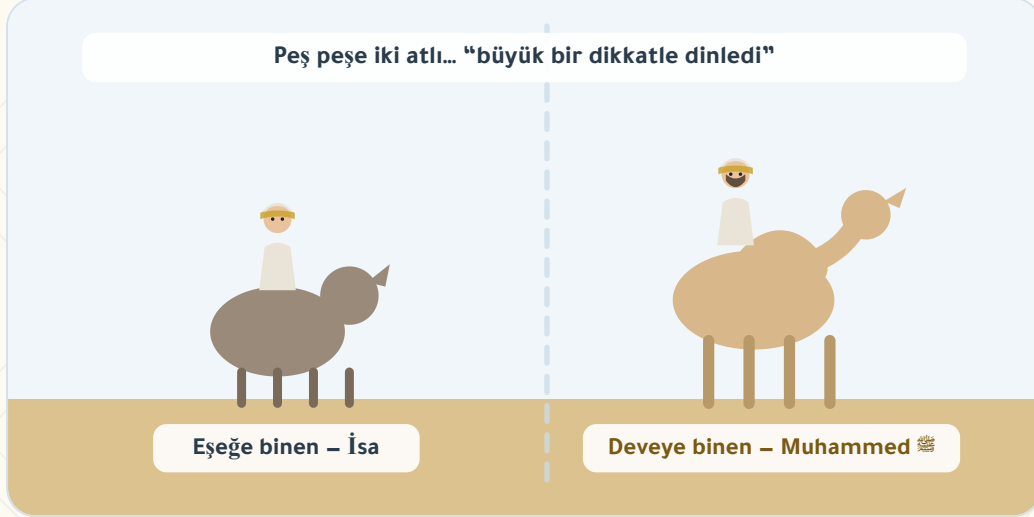
Bu neden kesin bir mucizedir?

Bölüm, 1. ayette "desteklediğim kulum" tarifiyle açılır — "kul" ise Kur'an'da Muhammed'e ﷺ eşlik eden bir sıfattır: "**Kulun** geceleyin yürüten Allah'ın şanı yücedir", "**Allah'ın kulu** O'na dua etmek için kalktığında". Sonra 10. ayet der ki: "**RAB'be yeni bir ezgi söyleyin**" — yani eskinin yenilenmesi değil, yeni bir şeriat. Ardından bu ezginin sahiplerini belirler: Kedar köyleri ve Sela'da oturanlar — **tamamen Arap olan iki yer**; biri Kureyş'in nesebi, öteki Medine'de bir dağ. Tek bir nasta Peygamber'in ﷺ nesebinin, hicret şehrinin, "kul" sıfatının ve yeni bir şeriata çağrının bir araya gelmesi, tesadüf kaldırmayan bir birleşmedir.

Eşeğe Binen ve Deveye Binen

Bir alay gördü: çiftler çiftler atlılar, eşeğe binenler, deveye binenler; bunun üzerine büyük bir dikkatle kulak verdi

Yeşaya — 21. bölüm, 7. ayet



Belirli iki biniciyi anan ve onlara kulak verilmesini emreden bir nas

♀ Sade sözlerle

Yeşaya kitabında bir görüm: Peygamber **iki binici** görür; biri eşek, öteki deve üzerindedir ve onlara büyük bir dikkatle kulak vermesi emredilir.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu nas, Ehl-i Kitap nezdinde Babil'in düşüşüne dair bir görüm olarak yorumlanmıştır. Ne var ki sahnenin kendisi çarpıcıdır: bindikleriyle anılan, birbirinden ayrı iki binici ve peygambere onlara kulak verme emri — kulak vermek ise bir savaş haberine değil, bir mesaja olur.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Eşeğe binen, Ehl-i Kitap'ın Mesih aleyhisselam için tanıdığı bir alamettir. Zekeriya'da (9:9) şöyle geçer: “İşte kralın sana geliyor... alçakgönüllü ve bir eşeğe binmiş”; İnciller de Mesih'in, bu kehanetin gerçekleşmesi olarak eşeğe binip Kudüs'e girişini nakleder. Öyleyse ilkinin Mesih olduğu sabit olunca, ondan sonra gelen ve peygambere ilkinde olduğu gibi kulak vermesi emredilen **deveye binen** kimdir? Deve Arapların bineğidir; Mesih'ten sonra deve ehlinde Muhammed'den ﷺ başka bir peygamber gelmemiştir.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Kuvvet, **yan yana anılmada ve sıralamada**dır. Deveye binen tek başına anılmış değildir ki bir kervana yapılan genel bir işaret denilebilsin — eşeğe binenle tek bir sahnede ve hemen onun ardından anılmıştır. Ehl-i Kitap, “eşeğe binen”in belirli bir şahsa dair nebevî bir alamet olduğunu kabul etmiştir; öyleyse aynı nasta onun eşinin anlamsız bir ayrıntı olması tutarlı değildir. Kulak verme emri de — “büyük bir dikkatle kulak verdi” — gelecek olanın, seyredilecek bir sahne değil, **iştilip itaat edilecek bir söz** olduğunu bildirir. Bölümün devamı ise “**Arabistan'a ilişkin bildiri**” başlığını, Dedan ve Teyma'yı ve “**Kedar'ın görkemi**” ifadesini anar — bağlamın tamamı Arabistan'dır.

Kitap, okuma bilmeyene verilir ve ona: Şunu oku, denir; o da: Okuma bilmem, der

Yeşaya — 29. bölüm, 12. ayet



Gerçekleşmesinden bin yıldan fazla önce tarif edilmiş bir sahne



Sade sözlerle

Yeşaya'da bir nas, bir sahneyi tarif eder: **okuma bilmeyen** bir adama bir kitap verilir ve ona "Şunu oku" denir. O da "Okuma bilmem" diye cevap verir. Hira Mağarası'nda olan tam da budur.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu nas, Peygamber'in ﷺ doğumundan yüzyıllar önce Ehl-i Kitap'ın kitaplarında mevcuttu ve işaret edilebilecek bir karşılığı yoktu. Onu, İsrailoğulları'nın kendi kitaplarını anlamaktaki körlüğüne dair sembolik bir mana üzerine yorumluyorlardı.



Bilim bugün ne diyor?

Hira Mağarası'nda, 610 yılında Cebrail Muhammed'e ﷺ gelip "**Oku**" dedi. O da "**Ben okuma bilmem**" dedi. Cebrail onu sıkıp yeniden "Oku" dedi. O yine "Ben okuma bilmem" dedi — üç kez. Sonra şu indi: "Yaratan Rabbinin adıyla oku". Bu kıssa Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim'de Aişe'den — Allah ondan razı olsun — rivayet edilir ve siyerin en meşhur, en sağlam nakillerindendir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Örtüşme yalnızca manada değil, **sahnenin bütün kuruluşundadır**: okuma emri ve okuyamayan bir adamdan gelen acizlik cevabı. Bu da vazgeçilmez bir şart gerektirir: vaat edilen peygamberin **okuma yazma bilmeyen ümmî biri** olması. Kur'an bunu Muhammed ﷺ hakkında açıkça söyler ve delil kılar: "**Sen bundan önce hiçbir kitap okumuyor ve onu sağ elinle yazmıyordun; öyle olsaydı batıl peşinde koşanlar kuşkuya düşerlerdi**". Dikkat edin: ümmîlik burada bir eksiklik değil, **bürhanın kendisidir**; okuyup yazan biri olsaydı, nakletti ve istinsah etti denirdi. Yeşaya'nın nassı da işte bu aczi bir kusur değil, bir alamet kılar.

Ve Tümüyle Mahamaddim

Hikko mantakkim ve-kullo mahamaddim; ze dodı ve-ze re'i, benot Yerusalayim

Ezgiler Ezgisi — 5. bölüm, 16. ayet (İbranice metin)

Özgün İbranice metin

מַחַמַּדִּים

Okunuşu: mahamaddim

Ve Arapçaya şöyle çevrildi: «arzu edilenler»

İsim metinde var... tercümede kayboldu

İbranice kelime, bugünün muteber nüshalarında durduğu haliyle



Sade sözlerle

Ezgiler Ezgisi'nin İbranice metninde **“mahamaddim”** kelimesi geçer — İbranice kökü טַחַח, “Muhammed” ve “Ahmed” adlarının türediği Arapça h-m-d kökünün aynısıdır. Türkçe çevirilerde “tümüyle güzel” diye aktarılır ve kök böylece erir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ezgi, bir sevgiliyi şiirsel bir tasvirle anlatır ve ona dair nitelemeler bu kelimeyle kapanır: “Ağız tatlıdır, **ve tümüyle mahamaddim**”. Nas, Allah ile halkı arasındaki ilişkinin sembolü ya da yalnızca bir aşk şiiri olarak anlaşılmıştır.



Bilim bugün ne diyor?

İbranicede **“-im”** eki hem çokluk hem tazim bildirir — tıpkı Allah'ın adı “Elohim” gibi: kalıbı çoğul, kastı tektir. Kelimenin kökü טַחַח (h-m-d) ise Arapça h-m-d kökünün aynısıdır. Ne var ki buradaki **“-im”**, muteber tahlile göre olağan bir çoğuldur; aynı ayetteki “mantakkim” bunu gösterir. **Ve burada durun:** onu “Muhammed” için özel ad okumak bir istinbattır, gramerin hükmü değil. Sabit olan şudur: kök bugün de İbranicede durur; çeviriler onu eritir, okuyucu göremez.



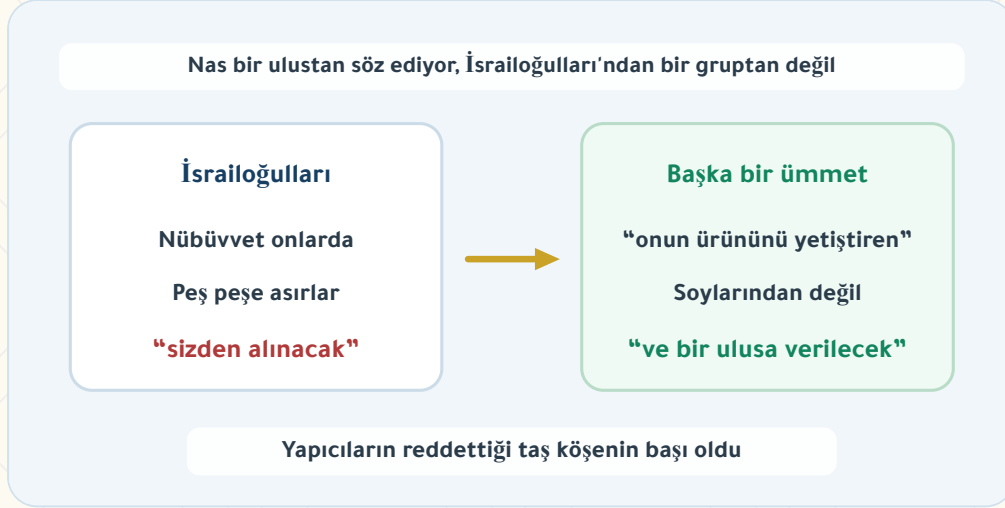
Bu neden kesin bir mucizedir?

Hüccetin yeri, kökün **aslında duruyor ve silinmiş olmamasıdır** — o yalnızca çeviride erimiştir. Bu çok olur: kendi dilinde bir manası bulunan özel adlar çevrilebilir ve ad böylece kaybolur. “Abdullah” adı bir metinde geçse “Allah'ın kulu” diye çevrilirdi ve şahıs ortadan kaybolurdu. Kur'an, onun ﷺ adının onların yanında yazılı olduğunu nakleder: **“Onlar, yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de yazılı buldukları o ümmî peygambere, Resûl'e uyan kimselerdir”**; ayrıca İsa'nın **“benden sonra gelecek, adı Ahmed olan bir peygamberi”** müjdelediğini bildirir. İşte bu, Kur'an'ın iddiasıdır; bu İbranice kelime ise **onu yaklaştıran bir şahittir** — tek başına meseleyi bitiren bir bürhan değil.

Sizden Alınacak ve Başka Bir Ulusa Verilecek

Bu nedenle size şunu söylüyorum: Allah'ın egemenliği sizden alınacak ve onun ürünlerini yetiştiren bir ulusa verilecek

Matta İncili — 21. bölüm, 43. ayet



Peygamberliğin bir koldan başka bir kola geçişi... bizzat İncil'in nassıyla



Sade sözlerle

Mesih aleyhisselam İsrailoğulları'na şöyle dedi: **Allah'ın mülkü sizden alınacak ve O'nu razı edecek işi yapan başka bir ulusa verilecek.** Yani peygamberlik İsrailoğulları'ndan çıkıp başkalarına geçecektir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Peygamberlik, Yakup aleyhisselamın soyu olan İsrailoğulları arasında yüzyıllarca kesintisiz sürmüştü: Yusuf, Musa, Harun, Davud, Süleyman, Yeşaya, Yeremya, Hezekiel ve başkaları. Peygamberliğin, kendi nesillerinde korunan ve asla dışına çıkmayan bir hak olduğuna inanıyorlardı. Araplardan bir peygamber gönderilmesini bu yüzden yadırgadılar.



Bilim bugün ne diyor?

Muhammed ﷺ **İsmailoğulları'ndan** gönderildi — yani İbrahim aleyhisselamın soyunun öteki kolundan. Böylece peygamberlik tarihte ilk kez İshakoğulları'ndan İsmailoğulları'na geçti. Onun eliyle, daha önce var olmayan yeni bir ümmet doğdu ve yeryüzünün bütün kıtalarına yayıldı. Kur'an, tam da bu noktada beliren hasede işaret eder: **"Yoksa onlar, Allah'ın lütfundan verdiği şeyler yüzünden insanları kıskanıyorlar mı?"**



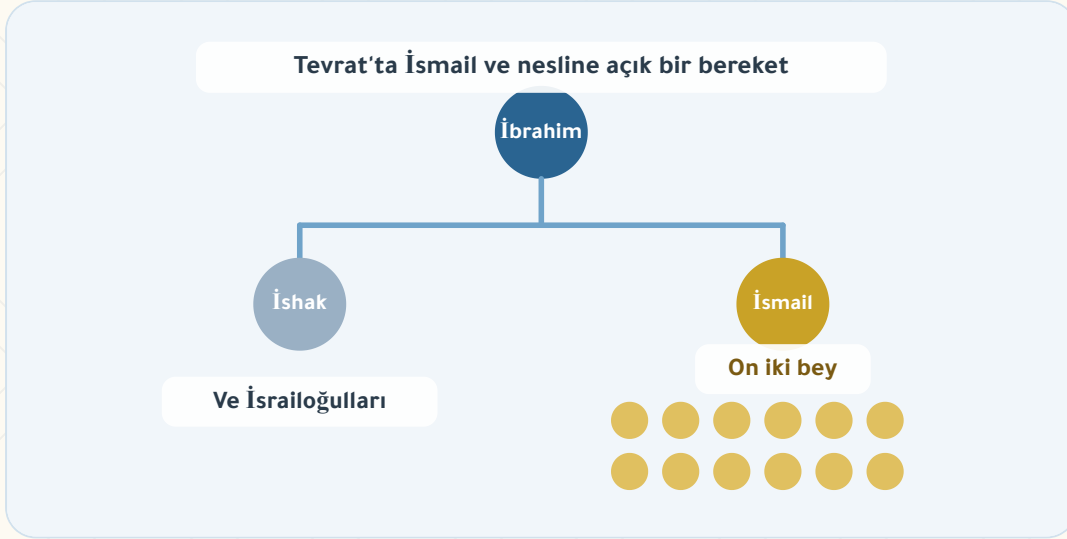
Bu neden kesin bir mucizedir?

Belirleyici olan **"ulus"** kelimesidir. "İçinizden bir gruba verilecek" ya da "salih bir bakiyeye" demedi — **"bir ulusa"** dedi; Yunancada (ethnos) bu **başka bir halk** demektir. Nassın öncesinde, işçileri gönderilen elçileri, sonra da sahibinin oğlunu öldüren bağ meseli vardır; öyle ki bağın ellerinden alınıp başkalarına teslim edilmesini hak ederler. Hemen öncesinde de şu gelir: **"Yapıcıların reddettiği taş, işte köşenin başı oldu"** (42. ayet); sonra hüküm bir illet edatıyla buna bağlanır: "Bu nedenle size şunu söylüyorum..." (43. ayet) — yani bina, reddedilen kolun üzerine kurulacaktır. İsmailoğulları ise peygamberliğin bütün kayıtlarında ihmal edilmiş koldur — ta ki peygamberlerin sonuncusu ondan çıkıncaya dek.

On İki Bey... ve Büyük Bir Ulus

İsmail'e gelince, senin için onu işittim. İşte onu kutsuyorum; onu verimli kılacak ve soyunu çok çok çoğaltacağım. On iki beyin babası olacak ve onu büyük bir ulus yapacağım

Yaratılış — 17. bölüm, 20. ayet



İsmail için bereket, nesil ve büyük bir ulus tespit eden bir nas



Sade sözlerle

Tevrat'ın kendisi, Allah'ın **İsmail'i** kutsadığını, onun sulbünden **on iki bey** çıkacağını ve onu **büyük bir ulus** kılacağını vaat ettiğini zikreder. Demek ki bereket yalnızca İshak'a mahsus değildir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

İsrailoğulları arasında, vaadin tamamının İshak ile onun soyunda olduğu, İsmail ve zürriyetinin ise ahdin dışında kaldığı kanaati yaygındı. Araplar tarafından gelecek herhangi bir peygamberliğin reddi de bunun üzerine bina edildi. Oysa nas, İsmail için müstakil bir bereketi tespit etmekte açıktır.



Bilim bugün ne diyor?

İsmail'in on iki oğlu Yaratılış'ta (25:13-16) adlarıyla anılır ve liste şöyle kapanır: "**Oymaklarına göre on iki bey**" — bunlar bilinen kuzey Arap kabileleridir ve birkaçının adı Asur yazıtlarında geçer. **Büyük ulus** vaadine gelince, o İslam ile gerçekleşti: İsmail'in soyundan çıkan ve yeryüzünün doğusuna da batısına da ulaşan bir ümmet.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Nas, Muhammed'in ﷺ peygamberliğini reddetmekte kullanılan temel hücceti iptal eder. Eğer Tevrat'ın kendisi İsmail için **bir bereket, büyük bir nesil ve büyük bir ulus** tespit ediyorsa, onun kolunu peygamberlikten dışlamanın hiçbir dayanağı yoktur. Ve vaadin sırasına dikkat edin: bereket, sonra verimlilik ve çoğalma, sonra on iki beyle riyaset, sonra "**büyük bir ulus**" — kendisiyle kapatılan gaye budur. Yaratılış (21:21) ayrıca İsmail'in **Paran Çölü'nde** yaşadığını belirtir — Yasa'nın Tekrarı'nın nassında nurun "parladığı" yer tam da orasıdır. Böylece nasslar birbirini doğrular ve birbirine tek bir yönde işaret eder.

Musa Gibi — Meseleyi Bitiren Karşılaştırma

İsrail'de Musa gibi, RAB'bin yüz yüze görüştüğü bir peygamber bir daha çıkmadı.

Yasa'nın Tekrarı — 34. bölüm, 10. ayet

Vasıf	Musa	Muhammed ﷺ
Doğal doğum	✓	✓
Baba ve anne	✓	✓
Eş ve çocuklar	✓	✓
Eksiksiz şariat	✓	✓
Önder ve savaşçı	✓	✓
Kendi sehrinden hicret	✓	✓

"senin gibi" – Tevrat onu İsrailoğulları'ndan saymaz

İkisinde toplanıp üçüncü hiç kimsede toplanmayan yedi vasıf



Sade sözlerle

Tevrat, **Musa gibi** bir peygamber vaat etti. Karşılaştırınca vasıfların Muhammed'de ﷺ toplandığını, başka hiçbir peygamberde toplanmadığını görürüz.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Ehl-i Kitap, "Musa gibi olan peygamber"i beklemeyi sürdürdü ve onun kim olduğunda hiç uzlaşamadı. Bu makam için öne sürülen her İsrailoğulları peygamberinde bir ya da daha çok şart eksiktir: hiçbirinde yeni bir şariat, devlet önderliği ve savaş yoktur.



Bilim bugün ne diyor?

Musa ile Muhammed ﷺ arasındaki benzerlik şunları kapsar: anne babadan olağan bir doğum; evlilik hayatı ve çocuklar; ibadeti, muameleleri, yargıyı ve cezaları düzenleyen **eksiksiz bir şariat**; bir ümmetin önderliği, cihat ve devlet idaresi; zulüm diyarından güç diyarına **bir hicret**; daha hayattayken düşmanlarına karşı zafer; doğal bir ölüm ve toprağa defnediliş. Bütün bunlar Musa'dan sonra başka hiçbir peygamberde bir araya gelmez.



Bu neden kesin bir mucizedir?

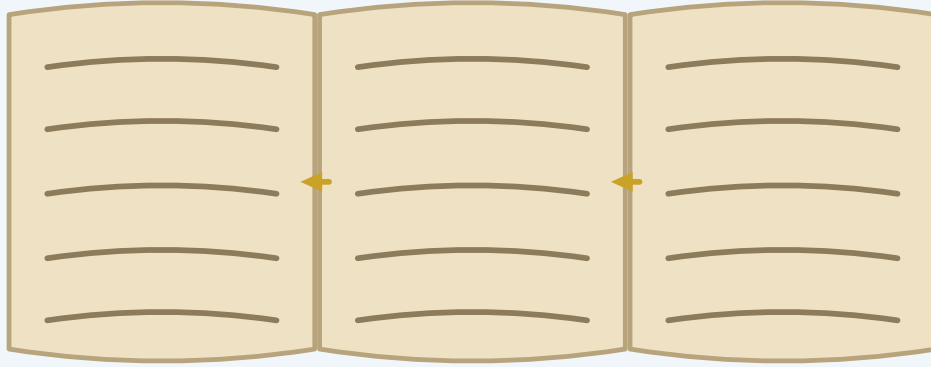
Kapıyı Tevrat'ın kendisi kapatmıştır: **"İsrail'de Musa gibi bir peygamber bir daha çıkmadı."** Bu, vaat edilen peygamberin **İsrailoğullarından olmadığına** dair açık bir şahitliktir; aksi hâlde metin kendisiyle çelişirdi. Buna 18. bölümün 18. ayetindeki **"kardeşleri arasından"** kaydı eklenince sonuç zorunlu olarak çıkar: amcaoğullarından, yani İsmailoğullarından bir peygamber. Yahudiler bunu eskiden anlamışlardı; bu yüzden Kur'an şöyle der: **"Onlar daha önce inkâr edenlere karşı zafer isterlerdi; fakat tanıdıkları şey kendilerine gelince onu inkâr ettiler"** — yani onu bekliyor ve müjdeliyorlardı, ta ki kendi soylarından olmayan biri olarak gelene dek.

Onu Yanlarında Yazılı Bulurlar

Onlar, yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de yazılı buldukları Resûle, o ümmî peygambere uyan kimselerdir.

A'râf suresi — 157. ayet

Muhafiflerinin kitaplarına havale eden, yalanlamaları için meydan okuyan nas



Tevrat

İncil

Kur'an

Kur'an, yalnız kendisine değil, Ehl-i Kitap'ın elindeki kitaba dayanır



Sade sözlerle

Kur'an açıkça diyor ki Peygamber'in ﷺ vasfı, Ehl-i Kitap'ın elindeki **Tevrat'ta ve İncil'de yazılıdır**. Bu, onlara kitaplarını açıp bakmaları için açık bir meydan okumadır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Medine'nin, Necran'ın ve Yemen'in Yahudileri ile Hristiyanları kendi kitaplarına sahipti ve onları okuyorlardı; aralarında bu metinlerde uzmanlaşmış âlimler vardı. Yani Peygamber'in ﷺ vasfının kitaplarında bulunduğu iddiası, hiçbir aslı olmasaydı **daha o gün yalanlanabilirdi**.



Bilim bugün ne diyor?

Burada geçen metinler — Yasa'nın Tekrarı 18 ve 33, Habakkuk 3, Yeşaya 21, 29 ve 42, Ezgiler Ezgisi 5, Yuhanna 14 ve 16, Matta 21, Yaratılış 17 ve 21 — **bugün muteber baskıların hepsinde mevcuttur**; her okur kitabı açıp okuyabilir. Ayet, ismin her yerde açıkça anıldığını da iddia etmedi; **"onu bulurlar"** dedi — yani vasfını ve alametlerini bulur, onlarla tanırırlar.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki güç başka türdendir. Kur'an kendisiyle delil getirmiyor; **hasmın kendi kitabına havale ediyor**. Bu, delil türlerinin en cüretlisi ve yalanlanması en kolayıdır — kitaplarını açıp boş olduğunu göstermeleri yeterdi. Buna rağmen âlimlerinden Müslüman olanlar tam da bu sebeple oldu; Medine Yahudilerinin hahamı Abdullah b. Selam gibi. Sonra Kur'an cesaretle daha da ileri gitti: **"Onu, öz oğullarını tanıdıkları gibi tanırırlar"** — böyle bir benzetmeyi ancak emin olan söyler. Bu metinlerin on dört asırdır kitaplarında durması, araştırmacılarca okunup tartışılması, meydan okumanın bugüne dek sürmesidir.



Dördüncü Bölüm

Peygamberimizin ﷺ Hissî Mucizeleri



Sahabesinin kendi gözleriyle görüp bize kesintisiz senetlerle aktardıkları: parmaklarının arasından fışkıran su, ona duyduğu özlemle ağlayan hurma kütüğü ve Mekke'nin üzerinde ikiye ayrılan ay.

16 delil

Ay Mekke'nin Üzerinde Yarıldı

*Kıyamet yaklaştı ve ay yarıldı. Onlar bir mucize görseler yüz çevirirler ve:
Süregelen bir sihirdir, derler.*

Kamer suresi — 1-2. ayetler



Mekke halkının tamamının gördüğü bir olay — mümini de inkârcısı da



Sade sözlerle

Ay gökyüzünde iki parçaya ayrıldı; öyle ki insanlar ikisinin arasından Hira dağına gördüler. Müşrikler gördüklerini inkâr etmediler — **“Muhammed bize sihir yaptı”** dediler.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kureyş, Peygamber'den ﷺ doğruluğunu ispat edecek gözle görülür bir mucize istiyordu. Mucize gerçekleşince “biz bir şey görmedik” demediler — ki en kolay ve en güvenli cevap buydu — gördüklerini sihirle açıkladılar. **Bu da başlı başına gördüklerinin itirafıdır.**



Bilim bugün ne diyor?

Ayet **gerçekleşmiş geçmiş zaman** kipiyle indi: “ay yarıldı” — “yarılacak” değil. Yarılma hadisi **Buhârî ile Müslim'in Sahih'lerinde**, sahabeden bir topluluktan birçok yolla rivayet edilmiştir: İbn Mes'ûd, Enes, İbn Abbas ve Müslim'de İbn Ömer. Cübeyr b. Mut'im'in hadisini Ahmed ile Hâkim rivayet etti; Hâkim onu Şeyhayn'ın şartına göre sahih saydı. İbn Mes'ûd'un hadisinde gördüklerinin tarifi vardır: “Nihayet dağı, ayın iki parçası arasında gördüler.” Hadis âlimlerine göre bu haber mütevatir derecesine ulaşmıştır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki delil, yalnızca olayda değil, **muhaliflerin tepkisindedir**. Ayet, onlar hayattayken Mekke'de kendilerine okunuyor ve ayın gözlerinin önünde yarıldığını bildiriyordu. Gerçekleşmemiş olsaydı, onlar için en kolay şey “Ne zaman? Biz görmedik” demektir. Üstelik onu yalanlamaya insanların en hevesliydi; şairlikle, sihirle ve delilikle suçlamaktan çekinmediler. Buna rağmen **inkârı değil, yorumu seçtiler** — ve bu, mümkün olan en güçlü şahitliktir. Ayetin kendisi de cevaplarını kaydetti: **“ve: Süregelen bir sihirdir, derler”** — delili ve ona verilen cevabı birlikte belgeledi.

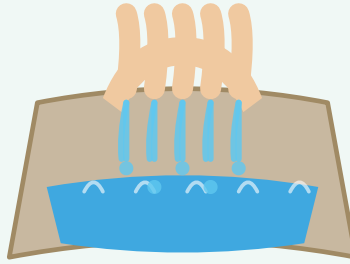
Parmaklarının Arasından Fışkıran Su

Elini o kabın içine koydu; su, pınarlar gibi parmaklarının arasından fışkırmaya başladı.

❖ *Biz de içtik ve abdest aldık. Enes'e: Kaç kişiydiniz, denildi. Yaklaşık üç yüz kişi, dedi.* ❖

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Kaptan değil... parmakların arasından kaynadı



Yaklaşık üç yüz kişi tek kaptan içip abdest aldı

Enes, Câbir, İbn Mes'ûd ve başkalarının naklettiği bir sahne



Sade sözlerle

Su tükenmiş, insanlar susamıştı. Peygamber ﷺ elini küçük bir kabın içine koydu; **su, parmaklarının arasından pınarlar gibi fışkırdı** ve ordunun tamamı içip abdest aldı.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

O yerde ne kuyu vardı ne yağmur. Çölde su, hayat memat meselesidir. Yüzlerce insan aynı anda suya muhtaçtı. Küçük bir kap ise, abdest ile içmeye birlikte tek bir adama bile yetmezdi.



Bilim bugün ne diyor?

Olay **iki Sahih'te** Enes b. Mâlik'ten, Câbir b. Abdullah'tan, Abdullah b. Mes'ûd'dan ve başkalarından; Hudeybiye'de, Tebük'te ve başka yerlerde olmak üzere farklı yerlerde rivayet edilmiştir. Birden çok kez olmuş ve binlerce kişi buna şahit olmuştur. İbn Mes'ûd şöyle der: "Biz mucizeleri bereket sayardık, siz ise korkutma sayıyorsunuz. Bir yolculukta Allah Resülü ﷺ ile birlikteydik; su azaldı ve şöyle buyurdu: Artan biraz su arayın..."



Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayırt edici ayrıntı, kaynağın yeridir: kaptan değil, **"parmaklarının arasından"**. Bir haber uydurmak isteyen için en yakın yol, kabın dolduğunu söylemek olurdu — bu daha basittir. Ama suyun bir insan elinin parmakları arasından fışkırması, ancak görerek söylenebilecek tuhaf ve ayrıntılı bir tariftir. Daha önemlisi **şahitlerin sayısıdır**: Enes'in rivayetinde "yaklaşık üç yüz", Hudeybiye günü Câbir'in rivayetinde bin dört yüz. Bu kadar insanın gördüğü, sonra rivayet edilip yazıya geçirilen ve içlerinden bir kişinin bile inkâr etmediği bir haber, onlardan sonra uydurulmuş olamaz.

Bin Kişiyi Doyuran Bir Ölçek Arpa

Onu Allah Resulü'ne ﷺ getirdim... Buyurdu ki: Hendek halkını çağır. Onlar bin kişiydi... Allah'a yemin etti ki: Yediler, bırakıp gittiler; bizim tenceremiz ise hâlâ olduğu gibi fokurduyordu.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



Hendek günü — insanların açlıktan karınlarına taş bağladığı gün



Sade sözlerle

Câbir, Peygamber'i ﷺ birkaç kişiye yetecek az bir yemeğe çağırdı; Peygamber ﷺ ise hendek kazan bin adamı çağırdı. **Hepsi doyuncaya kadar yediler, tencere ise hâlâ doluydu.**



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu, kuşatmanın en çetin günlerindeydi. Müslümanlar açtı; öyle ki Peygamber ﷺ açlıktan karnına bir taş bağlamıştı. Yemek, bir ölçek arpa ile küçük bir oğlaktı — ancak tek bir haneye yeterdi. Câbir de yaptığı şey için karısından gizlice özür dilemişti.



Bilim bugün ne diyor?

Hadisin tamamı **Buhârî'nin Sahih'indedir**; Câbir b. Abdullah onu kendi hâlini anlatarak, ince ev ayrıntılarıyla rivayet eder: karısıyla konuşması, rezil olma korkusu, Peygamber'in ﷺ tencereyi ateşten indirmeyi yasaklaması ve kapağı açmadan kepçeyle alınmasını emretmesi. Câbir sonunda yemin eder: "Allah'a yemin etti ki yediler, bırakıp gittiler; **bizim tenceremiz ise hâlâ olduğu gibi fokurduyordu**" — yani hâlâ dopdolu kaynıyordu.



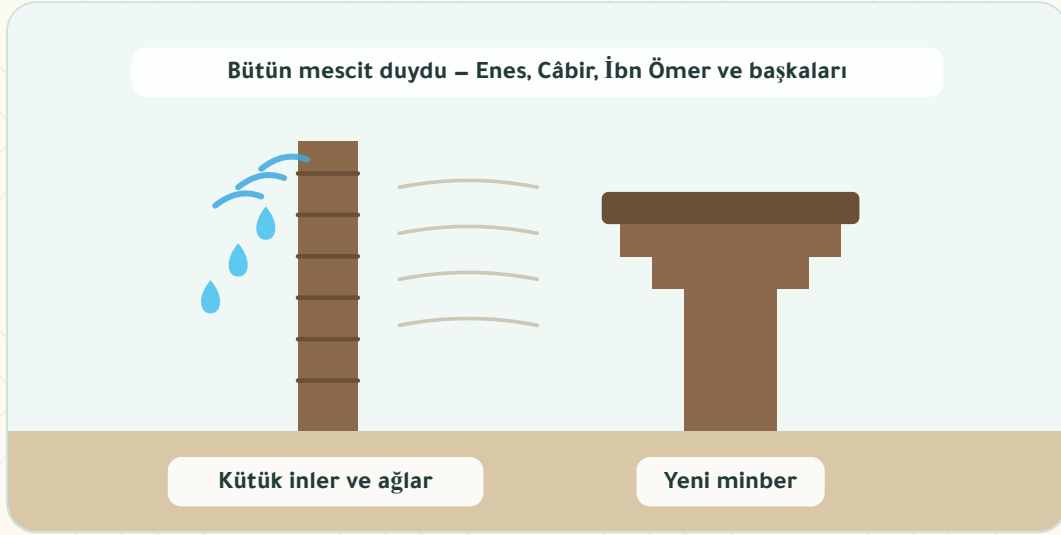
Bu neden kesin bir mucizedir?

Böyle bir olay uydurulamaz; çünkü tek bir yerde ve tek bir vakitte **bin şahidin** önünde geçti. Yalan olsaydı, orduda onu yalanlayacak yüzlerce kişi vardı; hem de aralarında fırsat kollayan münafıklar bulunuyordu. Daha ince olanı, râvinin **kendi sıkıntısını** ve yemeğin azlığından duyduğu korkuyu anlatmasıdır — kendini yüceltmek isteyen bir uydurmacının ekleyeceği bir ayrıntı değildir bu. Sahih kitaplarında bunun benzerleri de çoktur: Tebük'ün yemeği, İbnü'l-Cerrâh'ın hurması ve Câbir'in babasının, onda birini bile karşılamayacak hurmayla ödenen borcu.

Ona Hasret Çeken Hurma Kütüğü

Mescidin tavanı hurma kütükleri üzerineydi; Peygamber ﷺ hutbe verirken onlardan birinin yanında dururdu. Kendisine minber yapılıncâ... o kütükten, gebe devenin iniltisi gibi bir ses duyduk; nihayet Peygamber ﷺ gelip elini üzerine koydu ve o sustu.

Buhârî rivayet etti — sahih



Onuncu ayındaki gebe bir devenin iniltisi gibi inleyen hurma kütüğü



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ bir hurma kütüğüne dayanarak hutbe verirdi. Kendisine minber yapılıncâ **kütük ağladı ve inledi**; öyle ki mescitteki herkes duydu — bunun üzerine ﷺ inip onu kucakladı ve kütük sustu.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kütük, hissi olmayan kuru bir odundur. Onuncu ayındaki gebe bir devenin sesi gibi duyulur bir ses çıkarması, hiçbir şeye kıyaslanamaz. Üstelik mescit o gün, bir cuma günü, insanlarla doluydu.



Bilim bugün ne diyor?

Hadis **Buhârî'nin Sahih'inde** ve başka kitaplardadır; sahâbeden bir topluluktan pek çok yolla rivayet edilmiştir: Câbir b. Abdullah, Enes b. Mâlik, Abdullah b. Ömer, Übey b. Kâ'b, Sehl b. Sa'd, Büreyde ve başkaları — o kadar ki ilim ehli onu **mütevâtir** haberlerden saymıştır. Hasan-ı Basrî bunu naklederken şöyle demiştir: "Ey Müslümanlar topluluğu! Bir odun parçası özleminden Allah Resulü'ne ﷺ hasret çekiyor; siz ona hasret çekmeye daha lâıksınız."



Bu neden kesin bir mucizedir?

Delilin dayandığı nokta, bunun **Medine Mescidi'nde bir cuma günü** olmasıdır; yani şehrin en büyük haftalık topluluğunun önünde, bir köşede ya da birkaç kişinin yanında değil. Sahâbeden pek çok kişi, her biri kendi lafzıyla rivayet etmiş ve sesi birbirine çok yakın şekilde tarif etmiştir — "gebe devenin iniltisi gibi". Haberi hayalin üstüne çıkaran son ayrıntı ise şudur: **elini üzerine koyunca sustu**; bir rivayette de şöyle buyurmuştur: "Ona sarılmasaydım, kıyamet gününe kadar inlerdi." Koca bir mescidin gördüğü, sonra onlarca sahâbenin naklettiği ve orada bulunanlardan hiçbirinin inkâr etmediği bir haber.

Hiç Görmediği Kudüs'ü Tarif Etti

Kulunu bir gece Mescid-i Haram'dan, çevresini bereketli kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah'ın şanı yücedir.

İsrâ suresi — 1. ayet



Sabah Kureyş'e haber verdi; onlar da mescidi kapı kapı tarif etmesini istediler

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ bir gecede Mekke'den Kudüs'e götürüldü. Kureyş'e haber verince onu yalanladılar ve **mescidi tarif etmesini istediler** — içlerinde orayı görmüş olanlar vardı. O da öyle tarif etti ki: "Tarife gelince, doğru söyledi" dediler.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Mekke ile Kudüs arası yaklaşık 1.200 kilometredir; kervan bu yolu gidiş bir ay, dönüş bir ay daha alır. Peygamber ﷺ ise **hayatında Kudüs'ü hiç görmemişti**. Mekke'de ise Şam'a gitmiş, mescidi görmüş ve alâmetlerini bilen pek çok tüccar vardı. Böylece meydan okuma en tehlikeli biçimindeydi: **muhaliflerinizin bildiği, sizin bilmediğiniz bir yeri tarif etmek.**

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Olay **iki Sahih'te** ve başka kitaplardadır. Buhârî ile Müslim, Câbir'den —Allah ondan razı olsun— Peygamber'in ﷺ şöyle dediğini rivayet eder: "Kureyş beni yalanlayınca Hicr'de durdum; Allah bana Kudüs'ü gösterdi, **ben de ona bakarak alâmetlerini onlara haber vermeye başladım.**" Bir rivayette kapılarının sayısını sordular, o da onları tek tek saydı. Sonra yolda olan bir kervanlarını, tarifini ve varış vaktini haber verdi — kervan tam dediği gibi geldi.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, tek bir mecliste yapılan **anında, doğrudan ve yanlışlanabilir** bir sınavdır. Ondan, bilinmeyen gaip bir şeyi tarif etmesi istenmedi; **soranların bildiği**, kendisinin bilmediği bir yeri tarif etmesi istendi. Tek bir ayrıntıdaki tek bir hata, davetin aynı gün yıkılmasına yeterdi. Tarifin doğruluğunu kabul ettiler, sonra da yüz çevirdiler — her mucize karşısındaki âdetleri gibi. En güçlü şahit ise **kervan haberidir**: kendi kervanlarının nerede olduğunu ve ne zaman varacağını onlara bildirdi; beklediler ve dediği gün, dediği gibi buldular. Onun eliyle değil, kendi elleriyle gerçekleşen bağımsız bir doğrulama.

Savaştan Önce Ölümlerin Düşeceği Yerler

Allah Resulü ﷺ bir gün önce bize Bedir ehlinin düşeceği yerleri gösteriyor ve: İnşallah yarın falancanın düşeceği yer burasıdır, diyordu. Dedi ki: Onlardan hiçbiri, Allah Resulü'nün ﷺ elini koyduğu yerden şaşmadı.

Müslim rivayet etti — sahih

Yerleri savaştan bir gün önce eliyle belirledi

“Hiçbiri Allah Resulü'nün ﷺ elini koyduğu yerden ayrılmadı”

Ebu Cehil

Utbe

Şeybe

Ümeyye

Velid

Nevfel

Kumda işaretlenmiş yerler... cesetler tam onların üzerinde bulundu

♀ Sade sözlerle

Bedir savaşından bir gün önce Peygamber ﷺ savaş meydanında yürüyerek eliyle yerdeki noktaları gösteriyor ve **burada falanca öldürülecek, burada falanca** diyordu. Savaş olunca, onlardan hiçbiri işaret ettiği yerin dışına düşmedi.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bedir ilk büyük karşılaşmaydı: Müslümanlar üç yüz küsur, müşrikler ise yaklaşık bin kişiydi. Kimin kazanacağını kimse kestiremezken, öldürülecekleri adlarıyla ve düşecekleri yerlerle belirlemek hiç mümkün değildi. Savaşta insanlar yer değiştirir, hücum eder ve kaçarlar; bu yüzden **her adamın düşeceği toprak parçasını** belirlemek hiçbir şeye kıyaslanamaz.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Hadis **Müslim'in Sahih'inde**, Enes b. Mâlik'ten ve Ömer b. Hattâb'dan gelir. Enes'in rivayetinde: “Şöyle demeye başladı: Yarın falancanın düşeceği yer burasıdır — ve elini yere şuraya, şuraya koyuyordu. Dedi ki: **Onlardan hiçbiri, Allah Resulü'nün ﷺ elini koyduğu yerden şaşmadı.**” Savaştan sonra kuyunun başında durup onlara adlarıyla seslendiği de sabittir: “Ey falan oğlu falan, ey falan oğlu falan! Rabbinizin size vaat ettiğini gerçek buldunuz mu?”

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki haber, **gerçekleşmeden önce toprağın üzerine kaydedilmiştir** ve onu ordunun tamamı görmüştür. Yalanlanmaya en açık haberlerdendir: üç yüz şahidin önünde her şeyin boşa çıkması için, tek bir adamın başka bir yere düşmesi yeterdi. Üstelik üç şeyi bir arada topladı: **kişileri adlarıyla belirlemek, öldürüleceklerini kesin söylemek** — yani sayıca az olan tarafın kazanacağını — ve **düşecekleri noktayı karışıyla tayin etmek**. Tek bir haberde üç kayıt; ertesi gün iki ordunun gözü önünde gerçekleşti.

Ağlayıp Şikâyet Eden Deve

Deve, Peygamber ﷺ görünce inledi ve gözlerinden yaşlar boşandı. Peygamber ﷺ ona doğru gelip kulaklarının arkasını sıvazladı, deve sustu. Sonra buyurdu: Bu devenin sahibi kim? ...

❖ Allah'ın sana mülk olarak verdiği bu hayvan hakkında Allah'tan korkmuyor musun? O bana, kendisini aç bıraktığını ve yorup bitirdiğini şikâyet etti. ❖

Ebu Davud rivayeti — Elbani sahih saydı



Deve ona doğru yürüdü ve gözleri yaşardı — sahibinin gözü önünde

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ Ensardan bir adamın bahçesine girdi; yanına **ağlayan** bir deve geldi. Başını sıvazlayınca deve sakinleşti. Sonra sahibini çağırıp ona şöyle dedi: **"O bana, kendisini aç bıraktığını ve yorduğunu şikâyet etti."**

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Hayvan şikâyet etmez, ondan bir şey de anlaşılmaz. Bir adamın devesiyle ilişkisi ise ikisi arasında kalan özel bir iştir; yalnızken ona nasıl davrandığını kimse bilmez. Yani bu haberde iki şey birdendir: **bir hayvanın şikâyetini anlamak** ve **yalnızca sahibinin bildiği bir sırra vâkıf olmak**.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Hadis, Abdullah b. Ca'fer radiyallahu anhümeden Sünen-i Ebu Davud ve Müsned-i Ahmed'de yer alır; Elbani ve başkaları sahih saymıştır. Sahih kitaplarda sağlam benzerleri vardır: **Hayber'deki zehirli koyun** hadisi — kol kemiği ona zehirli olduğunu haber vermiş, o da elini çekip ashabına ellerini çekmelerini emretmiştir (Ebu Davud ve Darimi; olayın aslı iki Sahih'tedir) — ve çobanla konuşup ona Peygamberin ﷺ ortaya çıkışını haber veren **kurt hadisi** (Ahmed rivayet etti, sahih sayıldı). Araplar böyle bir şeyi hiç bilmiyor, aksine onu pek büyük görüyorlardı.

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

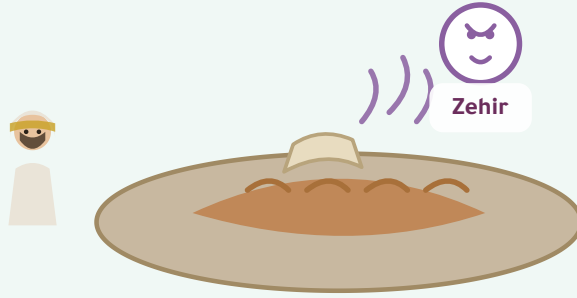
Olayı anlamlı kılan şey, onun pratik sonucudur. Peygamber ﷺ alameti göstermekle yetinmedi, onu **hayvana merhamet hükmüne** dönüştürdü: "Allah'ın sana mülk olarak verdiği bu hayvan hakkında Allah'tan korkmuyor musun?" Bu, sünnetindeki koca bir bölümle uyumludur: hayvana işkence etmenin ve onu nişan tahtası edinmenin yasaklanması, hapsettiği bir kedi yüzünden cehenneme giren kadının hadisi, su verdiği bir köpek yüzünden bağışlanan adamın hadisi. Bunun, hayvanlarını hiçe sayan bir çevrede miladî yedinci yüzyılda gelmesi — üstelik dünyadaki ilk hayvanları koruma derneğinden bin yıldan fazla önce — başka bir delildir.

Ona Haber Veren Zehirli Koyun

Hayber'de bir Yahudi kadın ona, zehirlediği kızarmış bir koyun hediye etti ... Ondan bir lokma aldı, fakat yutmadı ve şöyle dedi: Bu kemik bana zehirli olduğunu haber veriyor.

Ebu Davud ve Darimi rivayeti — isnadı hasen, aslı iki Sahih'tedir

Hayber fethinden sonra hediyelik yemeğe katılan zehir



Yemedi ve arkadaşlarını uyardı – lokmayı yutan dışında kurtuldular

Bir kadın onu denemek istedi: peygamberse haber verilir, kralsa ondan kurtuluruz

♀ Sade sözlerle

Bir Yahudi kadın Peygambere ﷺ içine zehir koyduğu kızarmış bir koyun hediye etti. Bir lokma aldığı anda **onu yutmadı** ve şöyle dedi: “Bu kol kemiği bana zehirli olduğunu haber veriyor.”

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu, Hayber'in fethinden sonraydı; düşmanlık açık ve diri idi. Kızarmış ete karıştırılan zehir ise ne gözle ne de kokuyla anlaşılır. Kadın da sorulduğunda bilmek istediğini söyledi — **“peygamberse kendisine haber verilir; kralsa ondan kurtuluruz”**. Yani işi, kesin bir deney olacak biçimde kurmuştu.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Olay **Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim**'de, ayrıca Sünen-i Ebu Davud ve Darimi'de; Enes, Ebu Hüreyre, Cabir, İbn Abbas ve başkalarından nakledilir. Kadının kendi itirafı ve bu fiildeki maksadı da içinde rivayet edilmiştir. Bişr b. Bera radiyallahu anh ise lokmasını uyarıdan önce yuttuğu için öldü — hiçbir uyduranın eklemeyeceği bir ayrıntı, çünkü alametin her zararı önlemediğini gösterir.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

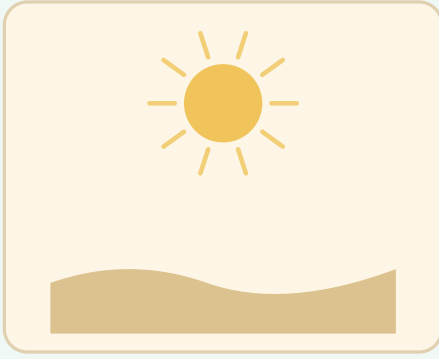
Bu olayın en önemli yanı, **deneyi düşmanın kendisinin kurmuş** ve şartını önceden ilan etmiş olmasıdır: peygamberlik, zehirden haberdar edilmesiyle bilinecekti. Sonra şart harfi harfine gerçekleşti ve kadın bunu insanların önünde itiraf etti. Ardından delil bir kat daha güçlendi: en meşhur rivayetlerde **Peygamber ﷺ onu bağışladı** — bu, korkup intikam alanın değil, güvende olanın davranışlarıdır. Naklin dürüstlüğüne kesinleştiren son ayrıntı ise **bir sahabenin zehirden ölmesinin** anılmasıdır; rivayet olayı süslemedi, onu tam bir zafer diye anlatmadı, tatlısıyla acısıyla nakletti.

İstekle Yağan, İstekle Duran Yağmur

Ellerini kaldırıp şöyle dedi: Allah'ım, bize yağmur ver ... Vallahi gökte tek bir bulut görmüyorduk ... Daha elini indirmeden bulutlar dağlar gibi yükseldi; daha inmeden yağmur sakalından süzülüyordu.

Buhari ve Müslim rivayeti — müttefekun aleyh

Sonra dua etti ve durdu — yalnız Medine'den açıldı



Bulutsuz, açık bir gök



Tam bir hafta yağmur

Medine güneşin altında, çevresi yağmurda — Enes'in anlattığı gibi

🔍 Sade sözlerle

Cuma hutbesinde bir adam gelip kuraklıktan şikâyet etti. Peygamber ﷺ ellerini kaldırıp dua etti — **gökyüzü açıldı, tek bir bulut yoktu**. Daha elini indirmeden bulutlar yükseldi ve tam bir hafta yağdı; öyle ki yağmurun çokluğundan şikâyet ettiler. O da dua etti ve yağmur durdu.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Yağmur duası milletlerde eski bir âdettir, ama umulan bir yakarıştır; yerine getirilen bir söz değil. Yağmur da açık bir gökten birkaç dakika içinde inmez. Bunun **birbirinin tersi iki kez** gerçekleşmesi — istekle yağması, sonra istekle kesilmesi — her tesadüf ihtimalinin dışına çıkar.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Hadis, Enes b. Malik radiyallahu anhtan **her iki Sahih**'te yer alır. Enes sahneyi dikkat çekici bir kesinlikle anlatır: gök tamamen açıldı, bulutlar "dağlar gibi" yükseldi, yağmur ertesi cumaya kadar sürdü. Sonra Peygamber onun kaldırılması için dua edince Enes şöyle der: **"Yağmur kesildi, biz de güneşte yürüyerek çıktık"**; bir rivayette: "Elbisenin sıyrılması gibi Medine'nin üzerinden sıyrıldı" — yani yağmur **yalnızca** Medine'den çekildi, çevresinde ise devam etti.

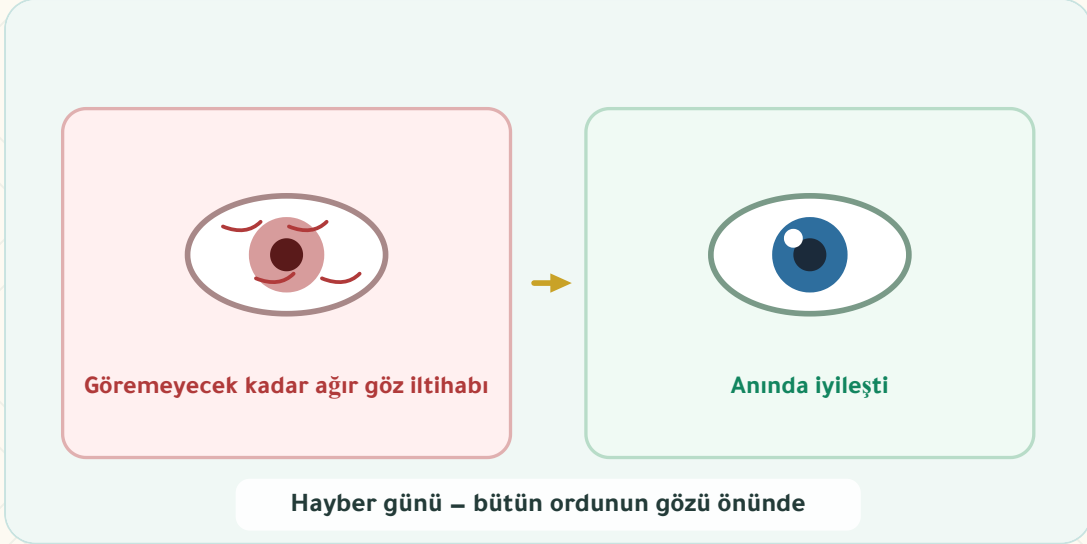
✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Haberin en güçlü yanı bu son ayrıntıdır. Duadan sonra yağmurun yağması için "mevsimine denk geldi" denebilir. Fakat **çevresinde sürerken yalnızca Medine'den çekilmesi** tesadüfle açıklanamaz ve Medine halkının tamamı bunu tek bir günde kendi gözleriyle görür. İkinci duanın ifadesine de dikkat edin; son derece incedir: **"Allah'ım, çevremize; üzerimize değil"** — yağmurun büsbütün kaldırılmasını değil, insanların ona ihtiyacı olduğu için Medine'den çevresine çevrilmesini istedi. Ve dua ettiği o ince biçimde gerçekleşti.

Ali'nin Gözü... ve Katade'nin Gözü

Gözlerine tükürdü ve ona dua etti; hiç ağrısı olmamış gibi iyileşti.

Buhari ve Müslim rivayeti — müttefekun aleyh



Ali'nin gözleri ağrıdan neredeyse görmüyordu; az sonra sancak elindeydi



Sade sözlerle

Hayber günü Peygamber ﷺ şöyle dedi: **Yarın sancağı, Allah'ı ve Resulünü seven bir adama vereceğim.** Sonra Ali'yi istedi — gözleri hastaydı, göremiyordu — **gözlerine tükürdü ve o anda iyileşti**; ardından Hayber onun eliyle fethedildi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Göz iltihabı o çevrede bilinen bir hastalıktı ve sabırdan, günlerin geçmesinden başka çaresi yoktu. Birkaç dakikada da iyileşmez. Üstelik olay çetin bir askerî anda geçti; ordu sancağın kime verileceğini merakla bekliyordu — Ömer şöyle der: "Emirliği yalnız o gün arzuladım."



Bilim bugün ne diyor?

Hadis, Sehl b. Sa'd, Ebu Hüreyre ve Seleme b. Ekva'dan **her iki Sahih**'te yer alır. Benzeri, Uhud günü **Katade b. Nu'man** radiyallahu anhin gözü hakkında sabit olandır: gözü, yanağına akacak kadar yaralandı; Peygamber ﷺ onu eliyle yerine koydu ve ona dua etti, o göz iki gözünün daha güzeli ve daha keskin göreni oldu. Bu, torunu halife Ömer b. Abdülaziz'e anlatacak kadar ailesinde bilinir kaldı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu olayı bir iddia olmaktan çıkaran iki şey vardır. Birincisi, **seferberlik anında koca bir ordunun önünde** gerçekleşmesidir; bütün gözler sancağı taşıyacak kişinin üzerindeydi. İkincisi — ve daha önemlisi — şifanın kendi başına bir amaç değil, **bir görevi yerine getirmenin şartı** olmasıdır: sancak hemen ona verildi, savaşıma çıktı ve kale aynı gün onun eliyle fethedildi. Gerçekten iyileşmemiş olsaydı bu, daha o saatte ortaya çıkardı. Katade'nin gözüne gelince, izi **onlarca yıl boyunca görülür** kaldı — insanların, adamın yüzünde ömrü boyunca gördüğü bir işaret; yalnızca anlatılan bir haber değil.

Süraka ve Yere Batan Atı

*Atımla giderken ... atım tökezledi, ben de üzerinden düştüm ... Sonra atıma bindim;
o iki kişi gözüme görününce atın ön ayakları dizlerine kadar yere battı.*

Buhari rivayeti — sahih



Yüz deve umuduyla yola çıkan bir takipçi... eman dileyerek döndü



Sade sözlerle

Süraka, hicrette Peygamberi ﷺ ve Ebu Bekir'i kovalamak üzere yola çıktı. Onlara her yaklaştığında **atının ayakları sert zemine gömülüyor**, dizlerine kadar batıyordu. Engellendiğini anladı ve onlardan eman diledi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kureyş, Muhammed'i ﷺ ölü ya da diri getirene yüz deve vaat etmişti. Süraka ise iz sürmeyi ve kıyafet ilmini bilen Benî Müdlic'ten usta, tecrübeli bir atlıydı. Sahne, kaçacak yeri olmayan açık bir çöldeydi; iki adam da korumasızdı.



Bilim bugün ne diyor?

Kıssa bütün ayrıntılarıyla **Sahih-i Buhari**'de, Aişe ve Ebu Bekir'den gelen uzun hicret hadisi içindedir ve **Süraka'nın kendisi anlatır** — Müslüman olduktan sonra. Atının altında defalarca battığını, oklarla fal baktığını ve hoşlanmadığı sonuç çıkınca ona uymadığını, sonunda ümidi kesilince eman diye seslenip onlara azık ve eşya sunduğunu söyler. Peygamber ﷺ ona bir eman yazısı yazdı; o da bunu Mekke'nin fethi günü getirdi. İşte o anda Peygamber ﷺ ona şöyle dedi: "Kisra'nın iki bileziğini taktığın zaman halin nice olur?" — ve onları sonradan taktı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Haberin en güçlü yanı, **ravisinin düşmanın kendisi olmasıdır**. Süraka olay günü Müslüman değildi; ödüle göz dikmiş takipçiydi. Yıllar sonra Müslüman oldu ve başından geçeni insanlara anlattı. Düşmanın kendi aleyhine, başarısızlığını ve gördüğünü itiraf eden şahitliği ise nakil âlimlerince en yüksek ispat derecelerindendir. Uydurulamayacak şu tuhaf ayrıntıya da dikkat edin: at **bir kez değil, birkaç kez battı** ve o her seferinde takibe geri döndü, en sonunda ümidini kesti. Bir kıssa uyduran takipçi, onu öldürme teşebbüsündeki bu ısrarı tekrar tekrar anlatmazdı.

Selman-ı Farisi ve Üç Alamet

Bana onun vasfını anlattı: sadaka yemez, hediye kabul eder ve iki omzunun arasında nübüvvet mührü vardır.

Ahmed ve İbn Hibban rivayeti — isnadı hasen

Bizzat sınıdığı üç alamet



Ona sadaka sundu... yemedi



Ona hediye sundu... onlarla yedi



Sırtına baktı ve nübüvvet mührünü gördü

Ve oracıkta Müslüman oldu

Bu üç alameti aramak için Fars'ı ve Şam'ı aşan bir adam

Bi'setten önce bir Hristiyan rahipten işitilen alametler... ve bulundu



Sade sözlerle

Selman-ı Farisi kavminin dinini bıraktı ve hakikati arayarak ülkeleri dolaştı; sonunda bir rahip ona beklenen peygamberin üç alametini bildirdi. Medine'ye vardığında **üç alametin üçünü de kendisi sınıadı ve onları buldu** — ve Müslüman oldu.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Şam'da ve başka yerlerde Ehl-i Kitap, Arap topraklarında gönderilecek bir peygamberi bekliyor ve alametlerini nesilden nesile aktarıyordu. Selman, Fars diyarından çıkıp uzun yıllar rahipler arasında dolaştı; sonunda köle olarak satıldı ve Medine'ye ulaştı — hicretten yıllar önce.



Bilim bugün ne diyor?

Kıssayı Selman'ın kendisi Müsned-i Ahmed'de, Sahih-i İbn Hibban'da ve İbn İshak'ın siyerinde anlatır. Anlattığına göre hurma getirip "bu sadakadır" dedi. Peygamber ﷺ ashabına "yiyin" dedi, kendisi yemedi. Sonra başka hurma getirip "bu hediyedir" dedi; onlarla birlikte yedi. Ardından Selman bakmak için arkasına dolandı; Peygamber ﷺ ne istediğini anladı ve ridasını sırtından indirdi. Selman mührü gördü, üzerine kapanıp öperek ağladı.



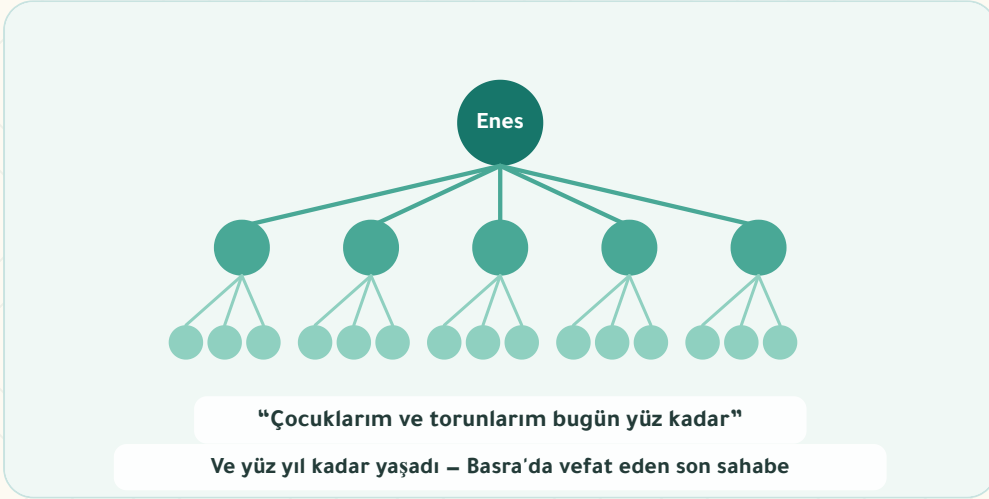
Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu kozmik bir mucize değil, kelimenin tam anlamıyla **düzenli bir bilimsel testtir**: önceden belirlenmiş hipotezler, her biri için bir deney ve kabul ya da reddedilecek bir sonuç. Selman bir mantık yürütmeye veya bir duyguyla değil, **üç şartın üçü birden gerçekleşikten** sonra Müslüman oldu. En ince olanı ikinci alamettir: **sadaka ile hediye** arasındaki ayırım — Peygambere ﷺ özgü bir şer'î hükümdür (sadaka ona haram, hediye helaldir) ve kimsenin tahminle isabet etmesi mümkün değildir. Birçok rivayette, bi'setten önce rahiplerin, hahamların ve haniflerin beklenen bir peygamberden söz ettiği ve alametlerini anlattığı geçer — Rahip Bahira ile İbrahim'in dinini arayarak bi'setten önce ölen Zeyd b. Amr b. Nüfeyl gibi. Sonra Yahudilerin âlimi Abdullah b. Selâm, onun Medine'ye gelişinin ilk anında kendisini tanıdı ve Müslüman oldu.

Enes'e Dua Etti... Ensarın En Çok Malı ve Evladı Olanı Oldu

Allah'ım, onun malını ve evladını çoğalt, ona verdiklerini bereketli kıl. Enes der ki: Vallahi malım pek çoktur; bugün çocuklarım ve torunlarım yüze yakın sayılmaktadır.

Buhari ve Müslim rivayeti — müttefekun aleyh



Fakir bir evde edilen bir dua... sahibi gerçekleşmesini ömrü boyunca gördü



Sade sözlerle

Ümmü Süleym, Peygamberden ﷺ oğlu Enes'e dua etmesini istedi; o da ona **çok mal, çok evlat ve bereket** diye dua etti. Enes bunların hepsini kendi gözüyle görecektir ve insanlara anlatacak kadar yaşadı.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Enes o gün on yaşında küçük bir çocuktuk ve Peygambere ﷺ on yıl hizmet etti. Ailesi, Ensarın ne en zenginlerinden ne de en kalabalıklarındandı. Dua ise bir ömür sonra ölçülebilecek **üç belirli şeyi** kapsıyordu: mal, evlat ve ikisindeki bereket.



Bilim bugün ne diyor?

Hadis **her iki Sahih**'tedir. Gerçekleşmesini onlarca yıl sonra bizzat Enes anlatır ve Allah'a yemin eder: “Malım pek çoktur; bugün çocuklarım ve torunlarım yüze yakın sayılmaktadır.” Bir rivayette, Haccac Basra'ya gelmeden önce soyundan yüz yirmi kadar kişi defnedilmişti. Bahçesi yılda iki kez meyve veriyordu. Yüz yıla yakın yaşadı ve **Basra'da vefat eden son sahabe** oldu.



Bu neden kesin bir mucizedir?

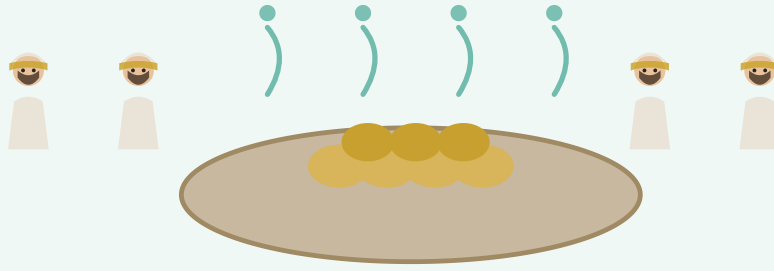
Bu, farklı bir delil türüdür: **gerçekleşmesine bizzat kendisinin şahit olduğu ve anlattığı bir haber.** Ravi hem bundan yararlanan hem de şahit olandır; bunu Basra'da, halini bilen binlerce kişinin arasında anlatır ve onlar evladını, torunlarını ve malını görürler. Abartsaydı kendi şehrinin halkı onu yalanlardı. Bunun pek çok sağlam benzeri vardır: İbn Abbas'a fıkıh ve Kur'an tefsiri için dua etmesi — o da “ümmetin âlimi” oldu; Sa'd b. Ebi Vakkas'a duasının kabul olması için dua etmesi — duası kabul edilen, bedduasından sakınılan biri oldu; kibrinden sol eliyle yiyen adama beddua etmesi — o da elini bir daha ağzına kaldıramadı. Ayrı ayrı kişiler hakkında ayrı ayrı haberler; her biri tek başına yalanlanmaya açık.

Önünde Tespih Eden Yemek

Yemek yenirken onun tespihini işitirdik.

Buhari rivayeti — sahih

Yenirken yemekten duyulan bir ses



Orada bulunanlar duydu – İbn Mes'ûd radiyallahu anh rivayet etti

Bu alametleri korku değil, bereket sayıyorlardı



Sade sözlerle

İbn Mes'ud radiyallahu anh şöyle der: **“Yemek yenirken onun tespihini işitirdik”** — yani Peygamberin ﷺ huzurunda yemekten çıkan bir tespih sesi duyuyorlardı.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Cansızın sesi yoktur. Yemek de sessizce yenir. Ondan tespih işitilmesi ise kimsenin tecrübesinde benzeri olmayan bir şeydir. Böyle bir şey Peygamberden ﷺ başkası hakkında nakledilmemiştir.



Bilim bugün ne diyor?

Rivayet, **Sahih-i Buhari**'de “İslam'da nübüvvet alametleri” bölümündedir. Abdullah b. Mes'ud bunu çoğul kiple anlatır: **“İşitirdik”** — yani tek bir ferdî olay değil, tekrarlanan toplu bir gözlem. Benzeri, avucunda **çakıl taşlarının tespih etmesi** ve Mekke'de bir taşın ona selam vermesidir; Sahih-i Müslim'de Cabir b. Semüre'den: “Mekke'de bir taş bilirim, ben gönderilmeden önce bana selam verirdi; onu şimdi de bilirim.”



Bu neden kesin bir mucizedir?

Gücün bulunduğu yer, çoğul ve süreklilik kipidir: **“İşitirdik”**. Bir kez olsaydı “İşittik” denirdi. Kullanılan kip ise tekrarı ve alışkanlığı gösterir — yani bu, aralarında bilinen, alışılmış bir şeydi. Böylesi, yüzlerce canlı şahidin bulunduğu bir ortamda uydurulmaz. Kur'an da bu bahsin genel esasını koyar: **“Hiçbir şey yoktur ki O'nu hamd ile tespih etmesin; fakat siz onların tespihini anlamazsınız”** — tespih her şeyde süregider; Peygamberin ﷺ huzurunda olan şey ise **onu işitmenin önündeki perdenin kaldırılmasıdır**, yeni bir şeyin meydana getirilmesi değil.

Artık Biz Onlara Gideriz, Onlar Bize Gelmez

Vallahi, ben senin önünde ölmedikçe sana ulaşamazlar ... Hendek günü de Peygamber

❖ *ﷺ şöyle buyurdu: Artık biz onlara gideriz, onlar bize gelmez; biz onlara yürürüz.* ❖

Buhari rivayeti — sahih

Kuşatmanın en zorlu anında söylenmiş stratejik bir gayb haberi

Hendek, h. 5

Hudeybiye, h. 6

Hayber, hicrî 7

Mekke Fethi, h. 8

"Artık biz onlara "Güven içinde gireceksin" "Sancağı mutlaka vereceğim" Denen her şey oldu

Hendek'ten sonra Kureyş Medine'ye bir kez bile saldırmadı

İnisiyatifin tam tersine dönüşü... gerçekleşmeden önce ilan edildi

🔍 Sade sözlerle

Ahzab orduları Medine'den çekildikten sonra Peygamber ﷺ şöyle dedi: **"Artık biz onlara gideriz, onlar bize gelmez; biz onlara yürürüz."** Ve o günden sonra Kureyş Medine'ye bir daha hiç saldırmadı.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Hendek'teki kuşatma, Müslümanların başından geçen en çetin şeydi. Medine'nin çevresinde on bin savaştı, içeride ahdi bozan Benî Kurayza Yahudileri, açlık, soğuk ve korku. Kur'an şöyle der: **"yürekler ağızlara gelmişti ve siz Allah hakkında türlü türlü zanlarda bulunuyordunuz"**. İşte tam o anda inisiyatifin el değiştirdiği ilan edildi.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Hadis **Sahih-i Buhari**'dedir. Ve dediği gibi harfi harfine gerçekleşti: Hendek'ten sonra (h. 5) Kureyş bir daha Medine'ye gazaya çıkmadı. Aksine inisiyatif Müslümanlara geçti: h. 6 Hudeybiye, h. 7 Hayber, h. 8 Mekke'nin fethi, sonra Huneyn ve Tebuk. Bu, bütün siyer ve tarih kitaplarında ittifak edilen askerî bir gerçektir.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu **ruhanî değil, stratejik bir haberdir**; onu saf tarihî incelemeye açık kılan da budur. Üstelik **mümkün olan en kötü anda** söylendi — bütün karineler tersini söylerken. Bilinen kural şudur: boğucu bir kuşatmadan kurtulan kimse, saldırmakla değil halini onarmakla meşgul olur. Hadisin ifadesine dikkat edin: "galip geleceğiz" demedi — bu, her şeye ihtimali olan genel bir sözdür — bilakis **inisiyatifin el değiştirmesini** belirledi: "biz onlara yürürüz". Bu da sonraki üç yılda fiilen olanın tam bir tasviridir: ondan sonraki bütün seferler Medine'ye gelen değil, Medine'den çıkan seferlerdi.

Bu Haberlere Niçin Güveniriz?

Ey iman edenler! Size bir fasık bir haber getirirse, bilmeden bir topluluğa zarar verip yaptığınıza pişman olmamak için onun doğruluğunu araştırın.

Hucurat suresi — 6. ayet

Hadis âlimlerine göre haber kabul ölçütleri

- ✓ Her ravinin adıyla anıldığı kesintisiz bir senet
- ✓ Her ravinin doğruluğu ve zabtı – yazılı biyografisiyle
- ✓ Haberde şüzûz ve gizli illet bulunmaması
- ✓ Güvenilir ravilerin lafız ve manada uyuşması

Başka hiçbir ümmette benzeri olmayan bir ilim

Cerh ve ta'dil ilmi: yüz binlerce ravinin hayatı kayda geçirilmiş ve incelenmiştir

♀ Sade sözlerle

Bu haberler bize, insanların ağızdan ağıza aktardığı hikâyeler olarak ulaşmadı. **Sağlam bir belgeleme sistemi** üzerinden ulaştı: her haberin adı sanı belli bir ravi zinciri, her ravinin de doğruluğunu ve hafızasını inceleyen yazılı bir biyografisi vardır.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

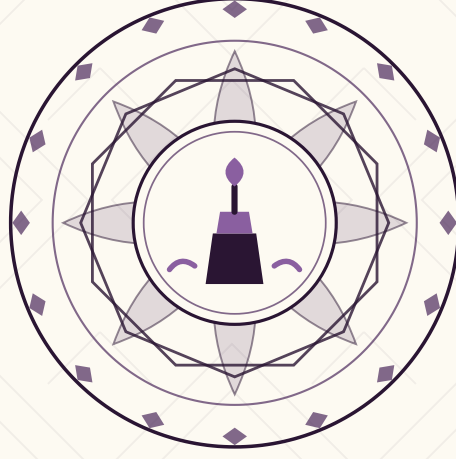
İslam'dan önceki milletler, peygamberlerinin haberlerini isnatsız naklederdi. Kimin kimden naklettiği, ne zaman yazıya geçirildiği, nakledenin güvenilir olup olmadığı bilinmez. Bu yüzden milletlerin kitaplarında sahih ile uydurma, tarih ile efsane birbirine karıştı.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Müslümanlar **isnat ilmini** ve **cerh ve ta'dil ilmini** ortaya koydular; yüz binlerce ravinin biyografisini yazdılar: her birinin doğumu, vefatı, hocaları, talebeleri, yolculukları, hafızasının durumu, ömrünün sonunda zihninin karışıp karışmadığı ve rivayetinde başkalarınca desteklenip desteklenmediği. Tehzibü'l-Kemal ve Mizanü'l-İ'tidal gibi rical kitapları bu alanda devasa ansiklopedilerdir. Avusturyalı müsteşrik Aloys Sprenger, Müslümanların başka milletlerin benzerini bilmediği bir biyografi ilmi ürettiğini söylemiştir.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Dikkat edin: bu bölümdeki haberlerde aşılması zor özellikler bir araya gelir. **Çok sayıda şahidin önünde gerçekleşmeleri** — Hendek'te bin kişi, Bedir'de üç yüz kişi, hurma kütüğü hadisinde koca bir mescit; **birbirinden bağımsız birçok yoldan**, uydurmakta birleşmemiş sahabeden nakledilmeleri; **güzel göstermeyen şeyleri de içermeleri** — bir sahabenin zehirden ölmesi, Cabir'in yemeğin azlığından korkması gibi; ve buna en hevesli kimseler oldukları hâlde **düşmanların onları yalanlamamış olması**. İnsanlık tarihinde haberleri, sözleri ve fiilleri bu incelik ve ayrıntıyla nakledilmiş başka bir adam bilinmemektedir.



Beşinci Bölüm

Cin, Sihir ve Gayb Âlemi



Allah'ın bize haber verdiği gerçek bir âlem; her millette tarihin şahitlik ettiği ve Peygamber'in ﷺ, sahabesinin, bugüne kadar da sıradan insanların başından geçen sabit hadiselerle dolu bir âlem.

18 delil

Cinlerden Bir Topluluk Kur'an'ı Dinledi

*De ki: Bana, cinlerden bir topluluğun dinleyip şöyle dediği vahyolundu: Doğrusu
❖ biz, hayranlık veren bir Kur'an dinledik; doğru yola iletiyor, biz de ona iman ettik. ❖*

Cin suresi — 1-2. ayetler



Cinler mükellef bir varlıktır: içlerinde müslüman da vardır, kâfir de

🔍 Sade sözlerle

Cinler, Allah'ın ateşten yarattığı gerçek bir varlıktır; biz onları görmeyiz, onlar bizi görür. Kur'an'da **adlarını taşıyan eksiksiz bir sure** vardır; içlerinden bir topluluğun Kur'an'ı işitip ona iman edişini anlatır.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Araplar cinleri bilir ve onları yüceltirdi; hatta içlerinde **onlara sığınan**, onlara tapan ve yolculuklarda onlardan koruma isteyenler vardı — surenin kendisi bunu kaydeder: "Doğrusu insanlardan bazı kimseler, cinlerden bazılarına sığınarlardı da onların azgınlığını artırırlardı." Gaybı bilmeyi de onlara nispet eder, kehaneti onlardan alırlardı.

⚙️ Bilim bugün ne diyor?

İslam **onların varlığını ne inkâr etti ne de abarttı** — meseleyi büyük bir incelikle sınırlandırdı: onları, içinde iyisi de kötüsü de bulunan mükellef bir varlık olarak kabul etti; gaybı bilmeyi kesin biçimde onlardan nefyetti ("Biz, insanların ve cinlerin Allah hakkında asla yalan söylemeyeceklerini sanmıştık", ve "Yeryüzündekilere kötülük mü murat edildi, bilmiyoruz"); **onlara sığınmayı haram kıldı** ve bunu şirk saydı; kâhinlere ve falcılara gitmeyi de yasakladı. Böylece gerçeği bıraktı, hurafeyi ve kulluğu birlikte kaldırdı.

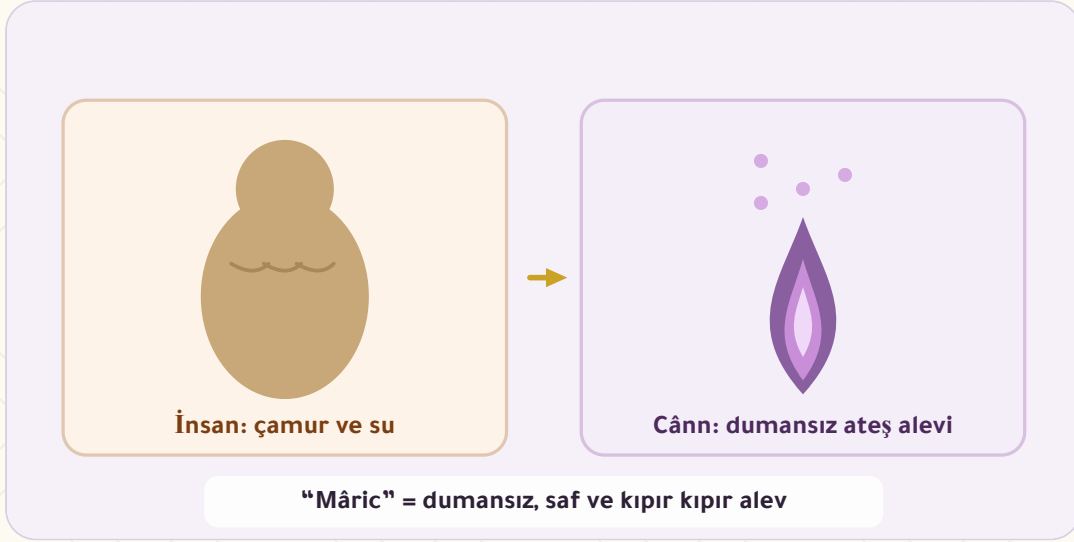
✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, **çevresindeki hiçbir şeye benzemeyen bir dengedir**. Dinler ve kültürler ruhlar âlemini ya şişirip tapılan ve gönlü alınan bir bilgi ve güç kaynağına çevirir, ya da büsbütün inkâr edip hurafe sayar. Kur'an üçüncü bir yol tuttu: **varlığı kabul etti, ibadeti kaldırdı, gayb bilgisini nefyetti**. Bu metin o ortamdaki bir adamın eseri olsaydı, insanların benimsediği şeye uymak ve bunu kendi otoritesi için kullanmak ona çok daha kolay gelirdi — kendisinden önceki kâhinlerin yaptığı gibi. Oysa o, yarımada'nın en kazançlı işlerinden olan kehanet ticaretini tümüyle yıktı.

Dumansız Bir Ateş Alevinden

İnsanı pişmiş çamur gibi bir balçıktan yarattı; cinleri de dumansız saf bir ateş alevinden yarattı.

Rahmân suresi — 14-15. ayetler



Birbirinden tamamen farklı iki madde — biri diğerini bu yüzden göremez



Sade sözlerle

Biz **çamurdan** yaratıldık, cinler ise dumanı olmayan **saf, kıpır kıpır bir ateşten**. Madde farklı olduğu için gözünüz onları algılayamaz — onlar ise sizi görür.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanların cinlere dair tasavvurları ölçsüz bir halk muhayyilesinden ibaretti: hayaletler, ruhlar, korkutucu şekiller. Yaratılış maddeleri hakkında bir tanım, görülmeyişleri hakkında bir açıklama yoktu. Burada geçen Arapça kelime ise az kullanılan, son derece hassas bir terimdir.



Bilim bugün ne diyor?

Arap sözlüklerinde **mâric**, içinde duman bulunmayan saf, karışık, kıpır kıpır alevdir. Bu, yoğun maddi bir cismin değil, enerjinin özel bir biçiminin tarifidir. Bugün bilim, **insan gözünün gördüğünün elektromanyetik tayfın çok küçük bir bölümünü aşmadığını** (yaklaşık 400-700 nanometre) ve evrenin madde ve enerjisinin yaklaşık %95'inin, ancak etkisiyle sezilebilen “karanlık” bir kısım olduğunu söylüyor. Duyularımızın ulaşmadığı âlemlerin bulunması, bugünün bilimsel aklına yabancı bir şey değildir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Kur'an, görülmeyişlerinin sebebini açıkça ve son derece dakik biçimde bildirdi: **“Çünkü o da kabilesi de, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler.”** Görme tek yönlüdür, çift yönlü değil — bu ise yalnızca bir gizlenme ya da saklanma değil, **algının tabiatında** bir farklılık gerektirir. Ayrıca iki yaratılış maddesinin ayrılması, kabiliyet farkını da açıklar: hız, nüfuz etme ve şekil değiştirme. Bu, milletlerin efsanelerindeki dağınık görüntüler gibi değil, baştan sona **kendi içinde tutarlı** bir izahtır.

Bizzat Peygamber'e ﷺ İsabet Eden Bir Sihir

Resûlullah'a ﷺ sihir yapıldı; öyle ki bir şeyi yapmadığı hâlde yaptığını sanıyordu ... Bir tarak, tarak döküntüsü ve bir erkek hurma tomurcuğunun kapçığı içinde, Zervân kuyusunda idi.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



Medine'deki Zervân kuyusu — sihrin çıkarıldığı yer

🔍 Sade sözlerle

Sihir, hayal veya vehim değil, tesiri olan gerçek bir şeydir. Bunun en açık delili, **bizzat Peygamber'in ﷺ başına gelmiş olmasıdır**: bir şeyi yapmadığı hâlde yaptığı kendisine hayal ettiriliyordu — ta ki Allah ona sihrin yerini bildirdi ve sihir çıkarıldı.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Sihir, bölgenin bütün medeniyetlerinde — Bâbil'de, Mısır'da, Yemen'de ve Arabistan'da — bilinen ve rağbet gören bir sanattı. Sihirbaz ise itibar, mal ve nüfuz sahibiydi. Peygamber'in ﷺ başına geleni gizlemesi çok kolaydı — çünkü bir davet sahibine, sihrin kendisine işlediğinin söylenmesinden daha zararlı bir şey yoktur.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Hadis, **Buhârî ve Müslim'in Sahih'lerinde** Hz. Âişe'den (radiyallahu anhâ) ince ayrıntılarla yer alır: sihirbazın adı (Lebîd b. el-A'sam), sihrin maddesi (tarak, saç ve hurma tomurcuğu kapçığı), yeri (Zervân kuyusu), tesirinin niteliği ve nasıl çıkarıldığı. **Ehl-i sünnet, sihrin bir hakikati ve tesiri bulunduğu ittifak etmiştir**; bu tesirin vahye ve tebliğe dokunmadığında, yalnızca kendi dünyevî işlerine ilişkin kaldığında da. Bu, âlimlerin özellikle belirttiği önemli bir kayıttır; çünkü tebliğdeki ismet sabittir.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki delil nadir bir türdendir: **zâhiri, daveti getiren zatın aleyhine olduğu hâlde yine de nakledilmiş ve korunmuş bir haber**. Peygamber ﷺ onu gizlemedi, sahabe örtmedi, hadis âlimleri de çıkarmadı — aksine müslümanların en sahih iki kitabı onu kaydetti. Bir din uyduran kimse, kendisi hakkında bir yahudinin sihrinin ona tesir ettiğini rivayet etmez. Tarih tenkitçilerinin **mahcubiyet ölçütü** dediği şey tam da budur: ravisinin aleyhine olan bir rivayet, lehine olandan doğruya daha yakındır. Üstelik hadise kalıcı bir meyve verdi: **Muavvizeteyn** — bugüne kadar her müslüman için uygulanabilir bir çare.

Muavvizeteyn... Her Müslümanın Kalesi

De ki: Sabahın Rabbine sığınırım; yarattığı şeylerin şerrinden ... düğümlere üfleyenlerin şerrinden ve haset ettiğinde hasetçinin şerrinden.

Felak suresi — 1-5. ayetler



İnsanı sihrin ve hasedin şerrinden korumak için indirilen iki sure



Sade sözlerle

Sihir vuku bulduğunda insanlar çaresiz bırakılmadı. İki kısa sure indi — **Felak ve Nâs** — sihirden, hasetten ve şeytanın vesvesesinden koruma bunlardadır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanlara sihir isabet ettiğinde, onu çözmesi için başka bir sihirbaza koşarlardı — yani kötülüğü benzeri bir kötülükle tedavi eder, böylece sihirbazlara daha çok bağlanır, daha çok para öderlerdi. Kâhinlerle sihirbazların rızkını akıtan çark buydu.



Bilim bugün ne diyor?

Peygamber ﷺ her gece uyumadan önce Muavvizeteyn'i kendine okur, avuçlarına üfler ve bedenini onlarla meshederdi; hastalara da okurdu (Buhârî ve Müslim). Ukbe b. Âmir'e bunları **her namazın ardından** okumasını emretti ve ona: "Sığınanlar, bunların benzeriyle hiç sığınmadılar" dedi. Sahih hadiste ise şöyle buyurdu: "Kim yatağına girdiğinde Âyetü'l-Kürsî'yi okursa, Allah katından bir koruyucu üzerinde kalır ve sabaha kadar ona şeytan yaklaşamaz."



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu çarenin bütün toplumsal yapıya ne yaptığına dikkat edin. Sihirden korunmayı **doğrudan her insanın kendi eline** verdi: bir çocuğun ezberleyebileceği kısa kelimeler; aracı yok, ücret yok, tören yok. Böylece sihirbazlarla kâhinlerin otoritesini ve ticaretini kökünden düşürdü. Bu, insanlar üzerinde otorite arayan birinin yapacağı şey değildir — o, tam tersini yapar. Suredeki en ince nokta şudur: "**düğümlere üfleyenler**" — sihrin uygulamadaki en yaygın biçiminin tarifi: düğüm atmak ve ona üflemek. Beyhakî, Delâilü'n-Nübüvve'de — delil sayılmayacak zayıf bir senetle — on bir düğümlü bir ipten söz eder; bu, Sahihayn'da sabit değildir. Orada sabit olan şudur: bir tarak, tarak döküntüsü ve bir erkek hurma tomurcuğunun kapçığı.

Bâbil... ve Tarihin En Eski Sihir Tabletleri

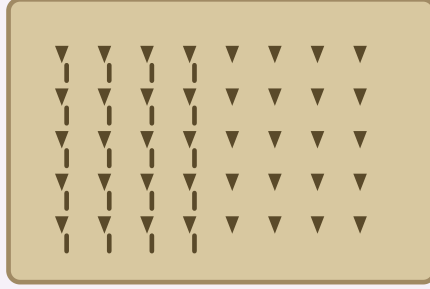
Onlar, Süleyman'ın hükümrânlığı hakkında şeytanların okuduklarına uydular. Oysa

Süleyman inkâr etmedi; fakat şeytanlar inkâr ettiler: insanlara sihri ve Bâbil'deki iki meleğe

indirileni öğretiyorlardı.

Bakara suresi — 102. ayet

Milattan bin yıldan fazla önce yazılmış efsun ve muskalar



Babil'den çivi yazılı kil tabletler – müzelerde korunuyor

Irak topraklarından sihir metinleriyle dolu kütüphaneler çıktı



Sade sözlerle

Kur'an sihri belirli bir yere bağladı: **Bâbil**. Arkeologlar ise tam o topraklardan **eski dünyanın en büyük sihir metinleri koleksiyonunu** çıkardılar.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kur'an indiğinde Bâbil, yüzyıllardır harap yatan, silinmiş bir yıkıntıydı. Çivi yazısını okuyabilen de yoktu — o yazı tamamen ölmüştü. Dolayısıyla sihir öğretimini dünyanın bütün başkentleri arasından **bizzat Bâbil'e** nispet etmek, sınanmaya açık coğrafi ve tarihî bir belirlemedir.



Bilim bugün ne diyor?

Çivi yazısı on dokuzuncu yüzyılda çözüldü. Böylece Mezopotamya'nın — kalbinde Bâbil'in bulunduğu bölgenin — **eski dünyanın en büyük sihir, efsun ve muska merkezi** olduğu ortaya çıktı. En meşhur buluntular arasında sihir ve onun bozulması üzerine dokuz eksiksiz tableten oluşan **Maklû** serisi, Şurpu ve efsun, astroloji ve fal üzerine binlerce tablet vardır. Yalnız Asurbanipal Kütüphanesi bunlardan yüzlercesini barındırıyordu. Tarihçiler, bu ilimlerin bütün bölgeye Bâbil'den yayıldığını kabul eder.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Delilin düğüm noktası, coğrafi belirlemededir. Kur'an yalnızca "sihri öğrendiler" demedi — **sihrin çıktığı yurdu** adıyla belirtti. On iki asır sonra o yurdun, yeryüzünde sihir metinleri bakımından en zengin arkeolojik saha olduğu görüldü. Bundan da incesi, **Süleyman aleyhisselamın beraatidir**: "Oysa Süleyman inkâr etmedi." Bölgede — ve sonraki yahudi metinlerinde — dolaşan efsaneler sihri Süleyman'a nispet ediyor, onu sihirbazların efendisi sayıyordu. Kur'an ise **Ehl-i kitabın bizzat kendisinin bir peygambere yüklediği şeyden onu temize çıkarmaya** geldi — bu, onlardan nakleden birinin yapacağını tam tersidir.

Firavun'un Sihirbazları... ve Koşar Görünen İpler

Dedi ki: Hayır, siz atın. Bir de ne görsün: ipleri ve değnekleri, sihirleri yüzünden ona koşuyormuş gibi hayal ettirildi.

Tâhâ suresi — 66. ayet



Kur'an sihri, yeni bir yaratma değil, göze yapılan bir etki olarak tarif eder



Sade sözlerle

Firavun'un sihirbazları iplerle ve değneklerle geldiler; bunlar halka **koşan yılanlar** gibi göründü. İnce ifadeye dikkat edin: "**kendisine hayal ettirildi**" — yani ipler değişmedi; değişen, bakanın algısıydı.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Eski Mısır'da sihir, kâhinleri, okulları ve yazılı metinleriyle şanın zirvesindeydi. Sihirbazın **nesnelerin hakikatini gerçekten değiştirdiğine** inanılırdı: değneği yılan, insanı hayvana çevirdiğine. Bu inanç yeryüzünün hemen bütün medeniyetlerinde hâkimdi.



Bilim bugün ne diyor?

Kur'an bu tasavvuru açıkça reddetti ve sihrin tesirini üç alanla sınırladı: **algı ve duyular üzerindeki tesir** ("kendisine hayal ettirildi", "insanların gözlerini büyülediler"), **gönüller ve ilişkiler üzerindeki tesir** ("onlarla kişi ile eşinin arasını ayıracak şeyleri öğreniyorlardı") ve **bedene eziyet yoluyla tesir**. **Nesnelerin hakikatini değiştirmeye** gelince, bu tümüyle nefyedilmiştir. Bu da bugün psikolojinin telkin, hipnoz ve toplu algı yanılgısı hakkında ortaya koyduklarıyla tutarlıdır.



Bu neden kesin bir mucizedir?

"**Algıya tesir**" ile "**hakikati değiştirme**" arasındaki ayrım son derece incedir ve o çağın kültürü bunu bilmiyordu. İslam'ın sihre bakışını çevresindeki her şeyden ayıran da budur: ne müşahedeyi yalanlayan tam bir inkâr, ne de sihirbazın yarattığını ve dönüştürdüğünü kabullenme. Mûsâ'nın kendi mucizesindeki farka dikkat edin: onun asâsı, yaptıklarını **yutuverdi** — gerçek bir yutma. Öyleyse Kur'an'da mucize ile sihir arasındaki fark şudur: **birincisi vâkıada bir değişimdir, ikincisi gözde**. Sihirbazların insanlar içinde ilk iman edenler olması da bundandır — çünkü kendi sanatlarının sınırlarını en iyi onlar biliyordu.

Ebû Hüreyre'ye Üç Gece Gelen Şeytan

Dedi ki: Bırak beni, sana Allah'ın kendisiyle faydalandıracağı kelimeler öğreteyim ... Yatağına girdiğinde Âyetü'l-Kürsî'yi oku ... Peygamber ﷺ şöyle buyurdu: Çok yalancı olduğu hâlde sana doğruyu söylemiş. O bir şeytandı.

Buhârî rivayet etti — sahih



Ramazan sadakasının saklandığı depoda üç gece tekrarlanan bir hadise

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ Ebû Hüreyre'yi sadaka yiyeceğini korumakla görevlendirdi. Geceleyin biri gelip ondan çalmaya başladı; Ebû Hüreyre onu üst üste üç gece yakaladı. Sonuncusunda adam ona **Âyetü'l-Kürsî'yi** öğretti ve: Bunu okursan sana şeytan yaklaşmaz, dedi. Ardından Peygamber ﷺ ona, gelenin bir şeytan olduğunu bildirdi.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bir yiyecek deposunu geceleyin beklemek olağan bir iştir. Ebû Hüreyre ilk seferinde onu yoksul bir insan sanıp acıdı ve saldı. Sonra bu üç kez tekrarlandı — her sabah durumu Peygamber'e ﷺ anlatıyor, o da kendisine: **"Bil ki o yine gelecek"** diyordu — ve adam geliyordu.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Hadise, **Sahîh-i Buhârî**'de tam hâliyle, Kur'an'ın Faziletleri bölümünde "Bakara Suresinin Fazileti Babı" altında yer alır. İçinde üç önemli işaret vardır. Birincisi: Peygamber ﷺ **her sabah Ebû Hüreyre'ye adamın o gece yine geleceğini haber veriyordu** — ve adam geliyordu. İkincisi: nihaî hüküm son derece ince bir ifadeyle geldi: **"Çok yalancı olduğu hâlde sana doğruyu söylemiş"** — yani söyleyen tabiatı gereği yalancı olsa da bilgi doğrudur. Üçüncüsü: pratik sonuç **her müslüman için bir silah** oldu: uyurken Âyetü'l-Kürsî.

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu hadisedeki en önemli şey, Peygamber'in ﷺ bu âlemle muamele hususunda öğrettiği **yöntemdir**. O, ne olayı inkâr etti ne de büyüttü; bilakis **bilgiyi söyleyenine göre değil, kendisine göre değerlendirdi**. "Çok yalancı olduğu hâlde sana doğruyu söylemiş" ifadesi, haber tenkidinde başlı başına eksiksiz bir kaidedir. Sonra dikkat edin: netice bir tören, bir muska ya da beşerî bir aracı değil, **herkesin ezberleyebileceği bir Kur'an ayeti** oldu. Hadisenin tamamı, sıradan insanın kendi kendini korumasını mümkün kılmakla sonuçlanır — bu bölümdeki her şeyi birbirine bağlayan iplik de budur.

Her İnsanın Bir Karîni Vardır

Sizden hiç kimse yoktur ki cinlerden karîni ona görevlendirilmiş olmasın. Dediler ki: Siz de mi, ey Allah'ın Resûlü? Buyurdu ki: Ben de; ancak Allah ona karşı bana yardım etti de o müslüman oldu; artık bana hayırdan başkasını emretmiyor.

Müslim rivayet etti — sahih



Kötü düşünceleri yerli yerine koyan bir iç çatışma açıklaması



Sade sözlerle

Her insanın yanında, ona kötülüğü fısıldayan **cinlerden bir karîni** vardır. Bu, istemediğiniz ve razı olmadığınız hâlde birdenbire aklınıza gelen kötü düşünceleri açıklar.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanlar ya akıllarına gelen her düşüncüyü kendi nefislerine nispet edip kendilerini suçlamakta boğuluyor, ya da bütün fiillerini dış güçlere yükleyip sorumluluğu üzerlerinden atıyorlardı. Düşünce ile fiili birbirinden ayıran ölçülü bir açıklama yoktu.



Bilim bugün ne diyor?

Peygamber ﷺ bu hakikati bildirdi, sonra da onu **son derece önemli kayıtlarla sınırladı**: karîn **vesvese verir, zorlamaz**; insan **işlemedikçe aklından geçenden sorumlu tutulmaz** ("Allah, ümmetimden, işlemedikleri yahut söylemedikleri sürece içlerinden geçirdiklerini affetmiştir"); ve vesvesenin şiddeti **bozulmanın değil, imanın alametidir** — sahabe bulduğu vesveseden şikâyet edince: **"İşte bu, imanın ta kendisidir"** buyurdu; yani onu böylesine büyük görmeniz, kalplerinizin sağlam olduğunun delilidir.



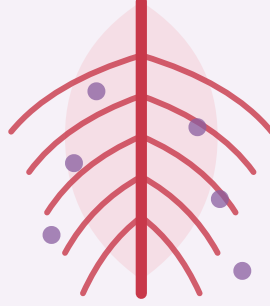
Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu tasavvurun ruhî tesirine bakın ve bunu bugün pek çok insanın hâliyle karşılaştırın. Aklına çirkin bir düşünce gelip de bunun kendi gerçek derinliklerinden çıktığını sanan kimse, kendinden dehşete kapılır — **dinî muhtevalı obsesif kompulsif bozuklukta** olan tam da budur. Bu açıklama ise **size atılan** ile **sizin seçtiğiniz** şeyi birbirinden ayırır ve birincisinden hesaba çekilmeyeceğinize hükmeder; dahası, ondan tiksinseniz salâhınızın delilidir. Sonra pratik çareyi verir: sığınmak ve kesmek, tartışmayı sürdürmemek. Bu da modern psikolojik tedavilerin istem dışı gelen düşünceler için önerdiğine çok yakındır: onlarla tartışarak boğuşmayın ve kendinizi onlarla tanımlamayın.

İnsanoğlunda Kanın Aktığı Gibi Akar

Şüphesiz şeytan, insanoğlunda kanın aktığı gibi akar.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



Bedende onun ulaşamayacağı yer yok

"Kanın akışı" – mümkün en kapsamlı benzetme

Bedende kandan müstağni kalan canlı bir doku yoktur

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ şeytanın insandaki nüfuzunu **kanın akışı gibi** diye tarif etti — yani sizin her yerinize ulaşır, ondan hâlî kalan bir uzuv yoktur.

Ø O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kan dolaşımı bilinmiyordu. Hâkim kanaat — tıbbı bin beş yüz yıl hükmeden Galen'in görüşü — kanın karaciğerde üretilip uçlarda tüketildiği, **tam bir devir yaparak** bedenin her parçasına ulaşır geri dönmediği yönündeydi. Bu, ancak 1628'de William Harvey eliyle keşfedildi ve 1661'de kılcal damarların bulunmasıyla tamamlandı.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Dolaşım sistemi, uzunluğu dokuz bin ile on dokuz bin kilometre arasında tahmin edilen bir kılcal damar ağıyla **bedendeki her canlı dokuyu** besler. Damarların girmediği yerler — gözün korneası ve eklem kıkırdakları gibi — kandan kendilerine sızanla yaşar. Yani bedende ondan müstağni kalan hiçbir şey yoktur. Öyleyse tam ve kuşatıcı bir nüfuza benzetme olarak "kanın akışı"nı seçmek, **bedenin tamamında mümkün olan en isabetli benzetmedir** — ve isabetinin derecesi ancak kan dolaşımı bilindikten sonra kavranır.

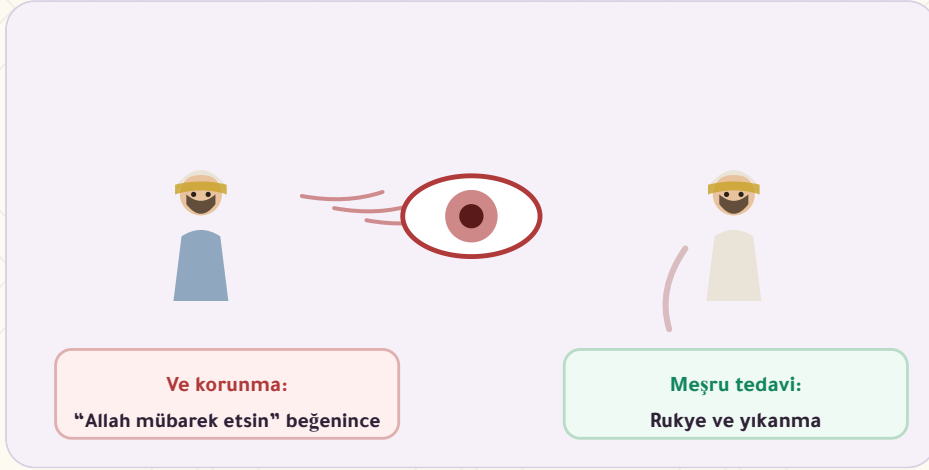
✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu benzetme gelişigüzel seçilmiş olamaz. Yalnızca yakınlık kastedilseydi "gölge gibi" ya da "nefes gibi" denirdi — ikisi de o çağın tasavvuruna daha yakındır. Oysa kastedilen şey **kuşatıcılık ve her parçaya nüfuz etmektir**; bu ise bedende yalnızca kanda gerçekleşen bir özelliktir — ve on asır sonrasına kadar bilinmeyen bir özellik. Peygamber'in ﷺ bunun üzerine bina ettiği pratik derse de dikkat edin: bunu, Safiyye'yi geceleyin mescitten çıkarırken söyledi; iki adam geçip hızlandı, o da onları durdurup: "Ağır olun, bu Huyey kızı Safiyye'dir" dedi. Yani kaideyi, **kötü zannı daha baştan kendinden uzaklaştırmak** için bir sebep kıldı — korkutma değil, tavrında şeffaflık dersi.

Nazar Gerçektir... ve Sahabenin Gözü Önünde Geçen Bir Hadise

Nazar gerçektir. Kadere bir şey geçecek olsaydı, nazar geçerdi. Sizden yıkanmanız istendiğinde yıkanın.

Müslim rivayet etti — sahih



Sehl b. Huneyf ile Âmir b. Rebîa hadisesi — Mâlik, Ahmed ve Nesâî rivayet etti

Sade sözlerle

"Nazar gerçektir" — yani beğeni yahut haset dolu bir bakış gerçekten zarar verebilir. Mesele çaresiz de bırakılmadı: **rukye ve yıkanma**; korunma ise, beğenen kimsenin hoşuna giden bir şey gördüğünde bereket duası etmesiyle olur.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Nazardan Araplar da başkaları da korkar; muskalarla, boncuklarla, tılsımlarla, kemik ve hayvan gözü asarak ondan korunmaya çalışırlardı. Yani bir inancı başka bir hurafeye karşılıyor, bunun için de bir bedel ödüyorlardı.

Bilim bugün ne diyor?

Meşhur hadiseyi Mâlik Muvatta'da, Ahmed ve Nesâî de rivayet eder: **Sehl b. Huneyf** yıkandı, **Âmir b. Rebîa** onu görüp: "Bugünkü gibisini görmedim, saklı bir kızın teni gibi" dedi — Sehl oracıkta yere yığıldı. Durum Peygamber'e ﷺ bildirilince şöyle buyurdu: "**Biriniz kardeşini niçin öldürüyor? Bereket duası etseydin ya!**" Sonra Âmir'e abdest almasını ve suyun Sehl'in üzerine dökülmesini emretti — Sehl sapasağlam kalktı. Bu, **yolculukta bir grup sahabenin gözü önünde** vuku buldu.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu hadisede durup düşünmeye değer üç şey vardır. Birincisi: **isabet ettiren kişi haset eden bir düşman değildi**, aksine hayran ve seven biriydi — bu da nazarın ancak bir düşmandan geleceği yolundaki yaygın kanaati çürütür. İkincisi: çare **isabet alandan değil, isabet ettirenden yana işledi** — nazar eden yıkanır, su da nazar değenin üzerine dökülür. Bu, muskaları hastanın üzerinde kullanan bütün törenlerin tam tersidir. Üçüncüsü — en önemlisi de budur —: Peygamber ﷺ **muskaları kesin biçimde haram kıldı** ("Kim bir muska asarsa şirk koşmuş olur") ve yerine basit, bedelsiz, uygulanabilir bir alternatif verdi. Böylece olguyu kabul ederken ona bağlanmış hurafeyi de aynı anda geçersiz kıldı — bu bölümün tamamındaki örüntü de budur.

Süleyman ve Emrine Verilen Cinler

*Şeytanlardan da onun için dalgıçlık eden ve bundan başka işler yapanlar vardı.
Biz onları gözetip koruyorduk.*

Enbiya suresi — 82. ayet



Belirli ve sınırlı işler: dalmak, inci çıkarmak ve bina yapmak

🔍 Sade sözlerle

Allah, cinlerden bir topluluğu Süleyman aleyhisselamın emrine verdi; onlar onun için **denizde dalgıçlık ediyor ve bina yapıyorlardı**. Bu, yalnız ona mahsus bir mucizedir; kendisinden sonra kimseye verilmemesini Rabbinden dilemişti.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bölgede yayılan efsaneler Süleyman'a sihri ve büyücülerin nesilden nesile aktardığı sözlerle, tılsımlarla ruhlara hükmetmeyi isnat ediyordu. İnsanlar bu konuda ona nispet edilen kitaplar dolaştırdılar — hepsi uydurma ve iftiradır.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Kur'an bu meseleyi sıkı kayıtlarla sınırlamıştır. Birincisi, emre veriliş **yalnızca Allah'ın izniyle** olmuştur, sihre dayalı bir ilimle değil: "Cinlerden de **Rabbinin izniyle** onun önünde çalışanlar vardı". İkincisi, yapılan işler **maddi ve sınırlıydı**: dalmak, bina yapmak, taşımak — gayb bilgisi yok, kaderde tasarruf yok. Üçüncüsü ve en açığı: Kur'an **cinlerin gaybı bilmediğini** kıssanın kendi içinde bildirmiştir. Süleyman esasına dayanmış halde vefat ettikten sonra da çalışmayı sürdürdüler, öldüğünü fark etmediler; "Yere yıkılınca cinler anladılar ki gaybı bilselerdi o alçaltıcı azap içinde kalmazlardı".

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Şu şaşırtıcı çelişkiye bakın: cinlerin emre verilişi için en büyük propaganda olabilecek kıssa, bizzat **onların gaybı bilmekten aciz olduklarının kesin delili** yapılmıştır. Dalan ve bina yapan cinler, önlerinde duran adamın öldüğünü bilememişlerdir! Bu metin, kehaneti yücelten bir çevrede insan sözü olsaydı, kendi efsanesini aynı ayetin içinde kendi eliyle yıkmazdı. Üstelik Süleyman şöyle dua etmişti: "**Bana, benden sonra hiç kimseye nasip olmayacak bir mülk bağışla**" — böylece ondan sonra cinleri emri altına aldığı iddia eden herkesin önü kesin olarak kapanmıştır. Büyücülerin delil diye öne sürdüğü kıssa, gerçekte onların iddiasını en güçlü şekilde çürüten şeydir.

Peygamber Gönderildikten Sonra Kehanet Neden Durdu?

Biz göğe ulaşmak istedik; onu güçlü bekçiler ve yakıcı alevlerle doldurulmuş bulduk. Oysa biz, dinlemek için göğün oturulacak yerlerinde otururduk. Ama şimdi kim dinlemeye kalkarsa, kendisini gözetleyen bir alev bulur.

Cin suresi — 8-9. ayetler



Göze çarpan toplumsal bir olay: peygamberliğin başlamasıyla kehanetin çöküşü



Sade sözlerle

Kâhinler bazen gerçekleşen şeyler haber verirdi; çünkü şeytanlar gök haberinden bir şey kapıp onlara ulaştırıyordu. Peygamber ﷺ gönderilince **bundan menedildiler**; böylece kaynakları kesildi ve zanaatları çöktü.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kehanet, Arap Yarımadası'nda eksiksiz bir toplumsal kurumdu: kâhinin itibarı, malı ve nüfuzu vardı; anlaşmazlıklarda ona başvurulur, gizli şeyler ona sorulurdu. En meşhurları arasında Satih, Şikk ve Sevad vardır. İtibarlarını koruyan şey de arada bir tutturmalarıydı.



Bilim bugün ne diyor?

Tarih kaynakları ve siyer kitapları, Peygamber ﷺ gönderildiğinde **kâhinlerin bizzat kendilerinin haberin kesildiğinden yakındığını**, çoğunun bunu kavmine haber verdiğini — hatta bunun bazılarının Müslüman olmasına sebep olduğunu — nakleder. Tarihen dikkat çeken şudur: toplumsal hayatın direklerinden biriyken, **eski anlamıyla kehanet İslam'dan sonra yarımada neredeyse tamamen yok olmuştur**. Mekanizma ise Buhari ve Müslim'de sabittir: "Onu kendinden aşağıdakine ulaştırır... ve yanına yüz yalan katarlar".



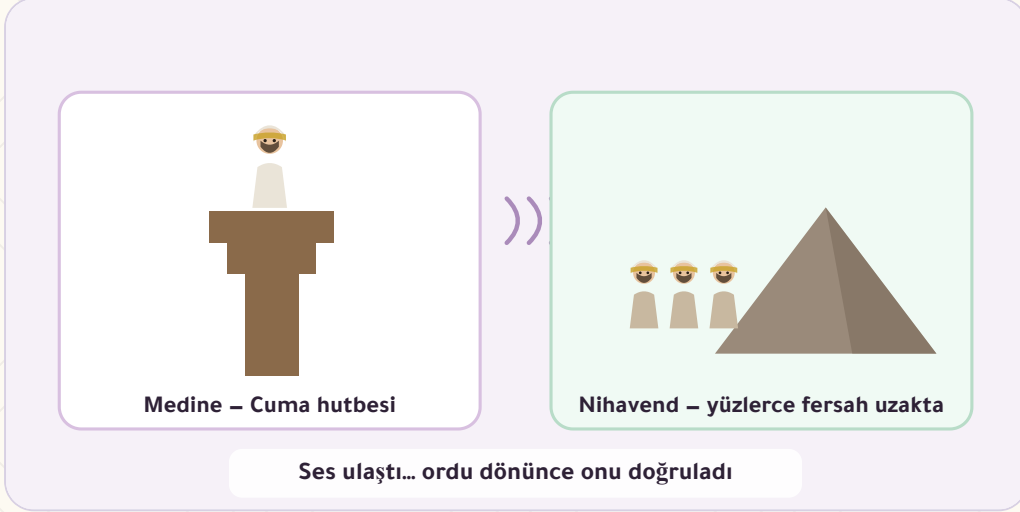
Bu neden kesin bir mucizedir?

Peygamber ﷺ yasaklamakla yetinmedi; **olayın sırrını, onu içeriden çürüten bir şekilde açıkladı**. Kendisine kâhinler sorulduğunda: "Onlar bir şey değildir" buyurdu. "Ama bazen bize doğru çıkan şeyler söylüyorlar" dediler. Bunun üzerine ﷺ şöyle dedi: "**O doğru söz, cinnin kapıldığı bir kelimedir; onu dostunun kulağına fısıldar, onlar da yanına yüz yalan katarlar**". Bu, bugün psikolojide **doğrulama yanlışlığı** denen şeyin son derece isabetli bir açıklamasıdır: insanlar tek bir isabeti hatırlar, yüz başarısızlığı unuturlar. Böylece kehaneti kuru bir inkârla değil, dayandığı istatistiksel mekanizmayı ifşa ederek geçersiz kıldı — bu da bugün bilimin astroloji ve fal karşısında kullandığı delilin ta kendisidir.

Ey Sariye... Dağa!

Ömer minberdeyken seslendi: *Ey Sariye, dağa! ... Elçi dedi ki: Ömer'in sesini duyduk, sırtımızı dağa dayadık ve Allah bize zafer nasip etti.*

Beyhaki, İbn Asakir ve başkaları rivayet etti — bir topluluk hasen saymıştır



Tabiinin naklettiği, ilim ehlinin kitaplarında aktardığı bir keramet

🔍 Sade sözlerle

Ömer b. Hattab Medine’de cuma hutbesi verirken birden: **“Ey Sariye... Dağa!”** diye bağırdı. Sariye ise yüzlerce mil uzakta bir ordunun komutanıydı. Ordu döndüğünde dediler ki: Ömer’in sesini duyduk, dağa sığındık ve zafer kazandık.

🕒 O zaman insanlar ne sanıyordu?

Medine ile savaş alanı arasında develer üzerindeki elçilerden başka haberleşme yolu yoktu; bu da haftalar sürerdi. Hutbe ise bütün Medine halkının önünde veriliyordu. İnsanlar bu seslenişi duydu, tuhaf buldu ve o anda ne demek olduğunu anlayamadı.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Haberi Beyhaki “Delailü’n-Nübüvve”de, İbn Asakir “Tarihu Dimaşk”ta, Ebu Nuaym, İbnü’l-Esir ve başkaları birkaç tarikten rivayet etmiştir. Bir grup âlim, tariklerinin toplamıyla onu hasen saymış; İbn Hacer, İbn Kesir ve İbn Teymiyye zikretmiştir. Bu, nakledilen en meşhur **sahabe kerametlerinden** biridir. Benzerleri de sabittir: **Ala b. Hadrami** ve ordusu Darin’e giderken körfezi suyun üstünden geçmiştir; **Halid b. Velid** zehir içmiş, zehir ona zarar vermemiştir; **Sa’d b. Ebu Vakkas** ise Peygamber’in ﷺ duası bereketiyle duası kabul edilen biriydi.

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize ile keramet arasındaki fark bu konuda önemli bir esastır. Mucize peygambere meydan okuma ve nübüvveti ispat için verilir; keramet ise salih kula **meydan okumaksızın ve iddiasız** gelir. Bu yüzden keramet istenmez, onunla övünülmez ve sahibi onun üzerine bir iddia bina edemez. Onu isteyen ve onunla geçim sağlayan kişi, insanların ondan en uzak olanıdır. Bugün “ruhsal enerji”, “fetih” ve “keşif” adıyla alınıp satılan her şeyden İslam’ı ayıran ölçü de budur. Nitekim Ömer’e seslenişi sorulduğunda yüz çevirmiş, hiçbir açıklama yapmamıştır — keramet ehlinin kerametler karşısındaki tavrı işte budur.

Her Hastalık Cin Çarpması Değildir

Tedavi olun ey Allah'ın kulları! Zira Allah, devasını koymadığı hiçbir dert koymamıştır; bir dert müstesna: ihtiyarlık.

Ebu Davud ve Tirmizi rivayet etti — sahih

Önce: doktora gidin

- Organik epilepsi
- Vitamin eksikliği
- Salgı bezi bozukluğu
- Bilinen ruhsal hastalıklar
- Uykusuzluk ve yorgunluk

Sonra şer'i rukye

- Aşırı ücret almadan okunan Kur'an
- Merasimsiz ve tütsüsüz
- İsim ve anne adı sorulmadan
- Kadınla halvet olmadan
- Hasta kendine rukye yapar

Bu ölçülere uymayan, okuyucu değil şarlatandır

Doğru sıra: önce tıp, sonra kendi ölçüleri içinde rukye

🗣️ Sade sözlerle

İslam cin çarpmasını ve sihri kabul etmiştir, **ama her hastalığı bunlardan saymamıştır**. Aksine önce tedaviyi emretmiş; rukyeyi de hastanın aracısız, ücretsiz ve merasimsiz olarak kendi kendine okuduğu bir Kur'an kılmıştır.

🕒 O zaman insanlar ne sanıyordu?

İslam'dan önceki milletler hastalıkların çoğunu ruhlara ve şeytanlara bağlar; hastayı merasimlerle, cinlere kurban keserek ve muskalarla tedavi ederlerdi. Bu, Avrupa'da yüzyıllarca sürdü; on yedinci yüzyılda kadınlar büyüculük suçlamasıyla yakıldı. Ruh hastaları da cin çarpmış gibi muamele görüyordu.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Peygamber ﷺ tedaviyi açıkça emretmiş ve "**Her hastalığın bir ilacı vardır**" buyurmuştur; balı, hacamatı ve çörek otunu kullanmış, ashabına belirli ilaçlar tarif etmiştir. Şöyle demiştir: "Şifa üç şeydedir: bir yudum bal, hacamatçının neşteri ve ateşle dağlama." Ubey b. Ka'b'a tedavi etmesi için **bir doktor** göndermiş; doktor da ondan bir damar kesip sonra dağlamıştır (Müslim). Rukyeye gelince, âlimlerin koyduğu şartlar üçtür: Allah'ın kelamıyla veya isimleriyle olması; Arapça yahut manası bilinen başka bir dille olması; onun bizzat tesir eden değil, bir sebep olduğuna inanılması.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu ölçü, insanları iki büyük zarardan korur. Birincisi: **uzvi bir hastalığı cin çarpması sanıp tıbbi tedaviyi bırakmak** — bu, pek çok kişiyi öldürmüştür. İkincisi: korkuyu istismar eden, mal ve namus koparan **üfürükçülerin eline düşmek**. Bu yüzden Peygamber ﷺ bu konuda son derece sert davranmıştır: "**Kim bir falcıya gidip ona bir şey sorarsa, kırk gece namazı kabul edilmez**" ve "**Kim bir kâhine gider de söylediğini tasdik ederse, Muhammed'e indirileni inkâr etmiş olur**". Böylece bir hakikati ispat için açılan kapı, **istismara karşı sımsıkı kapatılmıştır**. Size adınızı ve annenizin adını soran, kurban, bir eşyanız yahut çokça mal isteyen her okuyucu — Peygamber'in ﷺ bizzat sakındırdığı üfürükçünün ta kendisidir.

Bu Âlemi Her Millet Tanımıştır

Onları hep birlikte toplayacağı gün: Ey cin topluluğu! İnsanlardan pek çoğunu kendinize bağladınız! İnsanlardan onların dostları da: Rabbimiz! Biz birbirimizden yararlandık, derler.

En'am suresi — 128. ayet

Tam bir kültürel ızahı olmayan evrensel insanî olgu



Babil
şedu



Mısır
Akh



Yunan
daimon



Hint
bhut



Çin
Güçlü

Zamanı, yeri, dili ayrı ümmetler... ve ittifak ettiler

Görünmeyen, akıllı bir âlem inancı bilinen her medeniyette vardır



Sade sözlerle

Tarihteki her millet — Babil, Mısır, Yunan, Hint, Çin, Afrika ve Amerika halkları — **akıllı ve görünmeyen varlıkların** var olduğunu bilmiş ve onlara farklı isimler vermiştir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu halklar birbirinden uzaktı; birbirini tanımıyor, ortak bir dil ve ticaret paylaşmıyorlardı. Yine de tasavvurları dikkat çekici ölçüde benzeşti: viranelerde ve çöllerde yaşayan, zarar da veren fayda da sağlayan, kurbanlarla razı edilen, iyisi de kötüsü de bulunan akıllı varlıklar.



Bilim bugün ne diyor?

Antropologlar buna **"kültürel evrensel"** (cultural universal) adını verir: bilinen bütün toplumlarda istisnasız görülen olgu. Akıllı ruhani varlıklara inanç bunun en açık örneklerinden biridir; George Murdock bunu meşhur evrenseller listesinde belgelemiştir. İsimleri de şöyledir: Babil'de "şedu", Mısır'da "ahu", Yunanlılarda "daimon", Hindistan'da "bhut", Araplarda "cin".



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, burada tek başına kesin bir delil olarak sunulmuyor — ittifak tek başına doğruluğu ispat etmez. Ama **söylenen açıklamayı çürütür**: cinlerin, Kur'an'ın kendi çevresinden aldığı bir Arap hurafesi olduğu iddiasını. Zira bu olgu Araplardan binlerce yıl daha eski, onlardan koca kıtalar kadar daha geniştir. Daha da dikkat çekici olan şu: Kur'an **yaygın tasavvuru nakletmemiş, onu düzeltmiştir**. Bütün milletler bu varlıklara tapıyor, onlara kurban sunuyordu; Kur'an bunu haram kıldı ve şirk diye adlandırdı. Onlara gayb bilgisi isnat ediliyordu; kesin olarak reddetti. Onlar yarı ilah sayılıyordu; onları **bizim gibi hesaba çekilecek, sorumlu bir varlık** kıldı. Varlıkları konusunda ittifak, hükümleri konusunda tam ihtilaf — bu, nakledenin değil düzeltenin işidir.

Yalnız Allah'ın Bildiği Beş Şey

Kiyamet saatinin bilgisi şüphesiz Allah'ın katındadır. Yağmuru O yağdırır, rahimlerde olanı O

❖ *bilir. Hiç kimse yarın ne kazanacağını bilemez; hiç kimse hangi toprakta öleceğini bilemez.* ❖

Lokman suresi — 34. ayet

Gayb kapısı kapalı – iddia baştan reddedilmiştir



Kiyametın vakti



Yağmurun inışı



Rahimlerdeki



Yarının kazancı



Ölüm diyarı

Bunlardan birini bildiğini iddia eden, Kur'an'ın nassıyla yalancıdır
Ve ondan ne peygamber, ne veli, ne de cin istisnadır

Her iddia sahibinin önünü kesen kesin bir sınır



Sade sözlerle

Bu bölümde geçen her şeyden sonra Kur'an kapıyı sınıksı kapatır: **yalnızca Allah'ın bildiği beş şey** vardır. Kim olursa olsun, bunlardan birini bildiğini iddia eden kişi yalancıdır.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kehanet, falcılık, astroloji ve yıldız falı her medeniyette revaçta olan zanaatlardı. Kâhine gaybdan sorulur, o da cevap verirdi; arada bir tutturur, böylece itibarı yükselirdi. Bunlar büyük gelir ve nüfuz kapılarıydı.



Bilim bugün ne diyor?

Bu beş şey ayetin kendisinde sayılmıştır. Peygamber ﷺ bunlara İbn Ömer hadisinde **"gaybın beş anahtarı"** adını vermiş (Buhari), Cibril hadisinde de "gaybı yalnız Allah'ın bildiği beş şey" derken aynı ayeti okumuştur. Dikkat edin: bunlar muğlak, kapalı meseleler değil, **test edilebilir** şeylerdir. Tarih boyunca hiç kimse kıyamet gününü tayin edememiş, yağmurun yağacağını kesin olarak söyleyememiş (meteoroloji ihtimal verir, kesinlik değil), rahimdekini akıbeti, rızkı, ömrü ve ameliyle **eksiksiz** bilememiştir. Ultrasonla cinsiyetin öğrenilmesine gelince, bu, oluştuktan sonra ortaya çıkanı görmektir; ondan önce gaybı bilmek değildir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu sınır, bütün bu bölümün **emniyet supabıdır**. Zira daha önce geçen her şey — cinlerin, sihrin, nazarın ve kerametlerin ispatı — şarlatanlığa ve istismara geniş bir kapı açabilirdi. İşte bu ayet, her iddia sahibinin önünü daha baştan kesmek için geldi: **size yarınınızı haber veren kişi yalancıdır**, başka konularda ne kadar doğru görünürse görünsün. Peygamber ﷺ bunu kendi hakkında ilan etmekle emrolunmuştur: **"De ki: Allah'ın dilediği dışında ben kendime bir fayda da zarar da veremem. Gaybı bilseydim daha çok hayır elde ederdim"**. Yani bu dini getiren zat, zamanın kâhinlerinin iddia ettiği şeyi **önce kendisi hakkında reddetmiştir**. Saltanat peşinde koşan bir iddiacı bunu yapmaz.

Günlük Kaleniz... Hiçbir Bedeli Olmayan Sözler

Kim akşamlayınca “Yarattıklarının şerrinden Allah’ın eksiksiz kelimelerine sığınırım” derse, o gece hiçbir şey ona zarar vermez.

Müslim rivayet etti — sahih



Sahih kaynaklarda sabit olan, başka her şeyden müstağni kılan dört zikir



Sade sözlerle

İnsan bu âlemin karşısında silahsız bırakılmadı. Peygamber ﷺ ona **çocuğun bile ezberleyebileceği kısa zikirler** verdi; kişi bunları aracısız, parasız ve merasimsiz olarak kendisi söyler.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Cinlerden ve hasetten korunmak **bir aracı** gerektirirdi: bir kâhin, bir büyücü yahut bir muskacı. İnsanlar bunun için para ve kurban öder; çocuklarına ve hayvanlarına astıkları nesnelere bel bağlardı. Bu, bağımlılık ve korku üreten, sahiplerine kâr getiren bir düzendi.



Bilim bugün ne diyor?

Sahih kaynaklarda sabit olan zikirler çoktur; en meşhurları şunlardır: uyumadan önce **Ayetü'l-Kürsî** — “Allah katından sana bir koruyucu gelmeye devam eder ve şeytan sana yaklaşamaz”; sabah akşam üçer defa **Felak, Nas ve İhlas sureleri** — “her şeye karşı sana yeter”; **“Yarattıklarının şerrinden Allah’ın eksiksiz kelimelerine sığınırım”** — “o gece ona hiçbir şey zarar vermez”; **eve girerken ve yemekte besmele çekmek** — “size ne geceleyecek yer var ne de yemek”; ve evde **Bakara suresini** okumak — “oraya şeytan giremez”.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu dinin kurduğu yapıya bakın ve öncesiyle karşılaştırın. Korunmayı **aracının tekelinden alıp her ferdin mülkü** haline getirdi. Müslümanın ne bir okuyucuya, ne bir kâhine, ne muskaya ne de ücrete ihtiyacı vardır — ezberleyip kendisinin söylediği sözlerdir bunlar; fakirin de zenginin de elinin altındadır. Bu, şarlatanlık ekonomisini temelinden yıkar ve yerine alternatif bir otorite kurmaz. Sonra şuna dikkat edin: bu zikirlerin hepsi **cinlere veya isimlere değil, Allah’a sığınmadır** — yani korurken aynı anda tevhide öğretir. Şer’i rukye ile diğer her şey arasındaki temel fark da budur.

Bu Meseledeki Ölçü

Doğrusu insanlardan bazı kimseler, cinlerden bazılarına sığınıyorlardı; böylece onların taşkınlığını artırdılar.

Cin suresi — 6. ayet



Vahyi yalanlayan bir inkâr ile şirke götüren bir yüceltme arasında



Sade sözlerle

Gayb âlemi bir hakikattir; ama onunla ilişkinin **ince bir ölçüsü** vardır: onu inkâr edip Allah'ın haber verdiğini yalanlamayız; yüceltip şirke, korkuya ve şarlatanlığa da düşmeyiz.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Eskiden insanlar bir uca düştüler: yüceltme, sığınma, kurbanlar ve kehanet. Bugün ise pek çok insan öbür uca düşüyor: gözün görmediği her şeyi inkâr. İki uç da yanlıştır.



Bilim bugün ne diyor?

Kur'an'ın ve Sünnet'in ortaya koyduğu tavır, birbirinden ayrılmayan beş esası bir araya getirir: **varlıklarını kabul etmek** — bu, gayba imandandır; **gayb bilgisini onlardan nefyetmek** — yani ne kehanet ne astroloji; **onlara sığınmayı haram kılmak** ve bunu şirk saymak; **tedaviyi emretmek** ve tıbbi zanların önüne geçirmek; **Allah'ı zikrederek korunmak** — aracısız, ücretsiz ve merasimsiz.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu sistem bir bütün olarak delilin kendisidir. Şayet bu din, o çevredeki bir insanın eseri olsaydı, onun için en kolay — ve en kârlı — şey yaygın kehanet dalgasına binmek olurdu: gaybı kendine mal etmek, tabilerine kazanç getiren bir aracılık kurmak ve insanların meçhulden duyduğu korku üzerine ruhani bir otorite inşa etmek. Nitekim pek çok millette dini kurumların yaptığı budur. Ama bu dini getiren zat tam tersini yaptı: **gayb bilgisini kendinden nefyetti, kehaneti ve muskaları geçersiz kıldı, silahı bedelsiz olarak her ferdin eline verdi ve okuyucudan önce doktoru emretti.** Bunu yapan kişi kendine bir saltanat kurmuyordur — kendisine yüklenen bir mesajı tebliğ ediyordur.



Altıncı Bölüm

Dildeki Mucize ve Meydan Okuma



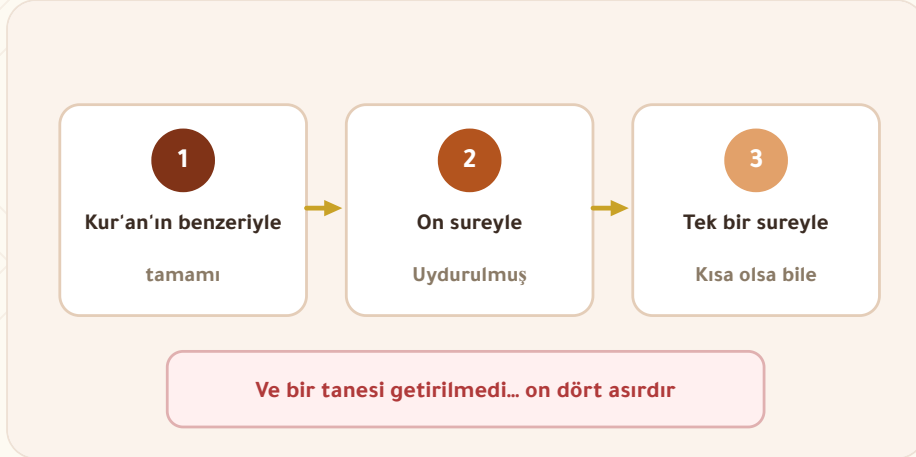
En büyük mucize ne göktedir ne de yerde — bizzat Kitabın kendisindedir: bin dört yüz yıldır açık duran ve hiç kimsenin kabul etmeye cesaret edemediği bir meydan okuma.

12 delil

Üç Kez İndirilen Meydan Okuma — Hiç Kabul Edilmedi

Eğer kulumuza indirdiğimizden şüphe içindeyseniz, haydi onun benzeri bir sure getirin ve Allah'tan başka şahitlerinizi de çağırın; eğer doğru söyleyenlerseniz.

Bakara suresi — 23. ayet



Meydan okuma, mümkün olanın en azına ulaşıncaya dek basamak basamak iner

🔍 Sade sözlerle

Kur'an, Araplara onun bir benzerini getirmeleri için meydan okudu. Âciz kalınca çıtayı indirdi: on sure. Yine âciz kalınca daha da indirdi: **tek bir sure**, üç kısa ayetlik olsa bile. Ve bugüne kadar onu kimse getiremedi.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Araplar **tartışmasız biçimde beyan ehli bir millettir**. Şiir onların divanı ve övüncüydü; Ukâz'da ve Zülmecâz'da bunun için panayırılar kurulurdu, öyle ki en güzel kasidelerine, mertebelerinin yüksekliğinden ötürü Muallakat adı verildi. İmru'ülkays, Züheyr, Lebîd ve Tarafe onlardandı. Ve bu davayı en kolay yoldan düşürmeye herkesten çok ihtiyaçları vardı.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

On dört asır geçti; deneyenler oldu, hiçbirisi ayakta kalmadı. Yalancı Müseylime'ye, İbnü'l-Mukaffa'ya ve başkalarına nispet edilenleri okuyan kimse, bunları **bir muâraza değil, bir alay konusu** olarak bulur. Meydan okuma hâlâ ayakta ve bugün imkânlar çok daha büyük: dil kurumları, üniversiteler, dijital sözlükler, üslup çözümleyen bilgisayarlar. Buna rağmen dil ehlinin "işte bunun benzeri" diyeceği tek bir metin ortaya konmuş değil.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

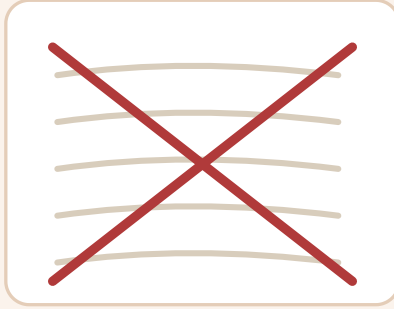
Bu meydan okumayı eşsiz kılan iki şey var. Birincisi: **aşağı doğru inen kademe** — ki bu, meydan okuyanın âdetinin tam tersidir. Abartan kimse, erişilmez kalsın diye çıtayı yükseltir; bu ise mümkün olan en alt sınıra ininceye kadar indirdi: **tek bir sure, hatta Kur'an'ın en kısası kadar olsun**. İkincisi: **herkesten yardım almalarına izin vermesi**: "Allah'tan başka şahitlerinizi de çağırın" — yani hepiniz toplanın, dilediğinizi çağırın. Sonra bir başka ayette sonucu peşinen kesin olarak bildirdi: **"Bunu yapamazsanız — ki asla yapamayacaksınız"** — hiçbir kumarbazın cüret edemeyeceği bir gelecek hükmü.

Ondan Önce Hiçbir Kitap Okumuyordun

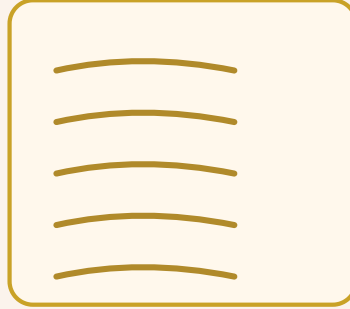
Sen bundan önce hiçbir kitap okumuyor ve onu sağ elinle yazmıyordun; öyle olsaydı, bâtil peşinde koşanlar elbette şüpheyne düşerlerdi.

Ankebût suresi — 48. ayet

Okuyup yazsaydı yalanlayanın elinde delil olurdu



Ne okur ne yazar



Arapçanın en belîğ kitabı

Ümmîlik burada bir eksiklik değil... delilin kendisidir



Sade sözlerle

Peygamber ﷺ **ne okuyor ne de yazıyordu** ve kimseden ders almamıştı. Ayet bunu anar ve sebebini de bildirir: okuyup yazsaydı **insanlar şüpheyne düşer** ve "kitaplardan aktardı" derlerdi.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Mekke'de yazı nadirdi; yaygın olan ümmîlikti. Bununla birlikte Mekke'de okuyup yazan kimseler vardı; yarımada da kitapları ve âlimleri bulunan Yahudiler ve Hristiyanlar vardı. Peygamber ﷺ okur yazar olsaydı, itham hazır olurdu ve buna verilecek bir cevap da bulunmazdı.



Bilim bugün ne diyor?

Peygamber'in ﷺ ümmîliği, siyerindeki en sağlam tarihî gerçeklerdendir ve kendi zamanındaki muhalifleri bunu tartışma konusu yapmamıştır — hâlbuki kusur aramaya en hevesli olanlar onlardı. Onu **bunun dışında her şeyle itham ettiler**: şair dediler, sihirbaz dediler, kâhin ve deli dediler; "Ona ancak bir insan öğretiyor" dediler — Kur'an da şöyle cevap verdi: "İma ettikleri kişinin dili yabancıdır; bu ise apaçık bir Arapçadır." Yani işaret ettikleri adam Arapçayı doğru dürüst bilmiyordu bile.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Kur'an burada **kendisine karşı ileri sürülebilecek delili önce ortaya koyuyor, sonra onu çürütüyor**. Bu, ancak kendinden emin olanın tuttuğu bir yoldur. Ayet şunu söyler: hayret edilecek şey bu kitabın büyük olması değil, **okuma yazma bilmeyen** birinin dilinden gelmiş olmasıdır. Sonra işi daha da ağırlaştırdı: metin, önceki ümmetlerin haberlerini ve ince tarihî ayrıntıları, miras, yargı ve savaş konularında eksiksiz hükümleri, henüz bilinmeyen kevnî hususların tasvirini içeriyor. Bütün bunlar, tek bir satır okuyamayan bir adamdan. "**Öyle olsaydı bâtil peşinde koşanlar şüpheyne düşerdi**" sözünün mânası da budur: şüphe kapısını kapatan, onun ümmîliğidir.

Yirmi Üç Yıl... Tek Bir Çelişki Bile Yok

Hâlâ Kur'an'ı gereği gibi düşünmezler mi? Eğer o, Allah'tan başkasının katından olsaydı, onda birçok çelişki bulurlardı.

Nisâ suresi — 82. ayet

Olaylara göre parça parça iniş; bir oturuşta yazılmış eser değil

Mekke

23 yıl

Medine



Savaşta ve barışta · yoksullukta ve varlıkta · zayıflıkta ve güçte
Sevinçte, hüzünde, hicrette, kuşatmada... tek harfte çelişki yok

Tek oturuşta yazılmayan, gözden geçirilmeyen, düzeltilmeyen kitap

🔍 Sade sözlerle

Kur'an **yirmi üç yıl boyunca parça parça**, olaylara göre bir ayet ve birkaç ayet hâlinde indi — savaşta ve barışta, darlıkta ve bollukta. Buna rağmen onda ne bir çelişki, ne yöntem değişikliği, ne de önceki bir sözden dönüş bulursunuz.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kitaplar bir oturuşta telif edilir, sonra yayımlanmadan önce gözden geçirilip düzeltilir; böylece çelişkileri ayıklanır. Kur'an ise **indiği anda** insanlara okunuyor, onlar da ezberleyip yazıyorlardı; geçmiş olanı değiştirmenin ise hiçbir yolu yoktu. Üstelik Mekke'de inen her şey, hicretten yıllar önce muhaliflerinin elindeydi.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Bugün bunu herkes kendisi sınayabilir: yirmi yıla yayılan, akaidi, hukuku, tarihi, ahlakı, kâinatı ve insan nefisini ele alan bir metin yazsın, sonra sonunda gözden geçirilsin ve içinde çelişki bulunmasın. Araştırmacılar — Müslüman olan ve olmayan — on dört asır boyunca Kur'an'da çelişki aradılar; "Müşkilü'l-Kur'an" ve "muhtelif ayetlerin te'vili" üzerine baştan sona kitaplar yazıldı ve hepsi şu sonuca vardı: ihtilaf gibi görünen şey **bir çeşitlilik farkıdır, bir karşıtlık değil**.

✨ Bu neden kesin bir mucizedir?

Ayet burada bir iddia değil, **uygulanabilir ilmî bir ölçüt** sunuyor. Diyor ki: beşerî olsaydı **onda birçok çelişki bulurdunuz**. Bu, mantıken de doğrudur: değişken şartlar içinde yirmi yıla yayılan bir metin, sahibinin hâlindeki değişimin izini taşımak zorundadır. Daha da şaşırtıcı olanı, üslubun hâle göre değişmemesidir: af ve merhamet ayetleri **zaferden sonra** indi, öncesinde değil; sebat ve vaat ayetleri ise **yenilgide ve kuşatmada** indi. Metin, sahibinin hâlinin yansıması olsaydı, beklenen bunun tam tersi olurdu.

Velîd b. Muğîre'nin Şahitliği

Vallahi onda bir tatlılık var, üzerinde bir parlaklık var; altı bereketli, üstü meyveli. Bunu bir insan söylemez.

Hâkim ve Beyhakî Delâil'de rivayet etti — siyer kitaplarında meşhurdur

Kureyş'in en akıllı ve en düşman adamı söyledi

"Onda bir tatlılık... üzerinde bir parlaklık"

"Altı bereketli, üstü meyveli"

"Bunu bir insan söylemez"

Sonra dönüp dedi: "Bu, ancak nakledilen bir sihirdir"

Gerçeği itiraf etti... sonra kavmini hoşnut edecek bir hüküm seçti

♀ Sade sözlerle

Velîd b. Muğîre, Kureyş'in en zeki ve söz sanatını en iyi bilen kişilerindendi; davanın da en azılı düşmanlarındandı. Kur'an'ı iştince onu en güzel sözlerle niteledi ve **"Bunu bir insan söylemez"** dedi. Sonra kavmi onu sıkıştırdı ve "Bu, aktarılagelen bir sihirden başkası değildir" dedi.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kureyş, hac mevsiminden önce hacılara Muhammed ﷺ hakkında söyleyecek tek bir söz arıyordu; bu yüzden en akıllıları ve şiiri, beyanı en iyi bilenleri olduğu için Velîd'in etrafında toplandılar. Ona sundular: kâhin mi? deli mi? şair mi? sihibaz mı? — o ise **bunların hepsini reddetti**, hem de söz sanatının kendi delilleriyle.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Kıssa, siyer ve tefsir kitaplarında meşhurdur; onun hakkında Müddessir suresinde şunlar indi: **"O düşündü ve ölçüp biçti. Kahrolası, nasıl ölçüp biçti! Yine kahrolası, nasıl ölçüp biçti! Sonra baktı. Sonra kaşlarını çatı, suratını astı. Sonra arkasını döndü ve büyüklendi; ardından: Bu, aktarılagelen bir sihirden başkası değildir, dedi"**. Ayetler onun ruh hâlini nokta nokta tasvir eder: düşünme, sonra ölçüp biçme, sonra bakma, sonra yüz ekşitme, sonra sırt çevirip büyükleme, sonra da kavmini hoşnut ettiği hüküm. Kâhinliği ve şiiri reddederken kullandığı deliller de ondan ayrıntısıyla nakledilmiştir.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Hasmın şahitliği, şahitliklerin en güçlüsüdür; özellikle de o hasım **şahitlik ettiği alanın uzmanıysa**. Velîd, kasidelerin kendisine sunulduğu bir şiir hakemiydi. Ve Kur'an ile ona dıştan benzeyen her şey arasında ince, teknik bir ayırım yaptı: şiir için "Ben şiirin hepsini bilirim... bu şiir değildir" dedi; kâhinlik için "Bu, kâhinin mırıltısı da seci'i de değildir" dedi. Sonra onun yapısını tarif etti: **"Altı bereketli, üstü meyveli"** — yani dışı güzel, içi mana yüklü. Bu, bir hayranın övgüsü değil, düşman bir uzmanın teknik tespitidir. Üstelik **kavminin baskısı üzerine** sözünden dönmesi — ki Kur'an'ın kendisinde kayıtlıdır — yalanlamanın aklî bir kanaat değil, içtimâî bir tutum olduğunu ortaya koyar.

Ne Şiir, Ne Nesir, Ne de Kâhin Seci'i

O, bir şairin sözü değildir; ne kadar az inanıyorsunuz! Bir kâhinin sözü de değildir; ne kadar az düşünüyorsunuz!

Hâkka suresi — 41-42. ayetler



Arapçanın bilinen hiçbir kalıbına girmeyen bir metin



Sade sözlerle

Arapçada yüksek sözün üç biçimi vardı: vezinleriyle **şiir**, serbest **nesir** ve **kâhinlerin seci'i**. Kur'an ise bunlardan hiçbirini değil — başlı başına bir türdür.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Araplar, şiirin vezinlerini, bahirlerini ve kafiyelerini yeryüzünde en iyi bilen millettir; bir beyitteki kırıklığı sezgiyle yakalarlardı. Kâhinlerin seci'ini de bilir, zorlamasıyla alay ederlerdi. Buna rağmen **Kur'an hakkındaki sözleri şiddetle çalkalandı**: şiir dediler, sonra sihir, sonra kâhinlik, sonra evvelkilerin masalları — her görüş bir öncekini çürütüyordu.



Bilim bugün ne diyor?

Kur'an şiirden ayrılır, çünkü **ne bir vezne ne de sabit bir kafiyeyle bağlıdır**; nesirden ayrılır, çünkü onda **içten bir ritim ve düzenli fâsılalar** vardır; seci'den ayrılır, çünkü kâhin seci'inde **lafız, fâsıla uğruna zorlanır**; Kur'an'da ise fâsılalar manaya tâbi olarak gelir, ona hükmetmez. Fâsıla ile kâhin seci'i arasındaki bu ayrım, Arap belagat âlimleri nezdinde yerleşmiş bir konudur. Müsteşrik Arberry, Kur'an'ın belagatinin ve ritminin öyle güçlü ve etkili olduğunu, her tercümenin aslın parlaklığı yanında soluk bir nüsha olarak kaldığını söylemiştir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Hasımların sınıflandırmadaki bu çalkantısı, delilin kendisidir. Bir sanatın uzmanları bir metni kendi sanatlarının hiçbir başlığı altına yerleştiremiyor ve onun hakkındaki sözleri meclisten meclise çelişiyorsa, bu, metnin onların bildiği türün dışında olduğunu işaretidir. Kur'an bu çalkantıyı bizzat onların aleyhine kaydetti: **"Bak, senin için nasıl misaller getirdiler de saptılar"**. Sonra onlara, ustası oldukları ölçüyle meydan okudu: kılıçla değil, malla değil, **yeryüzünde herkesten üstün oldukları kendi sanatlarıyla**. Bir kitap uyduran kimse ise, hasımlarına üstün oldukları alanda meydan okuma kumarını oynamaz.

Sahibine Sitem Eden Bir Kitap

Yüzünü ekşitti ve arkasını döndü; kendisine o âmâ geldi diye. Ne bilirsin, belki de o arınacaktı.

Abese suresi — 1-3. ayetler

Peygamber'e ﷺ açık sitem içeren ayetler

“Yüzünü ekşitti ve döndü” · “Allah seni affetsin, neden izin verdin?”

“Bir peygambere esir alması yakışmaz” · “İçinde gizliyordun”

Sonra namazda insanlara açıktan okunur

Ve ezberlenir, yazılır, asla silinmez

Bir kitap uyduran kimse, içine kendi kınanışını koymaz

🔍 Sade sözlerle

Kur'an'da **bizzat Peygamber'e ﷺ sitem eden** ve onun bir tutumunu düzelten ayetler vardır. Bu ayetler namazda insanlara açıktan okunur, küçük büyük herkes onları ezberler; ne çıkarılmış ne de yumuşatılmıştır.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Peygamberlik iddia eden birinin **kusursuz, eksiksiz bir imaja** ihtiyacı vardır; düşmanları da en küçük sürçmeyi kollar. Öyleyse ona sitem eden, içtihadını hatalı bulan bir metnin inmesi ve sonra mescitte herkesin önünde okunması, her türlü siyasî ve psikolojik hesaba aykırıdır.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Örnekler çok ve açıktır: bir âmâdan yüz çevirip Kureyş'in ileri gelenlerine yönelmesi üzerine inen **Abese suresinin tamamı**; Tebük'ten geri kalanlara izin vermesi üzerine **“Allah seni affetsin; onlara niçin izin verdin?”**; Bedir esirleri hakkında **“Yeryüzünde ağır basıncaya kadar hiçbir peygambere esir alması yakışmaz”**; **“Allah'ın açığa çıkaracağı şeyi içinde saklıyor ve insanlardan çekiniyordun; oysa asıl çekinmen gereken Allah'tır”**; ve **“Allah'ın sana helâl kıldığını niçin haram ediyorsun?”**. Âişe radiyallahu anhâ şöyle demiştir: Peygamber ﷺ vahiyden bir şey gizleyecek olsaydı, bu ayeti gizlerdi.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, bu bahisteki en güçlü akli delillerdendir ve tarihçilerin **“utanç ölçütü”** dediği şeydir: nakledenin çıkarına zarar veren metin, doğruya daha yakındır. Ve dikkat edin: sitem, kenarda kalmış meselelerde değil, **büyük siyasî ve askerî kararlarda** gerçekleşti: esirlere muamele, münafıklara izin verilmesi ve kendi evindeki şahsî bir durum. Buna bir ayrıntı daha ekleyin: Kur'an **bazı sorulara cevap verdi, bazılarını vermedi**; hatta ifk hadisesinde, eşi itham altındayken Peygamber'e ﷺ vahiy tam bir ay gecikti, öyle ki insanlar söyleyeceklerini söylediler. İş onun elinde olsaydı, tek bir gün bile gecikmezdi.

Onun Kendi Sözü ﷺ Kur'an'a Asla Benzemez

O, kendi arzusuna göre konuşmaz. O, vahyedilen bir vahiyden başkası değildir.

Necm suresi — 3-4. ayetler

Kur'an



Ritim, fâsılalar ve özgün bir yapı

Hadîs-i şerif



Fasîh beşerin belagati... o yapı olmadan

Tek adam... kimsenin karıştıramadığı iki üslup

Üslup analizi ikisini zorlanmadan birbirinden ayırır

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ Arapların en fasihiydi ve hadisleri belagatin zirvesindedir. Buna rağmen **onun sözü hiç kimsede hiçbir zaman Kur'an ile karışmamıştır** — iki üslup apaçık farklıdır ve bir hadisin Kur'an'a nispet edildiği hiç görülmemiştir.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kur'an onun ﷺ telifi olsaydı, bütün sözlerinde üslubu tek olurdu — çünkü insan, kurtulamayacağı bir üslup parmak izi taşır; hele yirmi yıl boyunca. Ashabı ise her gün ikisini birden işitiyordu ve ikisi onlar için tek bir an bile birbirine karışmadı.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Üslupbilim (Stylometry), kelime dağılımını, cümle uzunluğunu ve yapı örgüsünü ölçerek metni sahibine nispet eden, bugün yerleşmiş bir ilimdir. Kur'an ile hadise uygulanmış ve aralarındaki fark apaçık ortaya çıkmıştır. Yapıdaki en belirgin fark şudur: Kur'an **düzenli fâsılalara**, iltifata ve zamirler arasında geçişe dayanır; hadis ise bu kuruluşu izlemez. Üstelik Kur'an **bizzat Peygamber'e ﷺ emir, nehiy ve sitem kipiyle hitap eder** ve ona "De ki" demesini buyurur — üç yüzden fazla kez.

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Buna üçüncü bir türü de ekleyin: **kudsî hadis** — Peygamber'in ﷺ Rabbinden mana olarak rivayet ettiği sözdür; buna rağmen **Kur'an sayılmaz ve namazda okunmaz**. Böylece tek bir adamın dilinden çıkan üç söz mertebesi var ve bunlar hükümde ve muamelede kesin biçimde birbirinden ayrılır: Kur'an, okunmasıyla ibadet edilen, meydan okumaya konu olan ve tevatürle harfi harfine nakledilendir; kudsî hadis, manası Allah'a nispet edilen ve Peygamber'in ﷺ lafzıyla rivayet edilendir; nebevî hadis ise onun kendi sözüdür. Bu **ince üçlü ayırım** ilk günden beri ayakta ve hiç bulanmamıştır. Hepsisi tek bir beşerî kaynaktan gelseydi, bu ayırımın yirmi yıl korunması mümkün olmazdı.

Kısasta Sizin İçin Hayat Vardır

Ey akıl sahipleri! Kısasta sizin için hayat vardır; umulur ki sakınırsınız.

Bakara suresi — 179. ayet

Arapların söylediği en belîğ söz

“Öldürmek, öldürmeyi en çok engeller”

14 harf

Ve Kur'an dedi ki

“Kısasta sizin için hayat vardır”

Daha az harf... daha çok mana

Onda hayat var, sadece katlin nefyi değil · gayeyi andı, vasıtayı değil
Ve onu adil kısasla kayıtladı, mutlak öldürmeyle değil

Belagat âlimlerinin incelediği yüzlerce örnekten yalnızca biri



Sade sözlerle

Arapların bu manada övündükleri en belîğ söz şuydu: “Öldürmek, öldürmeyi en çok engelleyendir”. Sonra Kur'an **daha az harfli ve çok daha zengin manalı** bir cümleyle geldi: “Kısasta sizin için hayat vardır”.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

“Öldürmek, öldürmeyi en çok engelleyendir” sözü, Araplar nezdinde îcâzın zirvesi sayılır ve atasözü gibi kullanılırdı. Büyük manaları az kelimeye sığdırmakta yarışılar ve bunu fesahatin en yüksek derecesi sayarlardı.



Bilim bugün ne diyor?

Belagat âlimleri ikisi arasındaki farkı çözümlediler ve yedi, hatta daha fazla yön buldular. En belirginlerinden: Kur'an, sevilen gaye olan **hayatı** andı; atasözü ise çirkin görülen öldürmeyi andı. Kur'an onu “**kısas**” ile, yani adil ve meşru öldürmeyle kayıtladı; atasözü ise öldürmeyi mutlak bıraktığından zulmü de kapsadı. Kur'an, tek bir durumun ortadan kalkmasını değil, **bütün topluma sürekli bir hayatı** ispat etti; “öldürme” lafzını iki kez tekrarlamaktan kurtuldu; ve ahlakî gaye ile bitirdi: “umulur ki sakınırsınız”. Üstelik bunların hepsi daha az harfle.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Burada önemli olan yalnızca bu örnek değil, **onun bir istisna olmamasıdır**. Arap belagat ilimlerinin tamamı — meânî, beyan ve bedî — aslında bu metnin i'câzını açıklama çabasından doğdu; bu alanda Bâkılânî'nin İ'câzü'l-Kur'an'ından Abdülkâhir el-Cürçânî'nin Delâilü'l-İ'câz ve Esrârü'l-Belâga'sına kadar yüzlerce kitap yazıldı. Yani **tek bir kitabı çözümlemek için eksiksiz bir beşerî ilim kuruldu** — yeryüzünün hiçbir dilinin tarihinde bunun bir benzeri yoktur. Araştırmacılar bugün hâlâ ondan, kendilerinden öncekilerin çıkaramadığını çıkarmaktadır.

Bana Cevâmiu'l-Kelim Verildi

Ben cevâmiu'l-kelim ile gönderildim.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh



“Din nasihattir”



“Zarar da yoktur, zararlar karşılık da”



“Ameller ancak niyetlere göredir”



“Müslüman, elinden ve dilinden müslümanların selamette olduğu kişidir”

Birkaç kelime... üzerine fıkıhta koca bablar kuruldu

Binlerce meseleyi düzenleyen küllî kaideler



Sade sözlerle

Peygamber'in ﷺ hasletlerinden biri de **az kelimeyle çok mana** söylemesi idi. Birkaç kelimelik hadisler üzerine, fıkıhta ve hukukta baştan sona bablar bina edilmiştir.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Özlü hikmet bütün milletlerde bilinir: Arapların atasözleri, Hint'in hikmetleri, Yunan'ın öğütleri. Ama bunlar **genel ahlakî öğütlerdir**; üzerine bütünlüklü bir hukuk düzeni kurulacak kaideler değil. Hikmet ile fikhî kaide arasındaki fark ise esaslı bir farktır.



Bilim bugün ne diyor?

Tek bir örnek alın: **“Zarar da yoktur, zararlar karşılık da”** — Arapçada dört kelime. Üzerine İslam fıkıhında baştan sona bir bab kuruldu: komşuluk, yapı, boşanma, alışveriş, şüf'a, gasp, mülkiyet ve mâlikin hakkının sınırlanması. Ve bütün fıkıh mezheplerinin üzerinde döndüğü **beş büyük kaideden** biri oldu. Bir benzeri de “Ameller ancak niyetlere göredir” hadisidir; imamlar onu ilmin üçte biri saymış, Şâfiî ise fıkıhın yetmiş babına girdiğini söylemiştir.



Bu neden kesin bir mucizedir?

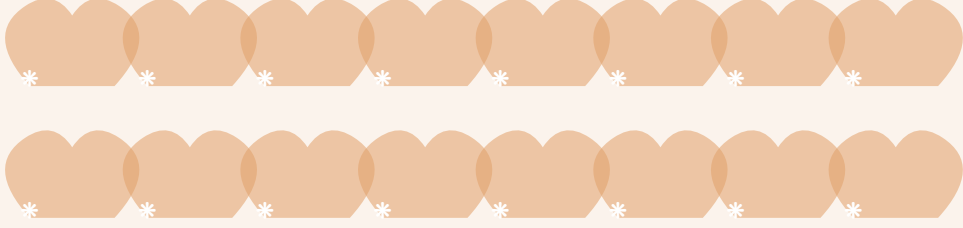
Hem kapsayıcı hem dışlayıcı küllî bir kaide kurmak, uzun bir metin yazmaktan çok daha zordur. Kaide, altına giren her şeyi içine almalı, girmeyen her şeyi dışarıda bırakmalı ve sahibinin aklına hiç gelmemiş durumlar karşısında da ayakta kalmalıdır. Bugün kanun koyucuların uğraştığı iş budur; metinleri ciltler hâlinde çıkar, sonra her yıl değiştirilir. Dört kelimelik bir metnin on dört asır ayakta kalması ve o gün hiç var olmayan meseleleri — sanayi kirliliği, dijital zarar gibi — kapsamı ise üzerinde durulmayı hak eder. Dikkat edin: hadisin kendisi bunu kazanmaya değil, bağışa nispet ediyor: “Cevâmiu'l-kelim ile **gönderildim**”.

Milyonların Göğsünde Bir Kitap

Hayır, o, kendilerine ilim verilenlerin göğüslerinde apaçık ayetlerdir.

Ankebût suresi — 49. ayet

İnsanlık tarihinde en çok ezberlenen kitap



Her kıtada ve her nesilde milyonlarca hafız

Her göğüste canlı bir nüsha — yakılamaz, değiştirilemez



Sade sözlerle

Kur'an yalnızca kitaplarda korunmadı — **insanların göğüslerinde** de korundu. On dört asırdır her nesilde onu milyonlarca insan ezberliyor; aralarında Arapça hiç bilmeyen çocuklar da var.



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Eski kitaplar, kâhin ve âlimlerin elindeki sayılı nüshalarda saklanırdı. Kütüphane yanınca ya da nüsha kaybolunca kitap da kaybolurdu — bugün yalnızca adlarıyla bilinen nice kitabın başına gelen budur. Ümmilik, her metnin yayılmasının önünde bir engeldi.



Bilim bugün ne diyor?

Bugün Kur'an hâfızlarının sayısı milyonlarla tahmin ediliyor: Endonezya'da, Nijerya'da, Türkiye'de, Pakistan'da, Arap ülkelerinde, Avrupa'da ve Amerika'da. Onlar için uluslararası yarışmalar düzenleniyor; harfi harfine, harekesi ve tecvidiyle ezberden okuyarak yarışıyorlar. Ve **çoğu Arap değil** — yani ana dilleri olmayan bir dildeki metni ezberliyorlar. İnsanlık tarihinde bu kadar çok sayıda ve bu kadar titizlikle ezberlenmiş başka bir kitap bilinmiyor.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Bunun **tahrifin imkânsızlığı** üzerindeki etkisi, asıl delalet noktasıdır. Yalnızca kitaplarda korunan bir metin, nüshalara hâkim olunarak değiştirilebilir. Ama birbirinden uzak kıtalarda milyonlarca insanın ezberlediği, onları bir araya getiren tek bir otorite, tek bir dil, tek bir devlet bulunmayan ve her gün beş vakit namazda okunan bir metinden tek bir harfi değiştirmek **fiilen imkânsızdır**; çünkü ilk cemaat namazında ortaya çıkar. Ayetin tam olarak işaret ettiği şey de budur: **"göğüslerde** apaçık ayetlerdir" — "sayfalarda" değil. Bu, "Zikri kuşkusuz biz indirdik ve onun koruyucusu da elbette biziz" sözünün, gözlenip sayılabilen beşerî bir mekanizmayla fiilen gerçekleşmesidir.

Her Ayet Kendisine Yakışanla Biter

*Allah mutlak güç ve hikmet sahibidir. Allah çok bağışlayan, çok merhametlidir.
Allah hakkıyla işiten, bilendir.*

Kur'an'ın çeşitli yerlerindeki ayet sonları

Bir ayet sonu diğeriyle değışse mana bozulur

Ceza ve kudret bağlamı

“Üstün ve Hikmetli”



Tövbe ve bağışlanma bağlamı

“Bağışlayan ve Merhametli”



Dua ve şikâyet bağlamı

“İşiten ve Bilen”



Altı binden fazla ayet... her ayet sonu yerli yerinde

Ayetin içeriği ile onu bitiren Allah'ın ismi arasındaki ince uyum

♀ Sade sözlerle

Kur'an ayetlerinin çoğu, Allah'ın güzel isimlerinden ikisiyle biter. Şaşırtıcı olan şudur: **her ayet sonu, kendi ayetinin konusuna tam olarak uyar** — bir ayet sonunu bir başkasıyla değıştirsенiz, bir şeyin bozulduğunu hemen hissedersiniz.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Arap şiiri kaside boyunca tek bir kafiyeyle bağlı kalır ve çoğu kez **lafız onun uğruna zorlanır**; beyit, hiç gereği olmayan bir kelimeyle doldurulur. Bu, eleştirmenlerin bildiği bir kusurdur. Kâhinlerin secisi ise daha da zorlamaydı. Dolayısıyla düzenli fâsılları olan bir metinde de böyle bir zorlama beklenirdi.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Kur'an'da durum tam tersidir: **fâsıla manaya tâbidir, ona hükmetmez**. Ceza ve intikam ayeti “mutlak güç sahibi, intikam sahibi” ile biter; tövbe ayeti “çok bağışlayan, çok merhametli” ile; dua ayeti “hakkıyla işiten, hakkıyla bilen” ile — çünkü dua eden kişinin işitilmeye ve hâlinin bilinmesine ihtiyacı vardır. Bu inceliğin en meşhur örneği hırsızlık ayetidir: “**mutlak güç ve hikmet sahibi**” ile biter — cezayı uygulamada güç, onu koymada hikmet; ardından gelen tövbe ayeti ise “**çok bağışlayan, çok merhametli**” ile biter. Bu konuda “fâsıla ilmi” adıyla müstakil kitaplar yazılmıştır.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bunu kendiniz deneyin: herhangi bir dilden uzun ve kafiyele bir metin alın, her kafiyele kendi cümlesinin içeriğine tam olarak uyup uymadığını deneyin. Vezin ya da kafiye uğruna doldurulmuş yerleri mutlaka bulursunuz — bu, insan işinde tabiidir. Kur'an'da ise altı binden fazla ayet vardır, çoğu bir fâsıla ile biter ve hepsi **yirmi üç yıla yayılarak parça parça** indi; ne bir müsvedde vardı ne de bir gözden geçirme. Bu uyumun bu sayıda ve bu iniş biçimiyle tutması, ne kadar ileri olursa olsun dil ustalığıyla açıklanamaz.

Peki Şimdi... Bütün Bunlarla Ne Yapacaksınız?

Onlara ayetlerimizi ufuklarda ve kendi nefislerinde göstereceğiz; sonunda onun hak olduğu kendilerine apaçık belli olacak. Rabbinin her şeye şahit olması yetmez mi?

Fussilet Suresi — 53. ayet

15

Gök

16

Yeryüzü

22

Hayat

24

Tarih

18

Gayb

Bağımsız birçok iplik... hepsi tek bir yönü gösteriyor

Tesadüfen bir araya gelme ihtimali sıfıra yakın

Sizden tek bir delile teslim olmanız değil, hepsine birlikte bakmanız isteniyor



Sade sözlerle

Kitabın sonuna geldiniz. Önünüzden geçen her delil tek başına tartışılabilir. Ama asıl soru şudur: **bunların hepsinin tek bir adamda tesadüfen bir araya gelme ihtimali nedir?**



O zaman insanlar ne sanıyordu?

Tarihteki her milletin yücelttiği bir şey vardı. Ama ayırt eden soru şudur: onda **sınanabilecek ve yalanlanabilecek** bir şey var mıydı? Efsaneler ne bir tarihle sınırlanmış bir kehanet sunar, ne kendi çağının bilgisine aykırı bir kâinat tasviri, ne de on dört asır ayakta kalan açık bir meydan okuma.



Bilim bugün ne diyor?

Burada okuduklarınız, hiçbiri diğerine dayanmayan, birbirinden tamamen bağımsız beş iptir: çağının bilimine aykırı düşen, sonra asırlar sonra bilimin doğruladığı **bir kâinat tasviri**; inkâr edildikten sonra topraktan çıkan **arkeolojik şahitler**; söylendiği gibi gerçekleşen **tarihli ve belirli kehanetler**; hâlâ kendi ellerinde duran **muhaliflerin kendi kitaplarındaki metinler**; ve kabul edilmemiş **açık bir dil meydan okuması**. Bir ip düşse, diğer dördü yine ayakta kalırdı.



Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki akıl yürütme, **birbirinden bağımsız delillerin birikmesi** akıl yürütmesidir; mahkemede de bilimde de uygulanan budur. Tek bir delil bir ihtimal olabilir, iki delil bir rastlantı sayılabilir; ama aralarında hiçbir bağ bulunmayan alanlardan — astronomi, jeoloji, tıp, arkeoloji, tarih ve dil — gelen onlarca delilin hepsinin tek bir yönü göstermesi tesadüfle açıklanamaz. Kur'an sizden kör bir teslimiyet istemiyor; yedi yüzden fazla yerde sizi bakmaya ve düşünmeye çağırıyor: "Hiç bakmıyorlar mı?", "Hiç düşünmüyorlar mı?", "Hiç akletmiyorlar mı?", "De ki: delilinizi getirin." Ve vaat ettiğini önünüze koydu: **"Onlara ayetlerimizi ufuklarda ve kendi nefislerinde göstereceğiz."** Siz de gördünüz. Gerisi yalnız size kalmıştır.

Son Söz

Yolun sonuna geldiniz. Belki de bitirirken söylenmesi gereken en önemli şey, çoğu zaman söylenmeden kalanıdır: bu kitap sizi hiçbir şeye bağlamak istemiyor; yalnızca üzerinde düşünmeye değer olanı önünüze koymak istiyor.

Devam etmek isterseniz üç tavsiye

- **İmanınızı tek bir delil üzerine kurmayın.** Tek başına alınan herhangi bir delil tartışılabilir ve zayıflatılabilir. Güç, delillerin tek tek her birinde değil **toplamındadır** — çok sayıda ince iplikten bükülmüş bir halat gibi: her iplik tek başınayken kopar, hepsi birlikte dağları taşır.
- **Bilimi de vahyin hâkimi yapmayın.** Bilim değişir ve teorileri yıkılır; bu, onun ayıbı değil şerefidir. Delaleti kesin bir nas, yerleşmiş ilmî bir gerçeğe uyuyorsa bu, anılmaya değer bir şahittir; uyumuyorsa o zaman bakın: bu ispatlanmış bir gerçek mi, yoksa henüz gözden geçirilmekte olan bir teori mi? Ve bu, delaleti kesin bir nas mı, yoksa ihtimal taşıyan kendi anlayışımız mı?
- **Ve Kur'an'ın kendisini okuyun.** Bu kitapta olan her şey, aslına yapılmış birer işaretten ibarettir. Bir ilacın tesirini bilmek isteyen onu içer; kutusundan çıkan prospektüsü okumakla yetinmez.

“De ki: Size yalnızca bir tek öğüt veriyorum: Allah için ikiye ikiye ve teker teker kalkın, sonra da iyice düşünün.”

Duamızın sonu da şudur: Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun; Peygamberimiz Muhammed'e, âline ve bütün ashabına Allah salât ve selam eylesin.

Bu Haberler Nereden Geldi?

Bu kitaptaki her nas, kendi sayfasında kaynağına nispet edilmiştir.

Burada ise dayanılan asılların bir özeti veriliyor; okuyucu dilerse hepsini kendisi de gözden geçirebilsin diye.

Birincisi: şer'î naslar

- **Kur'an-ı Kerim** — nakledilen her yerde surenin adı ve ayetin numarası anılarak.
- **Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim** — Allah'ın Kitabı'ndan sonra en sahih iki kitap; bu kitaptaki hadislerin çoğu ya bu ikisinden birindedir ya da ikisinin üzerinde ittifak ettiği hadislerdendir.
- **Sünenler ve Müsnedler** — Ebu Davud, Tirmizi, Nesâî, İbn Mâce, Müsned-i Ahmed, Mâlik'in Muvatta'ı ve Sahih-i İbn Hibban — her hadisin, hadis imamları nezdindeki sahih, hasen ya da zayıf derecesi belirtilerek.

İkincisi: tabiat ilimleri ve arkeoloji

- **Astronomi ve fizik** — Büyük Patlama teorisi, evrenin genişlemesi, atarca (pulsar) yıldızlar, kozmik ağ, kara delikler ve evrenin sabitlerindeki hassas ayar.
- **Jeoloji ve deniz ilimleri** — tektonik levhalar, dağların yerin altındaki kökleri, okyanus ortası sırtı, denizaltı hidrotermal bacaları, iç dalgalar ve ışığın suda soğurulması.
- **Tıp ve embriyoloji** — muteber üniversite kaynaklarında geçtiği şekliyle ceninin oluşum evreleri, alın lobunun görevleri, deride yer alan ağrı alıcıları ve Dünya Sağlık Örgütü'nün tavsiyeleri.
- **Arkeoloji ve tarih** — Kahire Müzesi'ndeki kral mumyaları, Eski Mısır yazıtları, Medain-i Salih, Şişr (Ubar) yerleşimi, Me'rib Barajı, Necran'daki Himyer yazıtları ve Birmingham yazması.

Üçüncüsü: Ehl-i Kitap'ın kitapları

Bu kitaptaki Tevrat ve İncil nasları **muteber Arapça tercümeden (Van Dyck)** nakledilmiş; her seferinde kitabın adı ile bölüm ve ayet numarası anılmış, gereken yerlerde İbranice veya Yunanca asıl metne de işaret edilmiştir. Bunların hepsi, her okuyucunun kendisi gözden geçirebilmesi için açık ve ulaşılabilir durumdadır.